

Digitaliseret af | Digitised by



**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Skuespil til Brug for den danske Skueplads :
[Den Gyldendalske Samling].

Vol. 11

København : Gyldendal, 1775-89

12 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.



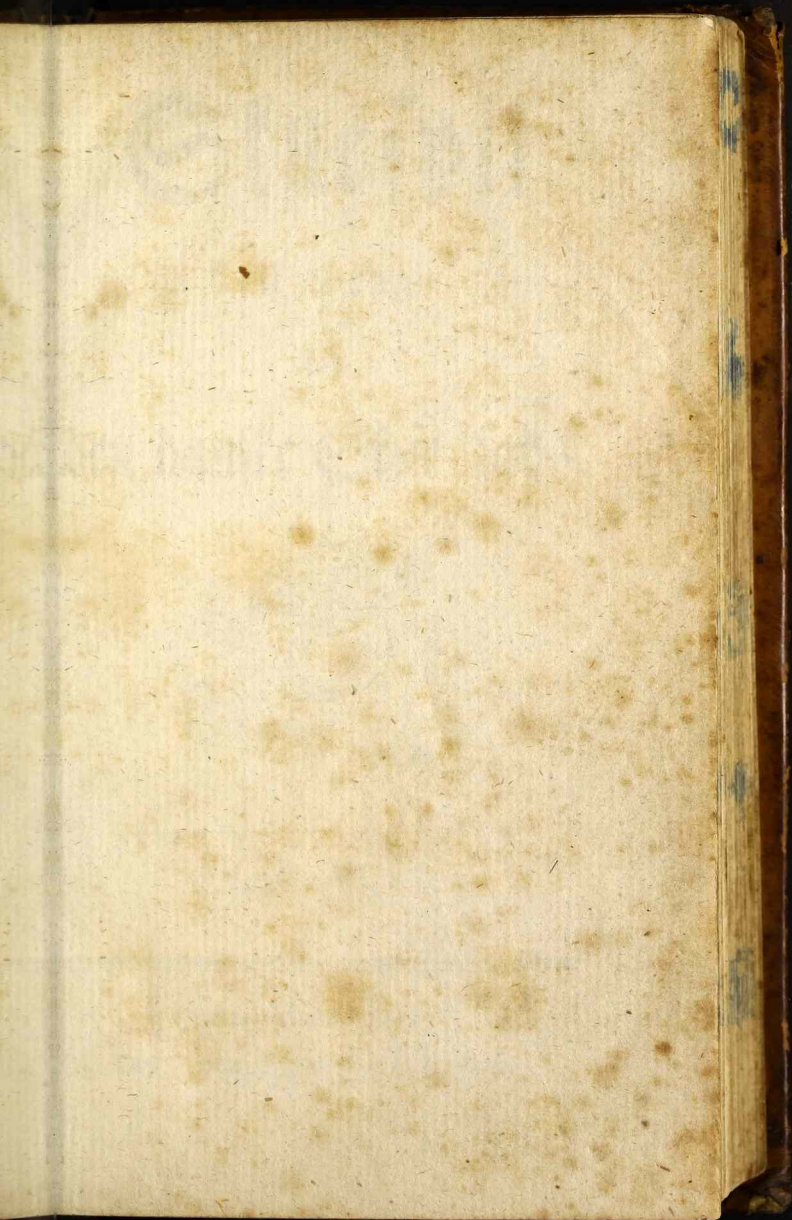
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

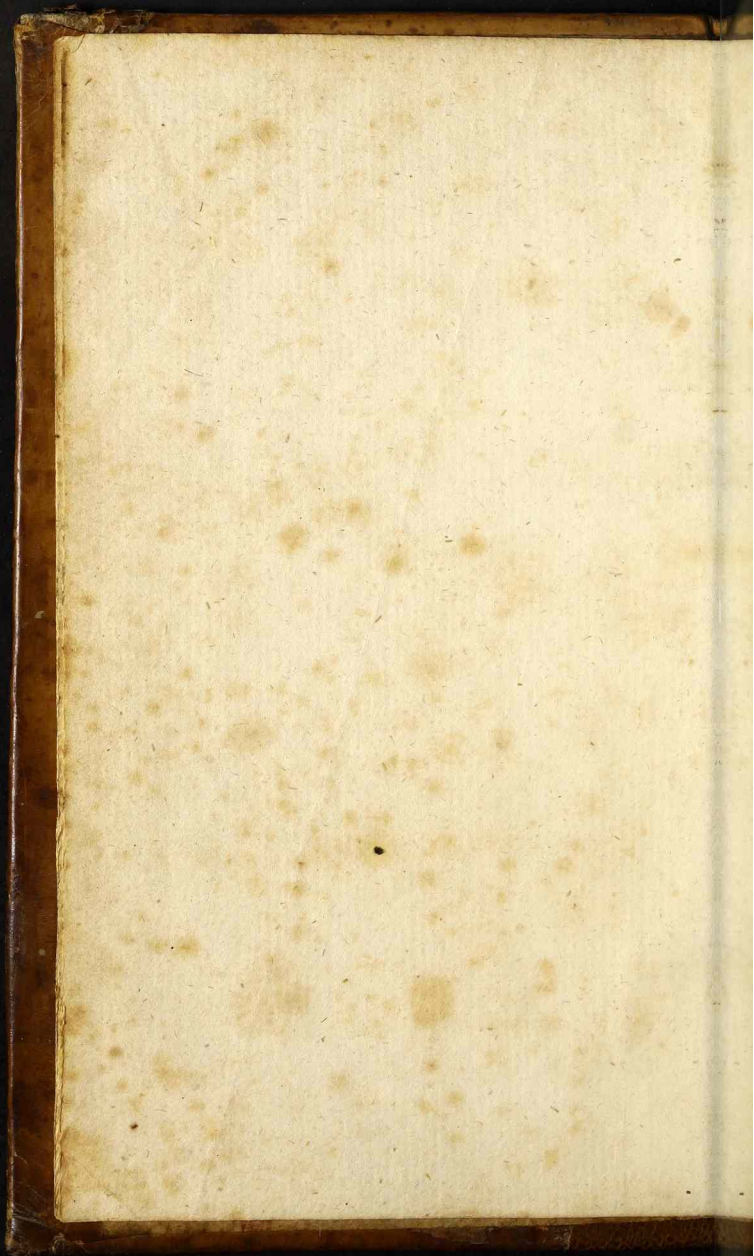


130021442888

55, - 3.







Skuespil

til Brug

for

den danske Skueplads.



Ellevte Bind.

Kjøbenhavn 1787.

Trykt paa Gyldendals Forlag,

Stück 11

11. Stück

11

Stück 11



Stück 11

11. Stück

11. Stück



Indhold
af
det ellefte Bind af Skuespil.

Mediceerne, i fem Akter, af Brandes.

Den døve Elsker, i to Akter.

Scapins Skalkestykker, i tre Akter, af
Moliere.

Crispin Lakai og Doktor, i tre Akter, af
Hauteroche.

Den virkelige Biise, i fem Akter, af Ses-
daine.

Adjutanten, i tre Akter.

And held

for the King of England

the King of England

the King of England

the King of England

the King of England

the King of England

the King of England

the King of England

the King of England

the King of England

Mediceerne.



Komoedie i fem Akter,

af

Hr. Brandes.

Oversat

ved

M. Rosing.

Personerne.

Lorenzo Medices, Hovedet for Familien, Gonfaloniere di giustitia og Ridder.	Hr. Mused.
Ferdinando, hans Søn.	— Preister.
Camilla, Lorenzos Gemalinde.	Mad. Rose.
Guillielmo Pazzi, Hovedmanden for de Sammensvorne.	Hr. Schwarz.
Thomasio Soderini, General for Tropperne.	— Tessen.
Cesare Petrucci, Medlem af det store Raad.	— Arends.
Berentani, en Slægtning af Lorenzo, og een af de Sammensvorne.	— Urberg.
Antonio di Volterra, Sammensvoren.	— Elsberg.
Montec, ligesaa.	— Rosing.
Bianco, een af Lorenzos Betiente.	— Kemp.
En Soldat.	— Gielstrup.
En Arrestforvarer.	— Béch.
En Opyarter.	— Saabye.
(Raadsherrer.)	
Vagt.	
Sammensvorne Betiente.	

Scenen er i Florenz.



Første Akt.

Første Scene.

Antonio di Volterra. Montsec.

Volterra

(i det han kommer ind).

Ubegribeligt! Montsec! Du her? Du vover at lade Dig see i Florenz?

Montsec.

Først et Spørgsmaal, Volterra! I Mailand var Du min Ven —

Volterra.

Ogsaa i Florenz er jeg det. Forlang Beviis!

Montsec.

Nok. Min Fader — Du kiendte ham — En Mand, fuld af Mod og Kraft; han taledes for Ret og Frihed, han stred for den, og denne Mand blev berøvet sine Godser, erklæret areløs, og forviist Landet.

Volterra.

Sligt er ikke nyt i Florenz.

A 2

Mont-

Montsec.

Den Ufværdige kom halv død, stiv af Kulde, udtæret af Hunger til mig i Mailand. Jeg søgte at trøste og pleie ham i hans Alderdom; men Forestillingen om den Skam, den yderste Armod — Efterretningen om hans bedste Venners Henrettelse — min Moders Død — berøvede ham først hans Forstand, og endelig hans Liv. — Hvorfor mener Du, jeg nu er i Florenz?

Volterra.

Kom, Ven! En Mand, som Du — Dog, hvortil alt det? Du er, Montsec! mit Vensteb, min Fortrolighed værdig.

Montsec.

Det tænker jeg.

Volterra.

Og nu en Lægedom! — Guislielmo Pazzo — Du kender ham? —

Montsec.

Meer — meer —

Volterra.

Guislielmo er beskæmmet, som Du; hans Hierte brænder af Hævn, som Dit.

Montsec.

Ha! velkommen!

Volterra.

Lorenzo Medices synes vel at misbillige sine Forældres Grumhed, at ville godtgjøre den Uret —

Montsec.

Godtgjøre? — O! om han var retfærdig som en Gud, blev han dog en Mediceer! Meer! meer!

Vol-

Volterra.

Saa tænker ogsaa Pazzo. Han har besluttet at hegne saa mange tappre Florentiners uskyldig udgydede Blod paa Lorenzo og hans Søn, og ved en dristig Handling at gjøre en usformodentlig Ende paa deres Magt. Alting er færdigt. Jeg er her i den Hensigt, for med ham og nogle andre Venner — Jeg hører nogen — Maaskee — Det er ham.

Anden Scene.

Guillielmo Pazzo. De Forrige.

Volterra

(Gaaer Pazzo i Møde).

Signor! — (han taler først hemmelig med ham, og ender høit.) Kort, den modigste Mand. For hans Redelighed staaer jeg inde.

Pazzo

(til Montsec).

Deres Haand! Er De underrettet?

Montsec.

Om det vigtigste, Signor! — om Deres Had til Mediceerne.

Pazzo.

I Morgen, haaber jeg, skal De være hævnnet. (til Volterra) Tropperne ere i Anmarsch; just nu faaer jeg Bud. — Kun Taushed, koldt Blod. Følg kun mine Befalinger! og uden Mirakel skal ingen Gud kunne redde dem. — Har Verentani været her?

Volterra.

Endnu ikke.

Pazzy.

Han har Befaling at lokke Soderini usformet herhid, en gammel værdig og vigtig Mand. Jeg vil forsøge at faae ham paa vor Side.

Volterra.

De behøver kun at erindre ham om hans uskyldig henrettede Søn — Jeg undrer, at De ikke for længe siden har tænkt paa det.

Pazzy.

Det var længe min Hensigt; kun maatte jeg først lade min Plan blive moden, naar jeg vilde, den skulde gjøre Indtryk paa en Mand af hans Tænkemaade.

Volterra.

De har ret; men — Hvordan staaer det med Bandini? Har han indgaaet Forbundet?

Pazzy.

Han er nu een af vore vigtigste og ivrigste Tilhængere. Jeg lovede ham min Datter.

Volterra (studser).

Bandini — jeg troede Verentani —

Pazzy (smilende).

Klogskab fordrede at smigre saavel Verentani, som den overmaade forelskede Ferdinando Medices, med Haabet, og at indtage enhver af dem til min Fordeel, for at lokke Mediceerne i Garnet. Men Gabrielle er egentlig Prisen for en Mand af prøvet Mod, som har gjort sig fortient af Fædrenelandet; og Verentani er ikke den Mand, som viser sig i saa fordelagtigt Lys.

Volterra.

Jeg tænkte dog — Hans hidtil viiste Iver —

Pazzy.

Pazzy.

Jeg kiender min Mand, Volterra! troe mig, var ikke hans Kierlighed til Gabrielle — denne berømte Iver var for lange siden kold. Alt meer end eengang har jeg fortrydt det.

Volterra.

Han kommer.

Tredie Scene.

Berentani. De Forrige. (Strax derpaa) Soderini. En Opvarter (som bringer Vin og Glas, og gaaer bort).

Berentani (ilende).

Soderini —

Pazzy.

Gesvindt, mine Venner! Ind i dette Sideværelse! Ederes Nærværelse vilde hindre ham fra at tale frit.

(Volterra og Montsec gaae.)

Berentani

(aabner Døren, og raaber:)

Fætter! hvorhen? Dette Kammer er mindst besat.

Soderini

(i det han kommer ind).

Jeg søgte Dem.

Pazzy.

Ah! god Morgen, Soderini! Ogsaa De! Kan man dog eengang træffe Dem i Selskab?

Soderini.

Berentani trak mig herind. Han var tørstig.

Berentani.

Vi gik hist op og ned af Alleen og snakkede —
(han sætter sig og drikker) A propos, Pazzo! Ved
De Nyt?

Pazzo.

Og hvilket?

Berentani.

Den unge Poggio er grebet paa Grændserne af
Neapel. I Gaar ganske sildig bragte man ham
herind.

Pazzo.

Det har jeg hørt.

Berentani.

Den Dom, som strax, efter at Oprøret var stil-
let, blev fældet over ham, skal efter Gonfalonierens
Befaling fuldbyrdes i Morgen.

Pazzo.

Saa hastig?

Berentani.

Efter den nye Forordning, som først i Dag tidlig
blev publiceret, har han ikke det ringeste Haab.

Pazzo.

Atter en ny Forordning?

Berentani.

Den skarpeste, som nogen Tid er seet. Her har
jeg just et Afskrift til Gonfalonieren.

(Han giver den til Pazzo.)

Pazzo (læser).

Den, som bliver grebet i Oprør, eller den, som
med Magt sætter sig imod Rættens Eftersøgning —
Den, som skjuler Oprørere — som ved Natterider bli-
ver truffen bevæbnet — har forbrudt sit Liv — —

Hum!

Hum! hum! (Giver Berentani Forordningen igien) Og Anledningen?

Berentani.

Saa vidt jeg veed, blot Forsigtighed for at forebygge flere Uroeligheder. Den kan have sin Nytte; men med den unge Poggio handler man for haardt. Hans Forbrydelse er nu næsten glemt; og overalt saa syndede han mere af Overilse, end af Forsæt.

Pazzy.

Du tænker for blødhjertet, min Ven! Retten maae have sin Gang, uden Hensigt til Personer, Tid og Omstændigheder.

Berentani.

Desværre! det har den ogsaa. — Lorenzos overdrevne Strengthed er ikke mindre frygtelig end hans Formands Grusomhed. Han eftergiver ingen noget.

Soderini.

Jeg har prøvet det.

Pazzy.

Jeg gad dog vide, isald der tilfødtes een af hans Venner saadan en Ulykke, om han ogsaa da vilde haandhæve Retten saa naagtig.

Soderini.

Jeg tvivler høilig.

Berentani.

Snart skulde jeg troe det. Han havde Marsag nok hos Dem til at formilde Dommen, saavel i Hensigt til Deres Fortienester som Slægtskab, og dog var der ingen Varmhjertighed. Deres eeneste Søn maatte til det.

Soderini.

Berentani! intet om det!

Pazzy.

De har ret, Soderini! Erindringen af saa skrækkelig en Scene smerter. Men oprigtig talt! Kan man vel i vore Dage tale et Ord, uden at støde an paa saadant noget? Næsten enhver Familie er mishandlet. Det var slet intet Under, om der paa ny blev opspundet en Sammenrottelse.

Berentani.

Hvad hjælper det? Det mediceiske Nag er alt for tungt; det nedtrykker endog den modigste.

Pazzy.

Men hvo har sat Mediceerne til Herre over os? Hvo gav dem Magten til at berøve os vor Formue, myrde vore Børn, og træde os under Fødder? Vore dumme slaviske Forsædte. Ere vi pligtige til at opfylde det, som Feighed indgik, og Magten tiltvang sig?

Soderini.

De taler som en ægte Republikaner. Men hvor til nytter denne Iver? I det høieste til at skaffe Dem en Galdefeber paa Halsen.

Pazzy.

Det forbandede florentinske Phlegma! Her krybe de omkring med halv aabne Dine og gabende Munde, og slæbe paa det mediceiske Nag, til Sielen gaaer dem af Livet. Saaledes deres Børn, og saa maae deres Børnebørn. Sy! sy! hvilken Skam!

Berentani.

Men hvorledes skal man kunne afhjælpe dette Onde?

Pazzy.

Dertil hører rigtig nok Mod og Riekhed; dertil behøves Mænd, og ingen Florentinere.

Sode.

Soderini (opsærende).

Behøves der Beviis, Guilielmo? Jeg er en Florentiner.

Pazzy.

Ikke saa, Mand! Vi ere overbeviste. Mod fejler Dig ikke.

Soderini.

Men Dumdriftighed.

Pazzy.

Kiekhed, Ven! Den Dumdriftige styrter sig blindt i Fordærvelse. Den kiefke Mand vover med Fornuft.

Soderini.

Hensigten, Pazzy?

Pazzy.

Hidtil havde jeg ingen; men — dersom der tilhød sig en Leilighed — De var just saadan en Mand, Soderini, som kunde understøtte den gode Sag. Paa det dødeligste krænket, fornærmet —

Soderini.

Piin mig ikke, Pazzy.

Berentani.

Men det synes, Fætter, som man bruger disse Sporer, for at hidse Dem til at tage een eller anden Beslutning.

Soderini

(Kaster et foragteligt Blik til Berentani).

Pazzy.

Vi ere begge Mediceernes affagte Fiender; vi have begge den billigste Aarsag til Hævn. Lorenzo Medices berøvede Dem Deres Søn, hans Formand
Peder

Pedro Medices dræbte min Broder. Hvad mener De, Ven, om der tilbød sig en Leilighed —

Soderini.

Ikke videre, Pазzy. Ingen saadan Fortrolighed; jeg kunde ellers misbruge den.

Berentani.

En Mand, som Soderini —

Soderini

(med Foragt og Bitterhed til Berentani:)

Spar De kun Deres Wiisdom! — Jeg hader Tyranner, Pазzy. Jeg forbander Lorenzos Streng-
hed; den bergvede mig min Søn — men jeg mis-
skender aldrig mine Pligter. Forlad Dem derpaa.

Berentani.

Fættel! Deres første Pligt —

Soderini

(reiser sig hidfig, og siger til Berentani:)

To Ord til Dem, Herre. Det Menneske, som
under Vensteds Maske sviger sin Velgiorer, er en
utaknemmelig æreløs Bedrager. Finder De Dem truf-
fet, fornærmet, saa er jeg til Deres Tieneste.

Pазzy.

Soderini! —

Soderini.

De besidder min Agtelse, Pазzy, men Lorenzo
Medices min Trostak; den har jeg svoret ham til.
Tænk paa Deres Broders Endeligt! Vogt Dem. Jeg
er den første, som overgiver Dem til Retten.

Pазzy.

Soderini! De forstod mig uret. Min Hen-
sigt —

Sode-

Soderini.

Lad saa være, Pazzy. Vidste jeg noget Forræderie, vilde jeg aabenbare det. Nu kender jeg kun Dørens Had; det kender hele Verden; det har jeg tilfælles med Dem. Lev vel!

(Han gaaer.)

Fjerde Scene.

Pazzy. Berentani.

Pazzy.

Ved Gud! en ærlig Mand! kun alt for ærlig for mine Hensigter.

Berentani.

Jeg frygter, at han gaaer til Gonsolonieren.

Pazzy.

Han gav sit Ord —

Berentani.

Men hans blinde Iver — hans Had mod mig — For desto mere Sikkerhed vil jeg heller følge ham langt fra.

Pazzy.

Gjør hvad De vil.

Berentani.

Jeg er paa Diebliffet hos Dem.

(Han skynder sig bort.)

Pazzy.

En eeneste Soderini for tyve saadanne modløse Skabninger! (han aabner Døren og kalder) Mine Herre! Marken er fri.

Femte

Femte Scene.

Volterra. Montsec. Pazzo. Strar
derpaa Opvarteren.

Volterra.

Saa fortreidelig, Signor?

Pazzo.

Gorgieves! En ærefier Mand, men ogsaa Mediceerne slavisk troe.

Volterra.

De var dog vel forstaaetig?

Pazzo.

Det kom overalt ikke til nogen Erklæring.

Opvarteren

(kommer og siger til Pazzo:)

Signor! Ferdinando Medices —

Pazzo.

Lad ham komme ind. (Opvarteren gaaer.) Jeg har ladet ham bede ved min Datter at komme herhid.

Volterra.

Men —

Pazzo.

Bekymre De Dem kun ikke. Jeg maatte være vis paa, han kom i Aften.

Siette Scene.

Ferdinando Medices. De Forrige.

Pazzo.

Kom nærmere, unge Mand! Vi ere alle gode Venner. — Mine Herrer! jeg har den Ære at forestille Dem den unge Ferdinando Medices, en værdig Søn af Consoloneren.

Ferdi-

Ferdinando (bukkende).

Mine Herrer! —

Pazzy.

Uden Omstændigheder. — Hvor kommer De fra?

Ferdinando.

Jeg var nu just i Deres Palais, Signor! og fik at vide, De var her.

Pazzy.

Uden Tvivl af min Datter.

Ferdinando.

Ja, Signor.

Pazzy.

Hvordan staaer det sig? Er Deres Fader endnu bestandig egenfindig?

Ferdinando

(trækker paa Skuldrene).

Pazzy.

Jeg begriber ikke, hvad han vil. Er det Had? Er det Mistroe? Dog, det være hvad det vil. Er han haard nok til at misliende sin Søn's Lykke, saa tænker jeg billigere. Jeg har ladet Dem komme, min fiere Ferdinando, for at tale med Dem derom. Min Datters mange Friere falde mig besværlige; for at forebygge flere Overhang, er jeg nødt til at gjøre et Valg. De kiender alt mine Hensigter. Jeg agter Dem som en Mand af Fortienester; jeg elsker Dem som min Vens Søn. Det staaer til Dem, at bestemme Gabrielles Skiebne.

Ferdinando.

Signor! Deres Godhed —

Pazzy.

Elsker De endnu min Datter, Ferdinando?

Ferdi-

Ferdinando.

Om jeg elsker hende?

Pazzy.

Godt. Der seiler altsaa intet, uden at opfylde Deres og min Datters Onske saa snart som mueligt. Jeg venter Dem i Aften for at fuldbyrde, i nogle Venners Nærværelse, Forlovelsen.

Ferdinando

(synes forlegen).

Pazzy.

Det er Dem dog vel ikke ubehageligt?

Ferdinando.

Ubehageligt, Signor? Deres Godhed for mig overgaaer alle mine Forhaabninger — Kun ønskede jeg —

Volterra.

Vogt Dem, Ferdinando, for at giøre den mindste Indvending. Deres Lykke beroer paa dette Dieblisks Beslutning.

Ferdinando.

Jeg er færdig, dersom kun min Faders Samlykke —

Volterra (som før).

Dersom det er Dem vigtigt, at komme i Besiddelse af Deres Elskede, saa betænk Dem ikke. De veed ikke, hvad der er i Giære.

Pazzy

(med en paataget Misfornoielse).

Volterra! hvortil skal det? De fornærmer mig. (til Ferdinando) Signor! det er langt fra mig, jeg vil paatvinge Dem min Datter. Et Ord, Ja eller Nei, og mit Valg er gjort.

Ferdi-

Ferdinando.

Forslad mig! Det var Naserie, at betænke sig et Dieblif. Min Lykke, mit Liv beroer derpaa. Tilslad mig allene, at jeg endnu engang maae tale til min Fader derom. Maaskee lykkes det mig at bevæge ham, at overvinde hans ubillige Fordom. Men bliver han endnu ved sin Egensindighed, godt! saa har jeg opfyldt min Pligt, og da skal inret holde mig tilbage.

Pazzy.

Det staaer til Dem. Min Beslutning er fattet. Min Datter er Deres i Afren, eller aldrig. Og nu nok, Signor! Jeg har Forretninger.

Ferdinando.

Jeg iler herfra, og i Diebliffet er jeg hos Dem igien.

Pazzy.

Om en Time finder De mig hjemme.

(Ferdinando gaar.)

Syvende Scene.

Pazzy. Volterra. Montsec.

Pazzy.

Han er just i den Forsatning, som jeg ønskede. Hans Fader vil ved dette nye Beviis paa min Hengivenhed blive desto sikrere. Giver han ham ikke sit Samtykke — Ligemeget! Den forelskede Nar flyer da vist tilbage i den med Roser stiuete Afgrund.

Volterra.

Men ifald imod vor Formodning hans Lydighed mod hans Fader formaaede mere end hans Kierlighed til Gabrielle? Ifald —

B

Pazzy.

Pazzy.

Saa snart han undgaar vore Hensigter, bliver han uformet opsnappet.

Bolterra.

Han spiser i Almindelighed til Aften hos Sena-
tor Petrucci.

Pazzy.

Jeg veed det. Just derfor indbød jeg ham til
mig, for ikke at gaar glip af ham.

Ottende Scene.

Berentani. Nogle Sammensvorne.

Berentani

(hemmelig til Pazzy).

Vi have intet at befrygte. Coderini gif lige
hiem.

Pazzy.

Endelig ere vi samlede, mine Venner! Dieblif-
ket, som skal bestemme vor Skiebne, nærmer sig. Det
er nødvendigt, at give Eder Efterretning om vor
Sags lykkelige Fremgang, om dens nærværende For-
fatning, om de Midler, vi maae bruge for at udføre
den hastig. Jeg er vis paa, at enhver af os vil ind-
see dens Villighed, og med samlede Kræfter forsvare
den. En fælles Interesse foreener os: Mediceernes
Udgang. At give Beviis paa deres Tyrannie var
overflødig, da enhver af os, meer eller mindre, finder
det uudslættelig indgravet i sin Varm. Her tales om
Hævn, Frihed — om fælles Lyksalighed, som vi med
forenet Mod ere færdige at tilfægte os. Men til at

opnaae

opnaae dette store Maal, udfordres ikke allene Tapperhed, men en fuldkommen indbyrdes Tillid. For at opnaae dette, er det nødvendigt, at vi endnu engang, ved en fælles hellig Eed, forbinde os uoploselig sammen. Ere De færdige dertil, mine Venner?

De Sammensvorne.

Vi ere færdige.

Pazzh.

Nu vel! (Han trækker sit Sværd) Dette Sværd — det var min Broders — De kiendte ham som Frihedens ivrige Forsægter, men ogsaa som et uhykeligt Offer for Mediceernes Grusomhed — Følger mit Exempel.

(Han lægger sin Haand paa Sværdet. De Sammensvorne nærme sig, og lægge deres Hænder derpaa.)

Pazzh.

Forbandet være den, som ikke sægter for fælles Frihed og Fædreland! Forbandet være den, som lader sit Sværd synke, førend vore Venners Blod er hevet, Florenz frie, og ingen Mediceer tilbage! Sværger, Venner!

De Sammensvorne.

Vi sværge.

Pazzh.

Dette Sværd igiennemføre den, som bryder sin Eed, som viger feig tilbage! Hans Legeme brændes, og Asken spredes i Luften, paa det ikke en Tanke maae blive tilbage om den Fordømte.

De Sammensvorne.

Det skee!

B 2

Pazzh.

Pazzy.

Saa, mine Venner! nu kan intet stille os. Og nu til Udførelsen. Det var daarligh, at lade saa vig, rigt et Foretagende, som vores, komme an paa et blot Tilfælde; det var min ulykkelige Broders Feil. Jeg staaer inde for Ansørerens Mod, men ikke for de Undergivnes Standhaftighed. Saa megen Hengivenhed disse end vise, saa kan dog ofte saa Feige drage den hele Hob af de modigste Krigere efter sig. For at høre denne Frygt, betrygge os mod Forræderie, og forebygge alle ulykkelige Tilfælde, var en fremmed Hielp nødvendig. Jeg har sørget derfor. Min Ven Fabio lader mig i dette Brev vide, at han ved Natens Frembrud vil være her med et tilstrækkeligt Antal pavelige Hielpetropper. For nu at nytte denne Vistand, har jeg bestemt denne Midnat til Timen, hvorpaa vort store Forehavende skal udføres. Jeg skal ved et sikkert Bud strax lade vore Allierede vide, at de paa samme Tid, eller ogsaa lidt før, maae nærme sig Byen. De, Volterra, bemægtiger Dem, naar Klokkeren slaar, Porten mod Pisa, for at skaffe hans Tropper lettere Indmarsch. De, Vandini, tager Deres Post paa det store Torv. De, Pedro, maae paa samme Tid med et tilstrækkeligt Antal Bevæbnede trænge ind i det Mediceiske Pallais, og besætte det, imedens Berentani opofrer Lorenzo til vor Hævn. Ferdinando Medices er i Aften indbudet til mig, under Paaskud af en høitidelig Forlovelse med min Datter. Montsec sætter sig ved Siden af ham, og i det Dieblis, jeg drikker hans Faders Skaal, støder han ham Dolkens i

Hjer-

Hierter. Jeg tænker, Udsørelsen vil ikke falde Dem tung.

Montsec.

At oppebie Timen vil falde mig tungest, Signor.

Pazzh.

Du veed enhver sin Pligt, og maae heller ikke forsonne at opmuntre sine Underhavende dertil. Klokker 10 ere alle Høvdingerne indbudne til mig. Og nu nok! Jeg gaaer, for endnu at gjøre nogle fornødne Anstalter. Farvel, til vi sees, mine Venner!

(Han gaaer.)

Tiende Scene.

Bolterra. Berentani.

Bolterra

(trækker Berentani tilbage).

Elsker Du Pazzys Datter?

Berentani.

Hvilket Spørgsmaal!

Bolterra.

Har Du Faderens Samtykke?

Berentani.

Han gav mig sit Ord.

Bolterra.

Driv paa, at faae det opfyldt endnu i Dag.

Berentani.

Hvad vil det sige?

Bolterra.

Intet videre. Du kiender mine Forbindelser.

Men som Ven skyldte jeg Dig denne Advarsel; nyt den, og vær forsigtig.

(Han gaaer.)

Tiende Scene.

Beremanti (allene).

Hvad er det? Skulde Pazzo — skulde Gabrielle selv handle troløst? Uden Årsag gav Volterra ikke dette Bink. Jeg stielver — dersom — — Jeg maae undersøge det, og vee Dig, Pazzo! bedrager Du mig.

Ende paa den første Akt.



Anden

Anden Akt.

Et Værelse i det Mediceiske Pallais.

Første Scene.

Berentani (allene).

Hvilken diævelsk Opdagelse! Gabrielle — som jeg
 lovede Liv og alt for, i en Bandinis Arme? Altså
 skulde det være mit Haab? Det skulde være Frugten
 af min Troløshed? Ha! Falske! Din Datter var
 Prisen! Kun Tanken om at de hende kunde forlede
 mig! Skielv! Din Skiebne er i mine Hænder. Og jeg
 betænker mig? Hvad er nu min Løn? Uafnemmelighed!
 Foragt! Tabet af det, som jeg elskede høiere end alt i
 Verden! Maa skee min fuldkomne Undergang! — Og
 jeg betænker mig? Jeg kan endnu nøle? Vort, Med-
 lidenhed! Jeg styrter ham, styrter min Medbeiler, redder
 mit Liv, og faaer min Gabrielle! — Og hendes Fader?
 Om Sværd eller Sygdom beforder min Hensigt, er
 ligemeget. Nok, naar kun ikke Gabrielle opdager den
 Haand, som styrter ham. — Dette Hoved skal ikke
 mangle paa Planer — tænkt og udført — jeg eller
 min Fiende — Hvem kommer? Gonsolonieren.

Anden Scene.

Lorenzo Medices. Berentani.

Lorenzo.

Jeg har ladet søge efter Dem, Berentani! Er Forordningen publiceret?

Berentani.

I Morges alt, Signor! — Her er et Afskrift.

Lorenzo

(tager det og løber det igennem).

Godt. (i det han giver det tilbage) Min Mistanke, som gav Anledning til denne skærpede Forordning, var ikke uden Grund. Nogle Linier fra en ubekendt Haand bekræfter den. Der tales om en ny Sammenrottelse, og raades mig at være forsigtig. Her, læs! (han giver Berentani Billetten, som læser den for sig selv.) Det er sørgeligt, at man med al sin Mildhed maae finde Utafnemmelige, at man næsten med Magt bliver tvungen til at følge den strengeste Retfærdighed. (Efterat Berentani har læst) Kiender De Haanden?

Berentani.

Ikke saa ganske. Har De ellers ingen Mistanke til nogen?

Lorenzo.

Ingen grundet Mistanke; vel Formodninger. Dog, vi ville ikke opholde os dermed; de kunde træffe mangen ærlig Mand, og det var Uret. — Men Forsigtighed er nødvendig. Jeg har derfor udsat Spioner, og jeg haaber — Hvo kommer?

Berentani

(seer ind i Scenen).

Signora.

Loren-

Lorenzo.

Meget ubeseiligt — Gaae De imidlertid hen og overgiv denne Forordning til Overdommeren, og meld ham, at jeg vil have den paa det nøieste efterlevet. Men De maae komme snart tilbage.

Berentani.

I Diebliffet, Signor!

(Han gaaer.)

Tredie Scene.

Camilla. Lorenzo.

Camilla.

Forlad mig, Lorenzo, ifald jeg forstyrrer Dem! Den gamle Poggio var just nu hos mig, og bad mig paa sine Knæ om min Forbøn. Han svor, at hans Søn var uskyldig; han er bleven hidset til den ulykkelige Tvekamp ved de skammeligste Fornærmelser. Han havde aldrig i Sinde at dræbe sin Modstander.

Lorenzo.

Den Elendige! Hvad nytter Retfærdighed, naar den rasende Unge kan foragte den? For, enhver Fornærmelse, den maae være grundet eller ikke, selv fordre Erstatning.

Camilla.

Men saa mange andre for ham fik dog Forladelse.

Lorenzo.

Forbandet være den Mildhed, som til Statens Skade, til Dommerens Skam, taaler saa mange privilegerede Misdadere! Jeg har ikke i Sinde at træde i disses Fodspor. Jeg giver ingen Forordning, som

ikke er billig og Staten nyttig; men Vee ogsaa dem, som med Forsæt overtræde den mindste!

Camilla.

Jeg indseer, hvor nødvendig Lovens Strengthed ofte er. Men Poggios Duel skede jo under Deres afdøde Broders Regiering, og i den Tid —

Lorenzo.

Ikke hans Duel, ikke hans Modstanders Død — hans Modværge, da man vilde tage ham fangen, og som tjente til Paaskud for hiint ulykkelige Oprør — den Omstændighed, at han, som den unge Soderini, forenede sig med Forræderne, det styrter ham, og udelukker ham fra al Naade.

Camilla.

Min Gud! Er der da intet Middel? — Oprørets Tider ere nu forbi. Omstændighederne have forandret sig.

Lorenzo.

Men ikke hans Forbrydelse. Den unge Soderini var langt mindre straffskyldig, og han blev fordømt. Hvad kan da Poggio vente?

Camilla (noget bitter).

De havde ogsaa kunnet formilde hans Dom; det stod jo blot til Dem.

Lorenzo.

Kun ikke i en Tid, da her var Oprør. Dette opfordrede Lovene til at vaage; thi den mindste Eftergivelse vilde da være et Vink til nye Dumdriftigheder — Nok, Camilla, træng ikke mere derpaa! Den eensang fældede Dom er uigientalsdelig.

Camilla.

Camilla.

Saa er han da forloren! Hvad skal jeg sige?
Hvordan skal jeg bringe den uhyggelige Fader denne
Efterretning? Hans Fortvivlelse — O, Lorenzo!
dersom der endnu er nogen Mulighed, saa formild De-
res Strengthed! Ogsaa De er Fader — Betænk,
om vor Søn gjorde os saadan Sorg —

Lorenzo.

Aldrig! — Og var det saa, jeg vilde føle den
i sin hele Størrelse, men jeg skulde dog lade Retten
have sin Gang.

Camilla.

Umueligt! De kunde —

Lorenzo.

Piin Dem ikke med saa usandsynlige Forestillin-
ger! Retfærdigheden straffer kun Misbødere; og jeg
smigrer mig med, at cie et Mønster paa Dyd og Ret-
fæsthed i min Søn.

Fjerde Scene.

Bianco. De Forrige.

Bianco.

Naadige Herre! En Ubekjendt, indslugt i en
Kappe, flyede mig denne Billet, for strax at overlevere
Dem den.

Lorenzo

(brækker den, og læser for sig selv).

Pazzy — Volterra — Berentani — (til Bianco)
Hvor er den Fremmede?

Bianco.

Bianco.

Han gik i Diebliffet bort igien.

Camilla.

Hvad feiler Dem? — De synes forfrækket.

Lorenzo

(med en paatagen Vigejndighed).

Uden Marsag. Jeg vidste det alt. Det er Uro-
ligheder — som — (til Bianco) Hvor er min Søn?

Bianco.

For nogle Diebliffe siden gik han hen til Pazzo,
formodentlig for at underrette sin Elskede om Deres
Samtykke til hans Givtermaal.

Lorenzo

(heftig til Bianco).

Gaae, løb, kald ham tilside! Han maae i Die-
bliffet komme til mig.

Bianco.

Det skal see, Signor. (han vil gaae.)

Lorenzo.

Bianco!

Bianco.

Naadige Herre!

Lorenzo.

Først til min Søn — og saa til Soderini. Han
maae ogsaa flynde sig. Jeg venter ham med yderste
Utaalmodighed.

(Bianco gaaer.)

Camilla.

Dette ængstelige — O, Lorenzo! fortæner De-
res Camilla ikke mere Tillid?

Lorenzo.

Lorenzo.

Vær De kun rolig. Man taler vel om en Sammenrottelse, men den er, som jeg seer, af ingen Betydning.

Camilla.

Om en Sammenrottelse?

Lorenzo.

Der ere nogle Misforstaaelse, som jeg med liden Noie skal vise tilbage til deres Pligt.

Femte Scene.

Berentani. De Forrige.

Lorenzo

(til Berentani).

Det er godt, at De kom. (til Siden) Camilla! Taagshed! Det øvrige overlader De til min Omsorg.

Camilla.

Hvad gaaer der for sig, Lorenzo?

Lorenzo.

Intet, intet af Bigtighed. Jeg staaer Dem inde for al Fare, siger jeg Dem. Gaae De kun. Dersom Ferdinando kommer, saa send ham strax ind til mig.

Camilla.

Jeg vil; men —

Lorenzo

(lidt fortreden).

Lad mig nu være, jeg beder Dem.

(Camilla gaaer.)

Glette

Siette Scene.

Lorenzo. Berentani.

Lorenzo.

Har De besørget, hvad jeg bad Dem?

Berentani.

Ord til andet, Signor.

Lorenzo

(med et skarpt Blik).

Berentani! om jeg var saa ulykkelig, at jeg hid-
til havde forødt mine Belgierninger paa Utafnemme-
lige; om jeg var nødt til at drage Retfærdighedens
hevnende Sværd allerførst mod mine nærmeste Paa-
rørende?

Berentani (truffer).

Signor! allerede for længe siden havde jeg be-
sluttet — havde jeg i Sinde —

Lorenzo.

Hvad feiler Dem? Hvorfor fortrakkes De?
Jeg vil ikke haabe —

Berentani

(kastet sig for hans Fodder).

Lorenzo.

Hvad vil det sige? Fael!

Berentani.

En Betingelse, Signor! og jeg aabenbarer Dem nu
det affhyeligste Forræderie.

Lorenzo (opbragt).

Ulykkelige! saa er det sandt?

Berentani.

Betingelsen, naadige Herre!

Lorenzo. 08

Lorenzo.

Tael! tael! — Min Søn, hvor bliver han af?
Verentani.

Forladelse, Herre!

Lorenzo.

Saaer ingen Forbryder.

Verentani.

Jeg er den kun halv. Kierlighed forførte mig
til Forsættet; men min Anger forekom Udsørelsen.

Lorenzo.

Er det saa, da er det Dig forladt. — Tael!

Verentani

(giver ham et Skrivt).

Lorenzo

(i det han læser).

Gud! hvilken Fare! — Ogsaa Hielpetropper? —
(han ringer) Er der ingen?

Syvende Scene.

De Forrige. En Betient.

Lorenzo

(til Betienten).

Hurtig til Senator Petrucci! (han siger ham no-
get i Øret) Og naar Raadet er samlet, saa lad mig i
Diebliffet faae det at vide.

(Betienten gaaer.)

Lorenzo.

Jeg havde alt faaet et Vink; men hvor kunde
jeg troe det? Mine egne Paarørende! Mine fortror-
ligste Venner! Pazzo! dette Monster paa Retfærdig-
hed! Den Forræder! Nu begriber jeg Aarsagen til
hans

hans Tienstfærdighed, det hastige Samtykke til hans Datters og min Søns Forening.

Verentani.

En herlig Snare! Han lovede ogsaa mig sin Datter — Men for alting i Verden, Signor! lad ikke Deres Søn vide noget af denne Hemmelighed! Gabrielle er ham alt, og han er saa overdreven indtaget af Pazzys formeente Redelighed, at han ikke vilde troe saadant Forræderie, om saa hans egen Fader bevidnede det. Først maae alle de Sammensvorne tages fangen, for at retfærdiggjøre min Klage ved de Skyldiges egen Bekendelse; og saa —

Lorenzo.

Yes! jeg hører nogen! — Min Søn — Vel! vel! der er een Sorg mindre! til Verentani) Gaae ind i mit Kabinet. Jeg kommer siden.

Verentani.

Men —

Lorenzo.

Jeg veed hvad jeg har at gjøre. Gaae!

Verentani gaaer.)

Ottende Scene.

Lorenzo. Ferdinando.

Lorenzo.

Jeg har ventet Dig med Utaalsmodighed, min Søn! Var Du hos Pazzo?

Ferdinando.

Ja, min Fader.

Lorenzo.

Lorenzo.

Visse Omstændigheder, som jeg før ikke eftertænkte, tvinger mig til, endnu i nogen Tid at udsætte Din Forening med Pazzys Datter.

Ferdinando.

Udsætte? De gav mig jo Deres Ord —

Lorenzo.

Det gjorde jeg; men nu tager jeg det tilbage, siden jeg har grundede Årsager dertil.

Ferdinando.

Årsag til at tage Deres Ord tilbage?

Lorenzo.

I Morgen skal Du faae dem at vide. Jeg haaber, at Du nu heri, som stedse, vil vise Din søn-
lige Lydighed.

Ferdinando.

Min Fader!

Lorenzo.

Ingen Indvending! Jeg fordrer Lydighed.

Ferdinando.

Lydighed? O, min Fader! den koster min No-
lighed, mit Liv. Dersom De vidste —

Lorenzo.

Lidt Tvang — ikke andet. Nok, det er nødven-
digt, at Du uden Knur, uden den ringeste Modsigelse
underkaster Dig min Befaling.

Ferdinando.

Men Årsagen — Årsagen, min Fader!

Lorenzo.

Du kender mig som en Mand, der ved enhver
af sine Handlinger tager Fornuften og den strengeste
Retfærdighed i Raad med sig. Og nu nok!

E

Ferdin-

Ferdinando.

Ha! jeg seer, begriber alt! En Uverdigg har be-
tient sig af min Fraværelse, udspreedt Usandhed, og
ved de skammeligste Dagvaskelser undergravet min Lykke.

Lorenzo.

Hverken Usandhed eller Dagvaskelse —

Ferdinando.

Ganske vist! ganske vist! De er ført bag Lyset,
min Fader! Verentani — han forlod just Børrelset i
det jeg kom ind — — Ogsaa han har Hensigter paa
Gabrielle. De har betroet ham min Lykke, og han —
Troe ham ikke, min Fader! Misundelse og Jalousi
taler af ham. Det var Usandhed; aabenbar mig den!
Jeg vil beskæmme ham; jeg vil gjøre ham til Skamme
for den hele Verden.

Lorenzo.

Forblindede! Du veed ikke — Gaae og sæt Dit
Sind i Rolighed! I Morgen skal Du faae alting
at vide.

Ferdinando.

I Dag, endnu i Dag, eller aldrig. —

Lorenzo.

Du misbruger min Mildhed.

Ferdinando.

Nei, min Fader! Nei! jeg kan ikke tilståde, at
man saa skammelig bedrager Dem. Jeg iler —

Lorenzo.

Hvorhen?

Ferdinando.

Til min, til Deres Ven, til Pazzo; jeg vil
kaste mig for hans Fodder; han skal bevidne Dem
min Uskyldighed, sin Nedelighed, sit Venskab —

Lorenzo

Lorenzo.

Ubesindige! Op paa Dit Kammer, til jeg kalder Dig. Uden Modsigelse!

Ferdinando.

Min Fader! —

Lorenzo.

Adlyd, eller frygt for min Brede!

Ferdinando.

Ha! den nedrige Skielm!

Lorenzo.

Hvad! Du vover —

(Han ringer.)

Tiende Scene.

Bianco. De Forrige.

Bianco.

Naadige Herre!

Lorenzo.

Vagt.

Bianco.

Hvordan?

Lorenzo.

Vagten skal strax komme.

(Bianco gaaer.)

Ferdinando.

Ah! grusomt! Og De er Fader? De havde aldrig en Faders Hierte. Nei, De er Lorenzo Medicee! Streng, ubarmhiertig, sølesløs imod alle Naturens Fornemmelser! De fortiente at have en Søn, som uden Anger styrkede sig af den ene Forbrydelse i den anden —

C 2

Lorenzo.

Lorenzo.

Forbavne!

Ferdinando.

Min Fader! Gud! hvad gjorde jeg? Min Fader! tilgiv mig! tilgiv en fortvivlet Søn! Ikke Trods; hiin ondskabfulde Dagvassers List ophidsede mig. Han misbruger Deres Gudhed, bedrager Dem paa det skammeligste, røver mig Gabrielle, uden hvis Besiddelse jeg ikke kan leve —

Tiende Scene.

Bagten. Lorenzo. Ferdinando.

Lorenzo.

Før ham op paa hans Kammer, og berovgt ham.

Ferdinando.

Min Fader! hvordan? De — De selv? Nu vel! Nu vel! jeg — adlyder. Kun min Frihed, min Frihed, og jeg vil forsøge —

Lorenzo.

Ikke saa, Ubesindige! Jeg maae forstikke mig Dig. Fær ham bort!

Ferdinando.

Min Fader! hør mig!

Lorenzo.

Fær ham bort, siger jeg.

(Ferdinando føres bort af Bagten.)

Lorenzo (allene).

Den Ulykkelige! — Det gjør mig ondt for ham! Men det er nødvendigt. Hans ubesindige Klæbenhietighed,

rigbed, hans blinde Iver vilde udsætte baade ham og mig for den yderste Fare.

Ellevte Scene.

Coderini. Lorenzo.

Coderini.

Signor! De har ladet mig falde.

Lorenzo.

Coderini! Vel, vel, at De er her! Kom ind med mig i mit Kabinet. Jeg har Befalinger at give Dem, som det haster med. Kom!

(Han gaaer, og Coderini følger ham.)

Ende paa den anden Akt.



Tredie Akt.

Første Scene.

Berentani. En Soldat.

Berentani.

Nu, hvordan staaer det?

Soldaten.

Den Fangne er borte, Signor! allerede for en halv Time siden.

Berentani.

Han gif dog til Pözz?

Soldaten.

Lige derhen. Jeg gjorde det, som De havde besølet mig, og gav ham at forståe, at jeg og min Kamerat let kunde lukke et Die, dersom han vilde gjøre sit. Han begreb strax vort Tilbud, kastede sin Pung paa Bordet, og ilede bort.

Berentani.

Gødt! godt! See der. (han giver ham Penge.)
Gaae nu, og sørg for Eders Sikkerhed.

Soldaten.

Vi have vore Smuthuller, Signor.

(han gaaer.)

Anden

Anden Scene.

Berentani (allene).

Lyffelig! — Den Forræder! Næsten havde han paa ny opbragt sin Fader imod mig, og jeg havde været forloren uden Redning. Nu er Røden til Dig, Elendige! Enten et Offer for Pazzys Raserie, eller for Aetsfærdigheden. Gaaer Soderini hastig nok tilværks, befries jeg ved eet Slag fra to frygtelige Medbeilere, og hevner mig med det samme over Pazzys Evloshed. — Hvem kommer? Lorenzo? Uden Tvivl har han faaet sin Sønns Flugt at vide. Jeg maae undvige ham.

(Han gaaer.)

Tredie Scene.

Lorenzo. Bianco.

Lorenzo

(Covermaade forkræffet).

Han er borte!

Bianco.

Ja, naadige Herre! og Vagten med.

Lorenzo.

Gaae! løb! iil! —

Bianco.

Hvorhen, naadige Herre?

Lorenzo.

Til Pazzo — Nei! ikke til Pazzo. — Er Soderini alt borte?

Bianco.

Soderini?

C 4

Lorenzo.

Lorenzo.

Du har ret. Du veed ikke — Men min Kone, veed hun hendes Søn har taget Flugten?

Bianco.

Jeg troer det ikke. Hun var nu just i Færd med at lægge sig til Hvile.

Lorenzo.

Ikke et Ord — Bianco! ikke et Bogstav, hverten til hende eller nogen i Verden. Gaae! kald Berentani hid!

(Bianco gaaer.)

Fjerde Scene.

Lorenzo (allene).

Sikkert løber han sin Undergang i Møde. Den Ulykkelige veed ikke, kender ikke Faren. Havde jeg aabenbaret ham den, han vilde have underkastet sig mine Befalinger. — Gud! Maaſkee have de i dette Dieblis Dolk en imod ham! Maaſkee har man alt myrdet ham!

Femte Scene.

Berentani. Lorenzo.

Lorenzo.

Berentani! min Søn har taget Flugten, og Vagten med ham. Uden Tvivl til Pazzo, til Pazzo, som just nu — Gud! hvordan ſkal jeg redde ham?

Berentani

Verentani.

Fat Dem, Signor! Coderini er længe siden
affied. Han fulgte for hastig til, at de kunde be-
slutte noget.

Lorenzo.

Vel! vel! Men — naar de see Coderini, naar
de blive Faren vaer, naar Fortvivelse og Maserie be-
mestre sig Forbryderne? — O, Verentani! havde jeg
dog forkastet Deres Raad! havde jeg aabenbaret ham
Faren! Han havde vist hørt Fornuften, og vi havde
nu alle været i Sikkerhed. — Men — hvad bier De
paa? Maaffee er det endnu Tid. Lob! Søg at
komme Coderini i Forveien! Kald min Søn tilside,
og il, flye saa tilbage med ham i mine Arme! Fort,
fort, Verentani!

Verentani.

De betænker det ikke, Signor. Vilde den for-
blindede Ferdinando, som hader mig saa høit, som
fiender mig som sin Medbeiler, og nu endogsaa holder
mig for sin værste Fiende, vel troe mig paa mit blotte
Ord? Vilde han følge mig saa villig, som jeg er til
at redde ham?

Lorenzo.

Utafnemmelige! Jeg tilgav Dem. Burde De
ikke forsøge alt?

Verentani.

Smerten afsvinger Dem det ufortiente Navn.
Jeg har stedse lige til hiint ulykkelige Dieblis — be-
viist Dem en ubrødelig Trofskab, og vil ogsaa i Frem-
tiden bevise den. Men overvei selv —

Lorenzo.

Berentani! Berentani! Deres rolige Stemme ved min Smerte, Deres kolde Blik, Deres hele Opførsel — — Vee Dem, dersom min Mistanke er grundet!

Berentani.

Naadige Herre! Deres Bebreidelse — — Med Glæde vilde jeg, for at giendrive Dem og overtøye Dem om min oprigtige Tænkemaade, opofre Dem mit Liv. Men saaledes som det nu staaer imellem Deres Søn og mig —

Lorenzo.

Er det nu Tid til at tænke paa det, nu, da min Søn er i den yderste Fare? Jil! ved min Søn! og jeg vil troe Dem.

Berentani.

Det er for silde, Signør! for silde. Soderini er allerede for meer end en halv Time siden borte. Hvordan et det mueligt, at naae ham? Dersom alting løber vel af, saa maae han snart være her med Rebellerne. Det er alt over Midnat.

Lorenzo.

Ulykkelige! hvorfor troede jeg Dig? Kunde jeg vente mig andet end Troeløshed af Dig? Vort! forlad mig! Skielv, dersom min Søn — Hvad er det? Hvilken Tummel! Berentani!

Berentani.

Den nærmer sig — op af Trapperne — en Mængde Trin — Soderini bringer vist de Fangne.

Lorenzo.

Lorenzo.

Allerede?

Berentani.

Her kommer han.

Siette Scene.

Coderini. De Forrige.

Coderini.

De Sammensvorne, Signor!

Lorenzo.

Hvor er min Søn, Coderini?

Coderini.

De maae have havt Efterretning, thi vi traf dem i fuld Beredskab. Til Lykke, at deres Undergivne vare sluttede inde paa det store Torv, ellers havde vi havt en haard Strid.

Lorenzo.

Har De truffet min Søn?

Coderini.

Signor! jeg har giort min Skyldighed. De fangne ere uden for. Det vil komme an paa Deres Befaling —

Lorenzo.

Coderini! De vil ikke svare paa mit Spørgsmaal — Lever min Søn?

Coderini.

Ja, Signor.

Lorenzo.

Og De kunde angste mig saadan? — Hvor er han?

Coderini.

Soderini.

Befaler De at see de Fangne?

Lorenzo.

Hvad vil det sige? Soderini! jeg skielver.

Soderini.

Hvorfor, Signor? For Forræderne? Er De ikke i Sikkerhed nu, da de ere tagne fangne? Er Florenz ikke frelst?

Lorenzo.

Vel! Lad dem komme! O! Soderini! Soderini!

Soderini

(til Verentani).

Gaae De lidt tilside, unge Herre! Endog i Lænker maae Pazzy være frygtelig for en Mand, som De.

(Han aabner Døren og vinker.)

Syvende Scene.

Pazzy. Volterra. Montsec. Ferdinando
Medices. Sammenspoorne. Bagt.
De Forrige.

Lorenzo

(Seer sin Søn i Lænker, og skriger overlydt).
Min Søn!

Soderini.

Hvordan staaer det Dem an, Signor? Han har holdt sig brav. Han har søgtet som en Mediceer; kun Skade, for den urette Sag.

Lorenzo.

Ulykkelige!

Pazzy.

Pazzy.

Du, Lorenzo! hvorfor saa nedslaget? Du har jo Dine Giender i Din Magt. Du kan Du jo tugte dem med al den Straf, som den mediceiske Retsfærdighed finder for godt.

Lorenzo.

Uafnemmelige! Du vover endnu —

Pazzy.

Selv i Lænker vover jeg at forhaane Dig! Dig, Mediceer! Med et eeneste Blik at saare Dig til Din inderste Siel! Taabe! kunde Du bilde Dig ind, at jeg koldfindig vilde taale min Broders og saa mange tappre Mænds offentlige Henrettelse? Forbandet vare min onde Skiebne, der ikke vilde understøtte min gode Villie til Hevn! Dog, mit Forehavende maatte gierne vare mislykket, naar jeg kun kunde drage Dig (med et truende Blik til Berentani) kunde drage den Forræder, som bedrog os, med i Graven.

Montsec.

Troost Dem, Signor! Hans Søn er forloren. Han forbandt sin Skiebne med vores.

(Lorenzo viser den yderste Grad af Smerte.)

Pazzy.

Ha! tag imod min Tak, unge Mand! Din Taabelighed giver os i det ringeste een Hevn. — — Hvordan staaer det, strenge Dommer? Vil man ogsaa handle saa retfærdig her?

Bolster-

Vosterra.

Neppes. Det er hans Søn! Mediceerne for-
damme kun Soderiner, Poggioer, Montsecer, Paz-
zyer — —

(Lorenzo, ude af sig selv, med alle Kiendetegn
paa en stum Fortvivlelse, gaaer bort.
Berentani følger ham.)

Dttende Scene.

De Forrige, undtagen Lorenzo og Berentani.

Pazzy.

De gaae, de Affrum! Ha! vare ikke disse
Sænker —

Ferdinando

Covermaade besyrtset over Pazzys Tale og Adfærd).

Pazzy! Pazzy!

Pazzy.

Nægt det ikke, Ferdinando! Du gjorde rebeligt
Dit dertil. Vi ere alle Vidner til Din Riekhed,
Din gode Villie, og Soderini er Vidne til Dit Mod.

Ferdinando.

Pazzy! Du selv —

Pazzy.

Ja, jeg selv anklager Dig, som en Diebel mod
Din Herre, som en Forræder mod Dit Fædreland.
Min Sag er retfærdig. Jeg var dødelig fornærmet;
jeg fordrøede Erstatning. For mig blev Din Fader
stedse en Tyran — for Dig blot en retfærdig Dommer,
dersom han ellers vil handle retfærdig og tilkiende Dig
den fortiente Straf. Men jeg haaber, Soderini vil
ikke

ikke mangle at ægge hans Retfærdighed saalænge, til han opfylder sin Pligt.

Niende Scene.

Camilla. De Forrige.

Camilla.

Hvor er min Søn?

Soderini.

Her, Signora!

Camilla

(Iser hen til ham, men farer forskrækket tilbage).

J Lænker?

Soderini.

Endnu nogle Timer, og saa er han ikke mere.

Camilla.

Min Søn?

Soderini.

Deres Søn, Signora!

Camilla.

Hvad siger Du?

Pazzy.

Formodentlig Sandheden, dersom Retfærdigheden ellers ikke træffer paa nogen Afvei, hvorhen Dommeren kunde forvilde sig.

Camilla.

Affindige! hvad vil det sige? Tael!

Soderini.

Signora! i Morgen vil De faae det at vide; nu er det for silde. (til Vagten) Fort!

Camilla.

Holdt! (omfavner sin Søn) Min Søn! jeg deer!

Ferdi

Ferdinando.

Min Moder! (med travendt Ansigt) Gud! Gud!
hvad har jeg gjort?

Pazzh.

Ha! Hevnens højeste Triumph, Venner! —
Saadant et Syn! — Har Døden endnu Bitterheder?

Soderini

(til Bagten).

Gier Eders Pligt!

Camilla.

Barbarer! han er min Søn! Lader mig beholde
min Søn!

Soderini.

Forgieves, Signora! Han maae bort i Fængsel.

Camilla.

Min Søn!

Soderini.

Han er en Forbryder, som de andre. Bort
med ham!

Camilla.

Forbryder? Aldrig! Bedragerie! fordsomt Be-
dragerie! For at hevne Dig, Elendige! opdigter Du
denne Helvedes Ondskab; men det skal ikke lykkes Dig.
Jeg — jeg paatager mig at forsvare ham.

Soderini.

For Retten, Signora? Nu maae han i Fængsel.
(til Bagten) Adlyd!

Camilla.

Tilbage! tilbage! Bort det ikke!

Ferdinando

(til sin Moder).

Lad mig være. Slip mig.

Camilla

Camilla.

Hvad! Du selv —

Ferdinando.

Jeg maae; jeg er strafværdig. Ikke Soderini —
Min Afstandighed — Min blinde Iver — Slip
mig! jeg maae — (han river sig ud af sin Moders Arme.)

(Vagten fører Ferdinando og de øvrige
fanger bort.)

Camilla

(iler efter Ferdinando).

Min Søn! Min Søn!

Soderini

(holder hende tilbage).

Med Tilladelse, Signora!

Camilla.

Tilbage! Jeg skal følge — jeg maae med ham.

Soderini.

Ikke saa, Signora!

Camilla.

Hvad? Med Magt? Hvem giver Dig den
Ret, Forvovne?

Soderini.

Deres Gemæl, Signora. Han befalede mig at
tage Forbryderne fast, og sætte dem i sikker Forvaring.
Jeg har opfyldt min Pligt.

Camilla.

Forræder! hvad har min Søn forbrudt?

Soderini.

Han har flygtet til Oprørerne, har sat sig op
imod Retten, trukket sit Sværd, og ved denne Dum-
driftighed gjort sig deelagtig i deres Forbrydelse.

D

Camilla

Camilla.

Min Søn?

Soderini.

Hans Døds er allerede faldet af hans egen Feder.
Der feiler kun Raadets Bekræftelse derpaa, for ved
Døddelen at lade den fuldbyrde.

Camilla.

Skæffeligt!

Soderini.

Man maae flkke sig i Taalmodighed, som jeg
maatte. Ogsaa min Søn — Han var min Søn,
Signora! mit elskede Barn, min Alderdoms eeneste
Støtte, ogsaa han blev grebet med Rebellerne, han
blev ogsaa straffet med dem; hiin ubarmhertige Doms-
mer havde ingen Medlidenhed. Min Søn, min eeneste
Søn, maatte i min Mærørelse raffe Hals; et Hug —
og hans Hoved flet for mine Fødder. — Nu kan
De trøste Dem, Signora.

(Han gaaer.)

Tiende Scene.

Camilla (allene).

Grusomme! Medynk! Mit Hierte sønderlides —
hun synker ned paa en Stool) O! min Søn! (Efter
nogle Nieblis springer hun forskædet op) Man fører ham
bort! — Omgiven af en Skare blodgierrige Vagtere!
— Endnu kaster han et Blik til mig! Hu! nu be-
stiger han Skaffotten! Han vakler — han synker —

Dødder

Bøddelen hæver alt Øren! Nu — holdt inde! (Hun synker paa ny hen, og siger, efterat hun er kommen lidt til sig selv igjen:) Skrækkelige Vilde! Bort! bort! — Endnu lever han! Men hvad? I Fængsel — dømt til døde! Og jeg er her endnu? Jeg iler ikke, for at redde ham fra Undergang? — Bort! til hans Fader! Jeg maae redde ham, eller døe med ham.

(Hun gaaer.)

Ende paa den tredie Akt.





Fjerde Akt.

Første Scene.

Lorenzo. Petrucci.

Lorenzo.

Plag mig ikke mere, Petrucci! Det forsamlende Raad maae bestemme hans Skiebne; jeg kan ikke — Jeg føler det; mit Hjerte forraader mig, det taler for Forbryderen. Gaae! gaae! — Dersom De elsker mig, min Ere og Retfærdighed —

Petrucci.

O Lorenzo! Jeg skielver! Er De ikke tilstede —

Lorenzo.

De tager feil, min Ven, dersom De venter nogen Eftergivelse af den faderlige Omhed. Her er jeg Fader, hist Dommer. Hav Medlidenshed med min Svaghed! Lad mig være!

Anden Scene.

Soderini. De Forrige.

Soderini.

Signor! Deres Søn ønsker at tale med Dem.

Lorenzo.

Min Søn? Skal jeg see ham?

Petrucci

Petrucci.

Og det tager De i Betænkning? Han maae være saa strafværdig han vil, saa fortienet han dog at høres.

Goderini.

Kun nogle Dieblig, Signor! Om et Kvarteer fører jeg ham i det forsamlede Raad.

Lorenzo.

Du vel! (til Petrucci) Gaae, min Ven! og forebyg, at Camilla ikke trænger herind.

Petrucci.

Vær De ubekymret.

(Han gaaer. Goderini aabner Døren og vinker.)

Lorenzo.

Gud! hvad vil han sige?

Tredie Scene.

Lorenzo. Goderini. Ferdinando (med Vagt).

(Ferdinando styrter sig, fuld af Væemod, for sin Faders Fodder.)

Lorenzo.

Ulykkelige! (Han synker paa en Stool.)

Ferdinando.

Min Fader! Min Fader!

Lorenzo.

(Henrevet af den faderlige Omhed).

Min Søn! — Nei! ikke min Søn; Du er en Forræder! Du har sønderrevet de Baaend, som knyttede os.

Ferdinando.

Kun een Naade!

Lorenzo.

Fortiener Du den?

Ferdinando.

Deres Brede, Deres Had, Deres Forhandelse
fortiener jeg.

Lorenzo.

Utafnemmelige!

Ferdinando.

Tør jeg ikke mere tillidsfuld kaste mig i Deres
Arme, o saa tillad mig i det ringeste, at jeg angers-
fuld omfavner Deres Knæ, tilstaaer min Forbrydelse,
og beder om Deres Forladelse! Nægt ikke at høre
mig, min Fader! — Dog, jeg tør ikke mere kalde
Dem Fader! — Nu vel! jeg anraaber min Dommer
at straffe Forbryderen, uden at see tilbage til Sønnen;
at straffe ham efter al Lovens Strengthed. Men —
hør først hans Forsvar! Maaſkee er han ikke saa
strafværdig som De troer.

Lorenzo.

Tael! tael! Hvad kan Du sige? Hvormed kan
Du forsvare Dig?

Ferdinando.

De vil høre mig? De vil høre mig, min Fa-
der? O! nu vil jeg bære alle mine Lidelser taalmodig.

Lorenzo.

Din Tilstaaelse — Sandheden.

Ferdinando.

Sandheden, saa reen som man venter den af en
Mediceer, om den saa skulde koste hans Liv. Jeg har
sat

sat mig op — ikke imod mit Fædreneland — men imod Deres Befalinger, min Fader! Kierlighed henrev mig. Pazzo lovede mig sin Datter med det Vilkaar, enten at trolove hende i Aften, eller aldrig. De, min Fader! gav mig Deres Samtykke, og strax derpaa tog det tilbage igien, uden at sige mig nogen billig Aarsag til denne forandrede Beslutning. Jeg troede, De ved Bagvaskelse var ført bag Lyset. For tvivlet over at tabe min Elskede for evig ved dette uventede Tilfælde, fattede jeg Ubesindige det Forsæt, at bestikke min Vagt, og flygte bort til Forræderens Huus. Coderini kom for at tage de Sammensvorne fangen. Jeg kiendte kun mig, som den eeneste Gienstand for Deres Brede; mit rasende Blod overvældede mig, og, uden at vide det, blev jeg en Forbryder.

Lorenzo.

Ubesindige! Kunde Du ikke tænke, at jeg maatte have den retfærdigste Aarsag?

Ferdinando.

Det sagde min Fornuft mig; men mit Hierte, fuldt af den syrgste Elskov, Frygten for at miste Gabrielle for evig, hendes Faders ondskabsfulde Betingselse — alting drevde og henrev mig.

Lorenzo.

Du vidste altsaa intet af Sammenrottelsen?

Ferdinando.

Intet; ikke det ringeste.

Lorenzo.

Har Du Beviis, Vidner paa Din Uskyldighed?

Ferdinando.

Ingen uden Forræderen Pazzo.

Lorenzo.

Saa er der ingen Rædning. (han søger at fatte sig.)
Gaae, min Søn! gaae! Raadet er Din Dommer;
jeg har overdraget det at dømme Dig. Forsvar Dig!

Ferdinando.

Jeg adlyder. Jeg er færdig at modtage min
Dom, min Død. Torde jeg kun haabe i mit sidste
Dieblif, at faae Deres Forladelse!

Soderini

(som hidindtil har staaet i mørk Eftertanke, farer
pludselig op).

Du haaber forgieves! Der er ingen Barmhjer-
tighed! (han griber Ferdinando ved Armen.) Til mig!
Jeg tager Dit Forsvar paa mig.

Lorenzo.

Soderini!

Soderini

(seer nu paa ham og nu paa Ferdinando).

Ha! Du har Ret, han er Din Søn! Jeg bils-
dede mig ind at høre min egen, saa taledede han; lige-
saa uskyldig fandt jeg ham.

Lorenzo.

Soderini! ogsaa De —

Soderini.

Forladelse, Signor! Dette Villedede var alt for
levende for mine Dine; det oprørte mit Inderske, og
endnu — Hvorfor skal jeg nægte mine Følelser? Var
jeg ikke ogsaa Fader? Elskede jeg min Søn mindre?
Ogsaa jeg vidste at han var uskyldig; og dog var der
ingen Rædning — Jeg maatte see hvordan man førte
ham til Retterstedet. Jeg taug, Signor! men her —
her i mit Hjertes Inderske sad min Smerte.

Lorenzo.

Lorenzo.

O Coderini! Staan mig! forøg ikke min Marter!
Giorde jeg Uret — var Deres Søn uskyldig? — saa
forlang alt; forlang mit Liv!

Coderini.

Ikke saa, Signor! Jeg er en krænket, en ned-
bøiet Fader. Jeg mistede ved Deres Dom alt hvad
der var mig dyrebart i Verden: jeg mistede min eeneste
Søn; men aldrig fornedrede jeg mig til Hævngierrig-
hed. Mit eeneste Ønske var, at see Dem engang føle
en Deel af den Smerte, som jeg den gang følede.
Det er opfyldt, uden at jeg hidrog noget dertil. —
Og nu nok. Fort, unge Menneske! for Retten! Man
venter os.

Ferdinando.

Jeg følger; kun een Ven endnu, min Fader!

Lorenzo.

Taaf, min Søn!

Ferdinando.

Jeg opfordrer Dommeren til at sælde min Dom.
Døden har ingen Bitterhed for mig; men den Tanke,
at see min Fader, den ellers retsfærdige Dommer, Me-
dicernes Hoved, at fornedre sig til Forbøn —

Lorenzo

(Omsfavner ham).

Min Søn! gaaf, oppebie Din Dom.

Coderini.

Saa ret! Kom Ven! Jeg har ikke de Pligter,
som Din Fader, jeg kan tale for Dig, uden at min
Ere lider derved, og jeg vil. Kom, det er Tid.

D 5

Lorenzo.

Lorenzo.

Gaae, min Søn! Vi sees igien. (til Goderini overmaade rørt) Og De, ædelmodige, retskafne Mand —

Goderini.

Intet, intet i denne Tone, Signor! den er anstikkende. Og, ved Gud! jeg fældede aldrig en Taare uden Dagen efter min Søns Henrettelse. — Bort!

(Han gaaer bort med Ferdinando og Vagten.)

Fjerde Scene.

Lorenzo (allene).

Kan jeg drage Ande, give mit Hierte Lust? (Kaster sig paa en Stool) Bort med Masken, som Pligt og Retfærdighed paatvinger mig! Jeg er Fader! Min Søn er i Fare! Det er min Søn, som man fordømmer, som maaskee ved Bøddelens Haand — Skrek! — Min Søn! (reiser sig) Hvad, kan intet redde ham? Er jeg ikke Fader? Gav jeg ikke Loven? Staaer det ikke til mig — Ulykkelige! tør Du vove at spørge med Folkets Velfærd, opofre Retfærdigheden for Dine egennyttige Hensigter? Bort, fornedrende Tanke! Min Pligt den maae jeg opfylde, eller sætte mig blot for den almindelige Foragt. Jeg har intet Valg. Jeg maae.

Femte

Femte Scene.

Camilla. Lorenzo.

Camilla

(ganske forstyrret og ilende).

Du her endnu, Ulykkelige? (tager ham ved Haanden) Kom! kom!

Lorenzo.

Camilla! hvorhen?

Camilla.

Din Søn! Man slæber ham for Rietten; Du maae redde ham. Fort!

Lorenzo.

Camilla! hvad foretager Du Dig? Skal jeg bryde den Lov, jeg selv gav? Vil Du, at Lorenzo Medicis skal knæle for det forsamlede Raad, og bede om Naade for sin Søn?

Camilla.

Hvad har han gjort? Er Ufskyldigheden strafværdig, fordi den forsvarer sig imod Vold? Du er Overhoved, Du er Dommer; et Ord, et Bink, og jeg har min Søn igien. Fort! fort!

Lorenzo.

Kan jeg —

Camilla.

Du maae. Hvad? Du vender Dig fra mig?
— Ikke saa; jeg slipper Dig ikke.

Lorenzo.

Camilla! Hans Skiebne er endnu ikke afgjort.
Maaskee —

Camilla.

Camilla.

Ha, Falske! Du bedrager mig! Dette Diesyn, disse Taare — Skielv! Jeg er Moder; Du veed ikke hvad en Moder, hvad en Kone formaaer. — — Gud! maaskee fælder man alt hans Døm! — Skræksfeligt! Hvert Dieblif, Du spilder, truer med Døden. Til, flyv, red min Søn, Barbar!

Lorenzo.

Forgieves, Camilla.

Camilla.

Forgieves?

Lorenzo.

Jeg kan ikke. Retfærdigheden — Lovene —

Camilla.

Forbandet være Retfærdigheden, forbandet være Lovene, dersom de berøve mig min Søn! og denne Stolthed, hvormed Du fornægter Naturen!

Lorenzo.

Camilla!

Camilla.

Dort! Dit Die viser Hyflerie, Forstillelse, for at skjule Død og Ulykke derunder — Under Retfærdighedens Maske desto sikkrere at rase imod Dit eget Hjerte. Gud! hvor skal jeg finde Tilflugt! Hvem vil høre mig, hvem vil, hvem kan redde den Ulykkelige, naar hans egen Fader er hans Dommer, hans Døddel? —

Slette

Siette Scene.

Petrucci. De Forrige.

Petrucci

(med et Papiir i Haanden).

Signor!

Lorenzo

(seer ham, og farer tilbage).

Gud!

Camilla.

Ha! hvad er det for et Papiir? (farer ind paa Petrucci og vil rive det fra ham) Giv hid, giv hid, Ulykkelige! Det er Dommen.

(Lorenzo giver Petrucci usormerkt et Bink.)

Petrucci.

Forlad mig, Signora! den er endnu ikke affagt. Dette Blad er — indeholder blot en Fortegnelse paa flere Oprørere.

Camilla.

Det er Dommen! det er Dommen!

Lorenzo.

Fat Dig, Camilla! Naaskee er der endnu en Mulighed —

Camilla.

Fatte mig, Elendige! da min Søn er i Fare? (i største Affekt!) Din Koldfindighed! — Ha! rasende! Hvad, vil jeg have Hielp af Dig? — Vort! jeg iler selv — (hun iler bort.)

Syven.

Petrucchi.

Hvad? De selv? — De selv fordømmer Deres Søn? Det er Deres Søn! Deres Søn! Endnu faa Timer — og han er tabt — evig tabt for Dem.

Lorenzo

(Søger at klinge sit Ansigt for Petrucci, hvorpaa hans Siels hele Dval er malet).

Petrucchi.

Hvordan? Ikke et Ord? Jeg besværges Dem for Deres Gødde, Lorenzo! kald Deres Dom tilbage, red Deres Søn; det staaer til Dem. Lyd Deres Hjerte! Naturens Stemme! Det er Deres Søn!

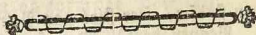
Lorenzo

(Seer meget rørt til ham; strøx derpaa kliner han sit Ansigt med begge Hænder, og gaaer hastig bort).

Petrucchi.

Ubevægelig! (med et Suf) Jeg maatte berygte det. En Slave, et Offer for sine Pligter — for den strengeste Retfærdighed! — Hvad skal jeg gjøre? (Efter at have pønsset) Et Middel endnu! Det er haardt; det vil krænke ham — fornærme hans Stolthed — Men Virkningen — — Jeg maae vove det; maa ske lykkes det mig.

Ende paa den fjerde Akt.



Femte

Femte Akt.

Skuepladsen forestiller et Fængsel.

Første Scene.

Ferdinando

(Sidder eftertænksum ved et Bord. Efter nogle Diebliske seer han paa Klokken).

Alt tre! Hvor hastig Tiden løber! Endnu saa Ti-
mer — og jeg ender min Løbebane, som —
Hvilken pludselig Gysen! — Hvordan? Jeg kielver,
da jeg nærmer mig min Opløsnings Dieblik? Hvor-
for? — Hvad vil jeg mere? Hvad holder mig endnu
tilbage? Har jeg ikke tabt alt, alt hvad som var
mig kært i Verden? Har jeg ikke tabt Gabrielle for
evig? (Efter en dyb Eftertanke) Gud! hvor svag føler
jeg mig! , Hvor er jeg slet berced — og endnu kun saa
saa Diebliske! — (Han slaaer en Bog op, og læser.)

Anden Scene.

(Fangefogden, som aabner Døren, og gaaer
strax igien.)

Soderini. Ferdinando.

Soderini.

Ferdinando! jeg vover meget; jeg bedrager Ket-
ten. Men det er det eeneste Middel — Tag denne
Kappe — Kom!

E

Ferdi-

Hvordan? Ferdinando.

Din Haand! Soderini.

Hvorhen? Ferdinando.

Soderini.

I den vide Verden. Du maae redde Dig ved
Flugten. Der — er en Pung med Zechiner; ikke
langt herfra holder en Vogn, kast Dig i den, og saa
Lykke paa Reisen.

Ferdinando.
Soderini!

Soderini.
Fort! Dagen bryder frem.

Ferdinando.
Soderini! er det mueligt? De selv —

Soderini.
Derom en anden gang.

Ferdinando.
Jeg følger; men lad mig saae et Dieblik til at

samle mig.

Soderini.
Hvert tabt Dieblik bringer Dig Din Undergang
nærmere. Du maae ile. Naar Du er i Sikkerhed,
saa giv mig Efterretning.

Ferdinando.
Nu vel! (han gaaer, men bliver pludselig staaende)
Soderini!

Soderini.
Afsked! Afsked!

Ferdinando.
Kan jeg?

Soderini.

Soderini.

Hvad holder Dig?

Ferdinando.

En Tanke — den er for vigtig, Soderini! til,
at jeg skulde undertrykke den.

Soderini.

Gjør Ende herpaa!

Ferdinando.

Ingen Brede, Soderini! Jeg er rørt, inderlig
giennemtrængt af Deres Hjemodighed; men jeg over-
seer tillige Følgerne af en Beslutning, hvis Udførelse
jeg for silde vilde fortryde.

Soderini.

Hvad følger? Du redder Dit Liv.

Ferdinando.

Jeg miskiender ikke Livets Værd; jeg ønsker at
beholde det — for en Fader, en Moder, en Elsker,
som jeg elsker meer end mig selv; men viis et Middel
til, med Hver at kunne det! Ikke ved en Flugt, som
vilde fornødre mig.

Soderini.

Du raser!

Ferdinando.

Nei, Soderini! jeg har aldrig tænkt fornuftigere.
Overvei det selv! Jeg er et Offer for en alt for
streng Lov — ingen Forræder mod mit Fædreland;
og i denne Betragtning fortjener jeg Medynk. Men
isald jeg søgte at redde mig med Flugten, vilde jeg
da ikke gjøre mig uværdig dertil? Vilde jeg da ikke
dyngte Forseelse paa Forseelse, sætte mig blot for de
forfæstede Beskyldninger og de skammeligste Bagvaskelser?

Soderini.

Her er nu ikke Tid til Fornuftslutninger. Du skal følge mig.

Ferdinando.

Og min Fader! Enhver vilde beskyldte ham for, at jeg ved hans Hielp havde reddet mit Liv; at han havde kun underskrevet min Dødsdom, for des sikkere at kunne frie mig fra Undergang. Hvilken drabende Mistanke mod en Mand, som elsker Retfærdigheden meer end sit Liv! — Nei, Soderini! Deres Umage er forgæves! — Jeg er beredt til min Død, og jeg haaber at bære den med Laalmodighed.

Soderini.

Forbandet være Dit utidige Heltetmod! Drag i Krig, unge Mand! og viis det der. Her maade Du flye! Du maade!

Tredie Scene.

Lorenzo. De Forrige.

Lorenzo

(forundret over Soderines Narvarelse).

Soderini!

Soderini.

Om Forladelse, Signor! Jeg troede, De var i Raadet, for at affige Verentanis, Deres forraderiske Datters Dødsdom.

Lorenzo.

Soderini! Deres Narvarelse her i Sangstet —
Paa en Tid — —

Soderini.

Min Hensigt, Signor? — Jeg vilde — —
Kort, hvorfor skulde jeg nægte det? Jeg er her for
at

at sætte Deres Søn i Frihed. Faren er nær. Alting er færdigt; han kan kun følge.

Lorenzo.

Soderini!

Soderini.

Jeg forlanger ikke Deres Samtykke: det vilde ikke kunne bestaae med den Afgøelse, jeg skylder Dem; men jeg frabeder mig ogsaa alle Indvendinger. Jeg tager Skylden paa mig, alene paa mig.

Lorenzo

(betragter Soderini nogle Nieblkke med Forundring og Betsyrtelse, og vender sig derpaa til sin Søn).

Min Søn! hvad siger Du? Vil Du følge ham? —

Ferdinando.

Nei, min Fader! Jeg er færdig, fast besluttet, at lade den Dom, som er fældet over mig, sultføres. Maaſkee fortjener jeg den ikke i sin hele Strengthed! Men Loven fordrer dette Offer; og De, min Fader! maae tillade det.

Lorenzo.

Min Søn!

Soderini

(griber Ferdinandos Haand).

Unge Menneske! Trods min bitre Brede over min Saus Død, afsvang Du mig Medynk — og nu driver Du mig endog til Beundring. Saa megen Dyd, saa megen Standhaftighed kunde jeg kun vente af en Mediceer. Og dog — dog ænsede jeg —

Ferdinando.

O Soderini! kunde De læse i det inderste af mit Hjerte —

Coderini

(efter at have tænkt lidet efter).

Bliv, Ven! jeg vil endnu forsøge det sidste.
Maaskee lykkes det mig. Hvis ikke — saa døe —
døe saa standhaftig som min Søn, og jeg vil begræde
Din Død!

Fjerde Scene.

Lorenzo. Ferdinando.

Lorenzo.

Forgieves! Der er ingen Redning! Jeg kommer nu just af Raadet, der med de Vldste af Byen har været forsamlet siden Midnat. Jeg ilede derhen i det sikre Haab, at de paa ny vilde trænge paa din Forladelse, og — nu vil jeg tilstaae Dig det — Jeg havde givet efter; jeg soledede mig henreven — Men en ubegribelig Koldfindighed, en vis hemmelighedsfuld Opsørsel af det hele Raad betog mig alt Haab. Guld af Fortrydelse over mit feilslagne Haab trængde jeg paa, de skulde haste med Dommen, bestemte Timen til Guldforelsen, og gif derfra. Kan Du tilgive mig det, min Søn?

Ferdinando.

Alt, min Fader! Alt — Hvad siger jeg? Tilgive Dem? — O! kunde De tilgive mig!

Lorenzo.

Utafnemmelige! Du kiender ikke dette Hjerte.
Det bløder — Og dog — O Pligt! grusomme
Pligt! uden Dig —

Ferdin-

Ferdinando.

Min Fader! jeg besværges Dem, hold Maade med Deres Sorg! — Forglem en Urafnemmelig, som er uærdig til Deres Kierlighed! Sank Deres Stands hastighed for at trøste en Moder, som maaskee — O! min Fader! een Maade! kun een eeneste Maade endnu!

Lorenzo.

Tael! tael! Kunde jeg dog tilstaae Dig alt!

Ferdinando.

Kun at jeg maae see min Moder, min ullykkelige Moder, een eeneste gang endnu.

Lorenzo.

Gud! hvad forlanger Du? Hun vil dse ved at see Dig. For at stille hendes Fortvivlelse lidet, har man maattet bilde hende ind, at Din Dom først skulde fuldbyrdes om nogle Dage; at der maaskee endnu var noget Haab tilovers til Din Frelse. Dette syntes nogenledes at stille hendes vilde Smerte — Hvad er det? — Hører jeg ikke hendes Stemme? Det er hende! det er hende!

Femte Scene.

Camilla. De Forrige.

(Nogle Betientere, som følge efter hende, og stræbe at holde hende tilbage.)

Camilla

(i Meaglegie, med udslagne Haar, og i en Vorden, som den skrækkeligste Tilstand, hvori hun befinder sig, fordrer, taler følgende Ord endnu i Scenen).

Forrædere! I bedrage mig! Tilbage! Min Søn! hvor er Du? Din Moder kalder! — Slip mig!

Slip mig! (hun trænger ind i Fængslet, faaer Die paa sin Søn, og styrter hen til ham.) Min Søn! (hun styrter afsmægtig for hans Fodder.)

Ferdinando.

Min Moder! — — Gud! hun dør!

Lorenzo

(til nogle af Betienterne).

Hil efter Hielp! — Nei bliv! — Jeg gaaer selv. Jeg maae nytte dette Dieblif. Hun vilde trænge ind paa mig med den hele Styrke af moderlig Forsvarelse; og — kan jeg modstaae, jeg Ulykkelige!

Ferdinando.

Min Fader!

Lorenzo.

Slip mig, min Søn! Vi sees igien.

(Han gaaer.)

Siette Scene.

Camilla. Ferdinando. Betienterne.

(En Betient bringer en Stoel, og Ferdinando løfter sin Moder op paa den.)

Camilla.

Hvor er han? Hvor er min Søn?

Ferdinando.

Min Moder!

Camilla.

Ha! det var en Engels Stemme! Kom i mine Arme! Jeg vil skjule Dig i den inderste Krog af mit Hierte! Saa — saaledes vil jeg omfavne Dig; saaledes vil jeg skjule Dig med mine Arme. Og vee den, som vover at rive Dig ud!

Ferdi-

Ferdinando

(søger at komme løs).

De dræber mig.

Camilla.

Ogsaa Du? — Hvordan? Kan Du være saa grim, at støde Din Moder fra Dig?

Ferdinando.

Nei, min Moder! nei! Jeg elsker Dem, jeg elsker Dem uudsigelig. Men Deres Fortvivlelse — Den Tanke, at jeg Ulyksalige er Marsagen til saa mange Qualer — kan jeg ikke bære; den er mere martrænde for mig end Døden selv.

Camilla.

Nu da! jeg vil fatte mig; jeg vil være rolig; jeg vil, Trods Naturen og mit Hjerte, synes standhaftig, naar Du vil redde Dit og mit Liv.

Ferdinando (for sig selv).

Runde jeg kun! (hoit) Fat Dem! Vi sees engang igien — hisset — og da ere vi for evig foreenede.

Camilla.

Ere vi? Nu vel! hvad vil jeg mere? Det er Himmelen! Og Du, min Son! min eneste elskede Son! er i mine Arme. Du er min Trøst, min Glæde, mit Alt.

Syvende Scene.

Bianco. De Forrige.

Bianco.

Gonsolonieren kommer tilbage; Soderini og Petrucci følger ham, og en Mængde Folk med Fakler i Hænderne og høie Skrig trænge sig efter ham igiennem Gaden lige hid til Fængselet.

E 5

Camilla

Camilla.

Ha! lad dem komme! lad dem komme! Her er jeg; jeg, som bar ham under mit Hierte — Jeg vil døe!

Ferdinando.

O! min Moder! sat Dem dog! Jeg ligger ellers under min Smerte.

Camilla.

Fatte mig? Fatte mig, da man vil rive Dig, min anden Jeg, fra mig? — Ha! Kiøls, Uhyre! hiffet er Hævneren; han skal forðre hver Draabe uskyl-
digt Blod af Eders Hænder. (hun seer ind i Scenen)
Ha! Der ere de! der ere de! — Er der ingen Red-
ning, ingen Medsyk? Nu da — saa er der hos
dig, hos dig, o Himmel! Sønderknuus du de Elen-
dige! og mig! — og — mig! — (hun synker
afmægtig til Jorden.)

Ottende Scene.

Coderini. De Forrige. Strax derpaa
Lorenzo. Petrucci.

Coderini.

Naade! Ferdinando! Forladelse!

Ferdinando.

Forladelse?

Coderini.

Her — Petrucci vil bekræfte det.

Lorenzo

(Gler til sin Søn, og omsavner ham).

Min Søn!

Ferdi-

Ferdinando.

Min Fader! er det mueligt?

Camilla

(kommer til sig selv igien, men overmaade svag).

Forbarmer Eder! forbarmer Eder over en ulykkelig, dybt nedbøiet Moder! Giver hende hendes eneste Søn, den eneste hun fødte! — Jeg vil døe!

Lorenzo.

Camilla! kom til Dem selv! — Man giver os vor Søn igien; man tilgiver ham!

Camilla.

Man tilgiver ham! man tilgiver ham! —

Petrucchi.

Sa, Signora! Han har ikke det ringeste at frygte.

Ferdinando.

Gud! kan jeg troe det?

Camilla (reiser sig).

Min Søn! (Hun synker i hans Arme.)

Petrucchi.

Verentani var Stifteren af Deres Ulykke! Her — (han viser paa Soderini) Denne retskafne Mand har først for saa Dieblikke siden astvunget ham Bekendelsen om hans Ondskab. Ogsaa Pazzo og hans Datter have retfærdiggjort dem.

Lorenzo.

Petrucchi! da jeg afsviger fra min Pligt, da jeg følger Raadets Villie, og forlader min Søn, saa vender jeg den samme Føielighed: Naade for Pazzo og de øvrige Sammensvorne.

Soderini.

Naade for Pazzo! Næsten havde jeg miskiendt Dem, Signor! Jeg troede, De var kun retfærdig,
og

og nu finder jeg Dem endog billig. (Ved at tænke paa sin Søn bliver han rovt.) Sandt nok, for Alde! — Dog, hvad hjælper det? Kan jeg ikke selv nytte Deres Medlidenhed, saa vil jeg i det mindste komme Deres gode Villie mod andre til Hielp.

(Han gaar.)

Tiende Scene.

Lorenzo. Petrucci. Camilla. Ferdinando.

Petrucci

(til Lorenzo).

Signor! jeg beundrer Deres Høimodighed; men betenk Forskiellen imellem Deres Søns overilede Forsælse og Deres svorne Fienders forsætligge Forræderie. Døm selv —

Lorenzo.

Jeg veed alt; jeg er underrettet om alt. Min Søn forsaar sig af Letsindighed, Pazzo fordi han troede sig fornærmet. Begge overtraadte Lovene; begge ere Forbrydere. Nok! Raadet har, for at redde min Søn, fornærmet min Retfærdighed, betaget mig den øverste Magt. Det hjalp ikke, jeg satte mig derimod. Men skönt jeg i dette Dieblis ingen Dommer er, saa har jeg dog ikke tabt min Stemme som Medlem af Raadet. Jeg kan ikke tilstøde, at Mildhed udarter til Partiskhed. Vil Raadet tilgive min Søn, saa redde det ogsaa min Ære; saa fordrer Billighed, at de Sammenrottede ogsaa benaades, eller at deres Straf i det mindste bliver formildet. Kun under denne Betingelse

tingelse allene tager jeg min Søn tilbage af Rættens Hænder.

Petrucchi.

O Lorenzo! kun en Mand som De er værdig at regiere Staten. Kom, for først i Rættens Nærværelse at bekræfte Deres Sønns Forladelse. Saa snart som det er forbi, vil Naader ikke allene sætte Dem ind i Deres forrige Rættighed, men endog overdrage Dem en uindskrænket Magt. De faa ogsaa Benaadning vil da ganske komme an paa Dem; Statens Vel vil for Fremtiden beroe paa Deres Retsfærdighed og Wiisdom.

Tiende Scene.

Soderini. Pazzo (i hanker). Vagt.

Soderini (til Lorenzo).

Signor! ingen Indgreb i Deres Rættigheder; jeg rækker kun Deres gode Villie Haanden. Pazzo, naar man undtager hans hidfige Hoved, er en ædel, aabent Mand. En god Handling, synes mig, var hos ham ikke anvendt paa sit urette Sted.

Pazzo.

Soderini! jeg vil ingen Talsmand have. De fornærmer mig.

Lorenzo.

Pazzo! en evig Forglemmelse af Deres Overiselse og min Strengthed — vilde frelse Staten een af de første og nyttigste Borgere. Lad os være Venner!

Pazzo.

Venner!

Lorenzo.

Lorenzo.

J det mindste vil jeg forsøge at formilde Deres Had. Tag først Deres Frihed tilbage, og følg mig i Raadet, som er færdig til at bekræfte det.

Pazzy.

Ikke saa, Lorenzo! Mine Venners Skiebne er min.

Lorenzo.

Ogsaa Deres Venner have faaet Forladelse.

Pazzy.

Ogsaa mine Venner! Denne Høimodighed — af en Mediceer? — Umuelig!

Lorenzo.

Kald det ikke Høimodighed, Pazzy! det er blot en Opfordring til at skienke mig ved Deres Samtykke min Rolighed og min Søns Liv igien.

Pazzy.

Under denne Betingelse? Vel! (han byder Lorenzo sin Haand) Vi ere Venner!

Lorenzo.

Kom i mine Arme, ædelmodige Mand! Hvorfor misliendte vi hinanden? Kom! lad os i dette lykkelige Dieblis stifte en Forening, som Døden allene formaaer at opløse.

Pazzy.

Jeg er færdig! (omfavner ham.)

Coderini.

Saa! det er ret! Døt med Lænker! de passe sig kun for saadanne elendige Skabninger, som Verrentanierne. (han tager Lænkerne af Pazzy.)

Lorenzo.

Lorenzo.

Den Uværdige skal ikke undgaae sin Straf.

Soderini.

Det vil jeg haabe. Jeg tilgiwer ellers min verste Fiende, saasnart han synder af Lidenstabs eller Laabelighed; men saadan en utaknemmelig, lumst Dievel kan jeg i Evighed ikke tilgive.

Lorenzo.

O Soderini! tør jeg vove at opløste mine Dine mod Dem? De redde min Søn — og jeg —

Soderini.

Intet om det Forbigangne, Signor! Ikke et Ord! Med dette Dieblis er alting forglemt.

Petrucchi (til Lorenzo).

Raadet venter os.

Lorenzo.

Jeg kommer. — Kun et Ord endnu, Pazzo! Min Søn — Deres Datter —

Pazzo.

Jeg forstaaer — Her er min Haand! Deres Bryllup skal besegle vor Forsoning.

Ferdinando.

Pazzo! — Min Fader! saa megen Lykke! — O! min Moder! dette Udfald —

Camilla.

Forlad mig, min Søn! — Min Søstelse — alt hvad jeg seer, hører — Jeg er saa bespændt — Jeg mangler Kræfter til at udtrykke mig. —

Lorenzo.

Camilla! min Søn! tilgiv Dommeren! Giv Faderen, Manden Eders Kierlighed igien.

Camilla

Camilla og Ferdinando

(Comfarne ham med Hefthighed, og sig):

O min Mand! Min Fader!

Lorenzo.

Ikke Grumhed — Retfærdighed var mit Hiemed.
 Feilede jeg, da stede det ikke af Forsæt. Din Over-
 tilse, min Søn! forlede mig, og List og Ondskab
 forde mig uvidende til en Afgrund, som jeg kun ved
 et Mirakel, og næsten med Magt er revet ud fra.

Soderini.

Tunge Dommer-Embede! kun faa Skuldre kan
 bære dig.

Ende paa Skuespillet.



Den
døve Elsker.



Komoedie i to Akter.

Oversat
af
Rosling.

Personerne.

Baron Sternheim, Kapitein.

Jacob v. Overfeld, en gammel Podagriff.

Georg v. Overfeld, hans Søn.

Julie, hans Wyndling.

Miche, en Pige, som sælger Blomster.

Johan, Sternheims Tiener.

Cathrine,

David,

Wilhelm,

Henrich,

En Staldkarl,

} alle i Overfelds Tieneste.

To Herrer og to Damer, Overfelds Giest.

Handlingen fæer paa Overfelds Gods.



Første Akt.

Skuepladsen forestiller et Bærelse i Kroen.

Første Scene.

Baron Sternheim. Johan (begge i Rejseklæder).

Sternheim.

J Morgen skal hendes Bryllup være, siger Du?
J Morgen?

Johan.

Det er ganske vist, Herre. De har alle saa travlt derhenne paa Gaarden. — Alting gik Hulder til Hulder.

Sternheim.

Og det med den unge Overfeld?

Johan.

Med den unge Overfeld.

Sternheim.

Før jeg tillader det, før brænder jeg ham en Kugle for Panden.

F 2

Johan.

Johan.

Bevare os vel! Hvem vil nu strax være saa hidfig?

Sternheim.

Der skulde min onde Stiebne ogsaa just kasse mig den dumme Dievel til Tiener! — Hun kan dog ikke altid være indspærret — Kunde Du da ikke besikke een af Tienerne?

Johan.

Jeg har gjort alt, hvad der var mig mueligt, Herre! men der var ingen Udkomme med de Slyngler.

Sternheim.

Jeg kan ikke længere udholde denne kvalende Uvisshed — Nei, Julie! af din egen Mund vil jeg høre, om dit Hjerter glemte mig — hør min Dødsdom af din Mund, som tilsvor mig evig Trostkaab — og saa for evig udslætte Erindringer om den Uafnemmelige — Karl! kaa Raad, gjør Anstalt, at jeg kan tale med hende, eller jeg slaaer Dig ihjel! — Spitsbub! naar det gielder om at bedrage mig, har der aldrig manglet Dig paa Vittighed; men nu —

Johan.

Taalmodighed, Herre! jeg vil bevise Dem, at jeg har Vittighed ligesaavel for som mod dem — Jeg har en herlig Plan, men det beroer paa Dem selv at udføre den.

Sternheim.

Nu, lad høre.

Johan.

Oversfelds Huus vrimler i Dag af Mennesker, som om der var Marked. Klæd Dem som en gammel astat.

aftakket Officeer, som reiser her igiennem; svar alle dem, som tale til Dem, bagvendt; lad som De var stordøv, og stig af hos ham, som om de ansaae hans Huus for et Værtshuus.

Sternheim.

Det Indfald var ikke saa galt — Men — han lader mig kaste ud af Huset —

Johan.

Na ikke. Ved disse offentlige Brylluper paa Landet er der altid mange Fremmede, som bringe Giester med sig. For saadan en Giest vil Familien ansee Dem, og den største Deel af Giesterne vil holde Dem for en Ven af Huset. Og sæt, at alle holdt Dem for den, De synes at være, for en gammel, døv, sær Invalid, saa vil Deres Svagheder dog opvække saa megen Medynk, at ingen vil tænke paa at jage Dem ud af Huset; og saa kan der aldrig feile Dem paa Leilighed til at tale med Deres Kiereste.

Sternheim.

Men troer Du, hun vil høre mig, da hun ikke har svaret mig et eneste Ord paa alle mine Breve?

Johan.

Jeg sætter mit Hoved paa, at alle de Breve, De skrev hende til fra Leiren, ere blevene opsnappede, og at den gamle Skielm, Formynderen, har opspundet tusinde fordømte Historier, for at skaffe sin Søn Frøken Julie.

Sternheim.

Hvor gierne vilde jeg overtale mit Hierte til at troe, det var saa!

Johan.

Overtale! Var De ikke saa forelsket, som De er, Herre, saa vilde det være saa klart som den lyse Dag — Men naar Kierlighed huserer i Eens Hoved, saa gior Lidenstaberne kun kort Proces med den stakkels Fornuft.

Sternheim.

Hør nu, Johan. Dit Indfald er fortreffeligt; men dersom jeg i Forveien ikke kan give Julie Esfren retning om min Forklædning, saa vil det være ganske forgieves.

Johan.

Der falder mig noget ind. Jeg fandt en Gartnerpige staaende her nede ved Porten, saa frisk, saa blomstrende som de smukke Roser i hendes Kurv, hun skal praktisere et Brev igiennem Garnisonen.

Sternheim.

Kan man ogsaa forlade sig paa hende?

Johan.

Som paa mig selv, Herre. Jeg maae tilstaae Dem, at Pigen stod mig an, saasnart jeg saae hende. Jeg bloqverede, og begyndte Beleiringen som det hør og bør sig. Men neppe var det første Angreb forbi, saa overgav hun sig paa Naade og Unaade; og uden at giøre mig stor af det, saa faldt denne Erobring mig ikke ret tung. Kort, jeg har svoret hende ved Kierligheds og Krigens Gud, at jeg inden otte Dage vil giøre hende til min Kone.

Sternheim.

Hvor er hun?

Johan.

Johan.

Hun sælger Blomster her nede ved Porten; jeg skal i Diebliffet bringe hende op til Dem. Skriv De imidlertid Brevet — derhenne paa Bordet staar alt, hvad De behøver.

Anden Scene.

Sternheim (allene. Sætter sig til at Skrive).

Altid beroer paa, at Julie kan faae dette Brev — Kom jeg uventet, vilde ganske vist hendes Bestyrelse forraade mig. Og hvorledes vilde jeg vel kunne kiule min egen? (Skriver) Dersom hun endnu elsker mig — har hun ikke faaet mine Breve, saa skal ingen Magt i Verden kunne rive hende fra mig. (Skriver, og seer sig siden om) Ha! der kommer Venus og Mars.

Tredie Scene.

Sternheim. Miche. Johan.

Miche.

Kiøber gode Herre Blomster?

Johan.

Et! bie lidt til han har affirevet.

Miche

(Sagte til Johan).

Det er da hans Herre?

Johan.

Sa, og en grumme brav Herre.

Miche.

Kiig er han vel ikke?

§ 4

Johan.

Johan.

Hvorfor ikke det?

Miche.

Oh nu! de Herrer Officerer —

Johan.

O Du gode Tøs! havde vi kun det, han har for meget!

(Sternheim har imidlertid lagt Brevet sammen og reist sig.)

Miche.

Behager De Blomster, gode Herre?

Sternheim.

Kom nærmere, mit Barn! lad mig see. (griber i hendes Kuro.)

Miche.

Na, gode Herre! De bringer mig alle mine Blomster i Norden. Jeg kan ikke lade Dem vælge, med mindre De betaler syrdobbelt.

Johan.

Lad Du ham kun, Miche! han betaler som en Prinds.

Miche.

Ja, naar saa er, saa skal De min Sandten ogsaa haade have Myrterne og Jasminerne og de to Koffer, som Herrerne har bestilt hos mig derhenne, hvor det store Bryllup skal staae.

Sternheim.

Hør, min Pige. Gaaer Du hen i Brudehuset i Dag?

Miche.

Ja, gode Herre. Jeg skal sælge alle mine Blomster der; og Taffeldækkeren David har lovt mig et smukt Vaand til Brudegave.

Johan.

Johan

(for sig selv).

Taffeldækkeren David? Den Sag maae undersøges.

Sternheim

(tager hendes Haand).

Nu, min lille Blomstergudinde! dersom Du vil vise mig en Villighed, saa giver jeg Dig denne Dukat.

Miche (vred).

O, saaledes maae De ikke komme til mig, gode Herre! for De maae vide, gode Herre! jeg foragter Deres Dukat. Jeg er ikke af det Slags, De tænker. Er jeg fattig, er jeg dog ærlig. Og det maae De vide —

Johan.

Er Du gal, Tøs! Hvad er det, Du gjør Stoi over? Hvem har tænkt paa sligt? Du kan beholde Dukaten, og være lige god for det. — Det er overalt en Artikel, som hører til min Huusholdning.

Miche.

Tør jeg da virkelig tage Dukaten? Tør jeg?

Johan

(esteraber hende).

Tør jeg? — Hvor Skinneret dog kan bedrage! — Skulde man ikke sværge paa, hun ikke kunde tælle til fem? Og dog farer den lille Her i Veiret som den meest brusende Champagner.

Sternheim.

Hør, mit Barn. Jeg vilde kun bede Dig overlevere dette Brev i den unge Frøkens Hænder, som skal have Bryllup i Morgen. Men tag vel i agt, at Du ikke bliver røbet.

Miche.

Nu turde jeg saa min Sandten vødde, gode Herre! at jeg veed, hvem De er.

Sternheim.

Og hvem er jeg da?

Miche.

De er hendes forrige Elsker, som hun er bleven utroet imod.

Johan.

Hvor net hun dog ikke kan giette! — Jeg gaaer nu hen, naadige Herre! og besørger Deres Masque. En gammel Daryk, en gammel Overkiole er saa om-trent alt, hvad De behøver.

(Han gaaer.)

Fjerde Scene.

Sternheim. Miche.

Miche.

Hele Eenen siger det, at Frøken Julie har staaet op med en ung Officeer, som har holdt saa grumme meget af hende —

Sternheim.

Du besørger dog Brevet rigtig, min lille Pige?

Miche.

Ja, gode Herre! ganske rigtig. Og skönt jeg er kun en fattig Pige, saa skal jeg dog læse hende Tekten for, saa det skal have god Skik.

Sternheim.

For alting ikke det, mit Barn! Overlad det til mig. — Hvad hedder Du?

Miche.

Miche.

Miche villig, til Herrens Tjeneste.

Sternheim.

Hør nu kun, min lille Miche! Der falder mig
noget ind — Kunde Du kun huske alt, hvad jeg vil
sige Dig —

Miche.

Siig De mig det kun, gode Herre! Jeg har
en god Hukommelse, og skal vist ikke glemme et
eeneste Ord.

Sternheim.

Saa siig Frøkenen — Hvem Dievelen kommer
nu der?

Miche.

Det er Tasseldækkeren David.

Sternheim.

Jeg tør ikke lade mig see for noget Menneske —
Kom ind i mit Kammer.

(Han gaaer.)

Femte Scene.

Miche (allene).

Den stakkels Herre! Det gjør mig ret ondt for
ham! Frøken Julie maae ret have handlet slet mod
ham. Sy! hvor kunde jeg nu forlade een, naar jeg
først havde holdt ret af ham. — Men Madamerne
fra Byen de vil holde af saa mange Folk — og Herre
Gud! de har jo dog heller ikke meer end eet Hjerte,
saavel som en af os.

(Gaaer efter Sternheim.)

Siette

Siette Scene.

David (allene).

Her skal være kommet en Fremmed i Dag; jeg maae see om jeg ikke kan blive af med mit Portrait hos ham. Min Herre og jeg ere dog et Par smukke Personer! — Dersom det kom ud, at vi havde opsnappet alle Kapitain Sternheims Breve — Jeg troer, gid jeg saae! at min Samvittighed ogsaa blev meget urøvelig, naar jeg ikke blev saa godt betalt. — At jeg har beholdt Portraitet for mig selv, uden at min Herre veed noget af det — det gjør jeg mig nu slet ingen Samvittighed over, for den ene Skielm maae bedrage den anden, det er efter Reglerne. Jeg havde jo været en stor Nar, om jeg havde givet ham Portraitet; for dersom disse Demanter ere ægte, saa er min Lykke gjort. — Her maae den Fremmede boe; jeg vil banke paa.

(Han banker paa Sternheims Dør.)

Syvende Scene.

Miche. David.

Miche.

God Dag, Moses David.

David.

Jh, Miche! Hvad gjør Du her?

Miche.

Jeg har solgt Blomster til den fremmede Herre, som boer her.

David.

David.

Ellers intet?

Miche.

Hvad ellers, Hans Kvast? Jeg handler jo kun med Blomster.

David.

Er det en raisonabel Herre?

Miche.

Ja vist er det. Hvorfor?

David.

Jh nu! jeg har ogsaa noget at sælge ham.

Miche.

Han?

David.

Ja, jeg. Vil hun kun see engang! Forstaaer hun sig paa Skilderier?

Miche.

Skulde jeg ikke det? Lad see.

David.

Nu, hvordan staaer det hende an?

Miche.

O! de deilige Demanter, hvor de funkler!

David.

Ja nu kan jeg høre, hun forstaaer sig paa Skilderier.

Miche.

O! det seer saa naturlig ud, som om han stod for mig.

David.

For Pokker! jeg troer, hun bilder sig ind, det er mit Portrait.

Miche.

De deilige Dine!

David.

David.

Deilige Dine? Ja ja, hun troer det er mig.

Miche.

De deilige rosenrøde Kinder! Saa smukt et Haar! saa kruslet, saa friseert og pudret — Seer ud som en Slaaen, der staar i Blomster.

David.

Hun maae vide, Miche, jeg har mit eget Haar den gang jeg lod mig male.

Miche.

Hvad vil han sige med det? — Dette skulde være hans Portrait? Na, bild os aldrig sligt noget ind, Moses David.

David.

Hvad? Skulde jeg siden den Tid have forandret mig saa meget?

Miche.

O! hvilken Forandring! I Stedet for den deilige røde og hvide Farve er han bleven saa brun som en Kastanie; af de blaa Dine ere blevene et Par grønne og gule Kattesine.

David.

Ja, for Djeveln! det lader som det Portrait begynder at ligne.

Miche.

Panden er bleven saa stor, saa firkantet — Hagen saa spids — Næsen saa tyk, saa bred — Tænderne — ih men, for en Skamfærd! han har jo slet ingen flere.

David.

David.

Hold dog op, i Dievels Skind og Been! —
Hun maae dog ogsaa have et Steenhjerte, at hun kan
handle saa ilde med mit Portrait — Noget kan jeg
maaſkee nok have forandret mig, men saa grovt —
Giv mig det hid — jeg vil see, om ikke den frem-
mede Herre kjober mig det af.

Miche.

Beed han hvad, Mosſes David — lad han mig
kun beholde Portraitet; jeg vil vise den fremmede
Herre det. Jeg saaer vist meer for det end han —
Men saa maae han ogsaa give mig min Deel af det
med. Ikke sandt?

David.

Det kan hun forlade sig paa, lille Miche. Det
skal indbringe hende mere end hendes hele Blomster-
handel i fire Uger kunde. Jeg maae desuden strax
hiem til den gamle Herre; paa denne Tid maae jeg
altid lase Aviserne for ham. — Lad mig nu see, hun
gior sine Sager godt. Men hun maae ikke vise Por-
traitet til nogen uden til den fremmede Herre.

Miche.

Bekymre sig kun ikke om det, men lad mig raade.

David.

Adis, lille Miche!

Miche.

Adis, Mosſes David!

(I det David gaaer, triner Johan ind. David
gior ham en Kompliment. Johan seer snart
til ham, snart til Miche.)

Otten.

Ottende Scene.

Miché. Johan (med en Bøldt).

Johan.

Hm! — Var det maaskee Taffeldækkeren David?

Miché.

Ja, min lille Johan!

Johan.

Hm! (for sig selv) Men er jeg ikke ogsaa en Nar, at være jaloux paa den Bavian? Det er jo en Fornærmelse mod mig selv. (høit) Miché! Miché! Du har dog vel aldrig forraadet os?

Miché.

Sj, Johan! Hvor kan Du tænke det om mig?
— Forraade jer? Ikke i Sandhed for fem Dukater.

Johan.

Men vel for sex. O! hvilken mageløs Trosteb! —
— Har Du alt været henne hos Frøkenen?

Miché.

Jh! vist ikke! Hvor har jeg havt Tid til det?
Her har jeg nu staaet saa længe og talt med David, og spildt ham hans Portrait af Hænderne.

Johan.

Hvad? Har den gamle Uglespande ladet sig male?

Miché.

Saa siger han; men det ligner ham slet ikke. —
Portraitet er grumme smukt. Jeg skal sælge det til
Din Herre.

Johan.

Lad mig see det.

Miché.

Der er det. (giver ham Portraitet).

Johan.

Johan.

Hvad Dievelen! det er jo min Herres Portrait.

Miche.

Er det mueligt?

Johan.

Som han staaer og gaaer. Det er det selvsamme som han for sex Uger siden sendte Frøken Julie.

Miche.

Du, saa har han sikkert staalet det.

Johan.

Jeg begriber ikke, hvorledes han er kommet til det. Har Du ogsaa ganske vist faaet det af ham?

Miche.

Ganske vist.

Johan.

Bitterkno! hvad det var en vigtig Opdagelse for os! Gaae, lille Miche! forret dit Grinde hos Frøkenen, og sig saa David, at han skal komme hid. Den fremmede Herre vil affordere med ham om Portraitet.

Miche.

Skal jeg ogsaa komme igien?

Johan.

Jh! Du maae jo ogsaa bringe Svar fra Frøkenen.

Miche.

Men hvad kan det hielpe jer, at David kommer hid?

Johan.

Tosse! naar nu David tilstaaer, og det skal vi let faae ham til, at Qverfelterne har opsnappet vore

G

Breve,

Breve, saa — Men gaae nu kun; Tiden forløber —
Giv Dine Sager klogt.

Niche.

Klogt? Jeg er jo Blisdommen selv. Du skal
see, hvor klogt jeg bær mig ad.

(Hun gaar.)

Johan.

Vore Sager gaae fortreffelig! — Nu vil jeg
udstafte min Herre (visende paa Bylden). (I det han
gaar) Viktoria! Hr. Kaptain! Viktoria!

Niende Scene.

Skuepladsen forestiller et Kammer i Qverfelds Huus.

Den gamle Qverfeld (siddende i en Vedagrasstol,
Gødterne indviklet i Puder). *David.*

Qverfeld.

Kul mig bedre frem; derhenne er det lysere.
(David ruller ham frem) Du er et forkrækkeligt Mens-
neske til at læse, David! Kan Du da ikke udtale
Dine Ord kortere? Du brøler alle Dine Stavelser
ud, som om Du talte igiennem en Raaber.

David.

Jeg kan ikke gøre ved det, naadige Herre! jeg
har nu vant mig saaledes for Tydeligheds Skyld, naa-
dige Herre!

Qverfeld.

Det er som jeg hørte et gammelt forstemt Post-
tiv. — Bliv nu kun ved; Du er dog engang født
til at være Klokker eller Forsanger.

David

David

(læser Aviserne).

"London den 15. Oktbr. I Gaar Morges Kl.
"imellem 12 og 1 blev Hr. Laurens, Præsident for
"Kongressen, i Dover lykkelig forløst med tvende vel-
"skabte Tvillinger. Moder og Børn befinde sig vel."
Oversfeld.

Er Du gal, eller drømmer Du? Hvad er det
for dievlebløndt Tvi? Laurens, Præsident for Kon-
gressen, lykkelig forløst med Tvillinger.

David.

Ja, naadige Herre! der staaer det. Befaler De,
at jeg skal læse videre, naadige Herre?

Oversfeld.

Læs mig den Artikel nok engang; Du maae have
seet feil.

David (læser).

"London den 15. Oktbr. I Gaar Morges Kl.
"imellem 12 og 1 blev Hr. Laurens, Præsident for
"Kongressen, lykkelig forløst med tvende velskabte Twil-
"linger. Moder og Børn befinde sig vel."

Oversfeld.

Nu, det er i Sandhed dog en overordentlig in-
teressant Nyhed. — Hvad det vil forårsage en græ-
selig Konfusion i Amerika! Nu, Verden er dog al-
tid gal. — For nogle Aar siden var der ogsaa et
franskt Fruentimmer — Cheval d' e — d' Con — hun
havde jo ogsaa baaret lange Burer. — Hm! besyn-
derligt — i Sandhed grumme besynderligt —

David.

Ja, naadige Herre! det er dog alt for galt, at
de har gjort et Fruentimmer til Præsident.

Oversfeld.

Det synes mig dog ganske utroligt. Lad mig selv see. (han læser) "London den 15. Oktbr. I Gaar Morges imellem 12 og 1 blev Hr. Laurens, "Præsident for Kongressen, i Tower fangen indført" — O den dumme Dievel! I Stedet for at læse Pilsen lige ned, læser han lige over det hele Blad! — Det havde kunnet blive noget smukt Tot, vi havde der faaet at høre.

David.

Tag det ikke ilde op, naadige Herre! Jeg stod i Tanker.

Tiende Scene.

Julie. Miche. De Forrige.

Julie

(hemmelig til Miche).

Var han ogsaa virkelig saa bekymret?

Miche (hemmelig).

Ja, det skal jeg love for, naadige Fruen! Han havde grædt sig ganske rødsiet.

Oversfeld

(seer sig om).

See, er Du der, Julie? Hvor er Georg henne? Er Drengen saa usorkammet, at han i Dag kan tabe Dig af Synne?

Julie.

Han tager imod nogle Fremmede, siden De ikke kan for Deres Sygdom.

Oversfeld

Oversfeld.

Min Sygdom? Hvad Dievelen kalder I Sygdom? Jeg er frisk som en Fisk er jeg. Var kun ikke den fordamte Podagra — kunde jeg gaae — og bruge min heire Haand — og see uden Briller — See, kunde jeg kun det, saa var jeg lige saa frisk som de — Hvad er det for en kion lille Pige?

(David har imidlertid villet tale med Miche, som ikke indlader sig med ham.)

Julie.

En Gartnerpige — Hun bragte mig Jasminer og Roser.

Oversfeld.

Lad hende komme hid til mig; jeg vil see paa hendes Roser.

Julie.

(Sagte til Miche).

Gaae, Miche! hold ham med Snak til jeg har frevet Svaret.

Miche.

Men, Deres Naade! der gaaer saa slemt et Rye om den gode Herre — Jeg er bange for at komme ham for nær.

Julie.

Na Fias! Han har i tre Maaneder ikke været af sin Stool — Gaae Du kun hen til ham; jeg er strax hos Dig igjen.

(Hun gaaer.)

Ellevte Scene.

Oversfeld. Miche. David.

Oversfeld.

Gaae, David! Skynd Dig bort — jeg er kied af, længere at høre dit forbandede tudende — Det er værre, end om Du raabte med holsteensk Gild.

David.

Som De befaler, naadige Herre! (sagte) Herre Gud! paa hans Alder! Alter hilst får Thorheit nicht, siger Tydskken. (sagte til Miche) Du behøver ikke at være bange, Miche! — Apropos. Hvordan gaaer det med Portraitet?

Miche (hemmelig).

Det er saa godt som afgiort. Vent paa mig dernede; jeg har saa meget Godt at fortælle ham.

Oversfeld.

Hvad bestiller Du derhenne med Pigen? Er Du endnu ikke gaaet?

David.

Jeg er alt borte, naadige Herre!

(Han gaaer.)

Tolvte Scene.

Oversfeld. Miche.

Miche (sagte).

Sa, siden han ikke kan komme fra Stolen, skal jeg, være en evig! ogsaa have mine Løier med ham.

Oversfeld.

Kom hid, min lille Slut! lad mig see paa Dine Roser.

Miche.

Miche.

(løber hen til ham).

Han kan troe mig, gode Herre! der gives ikke smukkere i den hele Egn.

Oversfeld.

De ere i Sandhed ogsaa ret smukke — Er Julie borte? — Og David?

Miche.

Ja, gode Herre! vi ere ganske allene.

Oversfeld.

Se dog til, at ingen lurar paa os.

Miche.

Ikke en Siel, gode Herre.

Oversfeld.

Lad mig kysse Din Haand, Du lille smilende Venus!

Miche.

Na, han narres for sig, gode Herre! Han maatte skamme sig ved, at kysse saa fattig en Pige paa Haanden.

Oversfeld.

Skamme mig? — Jeg skammer mig min Siel ikke — Kom nærmere, du lille Her.

Miche.

Nei, gode Herre! vil han kysse min Haand, saa kan han komme til mig.

Oversfeld.

Komme til Dig? Jeg kunde lige saa let gaae til Gods til Rom.

Miche.

Herre Gud! nu seer jeg det først; hans Been seer jo ud som to Halvottinger.

Overfeld.

Na hvad! saa galt er det dog heller ikke; der er
viflet en dygtig Hoben Gløsel om dem — En smule
svollen er de sagtens; men —

Miche.

Skal jeg hielpe Dem, gode Herre? (tager ham
ved Haanden og rækker ham.)

Overfeld.

Holdt — for en Ulykke holdt! din Pulverher!
— Du har brækket min Arm — O Bee! min Arm!

Julie

(kalder inden for).

Miche!

Miche.

Jeg skal strax være hos Dem, naadige Frøken!
(Hun gaar.) Adieu, gode Herre!

Overfeld.

Beste Pige! løb dog ikke bort — Kom hid til
mig! Kom, saa skal jeg ogsaa give Dig ret en deilig
Foræring.

Miche.

Nu, man kan heller ikke afflaae ham noget!
(stiller sig bag ved hans Stool) Nu, her er jeg da.

Overfeld.

Det er jo det samme, som om Du stod uden for
Døren — jeg kan jo ikke vende mig — Kom herhid!

Miche.

Jh! der er jo Hiul under Deres Stool, gode
Herre! De kan jo meget let vende Dem herom til
mig. (vender ham om med Stolen) Er det nu ret?

Overfeld.

Lad det Spøg være, du lille Uglespeil!

Miche.

Miche.

Jh! hvad den gode Herre dog ikke har mange
Hjul! — Hjul under Stolen — Hjul i Hovedet —
Hjul i Venene — Hjul i Hænderne — Giv nu agt,
saa vil vi sætte dem allesammen i Bevægelse paa eengang.
(Hun klorer ham rundt med Stolen, han friger.)

Oversfeld.

Staaer Dievelen reent i Dig? — Hei! du Saa-
tan! — du Dievelunge! vil Du lade være! Fanden
skal komme efter Dig! Au! au! au!

Miche

(Naar hun har sat Stolen igjen paa sit Sted).

Ja, ja, gode Herre! siden De da ikke vil kysse
mig — saa lev vel! De er ogsaa ret en grusom
Herre, gode Herre!

Oversfeld

(under Miches Replik).

O mine Been — mine Arme! Du fordomte
Tos! Men bic Du kun! Jeg skal betale Dig det,
naar jeg bliver frisk.

Trettende Scene.

Oversfeld. Georg v. Oversfeld.

Georg.

Hvad feiler Dem, min Fader? De synes jo saa
schauffert! Er De ikke vel?

Oversfeld.

Jeg — jeg fattes intet. Jeg vilde kigge et
Par Roser af denne Pige, og derved stak jeg mig i
Fingeren.

G 5

Georg.

Georg.

Jeg har en hem Tidende at sige Dem. Man skal i Morges have seet Kapitain Sternheim heromkring.

Oversfeld.

Fordømt! Er det sandt, Georg, saa ere vi om en Hals. Dersom Julie har seet ham, saa er Brevenes Opsnappelse, Eventyret om hans Sivtermaal, alting bliver da paa eensgang opdaget.

Georg.

Hun har dog ikke seet nogen Fremmede hos sig i Dag?

Oversfeld.

Ikke en Siel, det jeg veed, undtagen Gartners pigen.

Georg.

Det var Dievels, end om hun havde bragt hende et Brev?

Oversfeld.

Det er meget mueligt. Det er en listig Dievel.

Georg (kalder).

Wilhelm! Heinrich! David!

Siortende Scene.

De Forrige. Heinrich. Wilhelm. David.

Georg.

Løb een af Jer efter Gartnerpigen, og hent hende tilbage.

David.

Hun er endnu her udenfor, naadige Herre! Jeg skal strax lade hende komme ind. (Gaaer.)

Georg.

Georg.

Vær De imidlertid saa god, min Fader! at gaae ind til Selskabet.

Oversfeld.

Kiøbe, vil Du sige.

Georg.

Jeg vil see, om jeg ikke kan faae udløst noget af Tøsen.

Oversfeld.

Gjør saa — Holla!

Wilhelm.

Hvad befaler naadige Herre?

Oversfeld.

Nul mig ind til Selskabet. (Wilhelm og Henrich rusle af med ham.) Sagte, Slynkler! sagte! — O! er der dog ingen, som vil sælge mig et Par Been?

Femtende Scene.

Georg. Miche. David.

David

(hemmelig til Miche).

Ikke et Ord om Portraitet, Miche!

Miche (hemmelig).

Det forstaaer sig selv.

Georg.

Hvad er det, Du siger til hende?

David.

Intet, naadige Herre! Jeg vilde kun kisse mig et Par Tullipaner af hende.

Miche.

Miche.

Det var det alt, gode Herre! David vilde have Tulipaner af mig.

Georg.

Hvorfor lader I ikke Gartneren give jer nogle?

David.

Han siger, han bruger selv grumme mange, og vilde ikke, mig til Behag, fordærve sine Beed.

Miche.

Og af mig, gode Herre! kan han faae saa mange han vil. Jeg bryder mig ikke om, at fordærve mit Tulipanbeed, naar jeg kun bliver godt betalt.

Georg

(hemmelig til David).

David! jeg har Efterretning om, at Kapitain Sternheim opholder sig i næste Vondebye — og jeg har Mistanke om, at denne Pige har bragt Julie et Brev fra ham. Lad mig være eene hos hende; jeg vil fritte hende ud.

David.

Hvad, om De overlod det til mig, naadige Herre?

Georg.

Nar! hun er Dig alt for klog.

David.

Jeg er bange for, hun er naadige Herre for klog med.

Georg.

Gaae, Slynge! siger jeg Dig.

David

(hemmelig til Miche).

Ikke et Ord om Portraitet.

(Han gaaer.)

Sex:

Sextende Scene.

Georg. Miche.

Georg.

Kunde hun vel tie med en Hemmelighed, mit
Barn?

Miche.

Jeg veed ikke, gode Herre! Man har endnu aldrig prøvet mig.

Georg.

Kunde I ogsaa, naar man betalte Jer godt, for-
raade en Hemmelighed?

Miche.

Betalte godt? — Jeg meener jo, gode Herre!

Georg.

Hun skal faae ti gange saa meget af mig, som
Kapitain Sternheim har givet hende.

Miche.

Kapitain Sternheim! Hvem er det?

Georg.

Kom, tael oprigtig! Den samme Kapitain har
i Dag flyet Jer et Brev —

Miche.

Na, gode Herre! hvem skulde vel vilde betroe et
Brev til saadan en stakkels Pige, som jeg er?

Georg.

J har alt afleveret det, det veed jeg; men lad
os nu see, i hvilken Lomme J har Svaret.

Miche.

Hænderne hos sig selv, gode Herre! De maae
ikke visiter mig som en Postfiger. Jeg har intet
Kiaalet Guds hos mig.

Georg.

Georg

(tager en Pengepung frem).

Seer hun, Miche! jeg har baade Formue og Villie til at belønne hende.

Miche.

Og jeg Formue og Villie til at tiene Dem, gode Herre.

Georg.

Vil I da give mig Brevet?

Miche.

Brevet? Ja, naar jeg bare vidste hvad for et Brev!

Georg.

Forstil sig ikke længer. (Giver hende Penge) Der har hun Penge — og nu Brevet.

Miche.

Ja, gode Herre! jeg vil strax vende hjem til min Faer og hente Brevet.

Georg.

Til Jer Faer? Hvor kommer Brevet derhen?

Miche.

Oh! — det kom i Gaar med Posten fra Meissen.

Georg.

Fra Meissen? Hvad Dievlen vil I sige med Jer Meissen?

Miche.

Jeg tænkte, De kiendte min Broder, gode Herre, som er Gartner i Meissen — I Gaar fik vi et grumme langt Skrivt fra ham — Vi undrede os alle grumme meget over, at han vil givte sig i Meissen.

Georg.

En interessant Nyhed, paa min Vre! — Gaae! I er en ensfoldig Stakkel! — (for sig selv) For saadan

en Mellemhandlerske er jeg sikker nok — Ha! ha! ha!
jeg maae ret lee ad min Mistanke. Ha! ha! ha!

(Han gaaer.)

Miche.

Han blev taget ved Næsen, han blev taget rets-
kaffen ved Næsen! — men jeg blev dog bange, da
han vilde visiterer mig — Om han saa havde fundet
Frøkenens Brev! —

Syttende Scene.

David. Miche.

David.

Nu, hvad vilde han hende, Miche?

Miche.

Kom han kun strax med mig hen til Kroen, saa
skal jeg fortælle ham alting.

David.

Men Portraitet? —

Miche.

Oh nu ja! det er just angaaende Portraitter.
Kom han kun! (fører ham bort med sig) Alter en ta-
get ved Næsen.

(De gaae.)

Ende paa den første Akt.



Anden

A n d e n A k t.

Skuepladsen forestiller en Forsahl i Overfelds Huus.

Første Scene.

Sternheim (fortrædt). En Staldkarl.

Sternheim.
J har dog godt Høe, Kamerat?

Staldkarlen.

Vi snakker ikke om Høe. Jeg siger Dem endnu engang, min Herre! De er gaaet feil. Her er ingen Vertshuus.

Sternheim.

Ja, siden I troer det, saa kan I kun give mig Hoppe et Høer Havre; og lad mig see, I strigler hende godt.

Staldkarlen.

Gud lad Fanden strigle hende — Jeg siger Dem jo, min Herre! her er ingen Vertshuus.

Sternheim.

O ja, I kan gierne komme en Haandsfuld Klid imellem Havren.

Staldkarlen.

Hvem Dievelen har lovt ham nogen Havre?

Sternheim.

Det er sandt, Stalden er god, net og reen.

Stald.

Staldkarlen.
Den Mand er jo saa døv som en Steen. Han
forstaaer ikke et eeneste Ord.

Sternheim.
Taler han med mig, Kamerat?

Staldkarlen

(Skriger ham i Øret).

Jeg har jo staaet her over et Kvarteer og skreget
til ham, at her ingen Vertshuus er. Her skraas over
for er Kroen, der kan De faae Logie baade for Dem
og Deres Hoppe.

Sternheim.

Men skrig dog ikke saa høit, kiere Ven! Jeg
troer gierne, Jeres Havre er god.

Staldkarlen.

Hvordan Dievlen bær jeg mig dog ad med ham?
Han trækker uden Omstændigheder sin Hest i Stalden;
trækker jeg den ud igien, og lader den løbe, saa kunde
jeg snart faae Klammerie.

Sternheim.

Hører Du hvad jeg siger, min Søn? —

Staldkarlen.

Gud give, han hørte mig saa godt!

Sternheim.

Lad mig see, Du røgter min Hest godt. See
der har Du en Niggort i Drifkepenge.

Staldkarlen.

Det er det første fornuftige Ord, jeg hører af
ham. Ja siden hans Hest engang er i Stalden, saa
lad den staae. Det kommer dog ikke min Herre an
paa Matteleie for een Nat — men det vil give tusinde

H

Løier

Løber, naar han nu gaaer videre frem. Ha! ha! ha!
 Jeg er færdig at lee mig ihjel af den naragtige Karl.

Sternheim.

Ha! ha! ha! Vel talt! Et herlig Indfald!
 Ha! ha! ha!

Staldkarlen.

Hvad Dievelen leer han af?

Sternheim.

Han er jo særdeles vittig.

Staldkarlen.

Vittig? Hvad mon han vil sige med det?

Ha! ha! ha!

Sternheim.

Det var en forbandet lystig Historie, han der
 fortalte mig. Men gaae nu, og strigl min Hoppe godt
 — pas ogsaa paa min Vadsæk. (han sætter sig.)

Staldkarlen.

Jeg fortælle en forbandet lystig Historie? — Jeg
 vittig? — Naa, det er den første, som har opdaget
 mine Gaver — Men det er godt — jeg har hans
 Penge — Er han død, saa er jeg stum.

(han gaaer.)

Anden Scene.

Sternheim. Wilhelm. Heinrich.

Sternheim.

Det gaaer fortreffeligt.

Wilhelm.

Kom dog! den gamle Vænder over Isen, han
 maae blive fort.

Heinrich.

Henrich

(Kommer ham i Møde).

Jeg var tilfreds, han maatte æde sig kold paa den!

Wilhelm.

Hvor mon dog David er henne? Den Gamle
har svoret paa, han vil jage ham bort.

Sternheim.

Det er brav, Børn! det er brav — En god
Opvartning bringer altid et Huus i Udraab.

Wilhelm.

Der har vi, faae jeg Skam! nok en Giest —
han kommer temmelig sildig.

Henrich.

Vil min Herre ikke være saa god at spadserere op?
De er allerede ved Desertten.

Sternheim.

Nei, jeg trækker aldrig mine Støvle af, før end
jeg gaaer til Sengs.

Henrich.

Trække Støvle af? Hvem taler om Støvle?
Kignt jeg aldrig har seet nogen skidnere.

Sternheim.

Nu, hvad giver I mig til Aften?

Wilhelm.

Var De kommet en Time før, havde De fundet
alt, hvad Aarets Tid kan frembringe.

Sternheim.

Nar! hvor skulde man nu faae Kramsfugle fra?

Wilhelm.

Jeg har ikke lugt min Mund op om Kramsfugle —
De er alt ved Desertten; men man kan
endnu gierne rette noget an for Dem, dersom De kun
vil umage Dem derop.

Sternheim.

Det er altsammen ret godt — Besorg mig bare en Østerssauce, min Ven!

Henrich.

En Østerssauce? Hvortil, min Herre?

Sternheim.

En stegt Polard? — Ja men — det gaaer nok an til Aftensmad.

Henrich.

En stegt Polard? — Wilhelm! har jeg talt et Ord om nogen stegt Polard?

Wilhelm.

Ikke et Ord.

Henrich.

Jeg troer, gid jeg saae! han er død.

Wilhelm.

Eller gal — Maaskee forstaaer han os, naar vi skriger ret dygtig til ham.

Henrich

(Skriger ham i Døet).

Derfor min Herre ikke strax gaaer op, saa saarer De intet at spise, for De er alt ved Deserten.

Sternheim.

Ha! ha! ha! Godt, godt, din Nar! Mag det kun saa, at jeg ikke maae hie for længe.

Wilhelm.

Han er, Fanden tage mig! død. — Hvordan bær vi os ad, at han kan forstaae os?

Sternheim.

O, naar kun Vinen er god, saa er det det samme hvordan Mæden er.

Henrich.

Henrich.

Hør nu kun! — Det Menneske er jo baade
døv og gal.

Tredie Scene.

De Forrige. Staldkarlen.

Wilhelm.

Hør hid Du — sig os engang, om den Frem-
mede er kommet til Hest eller til Vogns.

Staldkarlen

(Lægger Fingren paa Munden, som om han var stum).

Wilhelm.

Hvad?

Sternheim.

J har Ret, min Ven! J tager som en Vag.

Henrich.

Ha! ha! ha! — Men for Pokker, hvad feiler
Dig da? — Er Du stum?

Staldkarlen

(nikker Ja med Hovedet).

Henrich.

O, lad de Narrestreger fare, og giv os heller et
godt Raad, hvorledes vi kan gjøre denne døve Nar
begribeligt, at man snart har affpiist.

Staldkarlen.

Veed J da ogsaa alt, at han er døv? — Jh
nu! gjør Tegn for ham! dem forstaaer han maaffee
bedre end Ord — Men er han da virkelig buden?

Wilhelm.

Det forstaaer sig. Hvorledes skulde han ellers
komme her? Hvad den gamle Herre ellers vil have
for Moerskab af denne Døve, det begriber jeg ikke.

Staldkarlen.

Ei! han vil have sit Spøg med ham — Nu vores Tegn. (De gjøre alle Tegn til, at han skal gaar hen og spise.)

Sternheim.

Zael dog ikke alle paa cengang! Jeg forstaaer Jer nok. (Staaer op og gaaer, de følge efter ham; med eet vender han sig om og siger til Wilhelm:) Hvad? — O du gode Dreng! jeg er ikke saa kræsen.

Alle.

Ha! ha! ha!

(De gaar.)

Fjerde Scene.

Overfeld. Georg. Julie. De Fremmede. (Alle sidde til Bords) En Tiener.

Overfeld.

Lystig, mine Herrer og Damer! gjør som jeg! (til Tjeneren) Et Glas Madera! — Endskjønt Tjeneren har taget den største Deel af Udenposterne i Besiddelse, saa vil jeg dog holde ham fra Kaffellet saa længe der er en Flaske i min Kielder. — Hvor er de andre Slynkler henne?

Femte Scene.

Sternheim. Wilhelm. Henrich.

De Forrige.

Wilhelm.

Herind, min Herre!

Julie

Julie

(for sig selv).

Det er ham!

Sternheim.

Alle Jeres Berørelser er jo besat — saa meget desbedre! Jeg er gierne i Selskab.

Oversfeld.

Der er nok en Bryllupsgæst. — Kiender Du ham, Georg?

Georg.

Nei. Formodentlig har nogen af Selskabet bragt ham med.

Oversfeld.

Vyd ham være velkommen.

Georg

(gaaer hen til ham).

Jeg glæder mig over den Ære af Deres Besøg — og beklager, at vi ikke før har haft den Fornøjelse. — Wilhelm! en Kouvert — og vart op for den fremmede Herre.

Sternheim

(har under denne Replik lagt Hat og Pidsk fra sig. Sætter sig).

Alt det har jeg slet ikke hørt noget om paa min Reise. — I Gibraltar skal der være Hungersnød.

Oversfeld (til Georg).

Han har ikke forstaaet Dig. (til Sternheim)
Brav varmt under Veis?

Sternheim.

Det er ikke saa let at sige. Der havde ikke en Siel reist sig, da jeg tog bort.

Oversfeld.

Reist sig? Jeg kan min Siel heller ikke reise mig. Podagraen har fængslet mig til denne fordomte Lenestool, og dog sveder jeg, som om jeg var paa Ky-
sten Guinea.

(Sternheim synger.)

Oversfeld.

Det er en lystig gammel Mand.

Siette Scene.

Miche. Johan (i Grætte).

Miche.

Skal Herskabet ingen Blomster have?

Oversfeld.

Ah! du Pulverher! Kast mig den dievels Tøs-
stray ned af Trapperne.

Miche.

Et Ord, gode Herre! Dersom De jager mig
bort, saa skal jeg fortælle det hele Selskab —

Oversfeld (sagte).

Det er nok. (hoit) Men hvad vil Du her?

Miche.

See, om jeg ikke kan blive af med mine Blom-
ster — og, isald De tillader det, see paa de dandsse.

Georg.

Hvad er det for en Karl?

Miche.

Det er min Broder, gode Herre! min Broder
fra Meissen, som jeg fortalte Dem om i Dag —
sain har sendt os det lange Skrivt fra Meissen —
det Brev, som de absolut vilde have —

Georg.

Georg.

Det er godt! det er godt!

(Miche gaar omkring og tilbyder sine
Blomster.)

Sternheim.

Saa god Mad havde jeg dog ikke ventet at faae.

Oversfeld.

Ikke? Paa saadan en Dag? — See her, gode
Gamle! jeg vil bringe Dem en Skaal, som De ikke
skal kunne have noget imod. — Det unge Pærs!
(alle drikke.)

Sternheim.

Al mit ganske Herte. Jeg er vis paa, Kongen
har ingen bedre.

Oversfeld.

Ingen bedre Viin? Hm! De kunde maaskee have
Det. Men De maae ikke glemme at drikke det unge
Pærs Skaal. (viser paa Julie og Georg)

Sternheim.

Nei, min Herre! Kongen har vist ingen bedre
Undersaat.

Oversfeld.

Ja saa. Jeg forstod Dem ikke ret før. De har
Det, gode Gamle! Og det, som er det bedste — saa
er han paa Veie at fæste Kongen endnu flere.

(Laaer Georg paa Skuldrene.)

Miche

(Sagte til Sternheim).

Jeg har et Papiir til Dem fra Amtmanden.

Sternheim.

Altsaa, Kongen leve!

Noverfeld.

Kongen? Jeg har jo bragt Dem min Søn og hans Bruds Staal.

Sternheim.

Ah! min Herre! Folk snakker allehaande om den Ting.

Georg (reiser sig).

Hvad, min Herre?

Sternheim.

Nei, jeg takker mangfoldig. (Alle lee.)

Noverfeld.

Vi har ikke forstaaet hverandre.

Sternheim.

Men et Glas Viin vil jeg nok udbede mig.

Noverfeld.

Wilhelm! Meer Viin! —

Miche

(bukker sig, og lader som hun tager et Papiir op til Sternheim).

Det Papiir rev han nok op af sin Lomme, gode Herre?

Sternheim

(seer paa det, putter det hos sig, og vender sig om til Miche).

Tre Skridt fra Livet, om jeg maae bede.

Miche

(lader som hun bliver vred, og gaaer fra ham).

Nei see til ham!

Georg.

Jeg troer ikke, den gode Mand hører med det beste.

Nover.

Oversfeld.

Det kommer mig meget mere for, som om han er meget distrahit — Lystig, Gamle! vær glad, og drik sin Glaske!

Sternheim.

Den Viin? Den maae være Fanden, og ikke god; men siden man ingen bedre har —

Oversfeld (til Georg).

Det er jo en usforkammet Karl! Hvem har bragt ham med? Er der nogen af Selskabet, som kender ham?

Georg.

Mine Herrer og Damer! er denne gamle Herre nogen af Dem bekiendt?

Første Dame.

Mig ikke.

Anden Dame.

Mig endnu mindre.

Første Herre.

Jeg har aldrig seet ham før.

Anden Herre.

Jeg heller ikke?

Oversfeld.

Det er besynderligt! (holder et Glas i Haanden)
Min Herre! hvilken Hændelse skal jeg tilskrive den Være af Deres Besøg?

Sternheim.

Jeg takker ham.

Oversfeld.

Oh hvad Dievlen vil han sige med sin Tak? —
Wilhelm! hvorledes er den gamle Knast kommen her?

Wil-

Wilhelm.

Jeg tog ham for een af Selskabet.

Sternheim.

Skaal, Hr. Bert!

Noverfeld.

Bert? (til Selskabet) Har de i deres Livstid hørt Mæge til sligt?

Sternheim

(til Wilhelm).

Kom hid, Dreng! Skaf mig nu en Støvleknekt?

Noverfeld.

En Støvleknekt? Ja en Støffeknekt skal jeg lade komme paa Nakken af Dig, dersom Du ikke strax pakker Dig ud af Huset. (til Wilhelm) Og I Slyn-
gel kan slet ikke give os nogen Efterretning om, hvem dette Menneske er, hvor han kommer fra, og hvad han vil?

Wilhelm.

Alt, hvad jeg veed, er, at han ikke kan høre. Han trak sin Hest i Stalden, og gik lige ind i Huset. Jeg vil strax overbevise Herren om, at han er død som en Fisk. (gaaer hen til Sternheim, og siger ham meget høit lige i Øinene) Han er en uforfæmmer død Slyn-
gel. (til Noverfeld) Kan De nu see, Herre?

Sternheim

(til Noverfeld).

Hør. Veed han hvad? Han er den første Bert, der har givet sine Opvartere ordentlig Liberie.

Noverfeld.

O den stakkels Mand! han har ganske vist taget mit Huns for et Bertshuus.

Miche.

Miché.

Ja, gode Herre! det troer jeg ogsaa, for i Dag Middag var han henne i Kroen, og der var ingen Ting ham tilpas.

Sternheim (synger).

Har han ingen anden Viin?

Oversfeld.

Ha! ha! ha! Giv ham et Glas Madera, Wilhelm! — Som det synes, saa er han en gammel Invalid — Naar, han kommer ogsaa just tilpas: vi skal have tusinde Løier af ham. Ha! ha! ha!

Sternheim.

Ja ja, lee han kun, Hr. Bert! Han er en gammel Partigænger, det kan jeg see paa ham.

(Oversfeld og alle de Gremmede lee.)

Georg.

Dersom min Fader vilde lyde mit Raad, saa skaffede De ham ud af Huset.

Sternheim.

Han skulde have været Soldat? Det er ikke sandt, min Herre! Det kan jeg jo see paa ham. (alle lee.) Nu, giv mig Lys, Dreng. Jeg er søv-
nig. (reiser sig.)

Oversfeld.

Hold paa ham, Børn! Han maae endnu blive her lidt. (nogle af dem vil holde Sternheim tilbage.)

Sternheim.

Hvad? Han troer mig ikke, gode Herre? Ved han vel, jeg er Officier? — Der er to Dukater; meer kan jeg umuelig have fortært. — Giv mig nu Lys.

Overs-

Overfeld.

Stakkels Mand! jeg har ondt af ham. — Lad ham faae en god Seng.

Georg.

Men, min Fader! —

Sternheim.

Nei, min Herre! deri har Verten Ret. Tidlig til Sengs, og tidlig op. (alle lee.) — Ja, jeg sang gierne med, naar jeg ikke var saa træt som jeg er; men i Morgen, i Morgen — Slynge! giv mig et Lys. Har Du ikke lært bedre at varte op?

Overfeld.

Tag Lys, og see til, at han bliver godt opvartet.

Sternheim.

God Nat, Hr. Vert! God Nat, Mesdames! God Nat, mine Herrer! (Gaaer nogle Skridt, vender om igien, og siger til Georg) Hør, lille Herre! han maae ikke lee af mig; jeg er Officeer.

(Gaaer bort med Wilhelm.)

Syvende Scene.

Overfeld. Julie. Georg. Miche. Johan.
De Fremmede.

Georg.

Hvad vil han sige, den gamle Nar?

Overfeld.

Hvad man dog kan have for herlige Løier med saadanne Dove! I Begyndelsen kunde jeg slet ikke blive flog paa ham.

Julie.

Julie.

Han synes endog at have den Svaghed, at ville skjule sin Døvhed for Verden.

(Man hører Violinerstemme.)

Oversfeld.

Ha! ha! et Tegn til Dands — Saa kom da, mine Herrer og Damer! Kun Skade, at vores døve Invalid er gaaet til Sengs! — I Aften vil jeg blive en heel Time længer oppe, end sædvanlig. Ah! var ikke den fordomte Podagra, jeg skulde holde ud med den Yngste liblandt Jer. — Saa, rul afsted med mig, Børn!

(Henrich og en anden Tiener rusle af med ham. Georg tager Julie, og de Fremmede gaaeparviis.)

Ottende Scene.

Wilhelm. Siden Henrich og en Tiener.

Wilhelm (tager bort).

Jeg har næsten leet mig ihjel af den gamle døve Karl.

(Henrich og en Tiener komme og hjælpe ham at tage bort.)

Henrich.

Nu, Wilhelm! hvor har Du gjort af den Døve?

Wilhelm.

Jeg har overgivet ham til Cathrine; hun skal lyse ham op. Hvordan hun vil blive tilmode over hans bagvendte Svar! — Først gik han ned i Stalden, og hentede en lille Vadsæk — der maade han nok igien have gjort nogle dumme Streger, for Staldkarlen

Earlen loe, han maatte blive gal. — Nu, hvorfor begynde de ikke at dansse?

Heurich.

De rangerede dem først.

(De ere i Baggrunden, og et Dække falder for dem.)

Niende Scene.

Skuepladsen forandres til et andet Værelse.

Sternheim (med en Vadsæk). Cathrine (med Lys).

Cathrine.

Her kan De ikke blive, min Herre! Det er Frøkenens Kammer, og der er hendes Sovestue.

Sternheim.

Gjør sig ingen Uleilighed, min lille Pige! Jeg sover aldrig i en varmet Seng. Det er en slem Vane.

Cathrine.

Jeg taler jo ikke om at varme Sengen. Jeg vil bringe Dem i et andet Kammer.

Sternheim.

Nei, nei! det gjøres ikke nødvendig. Jeg kan selv trække mine Støvler af.

Cathrine (for sig selv).

Jeg troer, han er døv. (Skriger til ham) Dette er Frøkenens Sovestue, og her maae De ikke blive.

Sternheim.

Punsch? Nei, jeg drikker ingen Punsch. — Naa, saa lad mig smække Døren af; jeg skal tidlig op i Morgen.

Cathrine.

Cathrine

(Skiller sig imellem ham og Døren).

De skal smække Dievelen; de skal ud af Stuen.

Sternheim.

O du lille Stielmsmester! jeg forstaaer dig nok;
men de Tider ere forbi hos mig.

Cathrine.

Himmel og Jord! Hvad har den gamle Knark
vel sat sig i Hovedet?

Sternheim.

Der har du et Kys, og saa god Nat!

Cathrine.

Hielp! Hielp! Hielp!

Tiende Scene.

De Forrige. Wilhelm. Henrich.

Wilhelm.

Ha! ha! sagde jeg det ikke nok? Hvad skriger
Du for?

Cathrine.

Jh! den gamle hæslige Knark vil kysse mig.

Henrich.

Skal han da sove her?

Cathrine.

Jh nei vist ikke. Jeg har næsten fregget mig
en Svindsot paa Halsen om, at dette er Frokenens
Kammer, og at han maae bort.

Wilhelm.

Da faaer du længe at skriges, for han er døv.

I

Stern

Sternheim.

Nu, her feiler ikke paa Opvartning; men see til, at her kommer ikke til at heede: mange Kofke giver tynd Suppe. — Lad mig see, I vogner mig tidlig i Morgen —

Wilhelm.

Ganden skal tage mig, om jeg vækker ham!

Cathrine.

Men hvordan faae vi ham ud af Kammeret?

Sternheim.

Dumme Tøs! jeg kan staae saa tidlig op som den yngste; men siden jeg er udmattet af Reisen, frygter jeg for at forsove mig.

Cathrine.

Jeg siger op, dersom det Menneske skal blive her i Huset.

Sternheim.

Ganske rigtig! naar Klokken er fem.

Cathrine.

Jh din døde Dievel!

Sternheim

(Slutter sig for at klæde sig af).
J behøver ikke at bide efter Lysen.

Henrich.

Han vil paa min Stiel klæde sig af.

Sternheim.

Nei, jeg har selv en Nathue.

Wilhelm.

Det er ret fatalt, at jeg hverken kan læse eller skrive. (til Henrich) Kan Du ikke skrive?

Henrich.

Henrich.

J mine unge Nar kunde jeg det ret godt, men nu har jeg igien glemt det — Kan Du ikke skrive?

Cathrine.

Harde jeg kunnet læse og skrive, saa havde jeg havt en Mand for længe siden.

Wilhelm.

Hvor Dievelen er David henne? Han kunde hjælpe os af Nøden, for han læser som en Bog.

(Sternheim tager et Par Pistoler af sin Vadsæk.)

Cathrine.

Himlen bevare os! han fører Mordergevær med sig! Skulde det kun ikke være en Spidsstub?

Sternheim.

Lig der roelig, mine Venner! — jeg haaber ikke at bruge jer her som i mit sidste Logis.

Wilhelm.

Hørte I det?

Sternheim.

Det var dog ret en stor Ulykke, at jeg skulde skyde Gaardskarlen og Koffepigen ihjel. Men hvad skulde jeg tænke om saadanne Folk, der komme styrtende ind i mit Kammer, da jeg alt var i Seng?

Cathrine.

Det er jo et forfærdeligt Menneske!

Wilhelm.

Gid Pokker fare efter ham! Jeg gaaer min Vej.

Henrich.

Jeg ogsaa. Fanden maae lade sig skyde ihjel.

I 2

Cathrine.

Cathrine.

Jeg løber ud af Huset, og kommer her ikke, førend han er borte.

Wilhelm.

Giv Komplimenter for ham, ellers kunde han forstaae det galt, og skyde os for Panden.

(De gjøre alle tre dybe Komplimenter, og gaae baglænds ud af Døren.)

Wilhelm.

Adieu, I gamle Esel!

Cathrine.

Adieu, du døve Spidsbub!

Henrich.

Adieu, du Blodhund!

(De gaae.)

Sternheim.

God Nat, Værn! god Nat!

Ellevte Scene.

Sternheim (allene).

Endelig blev jeg dem qvit. — Lad mig dog see engang, hvad det er for et Papiir, Mache gav mig. (Seer det igiennem) Hvor lykkelig! hvor overordentlig lykkelig er jeg ikke! — Davids Bekiendelse for Retter om alle hans Herres Spidsbubstregere — Maatte jeg nu kun et Dieblis see min Julie, kun et Dieblis tale med hende! — Dersom Folkene ikke gjøre Allarm, saa kommer hun vist — Et Lys? — Det er hende! det er hende!

Tolv.

Tolvte Scene.

Sternheim. Julie.

Sternheim.

Min dyrebare Julie!

Julie.

O min Sternheim!

Sternheim.

Er De overbevist om min Troeskab?

Julie.

Guldkommen, beste Sternheim! Men jeg maae
forlade Dem igien. I Morgen —

Sternheim.

Men er ikke i Morgen Deres Bryllupsdag?
Staaer jeg i Morgen ikke Fare for, at miste Dem
for evig?

Julie.

Nei, Sternheim. Lad min gierrige Formynder
beholde min Formue, for at berige sin nedrige Søn
med — min Haand og mit Herte horer Dem til.

Sternheim

(falder for hendes Fodder).

O min Dyrebareste!

Julie.

Slip mig! — Hvad vilde man ikke sige, om
man fandt mig hos Dem.

Trettende Scene.

De Forrige. Georg.

Georg.

Hvad seer jeg!

I 3

Sterns

Sternheim

(for sig selv, i det han reiser sig).

Gid Dievelen havde dig!

Julie.

Tænk engang, hvor jeg blev forskrækket, Hr. Overfeld! Jeg kommer og vil hente noget paa mit Kammer, og finder den døve Mand her, som gjør mig en ordentlig Kierlighedserklæring.

Sternheim.

Dersom det skal blive saaledes ved med Jeres Besøgelse, saa kommer jeg ikke i Seng førend i Morgen tidlig.

Georg.

I Sandhed, Frøken! var dette et ungt Menneske — saa kan jeg ikke nægte, jeg vilde blive —

Julie.

Jalous? — Det ligner Dem.

Sternheim.

Mars, unge Herre! jeg maae til Sengs.

Tiortende Scene.

Overfeld (bliver rullet ind af) Wilhelm
og Henrich.

Overfeld.

Jeg skal nok faae ham herud — Det er jo en uforkammet gammel Knark.

Sternheim.

Hvad vil han nu igjen, Hr. Bert?

Over.

Oversfeld.

Lade Jer faste ud af Huset, det vil jeg.

Sternheim.

Hvem Dievelen vil nu drikke Chokolade?

Oversfeld.

Georg! her er intet andet Middel for, end skrift-
lig at gjøre ham begribelig, her ingen Vertshuus er,
og at han maae pakke sig.

(Georg tager en Tegnebog frem.)

Sternheim.

Nu Concert? — Jeg troer han er gal! —
Sove vil jeg, sove; og mag det saa, at I kan
komme bort.

Femtende Scene.

De Forrige. De Fremmede. Johan.
Miche. David.

Første Dame.

Nu, har De endnu flere Loier med den Døve?

Oversfeld.

Nei, Kousine! det er bleven temmelig alvorligt;
den uforkammede gamle Mand vil sove i min Nieces
Kammer. (bliver David vaer) Er Du der, Spidsbub?
Hvor har Du været saa længe?

David.

Forlad mig, naadige Herre! — jeg —

Miche.

Da jeg hørte de Spektakler med den Døve, gode
Herre! saa løb jeg hen i Kroen, og hentede ham.

Oversfeld.

Vie kun, din Skielm! — Nu, Georg! er Du færdig?

Georg.

Ja. (vil give Sternheim Tegnebogen, og betyder ham, at han skal læse) Læs, min Herre!

Sternheim

(læder ham tilbage).

Han er mig saa leed, Patron! Jeg giver ikke havt noget med ham at gjøre.

Georg.

Her er intet andet Raad for, end med Magt —

Sternheim.

Ja siden I da endelig ikke vil sove, saa vil jeg fortælle Jer en grumme lystig Historie.

Oversfeld.

Jeg giver Diganden med Dine Historier. Jeg maae til Sengs; min Podagra —

De Fremmede, Julie og Miche.

O lad ham dog fortælle!

Sternheim.

En Officeer elskede en deilig Frøken; hun ham igien. Ulykkeligviis stod hun under en Formynder, der var en gierrig, podagrisk, og oven i Kjøbet høist forlibt gammel Nar; just saadan en Mand som han, Hr. Vert.

Oversfeld.

Fordømt! Kæst mig den Karl —

Miche.

Lad ham dog fortælle ud, gode Herre! Det klinger jo ret lystig! —

Sternheim

Sternheim.

Nu havde denne Formynder en udlært Slynge af en Søn, som næsten i alle Ting overgik sin Fader — det var et Menneske — just saadan en som den unge Herre der. (peger paa Georg)

Georg.

Dievelen skal komme efter Dig, Din gamle Skielm! (tager til sin Kaarde)

De Fremmede, Julie og Miche.

En gammel døv Mand!

Sternheim.

Denne vakre Formynder og hans Søn merkede denne Kierligheds Forstaaelse. Wren kalder Officeren til Felten; han svarer Frøkenen evig Troeskab, og hun ham.

Oversfeld (beholdt).

Georg!

Georg

(sagte til ham).

Køb Dem dog ikke selv!

Sternheim.

For nu at naae deres Maal — nemlig at give Frøkenen, og hendes Penge med Sønnen, opsnapper de alle Officerens Breve ved Hielp af en Tiener, som (pegende paa David) seer just saadan ud, som den Spidsbub, der staaer — bilder Frøkenen ind, at han havde givet sig, og tvinger hende til at tage den Beslutning, at ægte den unge Hr. Formynder.

De Fremmede og Julie.

En lystig Historie!

Miche.

Det er ret en hæslig Formynder.

3 5

Stern

Sternheim.

Til Officerens store Lykke bliver der Baabenstilstand. Han faaer Permission, rider Nat og Dag, og kommer just fire og tyve Timer førend Bryllupet skal være. Han er i Fortvivelse —

Nverfeld

(Hedse mere bestræft).

Georg!

Georg.

Det er Tid at sove. Før den Mand over i Kroen.

De Fremmede, Julie og Miche.

O lad ham dog fortælle ud!

Sternheim.

Til hans endnu større Lykke kommer Formynderens Tiener, som just seer saadan ud som den Skurk der — og byder Officeren sit eget Portrait tilsals, som han for sex Uger sendte Frøkenen.

De Fremmede, Julie og Miche.

Det er ret allerkjærest!

Sternheim.

Da den ene Skielm altid overgaaer den anden, saa har Tieneren beholdt Portraitet med Demanterne for sig selv — Deels Trudser, deels Løfter, som Officeren ogsaa vil holde den gamle Skurk —

David.

Det er godt!

Sternheim.

Bevægede ham til at sige Sandheden, og endogsaa for Retten med Eed at bekræfte den. Officeren sender en artig lille Pige, som har overordentlig megen

gen Liighed med denne lille Skielmsmester (pegende paa Mids) med en Billet til Frøkenen.

Georg (for sig selv).

Forbamt!

Sternheim.

Hvori han underrettede hende om sin Trostak, og den Forklædning, hvorunder han vilde see og tale med hende. — Nu, gamle Herre! hvordan smager denne Historie dem?

Qverfeld (for sig selv).

Forbandet bitter.

Første Dame.

Slutningen! Slutningen! O man har dog sine tusinde Løier med den Døde!

Sternheim.

Om Forladelse, Frue! den Døde har sine tusinde Løier med dem, der kan høre.

De Fremmede.

Hvad er det? Han hører jo!

Sternheim.

Nu Deres Svar, Hr. v. Qverfeld!

Qverfeld.

Hvad? Hvad? Jeg forstaaer ikke et Ord af alt det.

Sternheim.

Saa maae jeg da forklare Selskabet denne Hemmelighed —

Georg.

Nu er det for sildig at forklare Dem. Jeg seer nok, at De er Kapitain Sternheim — men hvad deres Breves Opknappelse angaaer, da er det en ondskabsfuld Beskyldning.

David.

David.

Om Forladelse, Hr. v. Noverfeld! erindrer De Dem ikke mere, at vi hjalpes ad at opsnappe Brevene?

Georg.

Tie, Slynge! eller — Hr. Kapitain! vær saa god at forlade vort Huus — i Morgen skal alting finde sig.

Sternheim.

Hiertelig gierne — Kom, naadige Frøken!

Noverfeld.

Hvad? De vil stiele en Formynder sin Myndling bort?

Georg.

Ingen Gewalt, min Herre! Skiels for Følgerne! (trækker)

Sternheim

(tager en Pistol).

Tre Skridt fra Livet, om jeg tør bede, unge Herre!

Noverfeld.

Kul mig for Guds Skyld af Veien!

Sternheim.

Tving mig ikke til at melde Sagen til Hoffet, min Herre! Det vilde neppe gaae Dem saa godt, som jeg dog har havt i Sinde med Dem.

Noverfeld (sagte).

Georg! den Historie smager bitter som Galde, men vi faae dog vel at synke den.

Georg.

Hvad?

Noverfeld.

Hr. Kapitain! jeg vil giøre Dem et Forslag —

Georg.

Georg.

Et Diebstil, min Fader! Jeg gider ikke være
Vidne til Deres Svagthed. Jeg skal nok finde et Middel
til at skaffe mig Ret.

(Han gaaer.)

Oversfeld.

Seer De, hvad det er for en forbandet haard-
nakket Siel! — Hr. Kapitain! De kan ikke fortænke
en Fader, at han søger at gjøre sin Søn lykkelig. —
Naar jeg nu giver Dem min Myndling, lover De
mig da at tie med den hele Historie?

Sternheim.

Paa min Tre!

Oversfeld (til Julie).

Og De?

Julie.

Jeg vil endnu gjøre mere; jeg vil endog for-
glemme den.

Oversfeld.

Nu saa tag hende da; jeg gier mit Samtykke.
(sagte) Det er altid min Naade, naar jeg ikke kan andet.

De Fremmede.

Bravo, Hr. Onkel! Godt giort!

David.

De erindrer dog vel Deres Løfte, Hr. Kapitain?

Sternheim.

Og skal ogsaa holde det. — Hr. v. Oversfeld!
Deres David ønsker at tiene mig.

Oversfeld.

Uf mit ganske Hjerte! Jeg ønsker Dem ligesaa
megen Velsignelse med ham, som jeg har havt.

Miche.

Miche.

Jeg beder Dem om Forladelse, gode Herre! at jeg har bedraget Dem! — Men hvad givr man ikke for at faae en Mand?

Johan.

Og jeg, min Herre! er Opfinderen af denne døve Leeg, og beder ydmygt, at naadige Herre vil bivaane mit Bryllup med min lille Miche.

Oversfeld.

Ja, ja! det er godt! det er godt — Men Silentium om den hele Sag, om jeg maae bede! — Kul mig bort, at jeg kan komme til Sengs; jeg er slet ikke vel; og anviis den døve Elsker en Seng.

Miche.

Og i Morgen paa det dobbelte Bryllup vil vi drikke den døve Elskers Skaal. God Nat! gode Herre! (til Oversfeld) Læg Merke til det gamle Ordsprog: Den, som vil have alt, faaer slet intet.

Ende paa Skuespillet.



Scapins
Skalkestykker.



Komoedie i tre Akter.

Oversat

efter

Molieres franske Original.

Personerne.

Argantes, Octaves og Zerbinettes Fader.
Gerontes, Leanders og Hyacinthes Fader.
Octave, Argantes Søn og Hyacinthes Kiereste.
Leander, Gerontes Søn og Zerbinettes Kiereste.
Zerbinette, et egyptisk Fruentimmer, som siden bliver
besundet at være Argantes Datter.
Hyacinthe, Gerontes Datter.
Scapin, Leanders Tiener.
Sylvester, Octaves Tiener.
Nerine, Hyacinthes Amme.
Carl.
Tvende Karle, som bære Scapin.



Første Akt.

Første Scene.

Octave. Sylvester.

Octave.

Bedrøvelige Tidender for et forlibt Hjerter! Hvilken stor Ulykke er jeg dog ikke bragt udi! Saa har Du, min kære Sylvester! spurgt i Havnen, at min Fader er kommen hjem?

Sylvester.

Ja.

Octave.

Og at han i Dag Morges er kommen hjem?

Sylvester.

I Dag Morges.

Octave.

Og at han er kommen hjem for at give mig?

Sylvester.

Ja.

Octave.

Med Hr. Gerontes Datter?

Sylvester.

Med Hr. Gerontes Datter.

R

Octave.

Octave.

Og at hun just derfor er forskreven herhid fra Tarento?

Sylvester.

Ja.

Octave.

Og Du haver hørt disse nye Tidender af min Farbroder?

Sylvester.

Uf Deres Farbroder.

Octave.

Og at min Fader har ladet ham alt dette vide ved et Brev?

Sylvester.

Ved et Brev.

Octave.

Og denne Farbroder, siger Du, veed alle vore Sager?

Sylvester.

Alle vore Sager.

Octave.

Sael dog, og lad Dig ikke saaledes presse Ordene ud af Munden.

Sylvester.

Hvad kan jeg sige mere? De forglemmer ingen Omstændighed, men fortæller Tingene just ligesom de ere i sig selv.

Octave.

Giv mig dog et godt Raad i det mindste, og sig mig, hvad jeg i disse haarde Omstændigheder skal gjøre?

Sylvester.

Sylvester.

Sandelig! jeg er ligesaa forvirret som De, og jeg behøver nok selv gode Raad.

Octave.

Jeg er ganske nedslaget ved denne forbandede Hiemkomst.

Sylvester.

Jeg ikke mindre.

Octave.

Naar min Fader faaer Tingene at vide, da vil han heftig sliende paa mig.

Sylvester.

Skienden er intet; og give Gud jeg kunde slippe dermed! Men jeg seer allerede forud et Uveir af Stokkeprygl samle sig, som uden Tvivl vil gaae løs over mine Skuldre.

Octave.

O Himmel! paa hvad Maade skal jeg redde mig ud af denne Forvirring, som jeg er udi?

Sylvester.

Derpaa skulde De have tænkt, førend De selv modvilligen kastede Dem derudi.

Octave.

Ne! Du dræber mig med Dine utidige Formaninger.

Sylvester.

De dræber mig meget mere med Deres ubetænksomme Gierninger.

Octave.

Hvad skal jeg gjøre? Hvad Resolution skal jeg fatte? Hvad Middel skal jeg bruge herimod?

Anden Scene.

Scapin. Octave. Sylvester.

Scapin.

Hvad er det, Hr. Octave? Hvad skader Dem?
 Hvilken Alarm er dette! Jeg seer De er ganske
 forvirret.

Octave.

Å! min kiere Scapin! det er ganske ude med
 mig; jeg er ganske desperat; jeg er det ulykkeligste
 Menneske i Verden.

Scapin.

Hvi saa?

Octave.

Har Du intet hørt om det, som er mig veder-
 faret?

Scapin.

Nei.

Octave.

Min Fader er kommen her tilligemed min Far-
 broder for at give mig.

Scapin.

Å nu! hvad Ulykke er derudi?

Octave.

Å! Du veed ikke Årsagen til min Bedrøvelse.

Scapin.

Nei; men det staaer kun til Dem, at jeg snart
 faaer det at vide. Jeg er et trostefuldt Menneske,
 som gierne tager Deel i unge Folks Fortredeligheder.

Octave.

Å, min kiere Scapin! dersom Du kunde finde
 paa noget Stikelmestykke for at redde mig ud af denne

Bekym-

Bekymring, jeg er udi, saa vilde jeg være Dig overmaade forbunden.

Scapin.

At sige Dem Sandheden, saa er der kun saa Ting mig umuelige, naar jeg vil gjøre mig Umage. Jeg har uden Modsigelse faaet af Himmelen alle de Gaver, som høre til de Spidsfindigheder og de artige Galanterier, som denne dumme Pøbel gemeenlig kaldes Skielmstykker; og jeg kan sige, uden at rose mig selv, at der endnu ikke er funden nogen, som har været en habilere Mester i adskillige Konster og Intriguer, og som har erhvervet større Berømmelse, end jeg, i denne ædle Videnskab. Men, sandelig! Fortieneste er alt for ilde belønnet nu omstunder; og jeg har næsten forsvoret alting, siden en Fortred, jeg havde af en vis Sag, hendtes mig.

Octave.

Hvorledes? Hvilken Sag var dette, Scapin?

Scapin.

En Hændelse, hvorved jeg kom i Aeenighed med Politimesteren.

Octave.

Med Politimesteren?

Scapin.

Ja; vi havde en liden Disput med hinanden.

Octave.

Du og Politimesteren?

Scapin.

Ja; og han handlede noget ilde med mig, saa at jeg blev saa vred over disse Tiders Uafnæmmelighed, at jeg besluttede, ikke at have med nogen Ting

at bestille herester. Det er nok herom. Fortæl mig dog kun Deres Sag.

Octave.

Du veed, Scapin, at Hr. Geronte og min Fader for to Maaneder siden gik til Elbss tilfammen, for at gjøre en Reise formedelt en vis Handel, betreffende deres fælles Interesse.

Scapin.

Dette veed jeg.

Octave.

Og at Leander og jeg bleve tilbage, jeg under Sylvesters, og han under Dit Opsyn.

Scapin.

Jeg har meget ypperligt forrettet dette mit Embede.

Octave.

Nogen Tid derefter traf han et ægyptisk Fruentimmer, hvori han forelskede sig.

Scapin.

Dette veed jeg ogsaa.

Octave.

Som vi vare meget gode Venner, saa fortroede han mig strax sin Kierlighed og trakte mig hen at see dette Fruentimmer, som jeg i Sandhed fandt smuk, men ikke saa smuk, som han vilde jeg skulde finde hende. Han talte stedse med mig om hende, han roeste stedse hendes Forstand og hendes angeneemme Omgjengelse, hvorefter han fortalte mig hvert et Ord, som han altid vilde have, jeg skulde finde at være findrig. Han kjendte tidt paa mig, fordi jeg ikke fandt Fornoielse nok i det, han sagde, og fordi jeg var saa koldfindig.

Scapin.

Scapin

Jeg seer ikke endnu, hvor alt dette vil hen.

Octave.

En Dag, da jeg gik hen med ham til de Folk, hvor hans Kiereste er, hørte vi nogle ynkelige Suk og Klagemaal, som kom fra et lidet Huus i en af sides liggende Gade: vi spurgte, hvad det var: En Kone svarede os sukkende: at vi kunde see der et ynkeligt Syn og at vi maatte være aldeles følesløse, dersom vi ikke derved bleve rørte.

Scapin.

Hvor vil dette hen?

Octave.

Nysgierrigheden gjorde, at jeg bad Leander gaae ind med mig, for at see hvad dette var. Vi kom da ind i en liden Stue, hvor vi saae en gammel Kone, som laae og droges med Døden, en Tienestepige, som stod og beklagede sig, og et ungt Fruentimmer, som gandske svømmede i Taarer, men derhos saa deilig og yndig, som man nogeninde har seet.

Scapin.

Åh! Åh!

Octave.

En anden vilde i den Tilstand, som dette Fruentimmer var udi, seet hellig ud; thi hun havde ikke andre Klæder paa end en Nattrøbe af Bommesse, et lidet forslidt Underskjørt og et par gule Garnetter, som vare opfæstet oven paa hendes Hoved; hendes Haar hang uordentlig ned over hendes Skuldre, og, uagtet alt dette, var hun dog det deiligste Menneske, man vilde see for Dine.

R 4

Scapin.

Scapin.

Nu begynder jeg at see ind i Tingene.

Octave.

Derfom du havde seet hende, Scapin, i denne Tilstand, saa havde du gandske vist fundet hende meget deilig.

Scapin.

Af! jeg tvivler ikke derpaa, og uden at have seet hende troer jeg gandske gierne, at hun var meget angenem.

Octave.

Hendes Taarer vare ikke af det Slags ubehagelige Taarer, som bestemme et Ansigt, hun havde en særdeles artig Maade at græde paa, og hendes Bedrøvelse lod hende meget vel.

Scapin.

Alt dette troer jeg gierne.

Octave.

Hun bevægede enhver til Graad, i det hun paa en kierlig Maade kastede sig over denne dgende Kones Legeme, som hun kaldede sin kiere Moder, og der var ingen af os, som jo var inderlig bevæget over at see saa got et Gemyt.

Scapin.

Sandelig dette er meget bevægeligt, og jeg merker nok at dette gode Gemyt gjorde Dem forlibt i hende.

Octave.

Af! Scapin, det haardeste Menneſke maatte blevet forlibt i hende.

Scapin.

Scapin.

Visseligen, hvorledes skulde man kunne undlade at elske hende?

Octave.

Efter saa Ord, hvormed jeg søgte at trøste denne deilige Bedrøvede, gif vi bort, og da jeg spurgte Leander, hvad han syntes om hende, svarede han mig meget koldfindig, at han fandt hende lovlig kign nok; jeg blev over denne Koldfindighed, hvormed han svarte mig dette, saa vred, at jeg ikke vilde aabenbare ham den Virkning hendes Skønhed havde gjort paa mit Hierte

Sylvester.

Dersom De ikke forkorter Deres Historie, saa kan De gjerne staae her og fortælle paa den fra nu og til i Morgen. Lad mig gjøre Ende derpaa med to Ord: han kunde ikke leve uden at gaae hen og trøste den deilige Bedrøvede, men Pigen, som efter Moderens Død er bleven den unge Persons Hofmesterinde, vilde ikke tillade ham at besøge hende, derover blev han desperat; han beder, han tigger, men alt uden nogen Effect; man siger ham, at Jomfruen, endskønt hun ingen Midler eller Benner haver, dog er af en honet Familie, og dersom han ikke vil ægte hende, saa kan man ikke tillade, at han længere løber efter hende. Ved disse Besværligheder formeres hans Kierlighed, han gaaer i Raad med sig selv, han speculerer, han raisonerer med sig selv, han fatter endelig en Resolution, hvorefter han for tre Dage siden, har ladet sig vie til hende.

Scapin.

Det begriber jeg meget vel.

Sylvester.

Jeg dette nu til hans Faders usformodentlige Hiems-
komst, som man ikke havde ventet førend om to Maa-
neder, saa og at hans Farbroder har faaet hans Gif-
termaal, som man vil gjøre med ham og en Datter,
som Herr Gerontes har havt med sin anden Kone,
som han giftede sig med i Tarento.

Octave.

Og over alt dette, den Fattigdom denne elskvæ-
dige Person finder sig udi, og den Usformuenhed paa
min Side at hielpe hende.

Scapin.

Er det alt? De ere meget forvirrede over ingen
Ting, det er nok noget, som er værd at blive for-
skreffet over; skammer du dig ikke at betænke dig saa
længe paa saa ringe en Ting? Hvad Ganden! saadan
en stor og før Krabat, som du er, kan ikke finde paa
nogen artig List, noget honet Skielmsstykke, for at
bringe eders Sager i Orden; sy skamme dig, du dum-
me Dæft. Man skulde i forrige Tider givet mig Lei-
lighed til at narre disse Gamle, jeg skulde have narret
dem op i deres Næse; jeg var ikke større end saa, da
jeg allerede havde gjort mig berømt ved adskillige ar-
tige smaa Pudser.

Sylvester.

Jeg bekiender, at Himmelen ikke har nedlagt saa
stort et Pund hos mig, og at jeg ikke har den Dri-
stighed, som du, til at gjøre Skielmsstykker.

Octave.

Octave.

See! der er min elskværdige Hyacinthe.

Tredie Scene.

Hyacinthe. Octave. Sylvester. Scapin.

Hyacinthe.

Åh! Octave! er det sandt, som Sylvester nyelig haver sagt Nerine? nemlig, at Deres Fader er kommen hjem og at han vil gifte Dem.

Octave.

Ja deilige Hyacinthe! og denne Tidende har forarsaget mig en heftig Bedrøvelse. Men hvad seer jeg! De græder! hvorfor disse Taarer? Siig mig: haver De mig fortænkt for nogen Utroeskab? og er De ikke noksom forsikret om den Kierlighed jeg bær til Dem?

Hyacinthe.

Ja Octave! jeg er forsikret om, at De elsker mig, men jeg er ikke vis paa, at De altid vil blive ved at elske mig.

Octave.

Åh! er det vel mueligt, at man kan elske Dem uden at elske Dem sin hele Livs Tid?

Hyacinthe.

Jeg haver hørt, Octave! at Deres Kion elsker en kortere Tid end vores, og at den Fyrighed, som Mandfolkene vise i deres Kierlighed er en Ild, der slukkes ligesaa latterlig, som den optændes.

Octave.

Åh! min kiere Hyacinthe! mit Hierte er ikke som andre Mandfolk, og jeg merker nok, at det er mig umueligt andet end at elske Dem indtil Døden.

Hyacinthe.

Hyacinthe.

Jeg vil nok troe, at De mener det, som De siger, og jeg tvivler ikke paa, at Deres Tale er oprigtig; men jeg frygter for en Magt, som i Deres Hierte vil imodstaae den Kierlighed, De haver til mig. De dependerer af en Fader, som vil gifte Dem med en anden Person, og jeg er forsikret paa, at jeg dør, dersom denne Ulykke arriverer mig.

Octave.

Nei skønne Hyacinthe! min Fader skal ikke kunne tvinge mig til at blive Dem utro, og jeg vil hellere forlade mit Fædreneland, ja Alting, end at jeg skal forlade Dem. Jeg har allerede, uden at have seet hende, fattet en Slags Afsky for den Person, som man har bestemt mig, og, jeg skal vel ikke sige min Næste noget ondt, men jeg saa gjerne, at et Uveir vilde forstaae hende saa langt fra vore Kyster, saa hun aldrig kunde komme her. Grød derfor ikke, elskværdige Hyacinthe! Thi Deres Taarer skier mig i mit Hierte, og jeg kan ikke uden stor Bedrøvelse see Dem.

Hyacinthe.

Efterdi De vil saa have det, saa vil jeg da aftrøe mine Taarer og med et standhaftig Mod oppebie hvad Himmelen behager at beslutte over mig.

Octave.

Himmelen lade det lykkes for os!

Hyacinthe.

Den kan ikke være mig imod, dersom De bliver mig tro.

Octave.

Octave.

Det vil jeg visselig stedse blive.

Hyacinthe.

Saa bliver jeg og vist lykkelig.

Scapin.

Hun er min Troe ikke saa dum, og jeg finder hende ganske passabel.

Octave.

See her er en Karl, som kunde være os til største Nytte i vores Nød, dersom han vilde.

Scapin.

Jeg har gjort store Eder paa, at jeg intet her-
efter med Verden vil have at bestille, men dersom De
begge beder mig meget derom, saa kanſkee . . .

Octave.

Åh! dersom det kun kommer an paa at bede dig
for at erholde din Hielp, saa beder jeg dig af ganske
Hierte, at du vil være os behjelpelig i vores Sag.

Scapin (til Hyacinthe.)

Og De siger mig intet?

Hyacinthe.

Jeg beder Dem ligeledes for alt det, som De har
ver kiert, at De vil tiene os i vores Kierlighed.

Octave.

Vær forsikret at . . .

Scapin (til Hyacinthe.)

Stille! gaar De kun hjem og giv Dem tilfreds,
og De (talende til Octave) bereed Dem paa med Stand-
haftighed at tage mod Deres Faders Ankomst.

Octave.

Jeg tilstaaer, at denne Ankomst alt i Forveien
gør mig ſkielvende, og at jeg haver en naturlig Frygt-
somhed hos mig, som jeg ikke kan overvinde.

Scapin.

Scapin.

Det er dog nødvendigt, at De i det mindste holder Dem fermt for det første Stød, paa det at Deres Fader ikke skal tage Leilighed af Deres Frygt til at lede Dem som et lidet Barn. Saa! see til, at De kan sette Dem lidt i Positur. Vær frimodig og tænk paa med Driftighed at svare paa alt det, som Deres Fader kan falde paa at sige Dem.

Octave.

Jeg skal gjøre mit Beste.

Scapin.

Lad os gjøre et Forsøg for at øve Dem! repeter en gang den Rolle, De skal spille! og lad mig see, hvorledes De bærer Dem ad! Hovedet i Veiret, og see dristig ud af Dinene.

Octave.

Saadan?

Scapin.

Endnu lidt mere.

Octave.

Saadan da?

Scapin.

Godt! Bild Dem nu ind, at jeg er Deres Fader, som er kommen, og svar mig dristig som det kunde være ham selv. Hvorledes tør din Slynge, din Døgeniet, du, som er uærdig at have mig til Fader! hvorledes, siger jeg, tør du understaae dig at komme mig for Dinene, efter den Opsørsel, du haver brugt og det liderlige Puds, du haver spillet mig i min Graværelse? Er det Frugten af min Omhu din Slynge! Er det Frugten af min Omhu din Slynge! Er det den Ærbødighed, du er mig pligtig og som du bør have for mig?

Du no

Du har været saa usorkammer, dit Skarn! at indlade dig i et hemmeligt Egetskab uden din Faders Samtykke, svar mig din Skielm, lad os engang høre dine smukke Raisons? Hvad Fanden! De staaer jo som De havde tabt Næse og Mund.

Octave.

Det voldes, at jeg bilder mig ind, at det er min Fader, jeg hører.

Scapin.

Oh ja, det er just derfor, at De ikke maae staae som en Tosse.

Octave.

Jeg skal tage mere Mod til mig og svare ham dristig.

Scapin.

Skal det være ganske vist?

Octave.

Ganske vist.

Sylvester.

See der kommer Deres Fader.

Octave.

Af Himmels! jeg er ulykkelig.

(Han løber bort.)

Scapin.

Holdt Octave! bide dog! ja borte er han, hvilken Ejon. Jeg vil imidlertid ikke desmindre oppebie den Gamle.

Sylvester.

Hvad skal jeg sige ham?

Scapin.

Lad mig kun snakke med ham, og følg du kun med mig.

Fjerde Scene.

Argantes. Scapin. Sylvester.

Argantes.

Har man i sine Dage hørt tale om saadant et Giftermaal?

Scapin (for sig selv.)

Han har alt faaet Sagen at vide, og den staaer ham saa stærk for Hovedet, at han med sig selv taler høit derom.

Argantes

(ligeledes for sig selv dog høit.)

Hvilken forfækkelig Forvovenhed?

Scapin.

Lad os høre lidt paa ham.

Argantes.

Jeg gad gierne vist, hvad De vil sige om dette smukke Giftermaal?

Scapin.

Det har vi alt bereedt os paa.

Argantes.

Mon de skulde ville negte det?

Scapin.

Det tænker vi ikke engang paa.

Argantes.

Eller mon de vil tage sig for at undskylde det?

Scapin.

Det kunde hende sig.

Argantes.

Mon de bilder sig ind at kunne binde mig noget paa Ermet?

Scapin.

Ranskee!

Argantes.

Argantes.

Al Deres Snak skal blive unyttig.

Scapin.

Det faaer vi at see.

Argantes

De skal ikke bilde mig noget ind.

Scapin.

Usvoren er best.

Argantes.

Jeg skal lade min Søn indslutte.

Scapin.

Det skal vi nok forhindre.

Argantes.

Og den Slyngel Sylvester skal jeg prygle, saa han skal ligge for mine Fødder.

Sylvester (for sig selv.)

Det skulde have været underligt, dersom han havde glemt mig.

Argantes.

Å! Å! er Du der, Du fornuftige Hofmester, som kan saa vel føre unge Mennesker an?

Scapin.

Det er mig kiert, at jeg seer Herren er kommen vel hjem.

Argantes.

God Dag, Scapin! (Til Sylvester) Du har efterlevet mine Befalinger paa en meget sion Maade, og min Søn har ført sig ret smukt op i min Graværelse.

Scapin.

Saavidt jeg kan see, saa befinder Herren sig vel.

Argantes.

Vel nok. (Til Sylvester) Du svarer ikke et Ord, din Skjelm! ikke et Ord?

£

Scapin

Scapin.

Har Reisen været lykkelig?

Argantes.

Lykkelig nok. Lad mig dog have Roe til at sliende.

Scapin.

Vil De sliende?

Argantes.

Ja, vist vil jeg sliende.

Scapin.

Paa hvem, min Herre?

Argantes.

Paa denne Slyngel.

Scapin.

Hvorfor da?

Argantes.

Har du ikke hørt tale om det, som er passeret i min Graværelse?

Scapin.

Jo, jeg har nok hørt tale om saadant noget Smaat.

Argantes.

Hvorledes? Noget Smaat? Det er jo en skam-
melig Gierning.

Scapin.

De har for saavidt Ret.

Argantes.

Saadan en Dumdriftighed —

Scapin.

Det er sandt.

Argantes.

En Søn gaar hen og givter sig tvertimod sin
Faders Villie.

Scapin.

Scapin.

Ja, der er vel noget at sige herpaa; men jeg troer dog, det er bedst, at De ingen Allarm gjør derover.

Argantes.

Men det troer jeg ikke; jeg vil gjøre saadan en Allarm, at du skal ikke have hørt Mage dertil. For en Ulykke! har jeg ikke den største Aarsag af Verden til at være vred?

Scapin.

Ganske vist! og jeg har selv været vred paa ham, da jeg fik det at vide; jeg har for Deres Skyld taget saa meget Deel deri, at jeg endog selv har kiendt paa Deres Son. Spørg ham kun, saa skal De selv høre, hvilke Grettesættelser jeg har givet ham, og hvorledes jeg har straffet ham, fordi han bar saa liden Respekt for en Fader, hvis Fodder han burde kysse; kort, han kunde ikke have bleven mere alvorlig tiltalt, om det og havde været Dem selv. Men hvad? Da jeg faaer Sammenhængen at vide, og overveier den, saa maae jeg selv tilstaae ham, at han ikke har gjort saa galt, som man troer.

Argantes.

Hvad vil du snakke? Er det ikke galt, at gaae hen og give sig med et Gruentimmer, som ingen kender?

Scapin.

Hvad skal man sige? Han har været drevet dertil af sin Skiebne,

Argantes.

Ah! en herlig Undskyldning! Paa den Maade kan man begaae alle optænkkelige Laster, bedrage, stiele,

flaae ihjel, og undskyldte sig dermed, at man har været drevet dertil af sin Skiebne.

Scapin.

O, De tager mine Ord alt for meget efter Bogstaven. Jeg vil kun sige, at han imod sin Villie har funden sig indviklet i denne Sag.

Argantes.

Men hvorfor Dievelen indlod han sig deri?

Scapin.

Vil De forlange, at han skal være ligesaa fornuftig som De? Unge Mennesker ere unge Mennesker, og besidde ikke altid den Klogskab, de burde besidde, for ikke at gjøre noget Ufornuftigt. Herpaa kan vor Leander tiene til Beviis, som, nagtet alle mine Lærdomme, alle mine Formaninger, har paa sin Side gaaet hen og gjort det endnu værre, end Deres Søn. Jeg gad nok vidst, om De ikke selv har været ung, og om De ikke i sin Tid har gjort saadanne smaa Optøier, ligesaavel som andre. Jeg har hørt sige, at De i forrige Tider har været en farlig Fyr for Fruentimmerne, og at De har havt at bestille med de smukkeste i den Tid, og at De slap dem ikke, førend De havde drevet dem til det yderste.

Argantes.

Det er sandt, jeg kan ikke nægte det; men jeg lod det altid blive ved Galanterier, og har aldrig gaaet saa vidt som han.

Scapin.

Hvad skulde han gjøre? Han seer et ungt, smukt Fruentimmer, som kan lide ham — thi det har han
 efter

efter Dem, at alle Fruentimmer kunne godt lide ham —
 hun behager ham: han besøger hende: han snakker
 hende en Hob forliebte Sager for: hun lader sig en-
 delig bevæge: han pousserer sin Lykke — indtil han
 omsider af hendes Venner bliver truffen med hende,
 hvilke derover med Magt tvinge ham til at ægte
 hende.

Sylvester (for sig).

Hvilken forbandet Skielm!

Scapin.

Vilde De, at han skulde lade sig staae ihjel?
 Det er dog altid bedre at være gift end død.

Argantes.

Man har ikke fortalt mig Sagen paa den Maade.

Scapin.

Spørg ham selv ad, og see, om han ikke siger
 det samme.

Argantes.

Er han med Magt bleven tvunget til at tage
 hende?

Sylvester.

Ja, min Herre.

Scapin.

Menner De, jeg vilde lyve for Dem?

Argantes.

Saa burde han strax gaaet hen til en Notarius,
 og protesteret imod saadan en voldsom Adfærd.

Scapin.

Men det vilde han ikke gjøre.

Argantes.

Derfom han havde gjort det, saa havde jeg desto lettere kundet ophæve dette Giotermaal.

Scapin.

Ophæve dette Giotermaal?

Argantes.

Ja.

Scapin.

De skal ikke ophæve det.

Argantes.

Skal jeg ikke ophæve det?

Scapin.

Nei.

Argantes.

Hvad? Skal min faderlige Myndighed, og den voldsomme Tvang, de har øvet imod min Søn, ikke være mig til nogen Nytte?

Scapin.

Det er en Sag, som han aldrig tilstaaer.

Argantes.

Aldrig tilstaaer?

Scapin.

Nei.

Argantes.

Min Søn?

Scapin.

Ja, Deres Søn. Vil De, at han skal tilstaae, at han af Frygt for hendes Benner har maattet lade sig tvinge til det, han har gjort? Nei, han er ikke saa gal at tilstaae det; det var kun at gjøre sig selv Tort, og viise sig uærdig at have saadan en brav Mand til Fader som De.

Argan.

Argantes.

Det moqverer jeg mig over.

Scapin.

Han kommer til saavel for sin egen, som for
Deres Vres Skyld, at sige overalt, at han med sin
gode Villie har øgtet hende.

Argantes.

Og jeg vil, at han saavel for sin egen, som for
min Vres Skyld, skal sige tvertimod.

Scapin.

Det vil jeg forsikre Dem paa, at han aldrig gjør.

Argantes.

Jeg skal nok tvinge ham dertil.

Scapin.

Jeg siger Dem nok engang, han gjør det ikke.

Argantes.

Lad os holde op med den Snak; thi den ærgrer
mig kun. (Til Snylvester) Gaae, din liberlige Fugl!
gaae hen og hent mig min Slynge, imens at jeg
gaaer hen til Herr Gerontes, for at fortælle ham min
Fortred.

Scapin.

Dersom jeg kan være min Herre tjenlig i noget,
saa har De at befale.

Argantes.

Jeg takker. Af, hvorfor er det dog min eneste
Søn? og hvorfor har jeg ikke nu den Datter, som
Himmelen har frataget mig, at jeg kunde gjøre hende
til min Arving?

(Han gaaer.)

Femte Scene.

Scapin. Sylvester.

Sylvester.

Jeg maae tilstaae, du har et stort Hoved. Nu er Sagen paa en god Fod; men desuagtet fattes vi Penge til vor Underholding, og vi ere hver Dag plagede af vore Kreditorer, der overhænge os, for at faae deres Betaling.

Scapin.

Lad mig kun raade; jeg har alt opspunden noget; mig fattes ikkun en troe Ven, som kunde forestille den Person, vi har nødig. Die lidt! sæt din Hat brav ned i Dinene! sæt den ene Fod frem! Næven i Siden! see barbarisk ud af Dinene! sæt en fornem Gang op! Saa! det er godt! Kom nu kun med mig; jeg har noget, hvormed jeg kan forandre saavel dit Ansigt som din Stemme.

Sylvester.

Men for alting mag det saa, at jeg ikke kommer i Forræd derover.

Scapin.

Gaae kun! gaae kun! vi vil dele Faren som Brødre; og tre Aar meer eller mindre paa Galleierne har ei tilbageholde et ædelt Hjerte.



Anden Akt.

Første Scene.

Gerontes. Argantes.

Gerontes.

Ja, uden Tvivl ved det Veir, det nu er, maae vi have vore Folk her i Dag; og en Matros, som kom fra Tarentus, har forsikret mig, at han har seet min Karl være færdig at gaae til Skibs. Min Datter vil ved sin Ankomst finde Sagerne temmelig flet disponerede til det, som vi havde foresat os, og det, som De nu har sagt mig, gjør en hæsliig Streg i vor Regning, og ophæver det, vi havde overlagt med hinanden.

Argantes.

Giv Dem kun tilfreds! jeg lover Dem, at kuldskafte al denne Forhindring, og jeg vil strax gaae hen at begynde derpaa.

Gerontes.

Herr Argantes! Børns Optugtelse er min Troe, en Ting, som man bør lægge stor Flid paa.

Argantes.

Uden Tvivl! Men hvor salder De derpaa?

Gerontes.

Forði unge Menneskers flette Opsørsel kommer som oftest af den flette Opdragelse, deres Forældre give dem.

Argantes.

Det skæer undertiden. Men hvad vil De sige dermed?

Gerontes.

Hvad jeg vil sige dermed?

Argantes.

Ja.

Gerontes.

At dersom De som en reiskaffen Fader havde op-
tugtet Deres Søn, saa havde han aldrig gjort Dem
det Spilop, som han nu har gjort.

Argantes.

Meget vel. De troer altsaa, meget bedre at
have opdraget Deres?

Gerontes.

Uden Tvivl. Det skulde fortryde mig, om han
havde gjort noget, som kunde lignes derved.

Argantes.

Men, isald nu denne Søn, som De saa vel har
opdraget, og om hvilken De har saa gode Tanker, har
baaren sig endnu værre ad, end min Søn, hvad da?

Gerontes.

Hvorledes?

Argantes.

Hvorledes?

Gerontes.

Hvad vil det sige?

Argantes.

Det vil sige, Herr Gerontes, at man bør ikke
være saa hastig til at fordømme andres Opsørsel, og
at man bør gjøre reent for sin egen Dør først, førend
man vil seie for sin Naboers.

Gerontes.

Gerontes.

Dette er en mørk Tale for mig.

Argantes.

Den vil nok blive Dem forklaret.

Gerontes.

Har De hørt noget om min Søn?

Argantes.

Kanſtee.

Gerontes.

Men hvad da?

Argantes.

Da jeg før var vred, ſagde Deres Scapin mig noget derom. De kan ellers bedſt af ham eller andre ſaae Sagens rette Omſtændighed at vide. Jeg vil imidlertid gaae hen at raadſøre mig med en Advokat, og overlægge med ham, hvorledes jeg bedſt kan komme ud af denne Sag. Farvel!

Anden Scene.

Leander.

Gerontes.

Gerontes.

Hvad mon det kunde være, ſom er endnu værre, end hans? Jeg ſeer ikke, at man kan gjøre værre, og jeg finder, at det, at giſte ſig imod ſin Faders Villie, er en Gierning, ſom overgaaer alt det, man kan indbilde ſig. Ih, ſee! er Du der?

Leander

(løber til ham, for at omfavne ham).

Ak, min Fader! det er mig en ſtor Glæde, at ſee Dem lykkelig kommen hiem.

Gerontes

Gerontes.

Sagte! lad os tale lidt om en Sag, som —

Leander.

Tillad, at jeg omfavner Dem, og at —

Gerontes

(Køder ham tilbage).

Stille! siger jeg.

Leander.

Hvad? Nægtet De mig, at omfavne Dem, og at tilkiendegive Dem min Glæde?

Gerontes.

Ja. Vi have først noget at udgiøre med hinanden.

Leander.

Hvad er det?

Gerontes.

Staae, at jeg kan see dig i Ansigtet.

Leander.

Hvorledes?

Gerontes.

See mig engang op under Vinene.

Leander.

Nu da!

Gerontes.

Hvad er det, som har tildraget sig her?

Leander.

Hvad der har tildraget sig her?

Gerontes.

Ja. Hvad har du gjort i min Fraværelse?

Leander.

Hvad vilde De, at jeg skulde have gjort?

Gerontes

Gerontes.

Det er ei mig, som vil, at du skulde have gjort noget; men jeg spørger ikkun, hvad du har gjort?

Leander.

Jeg har aldeles intet gjort, som De kunde have Ansig at beklage Dem over.

Gerontes.

Aldeles intet?

Leander.

Nei.

Gerontes.

Du er meget dristig.

Leander.

Det er fordi jeg forlader mig paa min Ustyrbare dighed.

Gerontes.

Scapin har dog fortalt mig noget om dig.

Leander.

Scapin?

Gerontes.

Aha! dette Ord gjør dig rød.

Leander.

Har han sagt Dem noget om mig?

Gerontes.

Dette Sted er ikke beqvemt til at tale om denne Sag, og jeg skal nok examinere den en anden gang. Gaae du imidlertid hjem: jeg kommer strax efter. — Ah, din Skielm! dersom du vanærer mig, da vil jeg ikke erkiende dig for min Søn, og du skal aldrig mee komme for mine Dine.

(Hun gaacr.)

Exe.

Tredie Scene.

Leander. Scapin. Octave.

Leander.

At bedrage mig paa saa skammelig en Maade?
En Skielm, som for Hundrede Aarsagers Skyld burde
være den første til at fortie de Ting, som jeg betroer
ham, er den første til at aabenbare dem for min Fa-
der — ah! jeg sværger, at dette Skielmstykke ikke skal
blive ustraffet.

Octave.

Min kiere Scapin! hvad er jeg dig ikke skyldig
for den Omsorg, du har havt for mig, Himmelen har
været mig særdeles gunstig i at sende dig til min Hielp.

Leander.

Haha! er du der? Det er mig kiert, at finde
dig her, Monsieur Slynge.

Scapin.

Min Herre! jeg er Deres Tiener; det er alt for
stor Ære, De gjør mig.

Leander

(trækker sin Kaarde).

Du skiemter i Utide, Skurk! Jeg skal lære dig —

Scapin

(falder paa Knæ).

Min Herre!

Octave

(Gaaer imellem, for at forhindre Leander at stikke
Scapin ihjel).

Ah, Leander —

Leander.

Nei, Octave! jeg beder Dem, hindre mig ikke.

Scapin.

Scapin.

Men, min Herre!

Octave

(holder Leander tilbage).

Jeg beder — —

Leander

(vil stode til Scapin).

Lad mig fornøje min retfærdige Brede.

Octave.

Jeg beder Dem for det Venstabs Skyld, som er imellem os, at De ikke vil giøre ham noget ondt.

Scapin.

Men, Herre! hvad har jeg gjort Dem?

Leander

(gaaer til ham).

Hvad du har gjort mig, din Skielm?

Octave

(holder ham tilbage).

Sagte, sagte!

Leander.

Nei, Octave! jeg vil, at han strax selv skal bekiende mig det Utroeskab, han har viist imod mig. Ja, Skielm! jeg veed det Puds, du har spillet mig, jeg har for kort siden faaet det at vide, og du tænkte maaskee ikke, at man skulde aabenhæret mig denne Hemmelighed; men jeg vil have Bekendelsen derom af din egen Mund, eller jeg jager dig denne Kaarde igiennem Livet.

Scapin.

For alting, Herre —

Leander.

Slig frem da!

Scapin.

Scapin.

Ah, Herre! hvad har jeg dog gjort?

Leander.

Spørg din Samvittighed, Skielm!

Scapin.

Jeg kan forsikre Dem, at jeg veed ikke det aller-
mindste —

Leander

(gaaer til ham).

Det allermindste? Ha, Skalk —

Octave

(holder ham tilbage).

Leander —

Scapin.

Velan da, Herre! siden De endelig vil have det, saa vil jeg tilstaae, at det var mig og nogle af mine gode Venner, der tømte det lille Anker Spansk-Viin, som De for nogle Dage siden fik foræret, og at det var mig, som gjorde Sprækken paa Tønden, og spildte Vand omkring, for at bilde Dem ind, at Vinen var løkket bort.

Leander.

Saa, Slyngel! er det dig, som har drukken min spansk Viin, og som voldte, at jeg skienkte saa meget paa Pigen, i Tanke, at det var hende, som havde spillet mig det Puds.

Scapin.

Ja, Herre! og jeg beder Dem om Forladelse deraf.

Leander.

Det er mig kiert, at jeg fik det at vide; men det er endnu ikke det, hvorom jeg vil have din Beskiendelse.

Scapin.

Scapin.

Endnu ikke?

Leander.

Nei, det er en anden Sag, som rører mig langt mere, og som jeg vil have, at du skal bekiende.

Scapin.

Men, Herre! jeg har visselig ikke gjort mere.

Leander

(Gaaer imod ham med Haarden).

Du vil ikke tilstaae —

Scapin.

Ah —

Octave

(holder Leander tilbage).

Ah, lad være.

Scapin.

Det er sandt, da De for tre Uger siden sendte mig om Aftenen hen med et Uhr til den lille ægyptiske Dige, som De elsker, kom jeg hjem, overstanket med Skarn paa mine Klæder og Blod i Ansigtet, og foregav, at jeg undervejs havde mødt Tyve, som havde staaet mig og taget Uhret fra mig — da var alt dette Usandhed. Det var mig, som beholdt Uhret.

Leander.

Saa har du beholdt mit Uhr.

Scapin.

Ja — for at see, hvad Klokken er.

Leander.

Haha! jeg faaer her en Hob smukke Historier at vide, og jeg maae tilstaae, at jeg har en meget troe Diener i dig; men det er endnu ikke der, som jeg vil vide.

M

Scapin

Scapin.

Endnu ikke?

Leander.

Nei, dit Skarn! det er noget andet, som jeg vil, at du skal bekiende for mig.

Scapin (for sig).

Det var Djevels.

Leander.

Saa, sig frem! snart!

Scapin.

Min Herre! det er alt, hvad jeg har giort.

Leander

(Roder efter ham).

Er det alt?

Octave

(gaaer imellem).

Ah —

Scapin.

Nu vel, Herre! De erindrer Dem vel den Stratenrøver, som for 6 Maaneder siden gav Dem saa mange Prygl om Natten, og som forvoldte, at De faldt ned i en Kielder, og havde nær knækket Halsen, da De vilde undløbe ham.

Leander.

Nu?

Scapin.

Det var mig, som agerede Stratenrøver.

Leander.

Dig, Slyngel?

Scapin.

Ja, Herre! og det allene for at giøre Dem bange, og betage Dem Lyften til at løbe om paa Gaden om Natten, som De pleiede.

Leander.

Leander.

Godt! jeg skal vide, til sin belejlige Tid og Sted at erindre mig alt dette. Men det er endnu ikke det. Du skal tilstaae mig, hvad du har sagt til min Fader.

Scapin.

Til Deres Fader?

Leander.

Ja, din Slynge! til min Fader.

Scapin.

Jeg har ikke engang seet ham, siden han kom hjem.

Leander.

Hvad? Har du ikke seet ham?

Scapin.

Gid jeg saa Skam, om det ikke er sandt; det er noget, som jeg skal selv saa ham til at sige Dem.

Leander.

Det er dog af ham selv jeg har hørt det.

Scapin.

Saa har han, med Deres Tilladelse, sagt Usandhed.

Fjerde Scene.

Carl. Scapin. Leander. Octave.

Carl.

Min Herre! jeg bringer Dem en ond Tidende for Deres Kierlighed.

Leander.

Hvorledes?

Carl.

Disse Folk fra Egypten staae paa Nippet at berøve Dem Zerbinette, og hun selv har med grædende

Taarer bedet mig gaae herhen for at lade Dem vide, at dersom De ikke inden to Timer bringer de Penge, som De har begieret for hende, saaer de hende ikke mere at see.

Leander.

Inden to Timer?

Carl.

Ja, inden to Timer.

Leander.

Hvad skal jeg gribe til? Min kiere Scapin! hielp du mig.

Scapin

(reiser sig op, og gaaer forbi ham med en fier Mine).

"Min kiere Scapin!" Jeg er min kiere Scapin, nu man har mig nødig.

Leander.

Jeg vil forlade dig alt, hvad du har bekiendt for mig, og om det endnu var mere.

Scapin.

Nei, tilgiv mig intet; stød mig heller Kaarden igiennem Livet. Jeg har forseet mig saa grovt, at jeg bør døe derfor.

Leander.

Nei, jeg beder dig meget mere, at du vil give mig Livet, ved at tiene mig i min Kierlighed.

Scapin.

Intet, intet. De gjør bedre i, at De stikker mig ihjel.

Leander.

Leander.

Du er mig alt for kostbar dertil; og jeg beder dig, at du til min Nytte vil anvende dit usorligelige Pund, ved hvilket du kan finde Raad til alting.

Scapin.

Nei, stik mig ihjel! siger jeg.

Leander.

Ah, jeg beder dig, tænk dog ikke mere herpaa; men tænk hellere paa, at give mig den Hielp, som jeg begierer af dig.

Octave.

Scapin! for min Skyld, see til, du hjælper ham.

Scapin.

Hvordan skulde det være mig mueligt, efter saadan en Spot, som han har gjort mig?

Leander.

Ah, jeg beder dig indstændig, glem din Vrede, og staae mig bi med din Hielp.

Octave.

Jeg lægger mine Bønner til hans.

Scapin.

Jeg har denne Uret paa Hjertet.

Octave.

Du maae ikke være vred længere.

Leander.

Bilde du vel forlade mig i denne bedrøvelige Tilstand, min Kierlighed er i.

Scapin.

At komme usformodende og gjøre mig saadan en Tort.

Leander.

Jeg tilstaaer, at jeg har uret.

Scapin.

At skielde mig ud for Skielm, Bedrager, Styn-
gel, Skarn.

Leander.

Jeg fortryder det af mit Hierte.

Scapin.

At vilde jage mig sin Kaarde igiennem Livet.

Leander.

Jeg beder dig om Forladelse af mit ganske Hierte,
og dersom du ikke kan bevæges, uden jeg falder paa
Knæ for dig, saa seer du mig nu for dine Fædter,
for at bede dig endnu engang, at du ikke vil forlade
mig.

Octave.

Al, Scapin! du maae endelig lade dig bevæge.

Scapin.

Staae da op! men vær en anden gang ikke saa
hastig.

Leander.

Lover du, at hjælpe mig?

Scapin.

Jeg vil see til.

Leander.

Men Tiden er kort.

Scapin.

Bekymre Dem kun ikke. Hvor meget skal De
have?

Leander.

500 Rdlr.

Scapin.

Og De?

Scapin.

Octave.

200 Dukater.

Scapin.

Jeg vil narre Deres Forældre disse Penge fra. (Til Octave) Hvad Deres Fader angaaer, da har jeg maaffke allerede opfundet noget, hvorved jeg skal narre ham; (til Leander) og hvad Deres betræffer, da behøves der endnu mindre Omsvøb til at narre ham; thi, endskiønt han er karrig i højeste Grad, saa har han dog — Gud være lovet! — ikke stor Forraad paa Forstand, og er et Menneske, som man kan faae til at troe, hvad man vil. De kan ikke fortørnes herover; thi der er aldeles ingen Lighed imellem Dem og ham, og De veed vel ogsaa, Folk sige, at han ifkun er Deres Fader pro forma.

Leander.

Nu, nu, Scapin.

Scapin.

O, nu omstunder gjør man sig intet af fligt. Men der seer jeg Octaves Fader komme; jeg vil begynde med ham, siden han er her. Gaae De nu bort begge To; og sig De til Deres Sylvester, at han maae komme snart og spille sin Rolle.

(Leander og Octave gaae.)

Femte Scene.

Argantes.

Scapin.

Scapin.

See, hvor han gaaer i Tanker.

M 4

Argan-

Argantes (for sig).

At føre sig saa slet op, og have saa liden Efters-
tanke — at gaae hen og indlade sig i saadant Egte-
skab som dette — — O, du vanartige Ungdom!

Scapin.

Deres Tiener, min Herre.

Argantes.

God Dag, Scapin.

Scapin.

De gaaer vel og tænker paa den Fortred, Deres
Søn har gjort Dem?

Argantes.

Ja, jeg maae tilstaae, at jeg græmmer mig me-
get derover.

Scapin.

Min Herre! det menneskelige Liv er stedse blaa-
det med Sienvordigheder: det er derfor godt, at man
altid holder sig bered paa at tage imod dem, og jeg
har for lang Tid siden hørt en gammel Philosophs
Ordsprog, som jeg stedse har beholdt.

Argantes.

Hvorledes var det?

Scapin.

At, naar en Huusfader har været fraværende fra
sit Huus, bør han eftertænke alle de ullykkelige Til-
fælde, som han ved sin Hiemkomst kan forefinde: fore-
stille sig sit Huus afbrændt, sin Kone død, sin Søn
lemlæstet, og sin Datter forført; og hvad han finder
ei at være skeet, det bør han tilskrive sin gode Lykke.
Hvad mig angaaer, da har jeg stedse prakticeret denne
Lektion i min lille Philosophie; jeg er aldrig kommen
hiem,

hiem, at jeg so har holdt mig bered paa min Herres Brede, Frettesættelser, Skieldsord, Drefigen, Stokkeprugl; og hvad deraf ei er vedersfaret mig, det har jeg tilskreven min gode Lykke.

Argantes.

Meget vel. Men dette utidige Givtermaal, der forstyrrer det andet, jeg vilde gjøre med min Søn, er noget, som jeg ingenlunde kan fordrage. Jeg har i dette Dieblis været henne og konsuleret nogle Advokater, hvorledes jeg bedst kunde faae det ophævet.

Scapin.

Min Herre! dersom De vil lyde mig, saa søg heller paa en anden Maade at tilslæppe denne Sag. De veed, hvad det er, at føre Proces her i Landet; De vil derved geraade i mange Fortredeligheder.

Argantes.

Du har Ret; jeg veed det vel. Men hvad andet Middel har jeg i denne forrviølede Sag?

Scapin.

Jeg tænker, at have fundet et. Den Medlidenshed, jeg før blev bragt til af Deres Sorg, forvoldte, at jeg tænkte paa et Middel, for at befrie Dem fra Deres Bekymring. Jeg kan aldrig taale, at see skikkelige Forældre bedrøvede af deres Børn, uden derved aldeles at blive bevæget; og desuden har jeg stedse baaren en særdeles Kierlighed til Dem.

Argantes.

Jeg er dig meget forbunden.

Scapin.

Jeg har til den Ende været hos Broderen til denne Pige, som Deres Søn har givet sig med. Han er

en af dem, som giøre Profession af, at slaes, og som ikke tale om andet, end om deres Raarder og om at duellere, og som ikke giøre sig mere Samvittighed over at dræbe et Menneske, end at drikke et Glas Viin. Jeg bragte dette Givtermaal paa Bane, og forestillede ham, hvor let det vilde være Dem, at faae det ophævet, formodest den voldsomme Tvang, som derved var bleven brugt; jeg forestillede ham ligeledes, af hvad Kraft Deres faderlige Myndighed, Deres gode Sag, samt Deres Penge og gode Venner vilde være hos Dommerne; endelig snakkede jeg saa længe for ham, at han anførte mit Forslag om at afgiøre Sagen med en vis Summa Penge; og han lovede mig, at give sit Samtykke til, at Egteskabet skulde blive ophævet, saafremt de kunde blive enige om Pengene.

Argantes.

Hvor meget begierte han da?

Scapin.

O, i Forstningen begierte han store Ting.

Argantes.

Men hvor meget?

Scapin.

Urimelige Ting.

Argantes.

Slig det dog!

Scapin.

Han talte ikke om mindre end 5 eller 600 Dukater.

Argantes.

Fem eller sex Hundrede Diewle? Vil han bilde sig ind, at narre Folk?

Scapin.

Scapin.

Det sagde jeg ham ogsaa; jeg forkastede strax
slige Propositioner, og gav ham tydelig nok at for-
staae, at De ikke var saa taabelig, og slængte 5 eller
600 Dukater saaledes bort. Endelig efter mange Om-
svøb, blev Enden paa vor Samtale denne: Det er
paa Tiden, sagde han, at jeg skal reise til Armeen:
jeg skal have min Equipage i Stand; og den Trang,
jeg er i for Penge dertil, nøder mig mod min Villie
til at tage imod det Forslag, man gjør mig; jeg skal
have en Hest, og jeg kan ikke faae en nogenledes fik-
kelig under 60 Dukater.

Argantes.

Nu vel! De 60 Dukater vil jeg da give ham.

Scapin.

Hestetøiet og Pistolerne vil nok løbe til en 20
Dukater.

Scapin.

20 Dukater og 60 gjør 80.

Scapin.

Ganske rigtig!

Argantes.

Det er noget meger; men — kom an! jeg vil
give dem.

Scapin.

Han skal ligeledes have en Hest til sin Tiener,
hvilken omtrent vil koste 30 Dukater.

Argantes.

Hvad, Ganden! Lad ham gaae til Fods. Han
skal slet intet faae.

Scapin.

Min Herre!

Argantes

Argantes.

Nei, det er et uforkammet Menneſke.

Scapin.

Männer De da, at lade den ſtakkels Tiener gaae til Guds?

Argantes.

Lad ham gaae, hvordan Dievelen han vil, og hans Herre med.

Scapin.

Min Herre! ophold Dem ikke ved ſaadan en Bagatel, og før ikke Proces, jeg beder Dem, men giv heller alting, for at befrie Dem fra Nettens Hænder.

Argantes.

Du, jeg vil da give ham de 30 Dukater til.

Scapin.

Jeg maae, ſagde han videre, endnu have en Muuleſel til at bære Bagagen.

Argantes.

Lad ham gaae Fanden i Bولد med ſin Muuleſel! Det er for meget. Jeg vil heller føre Proces.

Scapin.

Men, min Herre.

Argantes.

Nei, jeg gjør det ikke.

Scapin.

Vare en lille Muuleſel.

Argantes.

Ikke engang en ſlet og ret Eſel, ſlet inter.

Scapin.

Men betænk — —

Argan-

Argantes.

Jeg vil føre Proces.

Scapin.

Men betænk dog, hvad De siger, og hvortil De resolverer. Forestil Dem engang alle de Omsvøb, som bruges ved Rettergang, hvor mange Appellationer og Grader findes der ikke? Hvor mange fortredelige Procedurer? Hvor mange rivende Dyr, igiennem hvis Klær De maae passere? Stevningsmænd, Procuratorer, Advokater, Skrivere, Dommere, og deres Fuldmægtiger, der er ikke een af alle disse Folk, som jo for den ringeste Bagatel er kapabel til at fordærve den retsfærdigste Sag af Verden. Stevningsmændene kan producere falske Stævninger, saa at De bliver dømt, uden at De veed et Ord deraf; Deres Procurator kan lade sig bestikke af Kontraparten, og ikke møde i Sagen, naar den skal for, eller og ikke tale i den som han bør. Skriveren kan som for modtvillig Udeblivelse, udstæde Domme og Arrester imod Dem, og Hundrede saadanne andre Ting; og om De endog ved Forsigtighed og Naapassenhed undgaaer alt dette, saa maae De tilsidst med Forundring see, at Dommerne har været indtaget imod Dem, enten af skindhellige Folk, eller af deres tilbedede Damer, eller af Kontrapartens vægtige Offere. Nei, min Herre! Skye dette Helvede, saa meget De kan. At have Proces, er at være fordømt allerede i denne Verden; og naar jeg kun tænker paa Proces, saa er jeg færdig at reise til Ostindien, for at undgaae den.

Argantes.

Hvor meget vil han da have til Wuusleselen?

Scapin.

Scapin.

Til Muuleselen, til hans egen og hans Tieners Heste, til Hesteroi og Pistoler, samt til at betale noget, som han er sin Verrinde skyldig, begierer han i alt 200 Dukater.

Argantes.

200 Dukater?

Scapin.

Ja.

Argantes.

Nei, nei, jeg vil heller føre Proces.

Scapin.

Men betænk dog — —

Argantes.

Jeg vil heller føre Proces.

Scapin.

Men styr Dem dog ikke selv i — —

Argantes.

Jeg vil føre Proces.

Scapin.

Men til at føre Proces behøves der ogsaa Penge, til Stevninger, Bestikkelser, Opsættelser, Tingsvidner, Dommens og Afkernes Udstedelse, Rettens Gebyr, og Prokuratorens Salarium — — Nei, giv heller disse Penge til Broderen, saa er De ude af hele Sagen paa een gang.

Argantes.

Hele 200 Dukater?

Scapin.

Ja, og De vinder derved. Jeg har for mig selv saa løselig gjort en Beregning over de Omkostninger,

ger, som gaar til ved Nættergang; og jeg har fundet, at naar De giver denne Karl 200 Dukater, saa vinder De derved 150, uden at regne al den Møie, For-
tred og Bekymring, som De sparer derved. Og om det aldrig var for andet, end for at undgaar de Spot-
teglofer, som disse Advokater give Gudsfolk for Ret-
ten i alle Menneſkers Paahør, ſaa vilde jeg heller give
300 Dukater.

Argantes.

O, det moqverer jeg mig over, og deferer Advoka-
taterne, at ſige noget Ondt om mig.

Scapin.

De kan giøre, hvad De behager; men derſom jeg
var i Deres Sted, ſaa flyede jeg for Proces.

Argantes.

Jeg vil ikke give 200 Dukater.

Scapin.

See, der er han, vi tale om.

Siette Scene.

De Forrige. Sylveſter (i Officeerklæder).

Sylveſter.

Hei, Scapin! ſkaf mig dog fat paa denne Arg-
gantes, ſom er Octaves Fader.

Scapin.

Hvorfor det, min Herre?

Sylveſter.

Jeg har hørt, at han vil føre Proces med mig,
for at ſaae det Egteſkab ophævet, ſom er imellem min
Søſter og hans Søn.

Scapin.

Scapin.

Jeg veed just ikke, om han har dette i Sinde; men det veed jeg, at han ingenlunde vil give de 200 Dukater, De forlanger; han siger, det er for meget.

Sylvester.

Den Gnier! Gid jeg saae Skam, om jeg ikke staaer ham ihjel, hvor jeg finder ham.

(Medens Sylvester siger dette, kryber Argantes skjelvende bag Scapin, for at skjule sig.)

Scapin.

Sagte, min Herre! Octaves Fader er en behjerttet Mand; han er sandelig ikke bange for Dem.

Sylvester.

Hvem? Han? Havde jeg bare fat paa ham, jeg skulde vende min Klinge i hans Indvolde, den gierrige Hund! Hvem er den Mand, der staaer?

Scapin.

Det er ikke ham, min Herre! det er ikke ham.

Sylvester.

Er det da en af hans Venner?

Scapin.

Nei, tvertimod, det er en af hans værste Fiender.

Sylvester.

Hans værste Fiende?

Scapin.

Ja.

Sylvester.

Det er mig ret kiert. Saa er De, min Herre! den Skielms Argantes Fiende?

Scapin.

Jo, jo, det skal jeg svare til.

Syl.

Sylvester

(tager Argantes haardt i Haanden).

Der har De min Haand, jeg sværger Dem ved min Tre, ved den Kaarde, jeg bær, og ved alle de Eeder, der er til, at inden Dagen er endt, skal jeg skaffe Dem af med denne Skielm, dette Skarn, Argantes; forlad Dem kun paa mig.

Scapin.

Men, min Herre! voldsomme Midler ere ikke tilsladte her i Landet.

Sylvester.

Jeg foragter alting; jeg kan intet tabe derved.

Scapin.

Og desuden tager Herr Argantes sig nok i Agt; han har en stor Familie, fornemme Venner, og mange Domestiker, som ganske vist vil staae ham bi imod Deres Brede.

Sylvester.

O, det er just det, jeg ønsker. (Han trækker Kaarden, og sætter omkring sig.) Hu! hvor det brænder inden i mig! Gid han nu var her med al sin Succurs! Hvi kommer han ikke nu midt imellem tredive Personer? Hvi angribe de mig ikke med Kaarden i Haanden? Hvad? I, Skurke! I tør understaae jer, at anfælde mig? Altså! stik ihjel for Gode! giv intet Qvarteer! I Skielmer! I Kanakker! vil I paa den Maade? Det skal I faae nok af. Forsvar jer, I Hunde! forsvar jer! Saa, frisk Courage! Hvad? I vige tilbage? Staae, siger jeg; staae! det I faaer en Ulykke!

M

Scapin

Scapin.

Nu, nu, nu, min Herre! det er endnu ikke kom-
men dertil.

Sylvestre.

Det skal lære jer saa meget, at I en andengang
skal lade være, at binde an med mig.

Scapin.

Nu, De seer, hvor mange Mennesker der er stuf-
ken ihjel for disse 200 Dukater; saa, op! jeg ønsker
Dem god Lykke!

Argantes (Kjælvende).

Scapin!

Scapin.

Hvad behager?

Argantes.

Jeg vil give de 200 Dukater.

Scapin.

Det er mig tiert — for Deres Skylb.

Argantes.

Lad os gaae hen til ham. Jeg har Pengene hos
mig.

Scapin.

De kan kun flye mig dem. Det kan ikke stikke
sig, at De lader Dem see her, siden De nylig har
passeret for en anden; og det, som værre er, saa frygter
jeg, at dersom De giver Dem tilkiende, saa kunde
han let faae i Sinde, at begiere mere af Dem.

Argantes.

Ja, det er godt nok; men jeg vilde dog gjerne
see, hvem jeg gav mine Penge til.

Scapin.

Mistænker De mig, saa — —

Argan-

Argantes.

Nei, langt fra ikke; men —

Scapin.

Enten er jeg en Skielm, eller en ærlig Karl: een af Delene: mener De, jeg vil bedrage Dem, eller at jeg i alt dette har nogen anden Interesse for Dine, end Deres egen, og min Herres, som De vil besvogre Dem med? Dersom De har andre Tanker om mig, saa vil jeg ikke have mere dermed at bestille: saa kan De see til, hvem De kan faae til at bringe Deres Sager i Rigtighed.

Argantes.

Der har du dem.

Scapin.

Nei, min Herre! betroet mig ikke Deres Penge; jeg seer heller, at De giver dem til en anden.

Argantes.

Tag dem dog!

Scapin.

Nei, forlad Dem ikke paa mig. Hvem kan vide, om jeg ikke kunde faae i Sinde, at bedrage Dem Deres Penge fra?

Argantes.

O, saa tag dem dog, og lad mig ikke længere staae her og trættes. Gaae nu hen til ham; men pas vel paa, at han ikke narrer dig.

Scapin.

Lad mig kun raade. Han har ikke med en Toffe at bestille.

Argantes.

Seg vil gaae hjem, og bie efter dig.

A 2

Scapin

Scapin.

Jeg skal ganske vist komme. (Argantes gaaer.)
 Det var den ene. Nu vil jeg gaae hen og lede den
 anden op. Men der seer jeg ham. Det lader ligesom
 Himmelen selv finder Behag i, at føre den ene efter
 den anden i mine Snarer.

Syvende Scene.

Gerontes. Scapin.

Scapin

(lader, som han ikke seer Gerontes).

O, Himmel! hvilken Ulykke! Ak, du elendige
 Fader! du arme Gerontes!

Gerontes (for sig).

Hvad siger han der om mig? Og hvorfor mon
 han er saa bedrøvet?

Scapin.

Er der ingen, som kan sige mig, hvor Herr Ge-
 rontes er?

Gerontes.

Hvad er det, Scapin?

Scapin.

Hvor skal jeg finde ham, for at fortælle ham
 denne Ulykke?

Gerontes.

Men hvad er det da?

Scapin.

Forgieves løber jeg omkring allevegne, for at
 finde ham.

Gerontes.

Her er jeg.

Scapin.

Scapin.

Han maae være et Sted, som jeg ikke kan giette.

Gerontes.

Hei! er du blind, at du ikke kan see mig?

Scapin.

Åh, min Herre! det er ikke mueligt, at finde Dem.

Gerontes.

Jeg har staaet her en Time lige for dine Dine.
Men hvad er der paa Færde?

Scapin.

Min Herre!

Gerontes.

Hvad?

Scapin.

Min Herre! Deres Søn —

Gerontes.

Min Søn?

Scapin.

Er geraadet i den forunderligste Ulykke af Verden.

Gerontes.

Hvilken da?

Scapin.

Jeg fandt ham for lidt siden at være meget bedrøvet over noget, som De har sagt til ham, og hvori De temmelig ubetænksom har indviklet mig: for da at forslaae Tankerne, spadserede vi ned i Havnen, hvor vi iblandt mange andre Ting især fæstede vore Dine paa en temmelig vel equiperet tyrkisk Gallei. En ung Tyrk, som saae godt ud, bad os gaae derind, og rakte os til den Ende sin Haand. Da vi nu var

kommen paa Galleien, beviiste han os stor Høflighed, og foresatte os en Collation, hvor vi spiste de exellente Frugter, man kunde smage og see, og drak en Viin, som vi fandt at være uforlignelig.

Gerontes.

Hvad Ondt er der i alt det?

Scapin.

Vie kun, Herre! nu kommer jeg strax til det. Imens vi nu sidde i vor gode Noe og spise, lader denne forbandede Tyrk Galleien stikke i Esen, og da han var kommen brav langt fra Havnen, lod han mig sætte i Baaden, og sender mtg hid, for at sige Dem, at dersom De ikke strax sender mig ud til ham med 500 Rdlr., saa fører han Deres Søn til Algier i Slaverie.

Gerontes.

Hvad Fanden? 500 Rdlr.?

Scapin.

Ja, Herre! og det, som værre er, han har kun givet os to Timers Frist.

Gerontes.

O, du forbandede Tyrk! at berøve mig saaledes.

Scapin.

Nu, Herre? Snart, snart maae De see at finde paa Raad til at frelse ham. De grumme Tyrker — det græffelige Slaverie — ak!

Gerontes.

Men hvad Fanden vilde han ogsaa paa den Gallei?

Scapin.

Han tænkte ikke, det skulde gaaet saaledes.

Gerontes.

Gerontes.

Gaae, Scapin! Skynd dig! og sig til denne Tyrk,
at jeg strax skikker ham Rettens Betientere paa Halsen.

Scapin.

Rettens Betientere i den vilde Søe? Jeg troer,
De drømmer.

Gerontes.

Hvad Dievelen vilde han paa den Gallei?

Scapin.

Man forledes tidt af sin onde Skiebne.

Gerontes.

Lad mig nu see, Scapin! at du viser dig at være
en troe Tiener.

Scapin.

Hvori, Herre?

Gerontes.

Deri, at du gaaer hen og siger til Tyrken, at
han sender mig min Søn tilbage, og at du gaaer i
hans Sted igien, indtil jeg kan faae samlet den Sum-
ma, han begierer.

Scapin.

Men, De betænker ikke, hvad De siger. Troer
De vel, at Tyrken er saa taabelig, at han tager imod
saadan en fattig Dievel, som jeg er, i Stedet for
Deres Søn?

Gerontes.

Hvad Fanden vilde han paa den Gallei?

Scapin.

Hvem kunde vel forudsæe denne Ulykke? — Nu,
Herre! husk paa, vi har kun to Timer at bie i.

Gerontes.

Du siger, at han begierer —

Scapin.

500 Rdlr.

Gerontes.

500 Rdlr.? Har han ingen Samvittighed?

Scapin.

Jo! nu skal De nok see, at en Tyrk har Samvittighed.

Gerontes.

Veed han vel, hvad 500 Rdlr. er?

Scapin.

Jo, han veed, det er 750 Slettedaler.

Gerontes.

Bilder den Bedrager sig da ind, at 750 Slettedaler findes paa Gaden?

Scapin.

Det er Fjolk, som ikke lade sig sige.

Gerontes.

Men hvad Fanden vilde han paa den Gassei?

Scapin.

Hvad skal man sige? Han tænkte ikke, det skulde gaae ham saaledes. Men — for Guds Skyld, skynd Dem! skynd Dem!

Gerontes.

Der har du Nøglen til mit Skab.

Scapin.

Godt.

Gerontes.

Det kan du lukke op.

Scapin.

Meget vel.

Gerontes

Gerontes.

Saa finder du paa den venstre Side i Skabet en stor Nøgle, som hører til Løstet.

Scapin.

Ja.

Gerontes.

Der kan du tage alle de gamle Klæder, som ligge i den store Kurv, sælge dem til Marchandiserne, og saa gaae hen og ranzionere min Søn med de Penge, som du løser deraf.

Scapin

(giver ham Nøglen tilbage).

Jeg troer i Sandhed, De drømmer, Herre! Jeg vil for alt dette Nagerie neppe faae 30 Rdlr. Strabet sammen: og desuden, saa veed De jo, hvor kort Tid, han har givet mig.

Gerontes.

Men hvad Fanden vilde han paa den Gallei?

Scapin.

O, hvilken Snak! Lad dog denne Gallei fare, og betænk, at Tiden er kort, og at De staaer i Fare for at miste Deres Søn. — Ak, min stakkels Herre! maaskee seer jeg dig aldrig mere! maaskee i dette Dier blik, medens jeg staaer her og taler om dig, er du allerede i Slaveriet i Algier; men Himlen skal være mit Vidne, at jeg har gjort for dig alt hvad jeg har kunnet, og dersom du ikke bliver reddet, da kan det ikke tilskrives andet, end den flette Kierlighed, din Fader bær til dig.

Gerontes.

Wie lidt, Scapin! saa vil jeg gaae hen at hente Pengene.

Scapin.

Skynd Dem da! Jeg er saa bange, at Kloffen skal slaae.

Gerontes.

Var det ikke 400 Rdlr. du sagde?

Scapin.

Nei, 500 Rdlr.

Gerontes.

500 Rdlr.?

Scapin.

Ja.

Gerontes.

Hvad Fanden vilde han paa den Gallei?

Scapin.

De har Ret; men skynd Dem dog!

Gerontes.

Var der ikke andre Steder, han kunde spadserere paa?

Scapin.

Det er sandt nok; men vær nu snart.

Gerontes.

O, du forbandede Gallei!

Scapin (for sig).

Hvor denne Gallei ligger ham haardt paa Hjertet!

Gerontes.

See der, Scapin! jeg huskede ikke, at jeg nylig har faaet 500 Rdlr. i Guld, og jeg tænkte ikke, at jeg saa snart skulde miste dem igien. Han rækker ham Pungen, dog giver han ham den ikke, men i sin Hidsighed bevæger han Armen frem og tilbage, og Scapin gjør det samme, for at faae fat paa Pungen.) Saa, skynd dig nu, og gaar hen og ranzioneer min Søn.

Eca=

Scapin.

Ja, Herre.

Gerontes.

Men sig til denne Tyrk, at han er en Skielm.

Scapin.

Ja.

Gerontes.

Et Skarn.

Scapin.

Ja.

Gerontes.

Et Menneske uden Troe, en Tyv.

Scapin.

Lad mig kun raade.

Gerontes.

At han bedrager mig disse 500 Rdlr. fra imod
al Ret og Villighed.

Scapin.

Ja.

Gerontes.

At det er imod min Villie, jeg maae give ham
dem.

Scapin.

Meget vel.

Gerontes.

Og at dersom jeg nogen Tid faaer sat paa ham,
skal jeg ikke glemme, at hævne mig.

Scapin.

Ja.

Gerontes

(Stikker Pungen i Lommen igien, og vil gaae).

Skynd dig nu, og hent min Søn tilbage.

Scapin

Scapin

(gaaer efter ham).

Holla!

Gerontes.

Hvad vil du?

Scapin.

Hvor ere Pengene?

Gerontes.

Har jeg ikke flyet dig dem?

Scapin.

Nei, sandelig har De ikke. De skal dem jo i
Lommen igien.

Gerontes.

O, jeg er og saa forvirret i mit Hoved af lutter
Sorg — —

Scapin.

Det merker jeg.

Gerontes

(giver ham Pengene).

Men hvad Fanden vilde han og paa den Gallei?
Du forbandede Gallei! du Canaille Tyrk! gid I vare
Fanden i Bold begge To!

(Han gaaer.)

Scapin.

Han kan ikke fordsie det, at han maatte ud med
de 500 Rdlr.; men han skal ikke slippe dermed; han
skal paa en ganske anden Maade komme til at betale
mig den Fortred, han bragte mig i hos hans Son.

Otte.

Ottende Scene.

Scapin. Leander. Octave.

Octave.

Nu, Scapin? Har du været lykkelig i dit Foretagende?

Leander.

Har du gjort noget, for at hjælpe mig ud af den Nød, jeg formodedst min Kierlighed er i?

Scapin (til Octave).

Der ere 200 Dukater, som jeg har narret Deres Fader fra.

Octave.

O, hvor glad gjør du mig ikke!

Scapin

(til Leander).

Men for Dem har jeg intet kunnet udrette.

Leander (vil gaar).

O, saa vil jeg ogsaa gaar hen og gjøre Ende paa et Liv, der er mig forhadet, naar jeg ikke kan tilbringe det med min elskede Zerbinette.

Scapin.

Hei! hei! lidt koldsendig. De er saa forbandet hastig.

Leander

(vender sig om).

Og hvad vil du da, jeg skal gjøre?

Scapin.

Kom, her har jeg noget, som kan trøste Dem.

Leander.

O, du skienker mig Livet.

Scapin.

Scapin.

Men med Condition, at De tillader, jeg hævner mig over Deres Fader, for det Puds, han gjorde mig.

Leander.

Alt, hvad du vil.

Scapin.

Lover De mig det i Vidners Paahør?

Leander.

Ja.

Scapin.

Der har De 500 Rdlr.

Leander.

Nu vil jeg strax gaae hen og forskaffe mig den, mit Hjerter elsker.



Tredie Akt.

Første Scene.

Zerbinette. Hyacinthe. Scapin. Sylvester.

Sylvester.

Deres Kierefter har aftalt med hinanden, at De skal være sammen; og vi fuldbyrde hermed den Befaling, de har givet os.

Hyacinthe.

Denne Befaling kan ikke andet end være mig behagelig; jeg tager med Fornøielse mod saadan en Medføjer; og det skal ikke fattes paa min Side, at jo det Venfkab, som er imellem de to Personer, vi elske, ogsaa skal strække sig til os begge.

Zerbinette.

Jeg tager med Fornøielse imod dette Forslag, og man kan let overvinde mig, naar man angriber mig med Venlighed.

Scapin.

Men naar man nu angriber Dem med Kierlighed, hvad da?

Zerbinette.

Hvad Kierlighed angaaer, da er den en ganske anden Ting; man løber deri større Fare; og jeg er ikke dristig.

Scapin

Scapin.

De er det dog nu, troer jeg, mod min Herre; og det, han har gjort for Deres Skyld, bør ogsaa give Dem Driftighed til at svare til hans Kierlighed, som De bør.

Zerbinette.

Jeg forlader mig endnu ikke aldeles derpaa, og det, han har gjort for min Skyld, er ikke nok til at forsikre mig ganske. Jeg er vel af et muntert Sind, og leer næsten altid, men med al min Munterhed er jeg dog meget alvorlig i visse Ting; og din Herre tager mærkelig feil, dersom han indbilder sig, at jeg strax overgiver mig til ham, fordi han har kjøbt mig. Nei, jeg vil, at det skal koste ham andet, end Penge; og dersom han vil have, at jeg skal svare til hans Kierlighed paa den Maade, han ønsker, saa maae han give mig Egteskabsløfte, og ordentlig lade sig vie til mig.

Scapin.

Det er og det, han vil; han forlanger ikke andet af Dem, end hvad Honet og Skikkeligst er; og jeg vilde ikke have havt det mindste med den hele Sag at bestille, dersom han havde havt andre Tanker.

Zerbinette.

Det vil jeg endelig nok troe, siden du siger mig det; men jeg forudseer alt for store Forhindringer paa Faderens Side.

Scapin.

O, derimod skal vi nok finde paa Raad.

Hyacinthe.

Den Overeensstemmelse, der er imellem vores Skiebne, bør endnu mere forbinde os til et oprigtigt Ven-

Venskab imellem os; vi frygte begge for een og den samme Ulykke.

Zerbinette.

De har dog den Fordeel forud for mig, at De veed, af hvem De er sødt, og ved Deres Forældres Hielp, som De kan bekiendtgjøre, kan tilægge alting, og skaffe Dem Deres Kierestes Faders Samtykke til dette Egestskab, som han finder, allerede at være fuldbyrdet. Men hvad mig angaaer, da kan jeg ingen Hielp have af det, jeg er; thi man seer mig i en Tilstand, som ingenlunde kan forandre en Faders Villie, der allene seer paa Penge.

Hyacinthe.

Men derimod har De den Fordeel, at man ikke frister Deres Kiereste med noget andet Partie.

Zerbinette.

En Kierestes Ubestandighed er ikke det, man meest har at frygte for; thi man kan naturligviis troe, at man har Fortienester nok til at beholde et Hjerter, som man engang har kunnet indtage; men det, der er værst i slige Sager, det er den faderlige Myndighed, for hvilken ikke de største Fortienester kan gielde.

Hyacinthe.

O, hvorfor skal dog en oprigtig Kierlighed finde saa megen Modstand? Hvor sødt vilde det ikke være, at elske, dersom ikke saa megen Qual var forbunden med de Lanker, hvormed to elskende Hjerter sammenknytted!

Scapin.

Deri tager De sandelig feil; Koelighed er allermindst passende for Kierlighed: man kedes tilsidst ved

en stedse varende Lykke; og de Besværligheder, som findes i alle Ting, opvække Affekterne og formere Fornøielsen.

Zerbinette.

Men fortæl mig dog engang det Puds, hvorved du fik narret Pengene fra denne gamle Onier.

Scapin.

Der er Sylvester; han kan fortælle det ligesaa godt som jeg. Jeg pænser paa en lille Revange, som jeg nu vil fornøje mig med.

Sylvester.

Men hvorfor vil du nu frivillig bringe dig selv i Fortrød?

Scapin.

Jeg finder Behag i, at forsøge farlige Anslag.

Sylvester.

Jeg har alt sagt dig, du skulde lade det Forsæt fare, om du vilde lyde mig.

Scapin.

Jeg vil lyde mig selv.

Sylvester.

Men hvad Fanden er da det, du vil gjøre?

Scapin.

Og hvad Fanden gaaer det dig an?

Sylvester.

Det er fordi jeg forudsæer, at du løber Fare for at fortiene dig en dygtig Hob Prygl derved.

Scapin.

Oh nu! saa tager jeg dem paa min egen Ryg, og ikke paa din.

Eyl:

Sylvester.

Det er sandt, du er saavidt Herre over din Nyg,
og kan disponere over den ligesom du behager.

Scapin.

Slige Farligheder har aldrig kundet affkræffe mig,
og jeg har altid hadet disse forsagte Hierter, som, fordi
de alt for nøie see paa, hvad der kan følge af en Ting,
aldrig tør foretage sig noget.

Zerbinette.

Vi vil faae din Hielp nødig.

Scapin.

Gaae De kun hjem; jeg skal strax komme til
Dem. — Det skal aldrig kunne siges om mig, at man
omsonst har nødt mig til, at forraade mig selv, og at
aabenbare Hemmeligheder, som ingen burde have vidst.

Anden Scene.

Scapin. Gerontes.

Gerontes.

Nu, Scapin! hvorledes gaaer det med min Søn?

Scapin.

Deres Søn er i Sikkerhed; men De, Herre —
Himmel og Jord! De er i den største Livsfare; jeg
vilde give, jeg veed ikke hvad, at De bare var hjemme.

Gerontes.

Hvorledes det?

Scapin.

I dette Dieblis er en Flok ryggesløse Krabater
gaaet ud, for at søge Dem op, og staae Dem ihjel.

Gerontes.

Mig?

Scapin.

Ja.

Gerontes.

Men hvem da?

Scapin.

Jh, Broderen til dette Fruentimmer, som Octave har ægtet. Han troer, at det forsat, De har, at sætte Deres Datter i hans Søsters Sted, er det, som meest kontribuerer til, at hans Fader søger at faae dette Egetskab ophævet. I denne Tanke har han besluttet, at udøse al sin Forbittrelse over Dem, og at tage Hævn af Dem for sin Ære. Alle hans Venner — Folk, der forstaae deres Kaarde ligesaa godt som han — lede og spørge overalt efter Dem; ja, jeg har endog hist og her seet nogle Soldater af hans Kompagnie, som tropvits har besat alle Tilgange til Deres Huus, saa at De ikke kan komme hiem, ikke gjøre et Skridt hverken til høire eller vensire Side, uden at falde i Deres Hænder.

Gerontes.

Hvad skal jeg arme Menneske gjøre?

Scapin.

Jeg veed ikke, Herre! Jeg stielver for den Fare, De er i; men — — Tys! tys!

(Han lober tilbage, som for at see, om der kommer nogen.)

Gerontes (stielvende).

Ah!

Scapin

(kommer tilbage).

Nei, nei, der er ingen.

Ger

Gerontes.

Kan du ikke finde paa et Raad, for at redde mig af denne Nød?

Scapin.

Jeg veed sagtens et Middel; men derved løber jeg Fare, selv at blive ihjelslaaet,

Gerontes.

Kiere Scapin! viis dig nu at være en troe Tjener, og forlad mig ikke.

Scapin.

Jeg vil gierne; den inderlige Kierlighed, jeg bærer til Dem, tillader mig ikke, at lade Dem uden Hielp,

Gerontes.

Jeg forsikrer dig, at du skal blive belønnet derved; denne prægtige Klædning skal jeg forære dig, naar jeg endnu saaer slidt den noget.

Scapin.

Wie lidt! lad see, her har jeg noget, som maa skee kan komme vel tilpas til at hielpe Dem. De kommer til at lægge Dem i denne Sæk og — —

Gerontes

(troer, at høre nogen komme).

Ah!

Scapin.

Nei, nei, der er ingen. De kommer til, siger jeg, at lægge Dem i denne Sæk, og for alting tage Dem i Agt, at De ikke rører Dem det allermindste, saa vil jeg bære Dem paa min Ryg, ligesom en Pakke, midt igiennem alle Deres Fiender hiem til Deres Huus; og naar vi først ere der, saa vil vi indslutte os, sætte Stænger for Døren, at de ikke skal komme

komme ind, og siden sende Bud efter Hielp imod deres Magt.

Gerontes.

Det er en kostelig Invention.

Scapin.

Den bedste af Verden, det skal De faae at see. (For sig) Du skal betale mig din Bagtalelse.

Gerontes.

Hvad?

Scapin.

Jeg siger, at Deres Fiender skal blive taget ved Næsen. Kryb vel ned i Sækken, og for alting rør Dem ikke af Stedet, i hvad der og kunde see.

Gerontes.

Lad mig kun raade. Jeg skal ligge saa stille som en Steen.

Scapin.

Skul Dem! gesvindt! Der kommer En, som leder efter Dem. (Alt det, som i denne og følgende Replikker er aftrykt med Svabakker; Bogslaver, udtaler Scapin med en forvendt Stemme; til det andet bruger han sin sædvanlige.) Hvad? Skal jeg ikke have den Fornøjelse, at dræbe denne Gerontes? og er der ingen, som kan sige mig, hvor han er? Rør Dem ikke. Jeg skal finde ham, om han og kryb i Jorden, for at skjule sig. Lig stille. Hør, du Kammerat, med Sækken, jeg giver dig en Dukat, dersom du kan sige mig, hvor Gerontes er. Leder min Herre efter Herr Gerontes? Ja vist leder jeg efter ham. Og af hvad Aarsag, min Herre? Af hvad Aarsag? Ja. Jeg vil prygle ham,

saa

saar han skal ligge død for mine Fødder. O, min Herre! man pryglar ikke saadanne Folk, som han, og han har ikke fortient, at blive saaledes beegnet. Hvem? den Nar, Gerontes, den Skielm, den Slyngel. Min Herre! Herr Gerontes er hverken en Nar, eller en Skielm, eller en Slyngel; og De burde tale med lidt meer Respekt om en Mand, som han. Hvad? Du tør reprimandere mig? Jeg forsvarer en brav Mand, som man gjør Uret. Er du maaskee en af Gerontes gode Venner? Ja, jeg er, min Herre. Ih, det er mig Kiært. (Han giver nogle Slag paa Sækken med en Stok.) See, dette giver jeg dig til ham. Au! au! au! min Herre! Au! Slaae mig dog ikke saaledes. Au! au! au! Det kan du bringe ham fra mig. Farvel! Gaae Fanden i Vold. Au! au! au!

(Han klager og vrier sig uophorlig, ligesom han havde faaet Huggene.)

Gerontes

(Stikker Hovedet ud af Sækken).

Ah! Scapin! jeg kan ikke mere.

Scapin.

O, Herre! jeg er ganske knuset; mine Skuldre gjøre mig saa forkræffelig ondt.

Gerontes.

Hvad? Det var jo paa mig han slog.

Scapin.

Nei, Herre! det var paa min Ryg han pryglede.

Gerontes.

Hvad vil du snakke? Jeg følte meget godt, hvor Huggene kom, og føler det endnu.

D 4

Scap

Scapin.

Nei, lad Dem sige; det var ikkun Enden af Stoffen, som naaede til Deres Skuldre.

Gerontes.

Saa burde du gaaet lidt længere tilbage, for at spare — —

Scapin

(putter hans Hoved ned i Sækken igjen).

Gesvindt! Der kommer En igjen af Komploten. (Scapin udtaler dette som en Tydsker.) Jeg løber omkring, som jeg var gal, og kan dog ikke finde denne forbandede Gerontes. Stiil Dem vel. Stiig mig engang, min gode Ven, veed han ikke, hvor den Gerontes er, som jeg leder efter? Nei, min Herre! jeg veed virkelig ikke, hvor Gerontes er. Nei, alvorlig, stiig mig det; jeg vil ham just ikke noget af Betydenhed; jeg vil kun give ham en god Dragt Stofkeprygl, og en tre, fire Stød af min Klinge i hans Bryst. Jeg kan forsikre Dem, min Herre! at jeg ikke veed, hvor han er. Mig synes, at jeg seer noget røre sig i denne Sæk? Forlad mig, min Herre! det er ikke saa. Der er ganske vist noget i den. Aldeles intet, min Herre. Jeg har Lyst til at jage min Naarde igiennem denne Sæk. O, min Herre! gjør det ikke. Viis mig engang, hvad det er. Stille, min Herre! Hvorledes? Stille? Det kommer Dem ikke ved, at see, hvad jeg bærer. Og nu vil jeg see det. Og nu saaer De det ikke at see. Slidderfladder! Det er nogle gamle Klæder, som hører mig til. Viis mig det, siger jeg. Nei, jeg gjør ikke. Vil du ikke?

Nei.

Nei. Jeg skal prygle dig med min Stok, der-
som du ikke siger mig det. Det er jeg ikke bange
for. Er du studs, Krabat, saa — (Han prygler
paa Sækken.) saa skal du have det at smage paa.
Nu, min Herre! au! au! au! Det er kun en lille
Lektion, for at lære dig, at du en anden gang
ikke taler saa uforfæmmet. Jarvel! Ah! gid du
faaer Skam, din Hund! Nu! au!

Gerontes

(Stikker Hovedet ud af Sækken.)

Ah! jeg er ligesom jeg var radbrækket.

Scapin.

Jeg er halv død.

Gerontes.

Men hvoraf Fanden kommer det, at de altid
flaae paa min Ryg?

Scapin

(putter hans hoved i Sækken igien).

Stille! der kommer en heel Flok Soldater. (Han
taler, som om der vare adskillige Personer hos ham.)
Lad os see, vi kan finde denne Gerontes. Lad
os lede overalt. Lad os søge hele Byen om-
kring. Lad os ikke glemme noget Sted. Lad
os lede overalt. Hvor skal vi gaae hen? Lad
os gaae derhen. Nei, her paa venstre. Nei,
her paa høire. For alting, lig stille! Ah, Kam-
merater! her er hans Tiener. Hei, du Skielm!
du maae sige os, hvor din Herre er? O, I gode
Herrer! gjør mig inter' ondt. Saa sig os da, hvor
han er. Skynd dig! Lad os være snart! Saa
gør Ende derpaa! Stiig frem! Ak, I gode

Herrer! (Gerontes stikker Hovedet ud af Sækken, og sidder og seer sig omkring.) Dersom du ikke strax kaster os sat paa din Herre, saa skal vi prygle dig, saa du skal faae en Ulykke. Jeg vil heller lide alting, end sige Dem, hvor han er. Dersom du ikke siger os det, saa slaar vi dig ihjel. De kan gjøre, hvad De behager. Jeg troer, du har Lyst til at blive aspryglet? Din Ryg fløer vel? Der har du lidt — —

(Ligesom han vil slaar til, springer Gerontes ud af Sækken. Scapin løber bort.)

Gerontes.

O, din Skielm! din Forræder! dit Skarn! er det at handle med mig?

Tredie Scene.

Gerontes. Zerbinette.

Zerbinette.

Hahaha. Jeg maade puste lidt.

Gerontes (for sig).

Du skal ikke have gjort det omsonst, det lover jeg dig.

Zerbinette.

Hahaha. Hvilken artig Historie! hvilken gammel Toffe!

Gerontes.

Der er slet intet Væierligt i det; og De har ikke nødig at staar her og lee deraf.

Zerbinette.

Hvad vil De sige dermed, min Herre?

Gerontes.

Gerontes.

Jeg vil sige dermed, at De bør ikke staae her og gjøre Nar af mig.

Zerbinette.

Alf Dem?

Gerontes.

Ja.

Zerbinette.

Hvem tænker paa, at gjøre Nar af Dem?

Gerontes.

Hvorfor kommer De da herhid og leer mig lige op i Næsen?

Zerbinette.

Det angaaer Dem aldeles ikke. Jeg stod kun og loe for mig selv af en artig Historie, som man fortalte mig, og som jeg finder meget fornøielig. Jeg veed ikke, om det er fordi jeg selv er interesseret med i Sagen; men jeg har aldrig hørt Mage til et Puds, som en Søn har spillet sin Fader, for at narre ham Penge fra.

Gerontes.

Et Puds, som en Søn har spillet sin Fader, for at narre ham Penge fra?

Zerbinette.

Ja! og det mindste, De beder mig derom, skal De finde mig villig til at fortælle Dem det. Jeg har den Feil, at jeg gierne gider fortælle, hvad jeg hører.

Gerontes.

Jeg beder Dem, fortæl mig engang denne Historie.

Zerbi-

Zerbinette.

Det vil jeg gjerne. Jeg vover ikke meget ved at fortælle Dem den; thi det er en Passage, som umulig kan blive dulgt. Seer De, min Herre! jeg var i en Vande af disse Folk, som man kalder Egypter, der reise omkring fra den ene Provinds til den anden, gjøre Profession af at spaae Folk, og undertiden af mange andre Ting. Da vi kom her til Byen, saae et ungt Menneske mig, og blev forliebt i mig. Fra den Tid af, fulgte han stedse efter mig, og bildte mig ind, som de fleste unge Mennesker, at han ikkun behøvede, at tilkiendegive mig sin Kierlighed, og sige mig, at han elskede mig, for at bevæge mig til Kierlighed, og at Sagen dermed havde sin Rigtighed; men han fandt en Tilbageholdenhed hos mig, som forvoldte, at han lod sine første Tanker fare. Han aabenbarede sin Kierlighed til mig for de Folk, som jeg var hos, og han fandt dem villige til at overlade mig til ham for en vis Summa; men Ulykken i denne Sag var, at min Kiereste befandt sig i de Omstændigheder, hvori de fleste unge Mennesker befinde sig, hvis Forældre endnu leve — det er at sige, han havde kun faa Penge. Han har en Fader, hvilken, endskiønt han er overmaade rig, dog er en stor Gnier, og det gierriigste Menneske af Verden. Han heder — Him! nu vil det ikke falde mig ind. Kan De ikke hielpe mig derpaa? Kan De ikke nævne mig en eller anden her i Byen, som er bekendt for at være ret karrig?

Gerontes.

Nei.

Zer-

Zerbinette.

Hans Navn gaar ud paa Mont — Montes — Or — Orontes. Nei! Ge — Ge — Gerontes; ja, rigtig, saaledes hedder denne Snier; nu fandt jeg paa det; det er denne karrige Mand, jeg taler om. For nu at komme til Historien igien, saa maae jeg sige Dem, at vore Folk i Dag vilde have reist her fra Byen, og min Kiereste havde altsaa maattet miste mig formedelst Mangel paa Penge, dersom han ikke ved sin Tieners Hielp havde narret sin Fader nogle fra. Hvad Tienerens Navn er, det husker jeg perfekt; han hedder Scapin; det er en uforglignelig Karl, og han fortjener al den Roes, man kan give ham.

Gerontes.

O, din Skielm!

Zerbinette.

Nu skal jeg fortælle Dem det Vuds, hvorved denne Tiener narrede Pengene fra den gamle Toffe. Hahaha! jeg kan ikke tænke derpaa, uden at lee mig næsten fordørvet — hahaha. Han gik hen til denne gamle Snier, og sagde til ham, at da han gik og spadserede med hans Søn i Havnen, saae de en tyrkisk Gallei, paa hvilken de bleve inviterede, at en ung Tyrk gav dem der en Collation, og at han, imedens de spiste, lod Galleien stikke i Søen, og Tieneren sætte i Land med en Baad, med Ordre, at dersom hans Herres Fader ikke strax sendte Tyrken 500 Rdlr., saa vilde han føre hans Søn til Algier i Slaveriet. Hahaha. Denne gamle Vuf — hahaha — Denne gamle Vuf geraadede derover i stor Bedrøvelse; der opvæktes en forfærdelig Strid i ham imellem Kierligheden

ligheden til hans Søn og Kierligheden til hans Penge; at man paa saadan en Maade vilde stille ham ved 500 Rdlr. gjorde ham ligesaa ondt, som om man havde givet ham 500 Knivstød — hahaha. Han kunde ingenlunde bekvemme sig til at give denne Summa, og i den Angest, hvori han var, sendt han paa Hundrede urimelige Midler, for at faae sin Søn tilhage. Hahaha. Først vilde han sende Rettens Detientere i den vilde See efter Tyrkens Gallei, hahaha: saa bad han Tjeneren, han skulde gaae til Algier, i hans Søns Sted, indtil han kunde faae samlet disse Penge at løse ham for — hvilket han dog aldrig havde gjort — hahaha. Siden vilde han, at Tjeneren skulde skaffe ham 500 Rdlr. for fire eller fem gamle Klædninger, som neppe er 30 Rdlr. værd — hahaha. Tjeneren forestilte ham, hvor urimelige og utilstrækkelige alle disse Midler vare, og ved hver Proposition, der faldt i Akse, sprang han om, som en Kat, der har ædt Sennep; stedse raabte han paa sin Ulykke, og hver Klage, han udstødte over den, endtes med det Omkvæd: Men hvad fanden vilde han dog paa den Gallei? Forbandede Gallei! skielmske Tyrk! Endelig, efter mangfoldige Omsvøb, og efterat han længe nok havde sukket og givet sig, gav han med et dybt Suk Pengene, og — Men mig synes, De leer ikke af min Historie? Hvad siger De om den?

Gerontes.

Jeg siger, at det unge Menneske er en Ulykkesfugl, et ublue Skarn, som skal blive straffet af sin Fader, for det Puds, han har spillet ham: at den
ægypt

ægyptiske Pige er et ubetænksomt og uforstaaet Menneske, i det at hun tør sfielde en brav Mand, der snart skal lære hende, hvad det betyder, at komme her og forføre stikkelige Folks Børn: og at den uforlignelige Karl, Tieneren, er en Skielm og en Bedrager, som Verontes inden i Morgen lader hænges.

(Han gaaer.)

Fjerde Scene.

Sylvester. Zerbinette.

Sylvester.

Gomfrue! Gomfrue! hvor løber De hen? Ved De vel, at det er Deres Kierestes Fader, De her har staaet og tale med?

Zerbinette.

Halveis tvivlede jeg derom. Hm! Nu har jeg, uden at vide det, staaet her og fortalt ham hans egen Historie.

Sylvester.

Hvorledes? Hans egen Historie?

Zerbinette.

Ja. Jeg var saa opfyldt af denne Historie, at jeg brændte af Begierlighed efter at fortælle den. Men det er ligemeget. Desværre for ham! Og jeg indseer ikke, at det derfor vil blive enten bedre eller værre med os.

Sylvester.

Gomfruen har stor Lyst til at sladdre. I Sandhed, man maae være meget snaksom, naar man ikke engang kan tie med sig selv.

Zerbi-

Zerbinette.

Havde han ikke saaet det at vide af mig, saa havde han saaet det at vide af en anden.

Femte Scene.

Argantes. Sylvester.

Argantes.

Hei, Sylvester!

Sylvester

(til Zerbinette).

Gaae ind i Huset igien; Herren kalder paa mig.

Argantes.

Saa har I sammenrottet jer, I Skielmer! saa har I sammensoeren jer, Scapin, du og min Søn, for at bedrage mig; og dette, bilde I jer ind, at jeg skal taale?

Sylvester.

Dersom Scapin har bedraget Dem, Herre! saa er det ikke min Skyld, og jeg har visselig aldeles inget Deel deri.

Argantes.

Jeg skal nok udforske denne Sag, din Slynge! jeg skal nok udforske denne Sag. Jeg taaler ikke, at man narrer mig.

Siette Scene.

De Forrige. Gerontes.

Gerontes.

O, Herr Argantes! De seer mig ganske nedslaget af Sorg.

Argan=

Argantes.

Åh, jeg er ligesaa hæftig bedrøvet som De.

Gerontes.

Den Ulykkesfugl, Scapin, har ved et Bedragerie narret mig 500 Rdlr. fra.

Argantes.

Den samme Ulykkesfugl, Scapin, har ligeledes narret mig 200 Dukater fra.

Gerontes.

Han har ikke ladet sig nøie med at bedrage mig de 500 Rdlr. fra: men han har derforuden handlet saaledes med mig, saa jeg skammer mig ved at sige det; men han skal ikke have gjort det omsonst.

Argantes.

Og det Puds, han har spillet mig, skal han, tilforladelig heller ikke have gjort omsonst.

Gerontes.

Jeg skal hævne mig paa ham paa en exemplarist Maade.

Sylvester (for sin).

Skulde jeg kun af alt dette ikke ogsaa faae min Deel!

Gerontes.

Men det er endnu ikke alt, hvad jeg vilde sige, Herr Argantes! og een Ulykke følger gierne den anden i Helene; jeg glædede mig over, at jeg havde en Datter, der var min eeneste; men nu har jeg faaet at vide af min Guldmægtig, at hun allerede for lang Tid siden er reist fra Tarento, og at man der troer, at det Skib, hun var paa, er forgaaet.

P

Argan-

Argantes.

Men, Herr Gerontes! hvorfor holdt De hende i Tarento, og nægtede Dem selv den Fornøielse, at have hende hos Dem?

Gerontes.

Jeg har saa havt mine Marsager dertil; og visse Omstændigheder i min Familie har nødt mig hidtil: dags, at holde mit andet Ægteskab hemmeligt. Men hvad seer jeg?

Envende Scene.

Nerine. Argantes. Gerontes. Sylvestre.

Gerontes.

Er du der, min gode Amme?

Nerine

(falder paa Knæ).

O, Herr Pandolphe! tillad, at —

Gerontes.

Kald mig kun Gerontes, og betien dig ikke mere af det sandet Navn; thi de Marsager, hvorfor jeg maatte antage det, da jeg var i Tarento, ere nu op-
hørte.

Nerine.

O, denne Forandring i Deres Navn har foraarsaget os mange Bekymringer, og hindret os meget i at finde Dem her.

Gerontes.

Hvor er min Datter, og hendes Moder?

Nerine.

Deres Datter, Herre! er ikke langt herfra. Men, førend De faaer hende at see, maae jeg bede Dem om
Forla-

Forladelse for, at jeg, i den elendige Tilstand, hvori vi vare, fordi vi ikke kunde finde Dem, har givet hende bort.

Gerontes.

Er min Datter gift?

Merine.

Ja, Herre!

Gerontes.

Og med hvem?

Merine.

Med et ungt Menneske, ved Navn Octave; hans Fader boer her i Byen, og heder Argantes.

Gerontes.

O, Himmel!

Argantes.

Hvilken Hændelse!

Gerontes.

Før os, før os snart derhen, hvor hun er.

Merine.

De behøve ikkun, at gaae ind i dette Huus.

Gerontes (til Merine).

Gaae du foran! og følg De mig efter, Herr Argantes.

Sylvester.

Hvilken sølsom Hændelse!

Ottende Scene.

Scapin.

Sylvester.

Sylvester.

Jeg har to Ting at sige dig. Den første er, at den Sag med Octave er afgjort; thi vor Hyacinthe er

befunden, at være Gerontes Datter, og at en Hændelse har fuldført det, som Forældrenes Klogskab havde besluttet. Den anden er, at de to Gamle ere meget vrede paa dig, og gjøre forfærdelige Trusler imod dig, dog meest Gerontes.

Scapin.

O, det vil intet sige. Trusler slaaer ingen Mand ihjel; de ere som Skyer, der passere langt over vore Hoveder.

Sylvester.

Tag dig i Agt! Sønnen kan forlige sig med Forældrene, og lade dig i Stikken.

Scapin.

Lad mig kun raade; jeg skal nok hitte paa Mid-
del til at stille Deres Brede,

Sylvester.

Gaae bort; der komme de.

Tiende Scene.

Gerontes. Argantes. Sylvester.

Nerine. Hyacinthe.

Gerontes.

Kom, min Datter! og lad os gaae hjem.

Argantes.

Se, der kommer Octave meget beleiligt.

Tiende

Tiende Scene.

De Forrige. Octave. Zerbinette.

Argantes.

Kom, min Søn! kom og glæd dig med os over denne lykkelige Hændelse med dit Givtermaal.

Octave

(uden at see Hyacinthe).

Nei, min Fader! alle Deres Forslag til dette Partie tiener til intet; man har uden Tvivl sagt Dem mit Givtermaal, og jeg kan ikke længere skjule det for Dem.

Argantes.

Ja! men du veed ikke — —

Octave.

Jeg veed alt, hvad jeg bør at vide.

Argantes.

Jeg siger dig, at Herr Gerontes Datter — —

Octave.

Jeg har intet med Herr Gerontes Datter at beskille.

Gerontes.

Det er hende.

Octave.

Nei, min Herre! jeg beder Dem om Forladelse; min Beslutning er alt fattet.

Sylvester.

Men hør dog.

Octave.

Hold din Mund! jeg vil intet høre.

Argantes.

Din Kone — —

P 3

Octave.

Octave.

Nei, min Fader! jeg vil hellere døe, end forlade min elskværdige Hyacinthe. (Han gaaer tvert over Theatret, for at gaae hen til hende.) De maae snakke saa meget som De vil, saa er hun dog den, jeg har givet min Haand og Hjerte; jeg skal elske hende, saa længe jeg lever, og jeg vil ingen anden Kone have.

Urgantes.

Oh nu! det er jo hende, man vil give dig. Hvilket forstyrret Menneske, som ikke vil lade sig sige!

Hyacinthe.

Ja, Octave! og der er min Fader, som jeg har fundet: nu har vor Sorg Ende.

Gerontes.

Kom, lad os gaae hjem, der kan vi bedre tale med hinanden, end som her.

Hyacinthe.

O, min kære Fader! jeg beder Dem endnu om een Ting: lad mig ikke blive skilt fra denne elskværdige Person, De her seer! hun besidder Meriter, som vil tilveiebringe hende Deres Hviagtelse, naar De lærer at kiende dem.

Gerontes.

Vil du, at jeg skal tage et Fruentimmer til mig i Huset, som din Broder elsker, og som nylig har staaet her og sagt mig hundrede Uartigheder om mig selv?

Zerbinette.

De maae undskyld mig, min Herre! Jeg havde visselig ikke talt saaledes, dersom jeg havde vidst, at det var Dem. Jeg kiender Dem ikkun af Reputation.

Gerontes.

Gerontes.

Hvorledes? Kun af Reputation?

Hyacinthe.

Min Fader! der er aldeles inret Lastværdigt i den Kierlighed, min Broder bær til hende, og jeg sværger for hendes Dyd.

Gerontes.

Det var godt nok, vilde du kun ikke ogsaa have, at jeg skulde give min Søn med hende; et ubekendt Fruentimmer, som ingensteds har hjemme — —

Ellevte Scene.

De Forrige.

Leander.

Leander.

Min Fader! beklag Dem ikke over, at jeg elsker et ubekendt Fruentimmer, uden Familie og Midler; de, som jeg kigte hende af, aabenbarede mig, at hun er her fra Byen, af en honet Familie, og at de i hendes fjerde Aar har bortstiaalen hende; desuden gav de mig dette Armbaand, som maaskee kan tiene til at finde hendes Forældre.

Zerbinette.

Himmel! hvad seer jeg! Det er min Datter! I den Alder mistede jeg hende —

Gerontes.

Deres Datter?

Argantes.

Ja — hendes Lineamenter — alting bekræfter mig det. Min kiære Datter!

Hyacinthe.

Himmel! hvilke Hændelser!

Tolvte Scene.

De Forrige. Carl.

Carl.

Ah, mine Herrer! der er skeet en Ulykke —
Gerontes.

Hvorledes?

Carl.

Den skalkels Scapin —

Gerontes.

Den Skielm! jeg skal knække Halsen paa ham.

Carl.

O, det har De ikke nødig, den er allerede saa godt som knækket. Han gif i Dag forbi en ny Bygning, og i det han kom under Stillaadsen, taber en Steenhugger sin Hammer ned i hans Hoved, og knusede ham hele Hovedskallen; han ligger for Døden; og lader Dem paa det inderligste bede, at han maae lade sig bære herhen, for at tale med Dem, førend han dør.

Argantes.

Hvor er han?

Carl.

Der komme de med ham.

Trettende Scene.

De Forrige. Scapin.

Scapin

(Hvis Hoved er indføbt i Klude, bliver baaren ind af to Karle).

O, gode Herrer! De see mig — De see mig i en elendig Tilstand — Ah! — Jeg har ikke villet døe, uden at komme herhid først, og bede alle dem om
Forla-

Forladelse, som jeg har fortørnet. O, mine Herrer!
 før end jeg giver mit sidste Suk, beder jeg Dem af ganske
 Hierte, at De vil forlade mig, hvad jeg har gjort
 Dem imod, i Særdeleshed Herr Argantes og Herr
 Gerontes — Ach —

Argantes.

Hvad mig angaaer, saa tilgiver jeg dig det; gaae
 hen og døe i Noe.

Scapin

(til Gerontes).

Det er Dem, Herre! som jeg meest har fortørnet
 ved de mangfoldige Stokkeprygl, som — —

Gerontes.

Tael ikke meer derom; jeg tilgiver dig det.

Scapin.

Det var en Uforsammenhed af mig, at jeg torde
 give Dem Stokkeprygl, og at — —

Gerontes.

Tael ikke derom.

Scapin.

Jeg har, nu, jeg skal døe, en ubeskrivelig Sorg
 over de Stokkeprygl, som jeg — —

Gerontes.

Hold din Mund!

Scapin.

De uløfsalige Stokkeprygl, jeg gav — —

Gerontes.

Hold din Mund! siger jeg; jeg vil forglemme det
 alt sammen.

Scapin.

Hvilken Godhed! Jeg tør altsaa forlade mig paa,
 at De af Deres ganske Hierte tilgiver mig de Stokke-
 prygl, som — —

Gerontes.

Ja vist! tael ikke mere derom; jeg tilgiver dig alting.

Scapin.

O, min Herre! jeg søler mig ganske vederqvæget ved dette Ord.

Gerontes.

Ja, ja! jeg har nok tilgivet dig, men paa Condition, at du strax døer.

Scapin.

Hvorledes?

Gerontes.

Jeg gaaer fra mine Ord, dersom du bliver frisk igien.

Scapin.

O, jeg bliver allerede ganske asnægtig —

Argantes.

Herr Gerontes! formedelst vor Glæde, saa forlad ham, uden Betingelse.

Gerontes.

Nu, lad det da være.

Argantes.

Lad os gaae hjem og spise med hinanden, for desto bedre at fornøje os.

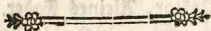
Scapin

(til Karlene, som bære ham).

J kan bære mig hjem med, og sætte mig for Enden af Bordet, indtil jeg døer.



Crispin
Læge og Doktor,



Comedie i tre Akter.

Oversat af det Franske

efter

Hauteroches Crispin Medicin.

Personerne.

Lisidor, Leanders Fader.

Leander, Alcines Elsker.

Mirobolan, Doktor, Alcines Fader.

Elvire, Mirobolans Hustru.

Alcine, deres Datter.

Dorine, deres Tienestepige.

Crispin, Leanders Tjener.

Corfits, Lisidors Tjener.

Lise, en fremmed Pige.

En Chirurgus.

Buurman.

Scenen er i Kjøbenhavn.

Første Akt.

(Scenen er paa Gaden ved Microbolans Huus.)

Første Scene.

Lisidor. Corfits.

Corfits.

Hvorledes, Herre? De siger, at De vil giøre Dem igien?

Lisidor.

Som jeg siger dig; og derfor har jeg sendt min Søn til Gørge, under det Paaskud, at han endnu nogen Tid skal fortsætte sine Studeringer der.

Corfits.

Det er vel betænkt. Men tørde man ikke spørge, hvad Deres tilkommende Brud heder?

Lisidor.

Alcine.

Cor:

Corfits.

Hvad? Den unge Jomfru Alcine, Doktor Micholans Datter?

Lisidor.

Just hende.

Corfits.

De spørger, Herre! hun er jo en Pige paa atten Aar, og stikker sig langt bedre for Deres Søn, end for Dem.

Lisidor.

Mener du det? Imidlertid skal min Søn dog være saa god og holde sin Næse derfra. Jeg vil ikke, at han endnu maae giøre sig, i det mindste ikke i de første tre, fire Aar.

Corfits.

Men, Herre! tænker De ogsaa ret paa, hvad det er, De gjør, naar De beslutter, at giøre Dem med Alcine?

Lisidor.

Hvorledes? Om jeg tænker derpaa? Jo, jo! jeg tænker derpaa, mere maaskee end du forestiller dig. Er hun ikke ung og deilig? Er hun ikke dydig og forstandig? Har hun ikke alle de gode Egenskaber, man kan ønske at finde hos et Fruentimmer?

Corfits.

Det har jeg intet imod. Men jeg synes, at alle disse gode Egenskaber, De har opregnet, burde afskrække Dem fra at tænke derpaa. Thi, sandt at sige, Herre! disse Ting, saa herlige de end i sig selv ere, pleie dog gjerne at forvolde Mænd af Deres Alder megen Ulykke.

Lisidor.

Elsidor.

Jh, snak for din Veste! jeg er endnu ikke gammel.

Corfits.

Ja, dersom det endnu var som i gamle Dage, da Folk kunde leve syv, otte hundrede Aar, og da man havde Hundred'aars Dreng: saa vilde jeg tilstaae Dem, at De var en rask, ung, givtesfærdig Fyr. Men som det nu gaaer til, Herre! saa troer jeg saamen, at De ikke kan være langt fra Enden af Maalet.

Elsidor.

Men er tredesindstive Aar da — —

Corfits.

Tredesindstive Aar, siger De? Kiære Herre! lad os blive ved Sandhed. De har ganske vist en tolv, fiorten Aar over de tredesindstive. Erindrer De, at den gamle Jeremias Bastian endnu forleden Dag, da han spiste hos Dem, lod Dem høre, at De mangen gang har skruppet ham, da de gik i Skole sammen? Den Tid var han, som nu er sex og tredesindstive Aar, kun en lille Pusling, og De var den ældste Discipel i Skolen, og agerede Hører i Skolemesterens Fraværelse. Og det, som mere er: har De ikke selv sagt mange gange, at De blev optagen blandt Stadens to og tredive Mænd saa Aar efter Ildebranden? De maae altsaa den Tid allerede have været en temmelig aldrende Mand. Endnu erindrer jeg og, at den samme Jeremias Bastian — —

Elsidor.

O, nok, nok om den Aar! han veed ikke selv, hvad han siger; han er en af disse Folk, der gjøre sig

fig en Slags Ere af, at synes ældre. end de virkelig ere.

Corfits.

Det kan være nok talt om den Sag, ifald De saa behager, Herre. Det er heller ikke Folk, men Heste, som vurderes efter Alderen. Men, for at tale om noget vigtigere: troer De da vel, at Doktor Microbolan og hans Kone overlader Dem deres Datter, deres eneste Barn? Jeg bilder mig ind, at naar Folk givte deres eneste Barn bort, saa maade det for en stor Deel stee i den Forhaabning, at see deres Afkom snart plantet ved smaa Esterlignelser af dem selv, ved saadanne velsignede Smaarøllinger, der kan løbe og sladdre omkring dem: og til alt dette seer jeg sandelig intet Haab, dersom hun faaer Dem til Mand — med mindre De vilde søge Hielp hos andre — — De forstaaer mig.

Lisidor.

Hvishvas! Det er ikke din Sag! Hvad kommer det dig ved, at raisonnere derover? Jeg veed nok, hvad jeg gjør. Naar hun først bliver min Kone, saa skal vi nok finde ud af det Dørlige.

Corfits.

Jeg tvivler, min Troe, paa, at hun nogentid bliver det.

Lisidor.

Da tvivler jeg ikke derpaa; tvertimod jeg er ganske vist forsikkert derom. Doktor Microbolan er ingen Doul Vendekaabe, han er en troefast Mand: og han, han selv har givet mig Løfte paa hans Datter.

Corfits.

Corfits.

Ja, det er allerede en heel Deel; men har De faaet Befræstelsen derpaa af hans Kone? Alle de Lyster, De ellers kan have, og alt det, De saaer udrettet i denne Sag, uden hendes Samtykke, det beløber sig, efter nøie Udregning, til slet intet. Jeg er ingen synderlig Kiender af Physiognomier: men, saavidt jeg kan see, saa hedder Konen Rasmus; hun er en af disse imperieuse Koner, som regiere i deres Huse med en uindskrænket Myndighed, og ikke lade deres Mænd andet, end det blotte Navn.

Lisidor.

O, jeg veed meget vel, at Konen er selv hjemme; men de adskillige Fordele, som hendes Datter har af dette Egtekab, skal nok bringe hende paa billige Tanker; og hvorefter alting er, saa maae jo Manden dog altid være Herre over sin Kone i dette Stykke.

Corfits.

Ja, efter gammel Regning, burde det vel være saaledes. Men hvor mange sjælelige Mænd have vi ikke; som med deres berømmelige Exempel bevise, at det gaaer ganske anderledes til! Troe mig, Herre! de gode Mænd ønskede gierne, at de havde sagt sandt, og de onde — — Men der seer jeg, Doktor Mirobolan komme.

Anden Scene.

De Forrige. Mirobolan.

Mirobolan.

God Dag, min kære Herr Lisidor.

O.

Lis-

Lisidor.

Skyldige Tiener, Herr Doktor Mirobolan! Jeg kommer, for at tale med Dem om den bevidste Sag.

Mirobolan.

Hvorom er det?

Lisidor.

Om det, De veed, vi har talt om tilforn.

Mirobolan.

Naar da?

Lisidor.

Adskillige gange; det erindrer De dog vel.

Mirobolan.

Men hvor?

Lisidor.

Sh, paa adskillige Steder.

Mirobolan.

Jeg spørger Dem til, at jeg veed ikke, hvad det er.

Lisidor.

Sh nu! saa vil jeg da sige Dem det paa ny igien. Det er angaaende Egtteskabet imellem Deres kiere Jomfru Datter og mig.

Mirobolan.

O, ikke andet, end det! Jeg tænkte mindst derpaa. Det er jo allerede en afgjort Sag, min kiere Herr Lisidor! Paa ærlig Doktor Parole, der har De min Haand derpaa; De veed, jeg er en Mand, som holder Ord. De behøver kun, at beramme Bryllupsdagen, saa er Sagen klar.

Lisidor.

Lisidor.

Jeg er Dem meget forbunden, Herr Doktor. Men har De ikke givet Dem den Umage, at tale til Deres Kiereste derom?

Mirobolan.

Nei, det har jeg just ikke. Men desuagtet tør jeg indestaae Dem for, at hun samtykker deri; thi hun følger med en blind Lydighed min Villie i alle Ting. Og skulde hun end saae Nykker, og vilde giøre os nogle Banskeligheder, saa er det mig, som er Herre; jeg skal da finde Naad imod Uraad; og vi veed, Gud ske Lov! at lære en Kone, at finde sig i det, som billigt er.

Lisidor.

Det tvivler jeg ikke paa.

Mirobolan.

Hun skulde kun prøve paa, at sige mig eet Ord imod, eller sætte sig op imod min Villie. Saa skulde jeg snart vise hende, at Doktor Mirobolan er en Mand, som har Been i Næsen. Men nu er det saa meget desto bedre, at jeg er fri for den Bekymring. Og jeg forsikrer Dem endnu engang, min Herre! at min Kone er mig saa lydlig, saa hengiven, at hun snakkede, at kunde læse af mine Dine, hvad mit Hjerte begier.

Lisidor.

O, det maae være en dydig Kone! Og, Herr Doktor! for Villigheds og Anstændigheds Skyld, troer jeg, vi bør strax, førend vi gaar videre, underrette hende om det, som er foregaaet mellem os. Paa For-

maliteterne, veed man, Fruentimmerne især ere noks regnende.

Mirobolan.

Som De behager. Jeg vil strax lade hende komme ud.

(Han gaar.)

Lisidor.

Nu, min gode Corfits! hvad synes dig om alt dette? Tvivler du endnu paa, at Somsfru Alcine bliver min Kone?

Corfits.

Som mig synes, saa staar Deres Sager paa en ganske god Fod; og det skulde glæde mig meget, om Doktor Mirobolan havde saa søielig en Kone.

Tredie Scene.

Elvire. Mirobolan. Lisidor. Corfits.

Mirobolan.

Min kære Kone! her seer Du vor gode Ven, Herr Lisidor.

Elvire.

Deres Dienerinde! Det er mig en Fornøielse, at see Dem hos os.

Mirobolan

(sagte til Lisidor).

Tael nu til hende derom; det skikker sig bedst, at De taler først.

Lisidor

(sagte til Mirobolan).

Nei, Herr Doktor! begynd De, saa skal jeg strax kontinuere.

Miro^s

Mirobolan.

Nei, begynd kun De, Herr Eufidor! De har Bedre Gaver til at forklare Dem.

Eufidor.

Forlad mig det. Det er den største Villighed af Verden, at De gjør Begyndelsen.

Mirobolan.

Det falder Dem til! siger jeg endnu engang.

Eufidor.

Nei, Herr Doktor! De maae troe mig, det er tværtimod Ceremoniellert. Jeg har jo andraget min Begiering for Dem, og nu falder det Dem til, at overtale deres Kiereste til at give sit Samtykke, for- end jeg selv kan bede hende derom. Spørg kun hvilken Bedemand, De vil, om jeg ikke har Ret. Saa, saa, begynd!

Mirobolan.

Begynd! begynd! siger jeg.

Elvire.

Men hvad i al Verden kan De have at trættes om? Og hvorfor har De kaldet mig herud?

Eufidor.

Det er saa angaaende en vis lille Sag, min hierte Frue! som Deres gode Kiereste ret strax vil sige Dem.

Mirobolan.

Hør, min Kone! for at sige det med saa Ord, det er vor gode Ven, Herr Eufidor, som begierer vor Datter til ægte.

Elvire.

For hvem?

A 3

Eufidor.

Epistidor.

For mig selv, Frue! og det paa Vilkaar, som vist vil staae Dem an. Det er sandt, Frue! der er en merkkelig Forskiel i vor Alder, og i den Henseende kunde maaskee mit Tilbud mishage Dem; men naar De paa den anden Side betragter, at dette Partie forskaffer Deres Datter adskillige Fordele, og tillige forestiller Dem, at jeg ægter hende, uden at forlange det allermindste med hende, samt tilfødt, at jeg allerede for lang Tid siden har faaet Deres gode Kierestels Lovte derom: saa haaber jeg, at De ikke afslaaer min Begiering.

Elvire.

Min Herre! alle disse Ting fortiene vist nok at tages i Betragtning; men imidlertid kan jeg dog ikke overtale mig til at paalægge min Datter nogen Tvang, for disse Aarsagers Skyld, som jeg dog useilbarligen maatte, dersom jeg samtykkede i Deres Begiering. De har selv bemærket den Ulighed, der er i deres Alder, og det kan ikke være Dem ubekendt, at mange unge Fruentimmer ved slige Ægteskaber bringes i en og anden Uorden. En ung Pige kan naturligtvis ikke finde megen Behag i en udlevet Mands Selskab — og som Elsker bliver han hende ganske modbydelig; Aarsagerne til dette maae man søge i Naturen selv. Kort, min Herre! for ikke at udsætte enten Dem eller os for slige Fortredeligheder, som urimelige Ægteskaber stifte, finder jeg mig besejret til reent at afslaae Deres Tilbud.

Epistidor.

Men, Frue! betænk dog, at Deres gode Kiereste har givet mig et Lovte, som ikke kan kaldes tilbage.

Elvire.

Elvire.

Derfom saa er, saa har han, efter al Anseelse, gjort det uden Estertanke; thi, det forstaaer sig selv, at han ellers maatte være af samme Tanker, som jeg.

Lisidor.

Er det ikke sandt, min Herre! at De har lovet mig Deres Datter?

Elvire.

Jeg troer det nok, Herr Lisidor! jeg troer det nok. Men nu kalder han sit Ord tilbage; dermed bør De være fornøjet; og for Resten være forsikret, at De tilfældelig ikke faaer hende.

Lisidor.

Snak! En brav Mand bør holde Ord. Tael dog, Herr Doktor! De staaer jo, som De havde hverken Dine eller Dren! Har De ikke selv lovet mig Deres Datter?

Mirobolan.

Ja — Jo — Det er sandt nok —

Elvire.

Derom er jo ingen Dispute. Men jeg, min Herte! jeg, som er hendes Moder, jeg har ikke lovet Dem hende; og dermed er Hundrede og Fiet ude.

Mirobolan.

Hør, min kiere Kone — —

Elvire.

Hør, min kiere Mand! hold Du kun Din Mund, og lad mig tale: jeg veed i saa Fald bedre, hvad jeg gjør, end Du.

Mirobolan.

Men man bør —

Elvire.

Men man bør ikke saaledes gjøre Lovter hen i Veirer. Du kunde ligesaa gjerne have lovet ham, at blive Keiser i Maanen; thi det skulde blive Dig lige saa let at holde. Hvad De Begge end videre kan have at sige derom, er neppe værd at høre paa. Adieu, min Herr Eufimon! det skal være mig kiert, om Lykken vilde favorisere Dem bedre paa andre Steder; min Svigersøn bliver De aldrig.

(Hun gaar.)

Fjerde Scene.

Eufidor. Mirobolan. Corfits.

Corfits

(til Mirobolan).

Herr Doktor! et Ord.

Mirobolan.

Hvad vil du?

Corfits (alvorlig).

Det er mig, der er Herre; jeg skal finde Raad imod Uraad; og vi veed, Gud ske Lov! at lære en Kone at finde sig i det, som billigt er. Hun skulde kun prøve paa, at sige mig eet Ord imod, eller sætte sig op imod min Villie, saa skulde jeg snart vise hende, at Doktor Mirobolan er en Mand, som har Veen i Nesen. Men nu er det saa meget desto bedre, at jeg er fri for den Bekymring. Jeg forsikrer Dem, min Herre! at min Kone følger med en blind Lydighed min Villie i alle Ting.

Eufidor.

Lisidor.

J Sandhed, Corfits har Ret; var ikke det Deres Tale, Ord for Ord, førend Deres Kone kom?

Mirobolan.

Det er sandt. Men hav kun lidt Taalmodighed, saa skal De see, at Sagen skal faae en ganske anden Gang. Man maae ikke strax sætte sig i Harnisk, eller trænge igiennem med Hovedet. Tingene maae komme til deres rette Modenhed. Hør, min Herre! jeg skal nok holde mit Ord, lad mig kun raade.

Corfits.

Jo, jo, Herre! lad De kun Doktoren raade, saa skal De see, at det gaaer godt; Deres Sager ere saamen i gode Hænder. Imidlertid troer jeg meer paa eet Ord af hans Kone, end et af ham. Blind maatte man være, stoffblind, som en Muldvarp, hvis man ikke kunde see, at han staaer under hans Kones Formynderskab, og at hun er baade Mand og Kone.

Mirobolan.

Nei, hør mig til den Knegt! Veed du vel, Krabat! hvad din Mund siger?

Corfits.

Hvad jeg veed og ikke veed, saa faae jeg nu nyssig, at De ikke allene maatte give efter for Deres Kone, men at hun endog gierne kunde jaget Dem i et Mueskul. Alt dette kommer mig nu slet ikke ved; og jeg siger det ogsaa kun for min Herres Skyld, at han selv kan indsee, han kommer ingen Vei, saa længe han har Dem til Talsmand. (Smilende) Herr Doktoren

vil da med Dievels Magt, vi skal troe, De er Herre i Deres Huus?

Mirobolan.

Vist er jeg! Hvem ellers?

Corfits.

Nei, Herr Doktor! tilstaae kun reent ud, at De ikke er Herre i Deres Huus? De er det vel i Ord, men ikke i Gierning.

Mirobolan.

Og sligt tør du understaae dig, at sige mig? Jeg er Herre i mit Huus baade i Ord og i Gierning; og du, Krabat! du er en næsviis Slynge!

Corfits.

Ja, Skieldsbord rage mig ikke.

Mirobolan.

Prygl burde rage dig! Hold Mund! Min Herr Eufidor! et Ord er et Ord, en Mand en Mand. Adieu.
(Han gaar.)

Eufidor.

Adieu.

Femte Scene.

Eufidor. Corfits.

Corfits.

Beed De hvad, Herre? Slaae kun dette Egetes Skab af Deres Tanker. Gid jeg saa Skam, om De nogen Tid faaer Jomfru Alcine til ægte, saa længe hendes Moder lever. Det er en af de myndigste Ros-
ner,

ner, jeg nogentid har kiendt; hun har Mod og Mandts
Hierte, og hvad hun vil, det vil hun. Manden
er en habil Doktor, en stor Astrologus, og Spaamand
oven i Riøbet; men De seer jo, at det gaaer med ham,
som med saa mange andre, der ere Kloge paa Him-
melen, men paa Jorden ere de Narre.

Lisidor.

Men er det ikke Crispin, der kommer?

Corfits.

Jo, Herre! det er ham selv.

Siette Scene.

Crispin. Lisidor. Corfits.

Crispin.

Deres allerydmygste Tiener, min kiere Herre!
En lykkelig god Dag! God Dag, Corfits!

Corfits (kold).

God Dag.

Lisidor.

Men til hvad Ende er du kommen her til Byen?
Det gad jeg vide.

Crispin.

Deres Herr Søn har over Hals og Hoved sendt
mig herind; og hvorledes jeg har brugt Venene, kan
De slutte deraf, at jeg endnu i Morges spiste varme
Pandesfager til Frokost i Sorø, og nu er jeg, som
De seer, i Kiøbenhavn.

Corfits.

Corfits.

Det er, paa min Troe, et Mesterstykke af en Kourreer til Fods. Det var Synd andet, end at du skulde have Brødet efter det helsingørske Postbud.

Elsidor.

Hvorfor har han sendt dig herind?

Crispin.

Her er et Brev, som kan underrette Herren derom.

Elsidor (læser).

"Høifæredede kære Fader! Jeg lader Dem hermed "vide, at jeg nu gaaer foruden Byen — og det skulde "være mig kiert, at høre det samme fra Dem igien — "Hvilke Optøier! Vil din Knekt binde mig noget paa Ermet? Det er hverken min Søns Haand, eller hans Skrivemaade."

Crispin.

Jeg beder om Forlæbelse, gode Herre! Ved det jeg hastede saa stærk undervejs, saa tabte jeg min Herres Brev; og, for at hielpe mig ud af denne Forlegenhed i en Hast, fik jeg fat paa en Bonde herudensfor Byen, og lod ham skrive mig dette. Ellers skal jeg oprigtig sige Dem Indholden af Deres Søns Brev. Han beretter Dem, at han behøver nye Klæder, og beder Dem om Penge, baade dertil, og til andre fornødne Udgifter. Læs kun Resten af Brevet.

Elsidor.

Nei, jeg har alt faaet nok deraf.

Corfits.

Er det ellers dig, som har dikteret Bonden dette skønne Brev?

Crispin.

Crispin.

Ja, ret mig! Men hvad kommer det dig ved, Blisnæs? Har du atter noget derved at erindre?

Corfits.

O nei! Brevet er ret vel skrevet; det er dig saamen ganske ligt.

Crispin.

Hør, min gode Corfits! har du givet din Skil-
ling i Lauget med? Altid skal du nu have noget ind-
ført af dit eget, naar Folk tale sammen! Du bilder
dig ind at være klogere, end de syv vise Mestere, da
dog din Forstand i Ligning mod min, er at ansee som
et Skilderhuus imod Mundetaarn.

Corfits.

Du har Ret, Crispin, saavel i dette, som i alt
andet.

Crispin.

Knegt! har du Courage, saa kom og gaae ud med
mig paa et Par knyttede Næver! kom! jeg skal dække
dig til som en brav Karl.

Lisidor.

Hold Munden, begge To!

Crispin.

Der er ingen Ende paa den Karls Uforstømmen-
hed; han seer mig og andre fornuftige Folk over Hove-
det, og er saa indbildsk, at han stinker.

Corfits.

Jeg tilstaaer dig jo Fortrinet i alle Ting.

Lisidor.

Endnu engang, hold Mund, og forliges! —
Hør, Crispin! sig mig dog, hvorledes det er gaaet til,

at

at min Søn i fire Maaneder har kunnet sætte alle de Penge overstyr, som han sidste gang fik af mig? Og hans Klæder — hvorledes kan de i saa kort Tid være opslidte?

Crispin.

Ja, det veed jeg ikke; men Tingen har saa men sin Rigtighed; det forstaaer sig selv, Herre! at det var mig umueligt, at sige det, hvis det ikke var Sandhed.

Lisidor.

Da maae han være en meget slet Huusholder. — Crispin! gaae du nu hjem til Mit, og hvil dig, saa længe til jeg kommer hjem; jeg har nu noget at bestille, som udfordrer min Nærværelse paa et andet Sted; Corfits! du skal følge med.

(Corfits hilser Crispin, der støder ham til Side, og gaae Minner af ham. Lisidor og Corfits gaae.)

Syvende Scene.

Crispin (allene).

Nei, vil man see til den Døsmer! Sætter han ikke et Ansigt op, som en gammel Borgemeister: da jeg dog, enten det kommer an paa at spekulere, at spille Intriguer, at drikke eller at slaaes, alle Tider er i Stand til at tage ham paa min Samvittighed. Men nu maae jeg hen til den gode Herr Lisidor, og see, hvorledes jeg bærer mig ad at attrapere nogle af hans Penge; min Herre har dem høilig fornøden; og det kan heller ikke være andet; thi naar man daglig skal give Penge ud, uden at tage nogen ind igjen, saa

maa

maae jo den bedste Pung tilsidst faae Svindsøet, og
saa — Men der kommer han. Jeg maae vogte
mig, at han ikke merker, jeg har taat hans Brev;
han tørde maaſkee tage mig det unaadigere op, end jeg
ſkætter om.

Ottende Scene.

Leander. Crispin.

Leander.

Er det dig, Crispin? Hvad bestiller du her?

Crispin.

Glet intet, Herre!

Leander.

Har du da heller intet at bestille? Det er to
Timer, siden jeg sendte dig til min Fader med Brevet,
og du har maaſkee ikke været hos ham endnu?

Crispin.

Nei, det har jeg ikke heller; men han har været
hos mig: vi mødte hinanden her paa Gaden; og hvad
vore Smaasager angaaer, saa ere de allesammen bragte
i Rigtighed.

Leander.

Virkelig?

Crispin.

Ja! jeg leverede Deres Fader Brevet, og sagde
ham, at De behøvede baade Penge og Klæder — Med
saa Ord, Herre! jeg har forrettet Deres Erinde, som
om det var mit eget.

Leander.

Hvad svarede han dig?

Crispin.

Crispin.

Næsten intet, uden, at jeg skulde komme hjem til ham; der vil han expedere mig, naar han først faaer forrettet et Erinde, der, som han sagde, var af stor Vigtighed.

Leander.

Gjorde han dig ingen Spørgsmaale angaaende min Levemaade, Opsørsel eller deslige?

Crispin.

Ganske saa; men det er en Post, som han ikke vil glemme, naar jeg taler med ham igien. Jeg stunderer nu derfor paa en Berømmelsestale, som jeg vil holde over Dem, skönt jeg finder, at Tingen har sine Vanskeligheder —

Leander.

Tag dig vel i Agt, hvorledes du taler, og —

Crispin.

O, lad mig kun raade. Jeg er en Karl, som forstaaer mine Politika, i det mindste saa meget, som udkræves til Huusbehov. De maae ikke troe, jeg er saa slet eqviperet inden i, som jeg er udenpaa; nei; det er lærde og forriente Kolles Skiebne, at lide Mangel paa Jorden, fordi Himlen gav dem saa rundelig; jeg er, Gud ske Lov, ikke den eneste! vor Verden er saa opfyldt af lærde Stoddere, at man gierne, hvilken Dag man vil, kan oprette et femte Monarchie af dem allene. For Næsten har Deres Herr Papa kun ganske maadelige Tanker om mit Vund: han troer, jeg er en Karl, der kan ikke række til Bem, og det skal saamen ikke være mig, der skal bringe ham fra sin Tro, thi
desto

defto lettere bliver det for mig, at trække paa Vagt med ham.

Leander

Du maae vel vogte dig for Corfits; du veed, det er in huul Krabat, og at han er ikke allene min Faders Tiener, men endog hans første Raadgiver.

Crispin.

Vagatel! Saadan en Person er jeg ikke bange for. Fordi han kan lase og skrive, og veed, jeg kan ingen af Delene, saa bilder han sig strax ind, han har opsluget al Verdens Blisdom, og jeg er en al Verdens Døsmer. Jeg havde for lidt siden nær givet ham en Attrepunding paa hans alvorlige Flab, saa han skulde have glemt, at lede efter sin Nathue?

Leander.

Fulgte han da med min Fader?

Crispin.

Ja, vist. Og saa begyndte den Flegel at raisonnere, men jeg lyfte ham hjem paa en Randens Faccon. Kort, Herre! forlad Dem kun paa mig; De veed, at, skönt det er ikke min Sag, at prale af mine Fortienester, jeg dog udretter, hvad De befaler mig, over og ikke under, og det er ikke første gang De har brugt mig i Deres hemmelige Erinder. Men, iblandt andet, Herre! hvor kommer det sig, at De er gaaet ud i Dag? Det er jo tværtimod min Befaling?

Leander.

Alcine har ladet mig sige, hun ønskede at tale med mig, og bad, jeg vilde oppebie hende her; — — men der, troer jeg, hun kommer.

R

Nien.

Niende Scene.

Leander. Crispin. Alcine. Dorine.

Alcine.

Min kiere Leander! De kommer, sørend jeg ventede Dem; jeg had Dem først komme om et Par Timers Tid.

Leander.

De har Ret, Jomfru! men De veed, at Længsel og Utaalmødigthed ere Elskerens bestandige Leds gere; allene at kunne beskue det Sted, hvor den Elskede lever, er for den brændende Elsker en quægende Trøst, en sød Belyst.

Alcine.

De smigrer, Leander! men lad os ikke spille Tiden dermed — Kan eet Øieblik har jeg at nyde Deres Nærverelse. Jeg skal hen og besøge en Veninde, og min Moder vil strax følge efter. Dette allene vilde jeg sige Dem, at Deres Fader — bliv ikke uroelig derover! — Deres Fader har begiert mig af mine Forældre.

Leander.

Min Fader?

Alcine.

Ja, og han har allerede faaet min Faders Lovte.

Leander.

Himmel! hvad siger De?

Alcine.

Trøst Dem! Min Moders Lovte har han ikke faaet: det faaer han aldrig; og, uden hendes Billie, skeer intet.

Leander.

Leander.

O, Gud velsigne Dem for den Trøst! Hvor De gjorde mig bange!

Alcine.

Imidlertid kielver jeg dog for Følgerne af denne Kierlighed. Deres Fader elsker mig — og tør vi vel haabe, at han nogentid vil tillade sin Søn, at ægte den, han selv elsker? Men — min Moder kunde træffe mig her — jeg maae gaae. Lev vel, min Bedste!

(Crispin og Dorine komplimentere hinanden. Alcine og Dorine gaae.)

Tiende Scene.

Leander. Crispin.

Leander.

Nu, Crispin! hvad mener du om alt dette? Hvad skal jeg gjøre?

Crispin.

Men rider Fanden ogsaa den gamle Abekat? At blive forliebt nu, da han er fire og halvfjerdesfindstive! Har gammel? Der har vi det, Herre! det er, gid jeg faae Skam, Marsagen, hvorfor han sendte os til Gorge. Men saa sandt som Crispin er en ærlig Karl, og saafremt min gamle Geist endnu vil staae mig bi, saa skal der ingen Lystighed blive af.

Leander.

Nu, hvordan troer du da, at kunne forhindre ham det?

A 2

Crispin.

Crispin.

Bagatel! Lad os kun først fare Penge imellem Hænderne, saa skal jeg nok flye Deres Herr Papa andet at bestille. Nei, seer mig til den gamle Patron, om han ikke ogsaa kan lade sig lyste! O, det er dog ingen Løgn, hvad Ordsproget siger, at gamle Katte kan ogsaa labe Melk. Saa rynket, saa gammel, og, saa at sige, allerede med den ene Fod i Graven — og dog kan det ikke være mindre, end — en Pige paa atten Aar! Det kalder jeg, i Sandhed, at extravagere. Hvad skal man sige om saadanne Mennesker? Naar de staae reiseferdige til at gaae ind i den anden Verden, saa vil de først ret begynde at leve; og det forunderligste er dette, at deres Begierlighed synes at tage til, ligesom Deres Kræfter tage af, saa at —

Leander.

Med din evige Moraliseren! Hvortil nytter den her? Gaae og præk den for min Fader! Eller giv mig et Raad, hvorledes jeg kan faae dette Galskab af hans Tanke.

Crispin.

Ja! men her er, gid jeg faae Skam, gode Raad dyre. — Hør, Herre! for det første veed jeg intet bedre at raade Dem, end at De seer til, at faae Jomfru Alcine i Tale, helst i Centrum, det forstaaer sig; og da kunde maaskee den lille vingede Kierlighedsgud indgive Dem et eller andet godt Indfald — Hvis ikke, saa er Deres Crispin, med Pande, Hænder, Fødder og alting, til hans Herres Tjeneste.

Leander

Leander.

Jeg vil gaae hjem og skrive et Brev til Gonsfru Meine, som du skal bringe hende. Du passer, forstaaer sig, at flye det enten til hende selv eller til Dorine, saaledes at ingen seer det. Kom!

Crispin.

Men nu skulde jeg hen til Deres Fader.

Leander.

Du skal først besørge Brevet.

(De gaae.)

Ende paa den første Akt.



Anden Akt.

(En Stue i Doktor Mirobolans Hus.)

Første Scene.

Mirobolan. Dorine.

Mirobolan.

Dorine! kom ind, Dorine!

Dorine.

Herre!

Mirobolan.

Du maae feie Gulvet over i denne Stue, og pynte lidt op, at alting kan være ordentlige og net herinde; jeg venter i Eftermiddag en Deel af mine Kolleger, som komme herhid, for at see, vi anatomere det døde Legeme, som bliver sendt mig i Dag.

Dorine.

Men hvorfor vil Herren have, at det nu skal skee i denne Stue? De ørrige gange er det jo altid skeet paa den store Sal.

Mirobolan.

Ja, det er sandt nok; men min Kone siger, det skifter sig bedre, at det skeer her, paa det at Salen kan staae ryddelig til at tage imod Fremmede i; og jeg synes, hun har Ret.

Dorine.

Dorine.

Det er let at begribe, hun maae have Ret; hvordan skulde det vel ellers gaae til?

Mirobolan.

Som du siger. Thi, foruden det, at vi her kan staae i Roelighed for os selv, har vi ogsaa den Fordeel, at Haven, som er imellem dette og Forhuset, befrier os fra den Støi og Allarm, som Pøbelens Tilværelse ved sig en Leilighed forarsage. Og isald der komme mange af mine Kolleger, saa staaer det ikke feil, at der jo vil blive hæftige indbyrdes Disputer; der er endeel iblandt os, som har saadanne ugrundede vanskelige Meninger, og ere saa paastaende i at forsvare dem, at de derfor aldrig kan forliges med dem, som ikke ere af samme Tanker; og disse Disputer finder jeg ikke at være værd at blive videre bekiendte; det er bedre, vi beholde dem for os selv.

Dorine.

Men, Herre! hvoraf kan det komme sig, at Doktorerne indbyrdes saa lidet stemme overeens? Man skulde snart troe, deres hele Videnskab var bygget paa lutter uviste Grunde, som de selv ikke mere kan finde Nede i; jeg troer, saa mange Doktorer der ere, saa mange ulige Meninger ere der ogsaa om een og den samme Ting.

Mirobolan.

Ja, det kan arrivere undertiden; men det har Medicinen ingen Skyld i.

Dorine.

Saa maae det da være Doktorernes Skyld; thi dette veed jeg vist, at Tingen maae have sine Aarsager.

Mirobolan.

Det kan maaskee være sandt, du siger. Men hvorom alting er, saa er det alt for høie Ting for dig at raisonnere om.

Dorine.

O, det er vel talt, Herre! Saaledes slipper De min Troe, ogsaa bedst dersfra.

Mirobolan.

Det er noget, som ikke kommer dig ved, og som du ikke har nødig at bekymre dig om.

Dorine.

Deri har vel Herren Ret. Men det er jo dog enhver tilladt, at sige sine Tanker, naar man ikke besfatter sig med at dømme? Og, fordi det ikke kom, mer mig ved nu, da jeg, Gud ske Lov! er frisk og stærk, saa vil det dog maaskee komme mig ved engang, om jeg formedelst Sygdom og Svaghed, imod min Villie, skulde falde i deres Hænder.

Mirobolan.

Godt, mit Barn! naar Tiden kommer, saa kom, mer vel ogsaa Raad; men nok om dette. Hør nu, hvad jeg vil sige dig. Du maae være tilstede og tage imod Kadaveret, og lade det strax bære ned i Kælderen; for jeg veed endnu ikke, om vi faae Tid til at anatomere det i Dag; maaskee vi sætte det op til i Morgen. Imidlertid maae jeg hen og besøge en tre, fire Patienter, som jeg ikke har stor Forhaabning om.

(Vil gaar.)

Do-

Dorine.

Jeg skal efterkomme alt det, Herren befaler mig.

Microbolan

(kommer tilbage igjen).

Ja, min lille Dorine! dersom du vilde gjøre alt det, jeg befalede dig, og jeg var vis derpaa, saa vilde jeg strax befale dig, at holde lidt af din Herre, som er saa god imod dig, og det, som mere er, elsker dig som sin egen Siel.

Dorine.

Bevares, Herre! hvad er dette? Bør De have slige Tanker, De, som har saa kien en Kone? I Sandhed, det synes mig at være ligesaa ubilligt som uchristeligt. Og dersom De ikke var min Herre, saa veed jeg ikke, hvad jeg kunde faae i Sinde at svare Dem.

Microbolan.

O, min kiære lille Glut! har du ikke hørt fortælle den Historie om Manden, som i Dag spiste Bønner, i Morgen Bønner, Overmorgen Bønner, at han tilsidst blev saa kied deraf, at han (med Lugt at sige) fik Opkastelse hver gang han siden fik Bønner at see? Har du ikke ogsaa hørt, at Folk, som i Begyndelsen holde Algerbøns for en Delikatesse, faae med Tiden saadan en Bæmmelse derfor, at de ikke engang kan taale Lugten? O, du maae troe mig, at det eenes er som det andet, og det er allene i Forandringer at Fornøielsen bestaaer.

Dorine.

Ja, det er en herlig Moral! og det af en Doktor, en studeert Mand, en Rangsperson, som burde

foregaae andre med gode Exempler! Hvad, om Fruen fik i Sinde, at betale Herren med samme Mynt, og ligeledes at divertere sig med Forandringer, hvad vilde De vel sige dertil?

Mirobolan.

Det er en ganske anden Saa. En Mandsperson, som har Levemaade, og følger Moden, holder det for Galanterie, at kareffere smukke Fruentimmer. Men en Kones Dyd og Agtelse bestaaer forættelig i Trost mod hendes Mand.

Dorine.

De maae forlade mig, Herre! at jeg paa ingent Maade kan være eenig med Dem i den Post. Jeg troer slet ikke, at Mandfolkene i saa Fald har andre eller større Privilegier, end Fruentimmerne, og det, som er Skam og Stiktsel hos disse, maae useilbarligen være det samme hos hine, baade for Gud og Menneskene.

Mirobolan.

Nei, det er langt fra. Thi, foruden at Mandfolkene ved mange Aars upaatalte Possession har faaet Hæd paa denne Sædvane, saa har vi ogsaa en gammel skreven Lov, som berettiger os dertil.

Dorine.

Dersom det er sandt, saa er det en affkyelig Lov, som hverken grunder sig paa Natur eller Billighed; og de, som have forfattet denne Lov, de maae have været uforfammede Mennesker og store Dosmere; thi jeg har hørt sige, at der skal gives Dosmere saavel i Lovkyndigheden som i Medicinen. Dog, jeg troer snarere, at Herren staaer og bilder mig noget ind. Det vilde

not

nok falde Dem vanskeligt, at vise mig denne Lov.
 Nei, Herre! gaae De hen og besøg Deres Patienter,
 og lad mig være i Ro.

Mirobolan.

Farvel, Dorine!

Dorine.

Gløgemaade, gode Herre!

Anden Scene.

Dorine (alene).

Nei, se mig engang til den Person! Man skulde
 kun lade ham raade sig selv lidt, saa vilde man faae
 nogle artige Løier at see. Det er dog forunderligt
 med disse stoffels Mænd, at de ikke kan lade sig noie
 med deres Koner! Altid Forandringer! ellers troe de,
 de umuelig kan leve. — Du, dersom jeg nogentid
 faaer en Mand i mine Dage, og han spiller mig flige
 Pudser, da troe mig, han skal ikke gjøre det omsonst.
 Seg — — Ah, Crispin! hvad vil du nu?

Tredie Scene.

Crispin. Dorine.

Crispin.

See, er du der, min Engel? Jeg gik saa og
 vankede frem og tilbage her omkring, for at passe paa
 Leiligheden til at flye dig dette Brev; og da jeg saae,
 at Doktor Mirobolan gik ud herfra, saa listede jeg
 mig ind.

Dorine.

Dorine.
 Luk den Dør i derhenne, at vi ikke skal blive overrumplet af nogen, medens vi tale sammen — jeg vil lukke denne. (De lukke en Dør paa hver Side.)
 Hvad er vel ellers Indholden af dette Brev?

Crispin.

Det skal jeg sige dig. Min Herre er næsten geraaden i Fortvivlelse over det, som Jomfru Alcine nylig sagde ham, angaaende Egtteskabet imellem hans Fader og Jomfruen.

Dorine.

Man maae tænke paa, hvorledes man kan forhindre det.

Crispin.

Det har du Ret i, lille Dorine! Der var heller ingen, som tabte mere derved end du; thi saa fik du ikke mig til Mand, jeg, som elsker dig, saa jeg maae blive gal derover.

Dorine.

Du mener da, det er en stor Fordeel, at faae dig til Mand?

Crispin.

Ja, det mener jeg ganske vist. Jeg er en Karl, som kan regne dig mine sytten Ahrer op af lutter Crispiner, alle drabelige Helte i Fredstider; kort, min lille Fæstemø! jeg troer, at naar vi To skulde regne vore Meritter op, saa blev vel Døtten ligesaa god som Laaget. Men derom en anden gang. Siig mig, hvor det kom sig, du stod her allene og talte med Døctoren?

Dorine.

Dorine.

Han befalede mig, at gjøre ryddeligt og pynte op herinde, fordi her i Dag eller i Morgen skal ankommes et dødt Legems, hvortil han venter endeel Fremmede, og han vil, det skal skee i denne Stue. Nu maae du sige til din Herre, at han maae være betænkt paa andre Midler, naar han vil tale med Jomfruen herester, siden det ikke mere kan lade sig gjøre paa dette Sted, af den Harsag, som jeg har sagt. Flye mig Brevet: jeg vil strax levere Jomfruen det, og see, om jeg kan faae Svaret tilbage med.

Erispin.

Der har du det. Løb strax, og kom snart igien.

Fjerde Scene.

Mirobolan. Elvire. De Forrige.

Mirobolan

(udenfor, banker paa Døren).

Dorine! heida, Dorine! luk mig op i en Hast.

Dorine.

Himmel! hvad skal jeg nu gjøre? Der er Herren-

Erispin.

Det var et Fandens Puds. O, gid jeg nu stod midt paa Spraa, saa var jeg dog bedre faren!

Elvire

(udenfor, banker paa den anden Dør).

Dorine! luk op, Dorine!

Dorine.

Ah! nu er det sidste værre, end det første. Der er Fruen ogsaa.

Erispin.

Crispin.

Nei, nu — nu er ogsaa Fanden løs.

Dorine.

Var hun ikke ogsaa kommet, saa kunde du have løbet ned i Kielderen.

Mirobolan.

Vil du lukke op, Dorine! eller hvad vil du?

Dorine.

Ah! jeg er forloren.

Crispin.

Nu faaer jeg vist nok Skam for alle mine gode Dage.

Dorine.

Hør, Crispin! læg dig i en Hast op paa dette Bord, og stræk dig lige ud saa lang som du er: saa vil jeg sige, at du er den, som har hængt sig, og nyligen er bragt herhid.

Crispin.

Gaaer du fra Forstanden?

Dorine.

Saa, saa! ingen *Raisonnements*! gisr, som jeg siger.

(Crispin lægger sig op paa Bordet, og Dorine lukker op for Mirobolan.)

Mirobolan.

Du veed godt at lade Folk staae og bie. Jeg glemte noget ovenpaa, som jeg strax maae op og lede efter.

(Han gaaer hastig over Theatret, uden at blive Crispin vaer, og gaaer ind ved Siden af den Dør, som Elvire banker paa. Dorine lukker Elvire op.)

Elvire.

Elvire.

Hvor kommer det sig, man skal raabe femten gange, før du vil lukke op?

Dorine.

Jeg var i Færd med at tage imod dette Kadaver, og hørte vist ikke, at Fruen kaldte meer end den sidste gang.

Mirobolan

(kommer tilbage).

Min Kone — Hvad gjør Du her?

Elvire.

Jeg vilde see, hvorledes Dorine har gjort reent herinde.

Mirobolan.

Det er Ret; see kun efter.

(Han gaaer ud igien af den Dør, hvor han først kom ind.)

Elvire.

See vel til, at alting er smukt og ordentligt her, og sei Galvet over nok engang. Jeg gaaer strax bort. Jeg kan ikke taale at see saadant et Syn; det pleier gierne at opfylde mit Sind med skrækkelige Forestillinger, naar jeg skal sove, eller ængste mig i Drømme.

Dorine.

Saa gjør Fruen ogsaa vel i, at De ikke seer derhen. Forlad Dem paa mig. Jeg skal bære Omsorg for alting. (Elvire gaaer.) Nu, Crispin! hvad synes du om mit Indfald? Gik det ikke godt?

(Crispin springer ned af Bordet. Dorine sukker Dorene igien.)

Crispin.

Crispin.

Jo, det har du Ret i; ingen, uden du, kunde falde paa Sligt; og jeg maae tilstaae, at vi slap derfra for godt Kiøb. Men — jeg er her i et usikkert Farvand. Det er bedst, at retirere i Tide, for at undgaae nye Fataliteter, som maaskee kunde komme mig dyrere at staae, og — —

Mirobolan

(banker atter paa Døren).

Dorine! Dorine! luk op! vær snar!

Dorine.

Der er Herren. Læg dig op paa Bordet igjen! Hurtig!

Crispin

(i det han lægger sig paa Bordet).

Oh, saa gid den bestialske Doktor ogsaa var paa Bloksbierget!

(Dorine lukker op.)

Mirobolan.

Jeg troer, at jeg i Dag maae vere overseet af en Uale! jeg glemmer Halvdelen af det, jeg skal have med mig. Jeg lovede en vis Frue nogle Piller — Men, Dorine! hvad er dette?

Dorine.

Det er den, som har hængt sig, og som Herren har talt om. Han blev nylig bragt herhid, og laae paa samme Sted, da De før var herinde.

Mirobolan.

Da saae jeg ham dog ikke. Men hvor kommer det sig, at han har alle sine Klæder paa?

Dorine.

Dorine.

De vilde ikke trække dem af ham strax; men de bad, at de maatte saae dem siden.

Mirobolan.

Det forstaaer sig. (Han søler paa Crispin.) Jeg troer, paa min Vre, det er bedst, at jeg anatoimerer ham strax, mens der endnu er nogen Varme i ham. Dorine! løb i en Hast op efter mine Knive og de andre Instrumenter; de ligge i et Vundt paa Bordet i mit Studerekammer.

Dorine.

Men, Herre! det vil blive Dem alt for stor Uleilighed, siden der endnu slet ingen Anstalter ere giorte dertil; og desuden bie jo Patienterne, som De skulde besøge?

Mirobolan.

Ja, om de nu skal bie et Par Timers Tid længere, saa vil de dog ikke derfor krepere.

Dorine.

Men om nu nogen af dem døde imidlertid, saa —

Mirobolan.

Saa er det ikke min Skyld. Skal de døde saa hastig, saa kan jeg ikke holde Livet i dem, og saa kan det være dem lige meget, enten jeg besøger dem, eller ei.

Dorine.

Jo, forlad mig det, Herre! Naar gode Medicamenter komme i rette Tid — —

Mirobolan.

Gaae du kun, som jeg siger, og hent mig mine Instrumenter herved. Imedens der endnu er nogen

Varme tilovers i ham, kan jeg saa meget desto bedre finde Melkaarerne, og de Receptacula, som modtage og føre Fordøielssæften til Hjertet, og befordre San- guificationen.

Dorine.

De husker ikke heller paa, Herre! at De nu gaaer mig i Veien, og hindrer mig fra at gjøre reent herinde, som jeg skulde. Det er bedre, De bier til i Morgen, som De før sagde.

Mirobolan.

Dersom du ikke vil gaae, saa gaaer jeg selv.

Dorine.

Jeg faaer da vel at gaae, siden Herren saa vil have det.

(Hun gaaer.)

Mirobolan

(betragter Crispins Ansigt, og knapper Klæderne op paa ham).

Han seer just ikke ilde ud; men der er dog noget Modbydeligt i hans Lineamenter. — Ja, det kan ikke være anderledes: enten maae alle Metopscopiens og Physognomiens Regler være falske, eller ogsaa maatte han hænges, det kan ikke slaae mig feil. — Hvilken Fordøielse skal det nu ikke være mig, at gjøre en crucial Incision i hans Legeme, og aabne hans Mave, lige fra Brystbenet til os pubis. Hjertet slaaer saamen i ham endnu. O, dersom nogen af mine Kolleger nu vare her tilstæde, i Særdeleshed dem, som stikke i Bildfarelse og har vrang Meninger i Medicinen: hvor skulde jeg ikke nu overbevise dem derom, og vise dem her, ved Hjertekammernes Udvidelse og Tillsammendragelse, den rette Aarsag til Blodets Circulation.

Fem-

Femte Scene.

Mirobolan. Crispin. En Chirurgus.

Lidt efter ham Dorine.

Chirurgen

(Kommer ind af den Dør, som Mirobolan lod
staae aaben efter sig).

Herr Doktor! nu er det paa det Yderste med Sekretairen; han er bleven meget slettere siden i Gaar; og jeg skulde bede, De strax vilde komme hen til ham.

Mirobolan.

Jeg skal komme derhen om en Times Tid eller to; nu har jeg ikke Leilighed.

Chirurgen.

Men imidlertid saaer Sygdommen Overhaand; det er høistnødvendigt, at Herr Doktoren strax følger med mig derhen.

Mirobolan.

Hører han ikke, jeg siger, at jeg nu ikke har Leilighed dertil? Bliv kun ved at aarelade ham. Om et Par Timers Tid skal jeg komme, og see, hvordan det staaer til.

Chirurgen.

Jeg troer ikke, Herr Doktor! det er tienligt, at aarelade ham mere.

Mirobolan.

Troer han da, jeg veed ikke, hvad jeg gjør? Aarelad han ham kun, som jeg siger.

Chirurgen.

Men, Herr Doktor — —

Mirobolan.

Men, Herr Chirurgus — Ingen videre Snak!
Gaae og giør, som jeg siger.

Chirurgen.

Hør dog, hvad man har at sige — —

Mirobolan.

Jeg vil det, jeg befaler det, han skal aarelades!
Det lader smukt, at han, som en ung Chirurgus, vil
staae her og disputere med en gammel legitime promo-
veret Doktor!

Chirurgen.

De maae sige, hvad De vil, Herr Doktor! saa
aarelader jeg ham dog ikke; thi jeg er vis paa, at i
den Tilstand, han nu er, vil den mindste Aareladen
useilbarlig forarsage hans Død.

Mirobolan.

Jeg skal lade ham aarelade af en anden, og det
til Trods for ham.

Chirurgen.

Ligesom De behager, Herr Doktor! Jeg for
min Part vil ingen Deel have deri. Adieu.

(Han gaaer.)

Mirobolan.

Adieu.

Stette Scene.

Mirobolan. Crispin. Dorine.

Dorine.

Jeg er ikke god for at finde enten Knive eller
Instrumenter, Herre! om jeg saa stod paa mit Hoved.
Og desuden bad Fruen mig lade Herren vide, at der
hvert

hvert Dieblis kommer Bud fra en Sekretaire, som er blandt Døtes Patienter, og beder, at Herren endelig vil komme strax derhen. Stakkels Mand! han skal være meget slet, og tillige meget bange for at døe.

Mirobolan.

Jeg seer da nok, at jeg kommer til at sætte dette Arbeide op til i Morgen. Dorine! lad Kadaveret bæres ned i Kielderen.

(Han gaaer.)

Dorine.

Det skal see, Herre!

(Hun lukker Døren i efter ham.)

Crispin

(Springer ned af Bordet).

Ah! jeg har udstaaet Dødens Angest! Hør engang, hvor Hiertet slaaer i Livet paa mig, ligesom Perpendikelen i et Uhr. Nu gjorde jeg ogsaa som en Skielm imod mig selv, dersom jeg blev her et Dieblis længer.

Dorine.

Hvor vil du hen?

Crispin.

Hvad? I Pokkers Skind og Been! spørger du nu, hvor jeg vil hen? Tænker du, jeg vil ligge her og lade mig sliere op og massakrere som et Beest? Du gaaer, med koldt Blod, op efter hans Knive, hans Instrumenter, og alt det Gaudens Kram, han vil frakassere mig med: og saa vil du endda, at jeg skal blive her? Vener du, at jeg er gal?

Dorine.

Du Nar! sig ikke meer, end du veed. Jeg gif selv op efter hans Instrumenter just for han ikke skulde

saae

faae dem; jeg giemte dem for ham; og jeg har giemt dem saa vel, saa han skal være saa god og lade mig det vide, før han faaer dem igien.

Crispin.

Ja, ja! hvem der kun vilde troe dig paa dine Ord! Du har saamen en Vre at tale med! Tilviisse! Gotsblitz! Skulde man vel troe, at en Pige kunde være saa dievleblendt haardhertet, at hun kunde staae og see paa, at den, som elsker hende, som snart skal være hendes Egtemand, blev staaet, opstaaen, trancheret og, kort sagt, værre medhandlet, end et Nød i Slagtertiden?

Dorine.

Hvor du staaer og fladdrer op af Bæggene! Me, ner du, jeg havde ladet det komme saa vidt? Nei, nei, gode Karl! jeg tænker, at faae bedre Nytte af dig! Men nu maae du bide lidt efter mig her; jeg vil see til, at jeg kan levere Jomfruen Brevet, og faae Svar derpaa.

Crispin.

Allevegne vil jeg bide efter dig, men her — det maae Fanden,

Dorine.

Hvorfor?

Crispin.

Naar jeg allene tænker paa hans forbandede Knive og Instrumenter, saa skielver mit hele Legeme, ligesom jeg havde Kolden. Jeg vil holde mig op herudensfor paa Gaden saa længe. Kommer mig da nogen for nær, saa kan jeg dog sægte med Hælene. Men her vilde jeg ikke blive for al Verdens Guld. Mit stakkels Ho,

ved

ved er blevet saa forvirret ved alle disse Spilopper, at alt, hvad jeg seer, forekommer mig som lutter Knive og Instrumenter.

Dorine.

Saa gaae da, du Kujon! Lad Tiden ikke falde dig lang derude.

Crispin.

Nei, det har ingen Nød, naar jeg bare først kommer udenfor. (Ligesom han vil gaae ud, banker det paa Døren.) Saa, for tusinde Ulykker! nu gaaer det arme Leynet an igjen. Det første Døren kommer op, springer jeg luft ud over Hals og Hoved.

Dorine.

Det skal du vel lade være; det var, at fordærve alting. Læg dig strax op igjen.

Crispin.

Aldrig i Evighed! Hvem Ganden kan vide, om han ikke kan have sine Knive i Kommen? - Var jeg ikke saa om en Hals?

Dorine.

Dersom jeg ikke havde glemt Nøglen til Kielderen inde, saa kunde jeg lukke dig derned.

Crispin.

Gør af mig, hvor du vil; men aldrig min Livstid mere paa det fordamte Bord!

Dorine.

Nu, saa vil jeg gøre en Doktor af dig. Inde i den anden Stue ligger en af Herrens gamle Kioler, den vil jeg give dig paa. Du kan sige, du har hørt, at Kadaveret skulde anatomeres i Dag, og er derfor

kommen herhvid. Spørger han da mig om Kadaveret, saa vil jeg sige, det er bragt ned i Kielderen.

Crispin.

Ja, nu! det gaaer an. Af to onde Ting maae man vælge den mindste. (Dorine gaaer. Det banker atter.) Giv Tid, din Flegel! til jeg bliver omstøbt: saa skal jeg nok være Karl for min Hat. Du skal I saae en Doktor at see af den første Skuffe, en veritabel Composition af Hippokrates og Alexander Magnus. I det mindste staaer jeg ikke fare for, at blive enten friskaseret eller afpryglet saa længe jeg er i den Dragt. Jeg hasarderer allene, at blive råbet ved min Uvidenhed; men jeg tænker, det gaaer mig vel ikke værre, end saa mange andre brave Doktores, der ere i samme Omstændigheder.

Dorine

(Kommer tilbage med Kiøle, Harv o. s. v., og hjælper ham det paa).

Hurtig! Saaledes. Du lukker jeg op.

(Hun lukker Døren op.)

Crispin.

Gjør det. Og lad kun ham understaae sig at troe, jeg ingen Doktor er — —

Syvende Scene.

De Forrige. Lise.

Lise.

God Dag! Er Doktoren hjemme?

Dorine.

Nei, han er ikke.

Lise.

Lise.

Der staaer han jo. Hvorfor vil hun nægte hendes Herre hiemme?

Dorine.

Hvad godt vilde hun ham ellers?

Lise.

Jeg vil kun tale et Par Ord med ham.

Crispin

(meget alvorlig).

Hvad er hendes Forlangende, min Kiære?

Lise.

Jeg skal sige Dem det, Herr Doktor! Min Frue har mistet en lille Skisdehund, som hun elskede saa inderligen, at hun nu er færdig at fortvivle over dens Tab. Hun kaster al Skylden paa mig, siger, den er kommen bort formedelsst min Uagtsomhed, og paa staaer, jeg skal fæste hende Hundemigien. Siden jeg nu har hørt, at Herr Doktoren forstaaer, at signe, mane og vise mig igien ligesaa godt, som De forstaaer Medicinen, saa —

Crispin.

Ja, mit Barn! hun kan forlade sig paa, at jeg forstaaer ligesaa godt det ene, som det andet.

Lise.

Det veed jeg, Herr Doktor! og derfor kommer jeg til Dem, for at bede Dem, give mig Oplysning om, hvor den er bleven af. Jeg har her lidt til Dem for Deres Umage.

Crispin.

Hvor længe er det, siden den blev borte?

S 5

Lise.

Lise.

Det er tre Dage siden, Herr Doktor!

Erispin.

Hvad Time og Klokketiet paa Dagen?

Lise.

Klokken imellem Elleve og Tolv om Middagen.

Erispin.

Hvad Kolor har Hunden?

Lise.

Den er hvid, og sort paa Næsen; der er ellers endnu noget at observere ved den — som jeg undseer mig ved at sige Dem.

Erispin.

Det merker jeg ogsaa. Tael kun reent ud, mit Varn!

Lise.

Det er — Stiertern, reverenter talt, den er sort paa Enden, Herr Doktor!

Erispin.

Ja, der har vi det. Nu har jeg nok.

(Han mediterer).

Lise (til Dorine).

Det er en brav Mand, denne Doktor; han redder mig af min Fortred.

Dorine.

Ja, det har hun saamen Ret i.

Erispin.

Hør, mit Varn! er det ikke tre Dage, siden Hunden blev borte?

Lise.

Jo, Herr Doktor?

Erispin.

Crispin.

Klokken imellem Elleve og Tolv om Middagen?

Lise.

Jo, vist.

Crispin.

Hunden er hvid, og sort paa Næsen?

Lise.

Ja.

Crispin.

Og Stierten, siger hun, er sort paa Enden?

Lise.

Ganske rigtig, Herr Doktor!

Crispin.

Hør, mit Børn! hun maae tage Piller ind.

Lise.

Hvorledes? Jeg tage Piller ind?

Crispin.

Som jeg siger.

Lise.

Men hvad kan det hielpe til at finde Hunden?

Crispin.

Det maae jeg forstaae: det er noget, som gaaer over hendes Forstand.

Lise.

Hvad skal det da være for Piller?

Crispin.

Det er lige meget: de første de bedste, hun kan faae paa Apotheket. Hun skal tage dem ind i lunket Vand. Men det maae for alting nøie passes, at hun tager dem ind just paa den Tid af Dagen, da Hunden er bleven borte, nemlig Klokken imellem Elleve og Tolv om Middagen.

Lise.

Lise.

Men, Herr Doktor — —

Crispin.

Snak! min Pige! hun maae bære Respekt for en Doktor og for hans Ordination. Gjør hun kun som jeg befaler, og lad mig siden sørge for Resten; jeg vil være hende Mand for, at Pillerne skal gjøre deres Virkning.

Lise.

Hvor mange skal jeg da tage ind?

Crispin.

Ikke flere, end fem.

Lise

(giver ham en Specie).

Herr Doktor! jeg beder, De ikke vil forsmaae denne Specie. Dersom Middelet hjælper, og vi faae Hunden igjen, saa skal De saamen altid have min og flere gode Benners Næring;

Crispin.

Jeg takker — Og skulde hun ikke faae Hunden igjen, saa kan hun troe, det er saamen hverken min eller Pillerens Skyld.

Lise.

Man faaer nu at see. Adieu, Herr Doktor!

(Hun gaaer, og Dorine lukker efter hende.)

Dorine.

Seer du, Crispin? Vil du nu lyde mig en anden gang? Du fik ikke saasnart Riolen paa, sørend der begyndte at regne Penge ned til dig.

Crispin.

Crispin.

Jeg staaer selv og tænker derpaa. Gilleme, Dorine! dersom jeg endnu var i mine unge Dage, saa vilde jeg strax give mig til Doktoriet: jeg seer, at den Haandtering rigelig søder sin Mand. Man kan ordinere og befale, hvad der falder En ind: man staaer ingen til Ansvar: man har intet Regnskab at aflægge: og det, som endda er det bedste, man fortjener Penge som Græs. Nei, dette Paasund finder jeg anderledes min Regning ved, end det forrige.

Dorine.

Jeg kan endnu ikke bære mig for at lee ad din ravgale Ordination. Det var Pokker til Indfald, at Pigen skulde tage Piller ind, for at finde sin Hund igjen! Hvor kunde du falde paa sligt urimeligt Tsi?

Crispin.

Nimeligt eller urimeligt, saa er det første Indfald ved saadan en Leilighed altid det bedste; jeg skilte mig derved, saa godt som jeg kunde. Hvordan vilde du, at jeg skulde bære mig ad i sligt et Tilfælde, jeg, som hverken kan lase eller skrive, og forstaaer mig hverken paa Hvidt eller Sort i det, hun vilde vide? Den eneste Medicin, jeg kender, er Piller, derfor kunde jeg ikke heller ordinere hende andet, end Piller; og, hvor splittergalt det end var, saa saae du jo dog, at hun fandt sig deri. Men nu er det bedst, at jeg lægger Doktorhabiten af, og bier efter dig udenfor, som vi har aftalt.

(Crispin begynder at slæde sig af. Det banker paa Døren.)

Dorine.

Dorine.

Heida! Crispin! Riolen paa dig igien! Hører du ikke, det banker?

Crispin

(i det han klæder sig paa).

Det saa! nu slaes Møringen til. Jeg er kun bange for, at det er din Herre.

Dorine.

Enten det nu er ham, eller ikke, saa maae vi fulbende, siden vi har begyndt.

(Hun luffer op).

Ottende Scene.

Buurman. Crispin. Dorine.

Buurman.

Er Doktor Mirobolan hjemme?

Dorine.

Hvorfor? om man maatte spørge.

Buurman.

Jeg vilde gierne tale et Par Ord med ham.

Dorine.

Fra hvem?

Buurman.

Fra hvem? Fra mig selv.

Dorine.

Med Tilladelse, hvem er han?

Buurman.

Jeg er en Mand, som hun ikke kiender.

Dorine.

Det er ganske vist. Men kiender Doktor Mirobolan ham da?

Buur-

Buurman.

Nei, ikke det jeg veed, og jeg ikke heller ham.

Dorine.

Da staaer han saamen der. Men jeg vil først spørge, om han har Tid at tale med ham.

Crispin

(i sin forrige Doktor-Tone).

Hvad er det, man forlanger af mig?

Dorine.

Det er denne gode Mand, som vilde have den Ære at tale med Herren.

Crispin.

Lad ham komme nærmere, og sig hans Begiering med saa Ord.

Buurman

(Efter endeel Komplimenter).

Velbaarne Herr Doktor! Det er bleven mig sagt af Godefolk, at De ikke allene er en habil Doktor, men at De endog forstaaer Medecinske Kunstere: jeg har derfor taget mig den Frihed, at ville konsulere Dem i en vis Affaire.

Crispin.

Siig kortelig, hvori det bestaaer.

Buurman.

Jeg vil da først i Korthed sigge mit Navn, og andre Omstændigheder, til fornøden Oplysning. Jeg hedder Buurman, og boer i en Landsby, som ligger omtrent fem Fierdingvei her fra Staden; jeg er en Pollike af Fødsel, af Profession Barbeer, og tillige Stedets Virkeskriver, og jeg betaler godt.

Crispin.

Crispin.

Begyndelsen er brav nok. Videre.

Buurman.

Jeg er da endelig, i al Høviskhed og Tugt, bleven forlobt i en lille Pige, som hedder Gunild, i vor Bye. Nu er der en vis Spradebasse, som insinuerer sig hos Pigen, og ofte besøger hende. Disse ere Omstændighederne, Herr Doktor! Nu vilde jeg, for gode Ord og Betaling, spørge Dem: om Pigen elsker mig, eller den anden? Thi, imellem os sagt, frygter jeg riagtig for, at den anden har stukket mig ud. Og dernæst: om det af Nativiteterne kan erfares, om det udtryffeligt er skrevet i Skiebneens Bog, at hun skal være min Kone?

Crispin.

Hvorledes seer Pigen ud? Er hun velskabt?

Buurman.

Jo, men, hun kan nok passere; hun er høi og vel voksen; hun har brune Dine, og en velproportioneret Næse.

Crispin.

Hun er høi, og vel voksen, siger han? Hun har brune Dine, og en vel proportioneret Næse?

Buurman.

Ja, har hun sad, Herr Doktor!

Crispin.

Hør, min Ven! han skal tage Laxerpiller ind.

Buurman.

Laxerpiller?

Crispin.

Just Laxerpiller! af dem, som man i Almindelighed kober paa Apotheket; men han kommer til at tage

tage en halv Snees, min kære Mand, for hans Tålles Førligheds Skyld.

Buurman.

Men naar jeg tilforn har taget Piller ind, saa har det været for at purgere min Mave. Det er jo absurd i den højeste Grad, at — —

Crispin.

Staae ikke her og snak hen i Veiret om Ting, som han ikke begriber. Gjør, som jeg siger: tag Pillerne ind; og lad mig sørge for Resten. Det er en Videnskab, som er skult for hans Dine, og som jeg ikke kan demonstrere ham, med mindre han havde studeret, og forstod Latin; thi saa kunde jeg endda aabene ham endeel deraf.

Buurman.

Vær da saa god og lad os høre, Herr Doktor! Jeg forstaaer dog en temmelig Deel Latin, uden saa er, at Latinen er bleven forandret, siden jeg gik i Skole.

Crispin.

Hvorledes? Han forstaaer Latin, siger han?

Buurman.

Sa vist.

Crispin.

Saa meget desto bedre for ham! Ellers finder jeg det ikke ræsonligt, at indlade mig videre; thi saasnart han vil raisonnere med en Doktor, er det ude med ham. Jeg siger derfor endnu engang, at han skal gjøre som jeg siger. Men jeg kan ikke opholde mig her længer: jeg har Forretninger paa andre Steder.

2

Buur-

Buurman.

Det er billigt, Herr Doktor! at jeg fornøier Dem for Umagen, førend jeg gaaer.

Crispin.

Det er vel talt. Du kan jeg, gid jeg faae Skam, høre, at han forstaaer Latin.

Buurman

(i det han griber i Lommen).

Piller skal jeg tage ind! Det er vanskeligt, at begribe.

Crispin

(rækker Haanden frem).

Ja, ja, Piller! Væs han kun paa Udspillet, og see, om han ikke da giver mine Ord Magt.

Buurman.

Der ere to Slettedaler, Herr Doktor! Det skal ikke blive derved, isald Tingen gaaer vel af.

Crispin.

So, det skal jeg være Mand for.

Buurman.

Adieu, Herr Doktor! (Udsides) Det er besynderligt med disse lærde Folk, de har altid noget, jeg veed ikke hvad, saa Bildt og Underligt i deres Væsen.

Crispin.

Serviteur! Adieu.

(Buurman gaaer, og Dorine lukker Døren efter ham.)

Dorine.

Nu, det bekiender jeg: før en Specie, og nu to Slettedaler i courant Mynt, og det paa saa kort en Tid! Du burde, efter gammel Skik og Brug, dele denne Fortieneste med mig; thi jeg har dog den største Deel

Deel i alle disse Optøier, og du var nok aldrig bleven Doktor, hvis jeg ikke havde gjort dig dertil.

Crispin.

Sie du kun stille, min Slut! vi skal have os en lystig Dag derfor. Lad mig kun beholde Pengene; du veed, jeg gjør ingen Afgud af dem; og for Resten er det jo ligemeget, hvilken af os, der har dem, siden vi dog begge to tigge til een Pose.

(Det banker.)

Dorine.

Det banker igien. Der er maaskee ny Fortieneste.

Crispin.

Det saa! lystig, mine Venner! skönt, sandt at sige, er jeg allerede fæd deraf. Men hvem seer jeg? Det er Lucifer selv.

Niende Scene.

De Forrige. Mirobolan.

Mirobolan.

Nu, har du gjort, hvad jeg befalede, Dorine?

Dorine.

Ja, Herre! jeg lod Kadaveret bære ned i Kiel, deren. Men her staaer en af Deres Herrer Kolleger, som er kommen hid, for at besøge Dem, og for at see paa Anatomieringen.

Mirobolan.

Min Herre! uagtet jeg ikke har den Ære, at kiende Dem, er De mig dog meget velkommen. Det gjør mig imidlertid ondt, at De har umaget Dem forgieves; thi vort Arbeide gaaer ikke for sig sørend i Mor-

gen. Dersom det da behager Dem, at høre os med Deres Nærværelse, saa skal De tillige faae en Tale at høre, som jeg vil holde over denne Materie, og som just ikke skal være af det almindeligste Slags.

Crispin.

Min Herre! jeg er Dem meget forbunden; og saa sandt jeg er en brav Doktor, skal jeg ogsaa rigtig nok indfinde mig. De er en Mand, min Herr Doktor! en Mand, hvis Reputation — som med Reputation — i skulde og hemmelige Ting — — Med saa Ord, min Herre! De kan forlade Dem paa, at jeg skal komme.

Dorine.

Men dersom jeg skal gjøre reent herinde, saa er det fornødent, at De lader mig have Noe dertil. Altid kommer Herren og forhindrer mig, naar jeg er bedst i Arbejde!

Mirobolan.

Nu gaaer jeg strax igien. — Min Herre! siden det træffer sig saa vel, at jeg har den Ære at finde Dem i mit Huus, saa vilde jeg nok konsulere Dem i et Tilfælde, som er arriveret en af mine Patienter, og høre Deres Betænkning derover.

Crispin.

Paa en anden Tid skulde det være mig en Fornøjelse, at besvare Dem, Herr Kollega! men nu maae De have mig undskyldt, da jeg just i dette Øieblik skal hen paa et Sted, hvor min Nærværelse er fornøden.

Miro-

Mirobolan.

Det skal være gjort i et Dieblis. Denne Patient har havt baade tredie og fjerdedags Fieber, og tilsidst blev det til en hverdags Fieber. Alt dette kunde man begribe; og det har vi ogsaa skilt ham af med, saa han næsten var restitueret. Men nu kommer jeg til det, jeg vilde sige. Saa snart hverdags Fieberen ophørte, saa faaer han nu ikke Sovn i sine Dine hverken Dag eller Nat, og han spytter en slimagtig Materie, som er ganske hvid; og det er, i mine Tanker, et meget slet Tegn; thi, som Hippokrates siger: à pituita alba aqua inter cutem supervenit; hvilket er det samme, som Grækerne kalde Leucophlegmata. Dersom da, efter Hippokrates Mening, denne hvide slimagtige Materie er et ufeilbart Kiendetegn, at Patienten laborerer af Vattersøet: hvad holder De da vel for, Herr Kollega, at man kunde ordinere, som det tienligste Middel til at forhindre, at Sygdommen ikke griber videre om sig?

Crispin.

Ja — — Men det var utilgiveligt, om jeg understod mig, at raade Dem, Herr Kollega! Dem, der allerede har indlagt Dem saa megen Berømmelse i den medicinske Verden, og jeg, som er en ung Mand, og kun en Lærling mod Dem at regne — nei, forlad mig det —

Mirobolan.

O, lad os ikke giøre Komplimenter. De obliger mig, min Herre! dersom De vil sige mig Deres Tanker derom.

Crispin.

Nei, det lader jeg vel være. Jeg veed alt for vel, at De ikke behøver at raadsføre Dem —

Mirobolan.

O, vi kan behøve gode Raad allesammen. Jeg for min Part gider gjerne hørt Andres Tanker over en Ting, som jeg selv har tænkt over. Jeg er langt fra ikke af det Slags Folk, som ere saa forgabede i deres egen Klogskab, at de ikke finde Smag i andet, end deres eget, og som før skulde lade en Patient krepere, førend de skulde raadsføre sig med andre. De kan derfor gjerne sige mig Deres Mening, isald De behager.

Dorine

(sagte til Crispin).

Kan du ikke sige, hvad der først falder dig ind, enten det er saa eller saa. (Branten, til Mirobolan) Herren gjør saa længe af det; De tænker ikke paa, at jeg har mere at bestille.

Mirobolan.

Kun et Dieblif endnu.

Crispin.

Min Herre! i deslige Tilfælde er man ofte raadvilb. Jeg skal sige Dem, at — sandt at sige — — dersom det var af en anden Vessæffenhed — — og dersom ikke dette — —

Mirobolan (for sig).

Jeg veed ikke, hvad jeg skal sige om denne Mand.

Crispin.

Mogle Pisser — —

Miro-

Mirobolan.

Hvorledes? Giv ham Piller ind? Nei, det var paa eengang at giøre af med ham. Det var at svække de saa Kræfter, som han endnu kan have tilbage, skönt de fleste ere allerede under disse afskillige og langvarige Svagheder medtagne.

Crispin.

Ganske rigtig, Herr Kollega! Men saaledes meente jeg det heller ikke. Jeg siger, at — at nogle Piller, som jeg tog ind i Morges, nøder mig til at tage Afsked paa det snarreste.

Mirobolan.

Ja, det er noget andet. Nu, saa vil jeg ikke heller opholde Dem længer. Dorine! viis denne gode Ven hen, hvor han behøver. Min Herre! jeg er Deres Tjener.

(Han gaar.)

Crispin.

Deres Tjener igien, saa er det betalt. — Nu, siden jeg slap denne gang med Vren og begge Vren, saa har jeg nu intet mere at frygte for. Men nu skal ogsaa en Skielm i mit Navn agere Doktor længer. Jeg vil bide efter dig herudensfor, som vi har aftalt.

(Han trækker Doktorhabiten af.)

Dorine.

Gaa da. Stakkels Crispin! denne gang var det paa det yderste med dig.

Crispin.

Ja, havde jeg ikke faaet det lykkelige Indfald om Pillerne, var jeg sikkert bleven røbet. Men Lykken

var med mig denne gang, som sædvanlig. Hør, Dorine! lad mig nu ikke bide for længe efter dig herude.

Dorine.

Nei, jeg vil strax gaae ind, og see, at jeg kan faae dig expederet. Jeg maae og passe paa at være tilstæde her, og tage imod det rette Kadaver, naar det bliver bragt herhid, paa det at ingen af vore Folk skal merke noget dertil.

(De gaae hver til sin Side.)

Ende paa den anden Akt.



Tredie

Tredie Akt.

Scenen er paa Gaden, ligesom i første Akt.

Første Scene.

Leander. Crispin.

Crispin.

Nu, Herre! hvad siger De om mine Avantures?

Leander.

De ere artige nok.

Crispin.

Jeg synes, at man nu gierne kunde sætte mig paa Listen med disse Liders store Avanturiers. Nylig var jeg Doktor, og fortiente Penge i Overflodighed, og nu er jeg en stakkels Lakci, hvis hele Indkomst beløber sig til 365 Dage om Aaret. Før stod jeg paa Springer, at sendes ind i den anden Verden, med et Dofin Separire-Messers i Mæven, og nu staaer jeg her paa fri Fod igien, saa at der kan blive af mig, hvad der skal være.

Leander.

Ja, alt dette er løierligt nok. Men, Crispin! du maae i Faren igien: du maae nok engang ind i Mirobolans Huus for mig.

5

Crispin.

Crispin.

Jeg, Herre?

Leander.

Du selv!

Leander.

Men, Herre! kan De da være saa forfærdelig haardhierret, at De nu igien vil udsætte Deres stakkels Tiener for alle de Fataliteter, som han med saa megen Møie nylig maatte redde sig ud af? Det er jo, at kanalisere med Mennesker, som med umælende Bæster! De har godt ved at befale, Dem koster det kun Ord; men jeg arme Dievel, jeg risikerer det samme som før, eller i det mindste et godt Livfuld Prygl. Ellers synes mig, Herre! det var bedre, at De selv gik derhen engang; jeg veed dog, for Pokker, at De endelig maae kunne forrette Deres egne Sager ligesaa godt som jeg.

Leander.

Men jeg frygter, at Mirobolan skulde faae mig at see; og saa var al min Forhaabning ude; thi kommer han først paa Spor efter mig, saa bliver det ham en let Sag, at faae Næsten at vide; og da vil det ikke feile, at han fortæller min Fader det altsammen. Nei, Crispin! du maae gjøre det; du vover intet derved, siden han ikke kender dig.

Crispin.

Nei, nei! De har Ret. Jeg vover intet, slet intet, uden min stakkels Nyg og Arme og Been og det hele Lezeme! Thi efter det, jeg nylig hørte derinde hos Mirobolan, saa æstimerer en Doktor et Menneske ikke mere, end en Procurator æstimerer en Rigsdaler i en langvarig Proces.

Leander.

Leander.

Hvorom alting er, min kære Crispin! saa maae du dog afsted. Forlad dig paa, at din Møie og din Trost skal ikke blive ubelønnet, naar jeg først kom, mer til at raade mig lidt mere selv.

Crispin.

O, det har vi saa ofte hørt! Men sig mig nu Marsagen, hvorfor jeg skal derind?

Leander.

Den skal jeg strax sige dig. Du skal du høre den Billet, som du bragte mig fra hende. (Læser) "Vedste Leander! Jeg har mange Ting at berette Dem, og der er ret meget, som ligger mig paa Hjerte, og hvorom jeg gierne vilde raadsføre mig med Dem; men det er mig umueligt, nu at faae Tid dertil. Jeg har maattet betiene mig af hundrede Konster, for at faae Leilighed til at skrive disse saa Ord. Send Deres Crispin herhen om et Par Timers Tid; imidlertid vil jeg, om mueligt er, see til at jeg kan faae et andet Brev skrevet, som udførligen skal underrette Dem om alle Ting. Kunde Leiligheden tillade os en mundelig Samtale, skulde det glæde mig meget. Farvel, min elskede Leander! Bliv stedse ved at elske mig med den samme Omhed og Oprigtighed, som De indtil Døden skal elskes af Deres Alene." — Nu, Crispin! kan du nu see Marsagen? Hvad synes dig ellers om Brevet?

Crispin.

Det er ganske artig; det synes, at Kierlligheden selv har dikteret det. De er en holden Mand, Herre! dersom De saar hende.

Leander.

Leander.

Men Tiden er forløben, Crispin! du faaer at gaae.

Crispin.

Ja, jeg seer da nok, at jeg maae dertil paa ny igien. Det er hele Tiden, som om noget holdt mig tilbage; og min Ryg, og alting, spaaer mig intet godt Udfald paa denne Expedition. Doktoren betragtede mig saa næie før, da jeg laae paa Bordet, og sagde saa mange kionne Ting om min Physognomie, at han absolut maae kunde kiende mig, naar han seer ret til; og seer det nu, hvor vil det da ikke blive et Døds vels Spektakel!

Leander.

Du har ikke Uret. Men, min kiere Crispin! naar det er en saa trængende Nødvendighed, og vi slet ingen anden Udvei seer, saa maae du ogsaa ikke bryde dig om, at vove lidt for din Herre. Tag nogle af dine gamle Smaakneb til Hielp, saa lader det sig nok gjøre.

Crispin.

Veed De hvad, Herre? Skaf mig i en Hast en Doktorkiøle, saa vil jeg endnu engang agere Doktor paa Lykke og Fromme. Jeg tænker, at han i den Dragt allermindst skal kiende mig; og for Resten, enten det saa gaaer ilde eller vel af, saa veed jeg dog, at Kiølen fører det Privilegium med sig, at man ikke tør prygle den, der er i den.

Leander.

Vel! jeg vil da paa Diebliffet sende Bud hen i Skouboegaden efter saadan en Kiøle til dig. Imidlertid

tid

tid skal du gaae hen til min Fader, og see, at du kan faae de Penge, som han lovede dig. Slip ham ikke, for du faaer dem. Du veed, i hvilken slet Tilstand min Kasse er.

Crispin.

Det skal see, Herre! Men siig mig først, hvad det hedder paa Latin: Jeg er Doktor.

Leander.

Gierne — Medicus sum,

Crispin.

Medicus sum? Er det ikke saaledes? Medicus sum?

Leander.

Ganske rigtig.

Crispin.

Det er alt nok, Herre! Skaf De mig nu kun Doktorfiolen, saa skal jeg imidlertid lægge alle Aarer om Bord, for at skaffe Dem nogle af den Gamles Penge. (Leander gaaer.) Medicus sum, Medicus sum. O, hvor det er dog en skønne Ting, at forstaae Latin! Det havde ret været Gavn for mig, der har saadant et skønne Hoved, om jeg i min Ungdom havde lært det. Hvad skal man sige? Den Tid, som er forbi, den er forbi. Jeg maae imidlertid læse vel over paa disse to Ord, at jeg ikke skal glemme dem; thi min Hukommelse begynder allerede mærkelig at staae mig feil. Medicus sum, Medicus sum. Nu skulde jeg dog troe, at jeg kan huske derpaa. Nu vil jeg strax hen til Herr Lisidor, og — — Kommer han ikke der?

Anden

Anden Scene.

Elsidor. Corfits. Crispin.

Elsidor.

Crispin? Hvad gjør du her?

Crispin.

Åh! det skal jeg sige Dem, gode Herre! Jeg blev
 feed af at sidde hjemme; thi jeg er en stor Hader af
 Drøsløshed, og jeg maae altid have noget at bestille;
 saa gik jeg ud og spadserede omkring, for at fordrive
 Tiden, og for at see, om Byen endnu staaer paa sam-
 me Sted, som den stod, da vi reiste; og just derved
 kom jeg til at møde Dem her.

Elsidor.

Godt. Men, Crispin! sig mig dog ret oprigtig,
 hvor din Herre er?

Crispin.

Hvor min Herre er? Det er et underligt Spørgs-
 maal. Hvor skulde han vel være, uden i Gørse? —
 Men behager den gode Herre nu ikke snart at flye mig
 de Penge, han har bedet Dem om, at jeg kunde kom-
 me afsted. Deres Søn venter paa mig med Smerte.

Elsidor.

Pengene skal han nok faae. Men paa hvad Sted
 i Gørse er det, han logerer?

Crispin.

Paa hvad Sted han logerer? Åh, han logerer
 der, hvor de andre logere.

Elsidor.

Hvad hedder Gaden, han logerer i?

Crispin.

Crispin.

Hvad Gaden hedder?

Lisidor.

Sa!

Crispin.

Den hedder — den hedder — Wie nu lidt! nu kommer jeg paa det. Men det maae jo Herren selv bedst vide, som var derude, førend vi kom derud.

Lisidor.

Nu, hvad heder den da?

Crispin.

Men, gode Herre! hvorledes mener De, det er umueligt, at man i sit Hoved kan holde Register over alle disse bestialske Navne, som man giver Gaderne? Det er en plat Umuelighed, med mindre man havde en Ihukommelse, saa lang, som herfra og til Verdens Ende. Og det er ogsaa noget, som jeg aldrig bekymrer mig om. Thi seer De, kiere Herre! naar man kun har et godt Logement, saa bryder man sig Pokker om, hvad Gaden hedder.

Corfits.

Crispin har saamen Ret, Herre! det hænger ganske godt sammen, alt det han siger.

Crispin.

Kommer du nu igjen, din Bulbider? Hør, Corfits! jeg vil raade dig, som en Ven, at du passer paa dine egne Sager, og holder din Mund, naar jeg taler med Herr Lisidor. Jeg kan selv tale, jeg behøver ikke dig til at tale for mig. Du kunde ellers prække dig et Livsfuld Stryg til; du veed, at der fra gammel Tid af staaer en Hob Nestantser uafgjorte imellem os.

Lisidor.

Lisidor.

Du maae ikke være saa hastig, Crispin.

Crispin.

Det er godt nok, gode Herre! men det Beest vil være Potte og Pande overalt. Man kan ikke tale et Ord med noget Menneſte, førend han kommer og vil have sin Næse deri med.

Lisidor.

Saa hold nu op igjen! — Hvad bestiller din Herre om Dagen?

Crispin.

Hans fleſte Forretninger beſtaaer i at ſtudere. Undertiden beder han nogle gode Venner til Bords hos ſig, ſom han taler Latin med, ſaa det har Art og Skik. Og det, ſom jeg meeſt forundrer mig over, gode Herre! det er, at de undertiden diſputere med ſaadan Hæſtighed, at man ſkulde tænke, de vilde rive Struben ud paa hverandre; og dog gaaer det af i al Sædelighed. Naar Heden er allerſtærkeſt, ſaa tømmer hver af dem ſit Glas paa Traktørens Sundhed, og ſaa ere de gode Venner, ligesom tilſorn.

Lisidor.

Det gaaer an. Imidlertid har jeg dog nylig talt med to, tre Perſoner, ſom forſikre, at de i denne Dag har ſeet ham her i Byen.

Crispin.

Ham her i Byen? Nei, gode Herre! med al den Reſpekt, jeg ſkylder Dem, ſaa maae jeg dog reent ud ſige, at de, ſom har ſagt Dem det, har løiet ſom nogle Slyngler; det vil jeg forſvare, mod hvem det ogſaa er.

Lisidor.

Lisidor.

Stig mig Sandheden, Crispin! jeg skal ikke røbe dig. Han er her i Byen?

Crispin.

Nei, vist ikke. I Pokkers Skind og Been, han er ikke her i Byen! Vil De have, at jeg skal bande derpaa?

Lisidor.

Nei, saa troer jeg dig endnu mindre. Men veed du vel, Crispin! at dersom du ikke strax bekiender mig det med det Gode, saa skal jeg vide at tvinge dig dertil.

Crispin.

Men jeg veed dog, gode Herre! De vil ikke have, jeg skal staae her og bekiende en aabenbar Løgn?

Lisidor.

Skal det da være mig, som har løiet, din Knegt?

Crispin.

Som De behager. Men det veed jeg vist og fast, at han i denne Time sidder og læser i sine Bøger ude i Sørge.

Corfits.

Herre! lad det usorøskammede Menneske staae; han kommer Dem til at forvirre sig, uden Fornødenhed, og det er skadeligt for Deres Sundhed.

Crispin

(i det han springer til, og spytter i Hænderne).

Hvad? Kalder du mig et usorøskammet Menneske? Det skal din Næg betale. Kom hid, du Skorpion, du Basilisk, du Oldenborre, du — Jeg skal stryge dig paa tvers og langs, saa du skal faae en Fandens Færd.

u

Corfits.

Corfits.

Tænker du, at skamme mig med dine Trusler?
Kom, Krabat! du skal finde Folk for dig.

(De vil til at slaaes; Ejsidor skiller dem ad
med sin Stok.)

Ejsidor.

Dersom I Stielmer ikke strax holde op, saa skal
I begge to komme til at bære den spanske Rappé. Er
der at iagttage den Respekt, som I ere mig skyldig?
Og du, Crispin! siden din Herre ikke er her i Byen,
saa befaler jeg dig, at du strax reiser ud til ham igjen,
og siger ham, at, saasnart han melder mig Addressen
til en god Mand der paa Stedet, saa skal jeg remit-
tere ham de Penge, han begierer.

Crispin.

Men, gode Herre —

Ejsidor.

Saa, saa! ingen Snak mere! Jeg forbyder dig,
at komme inden mine Døre, under Straf af saa mange
Dygl, som du kan bære.

Crispin.

Ja, ja! Dersom De lader mig asprøgle, gode
Herre! saa veed jeg nok, hvad jeg skal gjøre.

Ejsidor.

Du? Hvad vil du gjøre?

Crispin.

Slaaes! For hvert Slag, jeg faaer af Dem, skal
Deres Corfits igjen faae ti af mig: og De kan være
vis paa, at jeg ikke skal legge Fingrene imellem.

Ejsidor.

Hvorfor vil du slaae ham? Hvad Ondt giar
han dig?

Crispin.

Crispin.

Hvorfor vil De slaae mig? Hvad Ondt gjør jeg Dem?

Lisidor.

Fordi du er en Kieltring, som der ikke er en god Blodsdraabe i.

Crispin.

Og fordi han er Deres Hovmester, er den, som sætter alt Ondt i Dem, og er nu Marsag i, at De vil sende mig hjem med en Drage Prygl, i Stedet for Pengene, min Herre skal have.

Lisidor

(løfter Stoffen).

Gaae fra mine Dine! siger jeg; eller — —

Crispin.

Begynd! begynd De kun! og see saa til, om jeg ikke skal betale det tidobbele igjen.

Lisidor.

Nei, for en Ulykke! jeg kan ikke taale hans Uforstammenhed længer.

(Lisidor vil slaae til Crispin, der i det samme bukker sig ned og støder Lisidor overende; Crispin løber derpaa til Corfits, slaaes med ham, kaster ham tilsidst ovenpaa Lisidor, og løber bort.)

Crispin

(i det han løber).

Adieu, Bruder Corfits! Adieu! Adieu!

Tredie Scene.

Lisidor. Corfits.

Corfits.

O, den Ulykkesfugl! han har vist nok slaaet mig et Ribbeen itu.

U 2

Lisidor.

Lisidor.

Hielp mig dog op, Corfits! Seer du ikke, at jeg ligger paa Gulvet?

Corfits.

Har jeg ikke ogsaa lagt der? Gid jeg bare kunde hielp mig selv! Jeg er bange, at han har giort mig til en lemlæstet Karl, saa længe jeg lever.

(Corfits hjælper endelig Lisidor op.)

Lisidor.

Nu, den Skielm! han skal dyrt betale det.

Corfits.

Dersom jeg nogen Tid faaer Fingre paa ham, saa skal det gaae ham ilde.

Lisidor.

Jeg troer, at mit Skulderblad er kommen af Led, i det jeg faldt.

Corfits.

Og med mig spillede han Kaalbøtter, saa jeg troer, alle mine Indvolde ere komne i Uorden deraf.

Lisidor.

Han gav dig nogle gode Slag; jeg kunde see, han meente dig det godt.

Corfits.

So, det skal jeg svare til.

Lisidor.

Hav kun lidt Taalmodighed; du skal faae Havn over ham.

Corfits.

Jeg faaer vel at have Taalmodighed, enten jeg vil eller ei. Taalmodighed er altid en herlig Ting, naar man intet bedre veed.

Lise

Lisidor.

Nu, det var da det. Hør, Corfits! gaae nu ind og see, om Doktor Mirobolan er hjemme.

Corfits.

Hvad, Herre? Vil De endnu tiere forsøge det? Nu, det kan man ret kalde, at friste Lykken! Sagde ikke Doktorens Kone Dem før, paa godt bredt Dansk, at De aldrig skulde blive hendes Svigersøn?

Lisidor.

Det vil intet sige, Corfits. Bestandighed overvinder alting. Jeg vil forsøge det endnu engang. Jeg kender Folk, som i disse Tider har faaet Nei fire, fem gange, men dog tilsidst formædlest deres Bestandighed vundet Seier.

Corfits.

Det tilstaaer jeg, Men jeg er dog bange for, Herre! at det her ikke vil gaae Dem bedre den anden, tredie, fjerde og femte gang, end det gik Dem den første. Og jeg synes ogsaa, De gjorde klogere i, at lade Dem nægte med den Kurv, De allerede har faaet, end at afsnøde dem en endnu.

Lisidor.

Du har for saavidt Ret; og jeg tilstaaer reent ud, at jeg ikke gjør mig Haab om stort andet. Men jeg skal læt vide at trøste mig. Jeg lod det maaſkee reent være, dersom det ikke var, for retsſkaffen at faae Marsag til at bebreide Doktoren, at han er en Mand, som lader sig kjonnnere og tage ved Næsen af hans Kone; jeg vil sige ham midt i Vinene, at han er en gammel Kierlingepreſt, en Nar!

Corfits.

Men hvortil skal det hjælpe Dem?

Corfits.

Lad det være min Sag. Gaae du kun, som jeg siger, og see, om han er hjemme.

(Corfits banker paa Mirobolans Dor.)

Fjerde Scene.

Lisidor. Corfits. Dorine.

Dorine.

Hvem er der?

Corfits.

God Dag! Er Doktor Mirobolan hjemme?

Dorine.

Hvem lader spørge?

Lisidor.

Det er mig, min lille Pige!

Dorine.

Nei, han er vist ikke hjemme. Vil De ellers tale med Fruen, saa vil jeg gaae ind og melde Dem.

Lisidor.

Nei, hun skal ingen Umage gjøre sig for min Skyld. Men hør engang, min Pige! troer hun ikke, det var paa nogen Maade mueligt, at faae Fruen overtalt til at give mig sin Datter? Hvad mener hun, mit Varn? Dersom hun vilde tage sig lidt af Sagen, til mit Bedste, saa gjorde hun mig en Tjeneste, som jeg vist ikke vilde lade blive ubelønnet. Min Karl skal for det første bringe hende et Stykke deiligt fint Sirts til en Klædning. Nu, min Pige?

Dorine.

Dorine.

Men sig min ærlige gamle Mand! hvad vilde De gjøre med Jomfruen, ifald De nu ogsaa fik hende?

Lisidor.

Hvad jeg vilde gjøre med hende? Hvilket Spørgsmaal! Jeg vilde gjøre det samme, som —

Dorine.

O, det er alt inter bevendt. Nei, det er en Sag, som De ikke videre bør gjøre Dem Umage for. Har De ellers noget at sige, saa lad os høre; thi jeg har kun lidt Tid tilovers.

Lisidor.

Nei; men vær saa god, at hilse Doktor Miroboslan, og sig ham, hans gode Ven, Lisidor, var her og vilde talt med ham, og lod ham bede, han ikke vilde glemme det, han har lovet.

Dorine.

Det skal skee, min Herre.

Lisidor.

Farvel, mit Barn!

(Lisidor og Corfits gaar.)

Dorine.

Farvel! — Denne gamle Patron vil da absolut være min Jomfrues Brudgom, enten han kan blive det, eller ei? Hm! Jeg gad ret vidst, hvad det egentlig maae være, som sætter disse gamle Patriarcher det i Hovedet, at de skal elske: og siden, hvad det er, der driver deres Maskine, naar de allerede elske? Er det Kierlighed? Ja! men naragtig Kierlighed! Daarlighed! Galskab! og jeg veed ikke, hvad. Imidlertid giver det dog fine Exempler for os unge Mennesker.

Maar de Gamle, der skulde være kloge, vise og erfarne, kan finde paa saadanne Optøier: hvad tør vi da ikke gjøre? — Men, jeg skulde —

Femte Scene.

Crispin (i Doktorhabit). Dorine.

Crispin

(Kommer talende ind).

Kom hjem til mig, siger jeg! Kom hjem til mig i mit Huus; der skal jeg maale jer Skieppen fuld; der skal jeg vise jer, at I ere kun Sinker, Smaadrenge, mod mig at regne.

Dorine.

Crispin? Hvad fattes dig? Hvorfor kommer du i denne Dragt?

Crispin.

Er det dig, Dorine? Det skal jeg sige dig; men lad mig først komme lidt til mig selv igjen. — Her mødte mig to Abekatte, som fortælte mig, at de studere Medicinen; de ansaae mig for en Doktor, gav sig videre i Snak med mig, og vilde tilsidst med Vold og Magt tvinge mig til at sige Dem min Mening om Trans — Transfus — hvordan var det nu? — om — Transfusionem sanguinis. Du kan selv tænke, hvilken Fristelse det var for mig, som ikke kiender et Ord paa Prent; og du maae troe, jeg havde alle mine Konster nødig, for at slippe fra dem.

Dorine.

Men hvad kunde De vel have at sige?

Crispin.

Erispin.

Mener du, at jeg forstod det mindste deraf? De opregnede paa deres Fingre hver Stump og Stykke, der er inden i mig, og forlangte, at jeg skulde svare dem paa hundrede Spørgsmaal, som de gjorde mig over hver Ting især. Men det bedste var, at jeg ikke var langt herfra; jeg tog Skridt, saa lange, som bare Fanden, til jeg naaede Huset; nu kan de gaane og skraale i Gaderne, saa længe de vil.

Dorine.

Stakket! Men hvorfor tog du ikke din Tilflugt til dit sædvanlige Universal-Medikament? Du skulde have ordineret dem en Portion Piller.

Erispin.

Ja, jeg havde gierne ønsket, at hver af dem havde havt et halvt Hundrede til Livs; saa havde de dog i det mindste maattet lade Folk gaane i Ro paa Gaden.

Dorine.

Ja! men hvad havde du og at bestille paa Gaden, i den Dragt?

Erispin.

Tosse! Jeg maatte jo vel gaane paa Gaden, om jeg vilde herhid til Huset; og, for at komme ind i Huset, og ud af det igjen, uden at blive opstaaet eller kalfatret, var jeg vel nødt til at tage denne Kiøle paa. Jeg skal ind til din Jomfrue; hun har selv forlangt, at jeg — —

Siette Scene.

De Forrige. Eusidor. Corfits.

Eusidor.

Forlad, min kiere Dorine! jeg kommer saa hastig igien. Der er endnu en Ting, som jeg meget ansker, hun vilde underrette mig om. En vis Person, som boer her i Naboelaugat, har i dette Øieblik fortælt mig, at min Søn ikke allene er her i Byen, men gjør sig endoa underhaanden Umage for, at berøve mig Jomfru Alcine.

Dorine (sagte).

En herlig Forklaring! (Høit) Min kiere Herr Eusidor! det kan ikke være andre, end flette Mennesker, som tør lyve saa — —

Corfits

(trækker i Eusidor).

Herre! Herre! jeg vil være et Skarn, om det ikke er Crispin, i Doktorklæder, der staaer; han har ganske vist ikke forklædt sig for intet.

Crispin

(meget alvorlig).

Vil nogen tale med mig? Er De besængt med nogen indvortes eller udvortes Svaghed? Gaa kun frem. Doktor Microbolan er ikke hjemme; men jeg skal i hans Sted nok kurere — —

Eusidor.

Du? Din Skielm! din Bedrager! Vi kende dig nok, vi veed, hvad Karl du er.

Crispin.

Crispin.

De stielder? De maae ikke kiende mig, min Herre!
Jeg er Doktor — Medicus sum.

Corfits.

Hvad? Siger han ikke, at han er Doktor?
Jh, du er Fanden, ikke Doktor, dit Væst!

Crispin.

Vist er jeg Doktor, og det ret i Doktorkonsten;
og du er en ubehøvlet Esel; forstaaer du det? Arica
baritanovia loftomente circumflexione transconfusione.
Dersom de vare fornuftige Mennesker, saa skulde jeg
tale noget med dem om Blodets Transconfusion; men
de ere Følk, som ikke tage imod Raison; derfor vil
jeg kortelig raade dem, at de gaae hjem, og tager hver
fem og tive Piller ind.

Lisidor.

Drømmer jeg, eller er jeg vaagen? Hør, Crispin!
dersom du ikke holder op med dette Gøglerie, og strax
tilstaaer mig, hvor min Søn er, og hvorfor du gjør
disse Optøier, saa skal jeg prygle dig saaledes, at du
skal krybe for mine Fødder, som en Orm.

Crispin.

Sy! sy! Saadanne Medikamenter ordinerer jeg
ikke. Nei, Piller, kiære Ven! Piller — —

Dorine.

Herr Doktor! det er nok bedst, De gaaer indenfor
saa længe, indtil Herren kommer hjem; og lad disse
Uforstammede staae.

Crispin.

Hun har Ret, mit Varn! det er ogsaa det bedste.
Man vinder intet ved at disputere med flige Følk; thi
hvor:

hvordan det endog falder ud, har man dog kun Skam og Spot deraf.

(Crispin og Dorine gaae.)

Corsits.

Jeg skulde snart tvivle paa, at det var Crispin, Herre! for jeg hørte, at han talte Latin.

Lisidor.

Da tvivler jeg ikke derpaa; det var ganske vist ham; og han smedder sikkerlig paa et eller andet Bedragerie imod mig; thi jeg veed, der er ikke Ende paa hans Praktiker; jeg vil strax gaae ind, jage ham herud, og prygle ham til han bekiender mig alting;

(Han banker stærkt paa Døren.)

Dorine.

Hvorledes? Vil De herind, min Herre? Hvad er Deres Forlangende? Vil De oversalde Folk i deres eget Huus? Dersom De har noget udstaaende med denne fremmede Mand, saa kan De søge ham andensteds, ikke i vort Huus.

Lisidor.

Jeg har ikke i Sinde, at gjøre andet, end hvad jeg kan forsvare. Dersom hun bare kiendte denne Karl, mit Varn! saa vilde hun ikke saadan tage ham i Forsvar; det er en Gavtyv, som er Tiener hos min Søn, og — —

Dorine.

Det kan umueligt være sandt; og det er meget usforklaret, at tale saaledes om honnette Folk. Jeg kiender Manden; han er Doktor; og min Herres meget gode Ven. Og De kan være forsikret paa, jeg skal ikke alminde, at fortælle min Herre Deres hele Opførsel, saasnart han kommer hjem, og at — —

En:

Syvende Scene.

Mirobolan. Eusidor. Corfits. Dorine.

Mirobolan

(kommer talende ind, tæfem han efterlod sig
nogen udenfor).Jeg paastaar, at det er en absolut Umuelighed,
og at denne Opinion er ilde grundet —

Eusidor.

Herr Doktor —

Mirobolan.

Der er jo ikke menneskelig Fornuft deri; det er
Tanker, som ikke kan findes, uden i en forstyrret
Hjerne —

Eusidor.

Herr Doktor! jeg vilde —

Mirobolan.

Det er kun Forestillinger, som forekomme et Men-
neske, der har en hidsig Feber.

Eusidor.

Men hvad fattes Dem, Herr Doktor? Hvem
har bragt Dem i saadan hæftig Bevægelse?

Mirobolan.

Nogle urimelige Mennesker, som ret paa en hal-
starrig Maade soutenerede mig transfusionem sanguinis,
uden at vilde høre et Ord af alle de Indvendinger,
som jeg gjorde derimod.

Eusidor.

Jh, det maae have været nogle Narre.

Mirobolan.

Ganske vist.

Eusidor.

Eufidor.

Denne Mening er jo forkastet for mange Aarsiden. Men jeg skulde fortælle Dem, Herr Doktor —

Attende Scene.

De Forrige. Lise.

Lise

(til Dorine).

Er Doktor Mirobolan hjemme?

Dorine.

Ja, der staaer han. (For sig) Nu, der seilede heller intet meer, end hun ogsaa skulde komme!

Mirobolan.

Hvad vil hun, mit Barn?

Lise.

Hvad jeg vil? Kradse Deres lærde Dine ud, om jeg kunde! Er det ret, at gaae hen og ordinere mig Piller, for at finde en bortkommen Hund igien? Hvad? Jeg har tænkt, det skulde kostet mig mit Liv, saa har de skabede Piller holdt Huus med mig.

Mirobolan.

Hvad vil alt det sige? Er det mig, hun taler til?

Lise.

Jo, jo! det er rigtig nok; stil Dem kun ikke saa alvorlig an. Saaledes handle I Herrer med Folk; I ordinere væk paa en Slumpelykke; træffe vi, saa træffe vi; siden er det os, som staaer i Stikken.

Mirobolan.

Hun tager seil, Menneske! jeg har aldrig seet hende for.

Lise.

Lise.

Hvad? Er De nægte, at jeg nylig gav Dem en Specie?

Mirobolan.

Hun er gal, Pige! det kan aldrig staae mig seil.

Lise.

Det skal De have løiet! jeg er ligesaa klog som De, og —

Niende Scene.

De Forrige. Buurman.

Buurman.

Dersom jeg kan faae fat paa den naragtige Doktor Mirobolan, saa skal jeg lære ham, hvad det er, at udøve sin Malice paa andre Godefolks Regning.

Lise.

Her, min Ven! her staaer Manden, som han leder efter.

Buurman.

Er det den kignde Herre? Jeg har seet Dem an for en brav Mand, Herr Doktor! men De har lært mig, at Deres Ondskab er ligesaa stor, som Deres Uvidenhed. Jeg konsulerer Dem, for at faae at vide, om en Pige elsker mig; saa betiener De Dem af min Lettroenhed, og faaer mig til at tage saa mange Piller ind, at de nær havde skilt mig baade ved Liv og Helsen, og det er i Sandhed ikke Deres Skyld, at jeg ikke allerede er sendt til den anden Verden. Sandt er det, at man kan bebreide mig min Enfoldighed; jeg burde, som et fornuftigt Menneske, have leet af Deres

res Forfkrivt, i Stedet for at følge den; jeg kan ikke undskyde min Lettroenhed, uden for saavidt at den er en menneskelig Skrøbelighed. Men imidlertid burde De dog ikke betiene Dem deraf, for at spille Giel med Folk i en Sag, som kunde drage saa onde Følger efter sig. Og jeg forsikrer Dem, at dersom De ikke tilfredsstiller mig strax her paa Stedet, saa skal jeg være Mand for at bringe Dem til Raisson saa lieft som den bedste.

Mirobolan.

Han maae være affindig, Menneske, at han tør saaledes tiltale mig. Jeg kiender ham jo ikke; jeg veed aldrig, at jeg har seet ham før, eller hørt noget af ham at sige.

Buurman.

Ikke det? Saa veed De da vel heller ikke, at jeg nylig gav Dem to Glettedaler?

Lise.

Nei, alt det veed han intet af. Han er i Stand til at nægte, at Solen er paa Himmelen om høilys Dag.

Mirobolan.

Disse Mennesker maae useilbarlig være sluppen ud af Daarekisten. I ere fra Forstanden begge to!

Buurman.

Hvordan? Tør De oven i Kibbet drive Spot med mig? Gjør det kun ikke for grovt! De kunde ellers let bringe mig i det Humeur, at jeg lod Dem smage min Stof.

Lise.

Lise.

Og jeg — jeg kunde pille hans Vine ud.

Mirobolan.

Nei, det er uhørt. Dorine! lad der strax gaae Bud efter Politiet og Vagten!

Buurman.

Ja, gjør kun det! gjør kun det! Jeg skal bide efter dem, som en brav Mand.

Lise.

Og jeg med, som en brav Pige.

Buurman.

Disse Herrer tør vende op og ned paa Folk, lege med vores Liv og Sundhed efter deres egne Kapricer; og endda skal det være velgiort, alt, hvad de gjøre? — Hør, Herr Doktor Hielpels! giv mig strax mine to Daler igien, for det første, saa vil vi siden nærmere tales ved om Resten.

Lise.

Og dersom De ikke giver mig min Specie igien, saa skal jeg sætte alle Skomagerdrengene fra Kloster, strædet ud paa Dem.

Dorine.

Dersom I uforskammede Menneſker ikke strax gaae bort, saa skal jeg i Sandhed selv hente baade Vagtere og Politie.

Buurman.

Gjør kun det, min Pige! Det er just dem, jeg bier efter.

X

Lise.

Lise.

Ja, skynd sig! Skynd sig!

Tiende Scene.

Crispin. Elvire. De Forrige.

Crispin

(kommer talende ud, forved Elvire).

Men, min kiere Frue — —

Elvire.

Men, min kiere Herre — Som jeg har sagt Dem. Seg tillader ikke, at fremmede Mandspersoner maae tale med min Datter under fire Dine. Har De noget at tale med min Mand, saa kan De være saa god at komme, naar han er hjemme.

Crispin.

Jeg skalde dog ikke formode, Fruen troer, at —

Elvire.

Jeg veed meget vel, hvad jeg skal troe. Men endnu engang, De har slet intet i mit Huus at besidde, naar min Mand ikke er tilstede.

Lise

(til Buurman).

Mig synes, at det var denne Doktor, som ordinerede mig Piller.

Buurman

Buurman.

Ja, jeg er aldrig ærlig, dersom det ikke er den samme, som nær havde kommet mig til at revne. Hør, du Bedrager! kom strax hid med mine to Daler.

Lise.

Og med min Specie.

Lisidor.

(tager Crispin i Brøstet).

Nu, din Skielm! nu har vi dig.

Crispin.

Jeg er ingen Skielm — Medicus sum.

Mirobolan.

De maae ikke saaledes handle med min Kollega. Lad os høre, hvad han har at sige til sit Forsvar.

Lisidor.

Han er min Sønns Tiener, og en af de største Kanailleer i den hele Bye.

Lise.

Han er den Doktor, som har saa vel purget os.

Buurman.

Og som med sine Læverpiller nær havde taget Livet af mig midt i min blomstrende Alder.

Lisidor.

Svar for dig, din Skielm! svar nu for dig!

K 2

Crispin.

Crispin.

Hør, I Godtsfolk! allesammen! vil I nu rangere jer, i Form af en Halvmaane, her omkring, og lade mig staae i Midten, saa skal jeg fortælle jer den rene Sandhed; for jeg seer dog, det kan ikke frelse mig, at lyve længer. — Dem, Herr Lisidor! vil jeg reent ud tilstaae, at Deres Søn ikke har været ude af Riibenhavn, og det formedelst hans hæstige Kierlighed til Herr Doktor Microbolans Datter; han elsker hende inderligten, og hun ligeledes ham. Alle de Optøier, jeg i Dag har sat i Værk, de adskillige Personnager, som jeg har forestillet, det er altsammen skeet, for at gaae dem til Haande, og for at forhindre Herr Lisidor fra, at foretage sig noget, som kunde være disse to unge Mennesker til Hinder i deres Kierlighed.

Elvire.

Hvorledes? Han siger, at min Datter elsker hans Herre?

Crispin.

Ja, Frue! hun elsker ham ligesaa høit, som han elsker hende.

Elvire.

Det kunde endda være, hvad det var, med Sønnen; men hvad hans Fader angaaer, det er noget, som ikke er at tænke paa.

Buurman.

Nu, Monsieur Sluppert! til hvad Ende har du da ordineret os Piller? Kunde det paa nogen Maade
tiene

tiene til at befordre din Herres Kierlighed, at du ruerede min, ved at lade mig purgere den bort?

Crispin.

Ja, hvad dem angaaer, ham, min kiere Buurman, og den lille Pige, der staaer, saa behøve de kun at adressere dem til min Herre: jeg er vis paa, at han vil holde dem skadesløse, saavel i Henseende til deres Penge, som for den Stæde, de sige, de har lidt.

Mirobolan

(til Buurman og Lise).

J see nu selv, mine Venner! at J har angrebet mig uden Marsag. Men ikke destomindre, dersom J vil komme hid til mig i Morgen, saa skal jeg drage Omsorg for, at J begge To skal blive tilfredsstillede.

Buurman.

Ja, siden det hænger saaledes sammen, saa er jeg fornøiet, naar jeg kun saaer mine Penge igien.

Lise.

Jeg ligeledes.

Mirobolan.

Dem skal J faae; vær kun saa god og kom til mig i Morgen. Adieu.

(Buurman og Lise gaar ud.)

Lisidor.

Der skal da være vist, at min Søn elsker Hver Doktor Mirobolans Datter?

Crispin.

Ja, gode Herre! og det tusinde gange mere, end jeg er i Stand til at beskrive Dem.

Lisidor.

Nu vel! dersom saa er, saa vil jeg da heller ikke nægte ham min Tilladelse dertil, isald det ellers ikke er hendes gode Forældre imod.

Mirobolan.

Jeg for min Part tilstæder det gierne, dersom min Kone ikkun vil.

Elvire.

Jeg veed ikke engang, om jeg burde —

Mirobolan.

Men, min fiere Kone! det er jo et anstændigt Partie, og vores Datter elsker ham —

Elvire.

Ja, siden man beder mig derom, saa lad det da saa være.

Lisidor.

Han kan ikke være ret langt herfra — See, der kommer han, og det meget beleiligt.

Elvire.

Dorine! lad min Datter strax komme ud.

Ellevte

Ellevte Scene.

Leander. Alcine. Mirobolan. Elvire.

Lisidor. Corfits. Crispin. Dorine.

Lisidor.

Velkommen, min Søn! Hvorledes staaer det til i Sorø?

Leander.

Min kære Fader! jeg beder om Forladelse, at —

Mirobolan.

O, lad os ikke falde hverandre besværlige med unyttig Snak og intetbetydende Komplimenter. Jeg seer, at det forholder sig, som Crispin har sagt, og jeg merker ikke, at min Datter har noget at erindre derimod. Lad os nu gaae ind, og indbyrdes imellem os selv afhandle, hvad som videre er fornødent.

Elvire.

Det er vel betænkt.

Mirobolan.

Kom, Herr Lisidor! De bør gaae foran.

Lisidor.

Siden De saa behager.

(De gaae.)

Crispin

(raaber meget høit).

Corfits!

Corfits.

Hvad vil du?

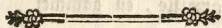
Crispin.

Gaae du hjem og læg dig.

(De gaae ogsaa ind.)



Den
virkelig Biise.



Et
Skuespil i fem Akter.

Oversat

efter

Sedaines: Le Philosoph sans le Savoir,

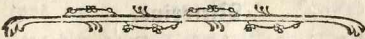
ved

Friderich Schwarz.

Personerne.

Herr Vanderk, Fader.	Herr Schwarz.
Herr Vanderk, Søn.	Herr Rosing.
Herren af Desparville, en gammel Officer.	Herr Theffen.
Herren af Desparville, Søn, Ca- vallerie-Officer.	Herr Gaabye.
Anton.	Herr Musted.
Præsidenten.	Herr Preisler.
Desparvilles Tiener.	Herr Bech.
Vanderks Tiener.	Herr Ibsen.
Zusets Betiente.	
Marquisens Tiener.	
Madame Vanderk.	Mad. Knudsen.
Jomfru Sophie Vanderk, Herr Vanderks Datter.	Jomf. Astrup.
Marquisen.	Mad. Rose.
Victorine, Antons Datter.	Jomf. Fredelund.

Handlingen gaar for sig i en stor Stad i Frankrige.



Første Akt.

(Skuepladsen forestiller et stort Kabinet, som oplyses ved Velys. Paa en af Siderne staaer et Skriverbord, paa hvilket ligge nogle Papirer.)

Første Scene.

Anton. Victorine.

Anton.

Hvorledes? Jeg overrumpler dig med Tørklædet i Haanden, du seer forvirret ud, tørrer dine Øine, og endda kan jeg ikke faae at vide, hvorfor du græder?

Victorine.

O, min gode Papa! unge Piger græde somme Tider for Tidsfordriv.

Anton.

Med den Undskyldning lader jeg mig ikke nøie.

Victo-

Victorine.

Jeg kom, for at spørge Dem —

Anton.

For at spørge mig? Og jeg, jeg spørger dig, hvorfor du græder, og jeg beder dig, sige mig det?

Victorine.

De vil strere mig.

Anton.

Ja, det vilde være en stor Ulykke!

Victorine.

Dersom det imidlertid var sandt, hvad jeg har at fortælle, gjorde De ganske vist ikke Nar af det.

Anton.

Kan gierne være.

Victorine.

Jeg var nede hos Kassereren i Fruens Verinde —

Anton.

Nu vel?

Victorine.

Der vare adskillige Herrer, som stode og ventede paa, at de skulde blive expederede, og som snakkede sammen. En af dem sagde: "De trak begge to Kaar: den, vi gik ud, og man har skilt dem ad."

Anton.

Hvem?

Victorine.

Det var det, jeg spurgte om. "Jeg veed det ikke," svarte en af Herrerne mig; "det ere to unge Mennesker: den ene er Officeer ved Cavalleriet, og den anden Søofficeer." Har De seet ham, min Herre? "Ja, blaa Kiøle, med røde Opflager." Ung? "Jo, imel-

imellem tyve og to og tyve Aar." Velskab? De smilede; jeg blev rød, og torde ikke blive ved.

Anton.

Det er sandt, dine Spørgsmaale vare meget beskedne.

Victorine.

Men dersom det var Herrens Søn —

Anton.

Ere der ingen Officerer til, uden han?

Victorine.

Det var ogsaa det, jeg tænkte.

Anton.

Er han den eeneste, som er i Sø-Etaten?

Victorine.

Det var ogsaa det, jeg sagde mig selv.

Anton.

Ere der ingen unge, uden han?

Victorine.

Det er sandt.

Anton.

Man maae have et meget smukt Hjerte.

Victorine.

Det, som kommer mig til at troe, at det ikke er ham, er, at denne Herre sagde, at Søofficeren havde begyndt Striden.

Anton.

Og alligevel græd du?

Victorine.

Sa, jeg græd.

Anton.

Anton.

Man maae holde meget af En, naar man saa let kan blive forskrækket.

Victorine.

Ah, min gode Papa! næst Dem, hvem kunde jeg vel holde mere af? Hvorledes? Det er jo Sønnen i Huset; min salig Moder har opammet ham; det er min Vattebroder; det er min unge Jomfrues Broder; og De selv holder ogsaa af ham?

Anton.

Jeg forbyder dig det ikke; men vær fornuftig.

Victorine.

O, det gjorde mig saa ondt.

Anton.

Gaae, du er en Stiel.

Victorine.

Jeg vilde ønske, jeg var det. Men om De gif hen, for at faae Sammenhængen at vide?

Anton.

Og hvor siger man, at Striden har begyndt?

Victorine.

Paa et Kaffehuus.

Anton.

Der kommer han aldrig.

Victorine.

Maaſkee af en Hændelse. Ah! dersom jeg var Mandsperson, skulde jeg gaae.

Anton.

Han kommer strax hjem. Og hvorledes faae Underretning i en stor Dye?

Anden

Anden Scene.

De Forrige. Desparvilles Tiener.

Tieneren.

Min Herre!

Anton.

Hvad vil han?

Tieneren.

Her er et Brev, som skulde leveres til Herr Vanderk.

Anton.

Han kan sige mig det.

Tieneren.

Jeg maae levere ham det selv: min Herre har befalet det.

Anton.

Herren er ikke tilstede; og om han ogsaa var det, saa passer han sin Tid meget slet: det er sildig.

Tieneren.

Klokken er ikke Ni endnu.

Anton.

Ja, men hans Datter skal i Morgen have Bryllup. Er kun dette Brev hans Handel angaaende, saa er jeg den Mand, som besidder hans Fortroelighed, og jeg — —

Tieneren.

Jeg maae levere det i hans egne Hænder.

Anton.

Naar saa er, saa gaar ned og bier i Paskammeret; jeg skal lade ham vide, naar han kommer.

(Tieneren gaar.)

Tre

Tredie Scene.

Anton. Victorine.

Victorine.

Herren er altsaa ikke kommen hjem endnu?

Anton.

Nei, han er gaaet hen til Notarius.

Victorine.

Fruen sender mig hid, for at spørge Dem — —
 O, jeg vilde, at De saae Frøkenen i sin Brudeklædning; man har nylig prøvet den paa hende. Ørensringene, Halsbaandet, med øvrige Smykke, o de ere deilige! Der er en stor en — saa stor — og Frøkenen, ah! hvor hun er smuk! Den gode Kiereste er ganske i Henrykkelse. Han er derinde. Han er færdig at sluge hende med Vinene. Man har sminket hende, og sat hende i en Skjønplet, her. De vil ikke kunne kende hende igien.

Anton.

Naar hun har en Skjønplet?

Victorine.

Fruen sagde til mig: "Gaae hen og spørg din Fader, om Herren er kommen hjem igien? Om han har Forretninger? Og om man kan tale med ham?" Jeg skal sige Dem, hvad det er; men De maae ikke fortælle det igien. Frøkenen vil lade sig anmelde som en Dame af Stand, under et fremmed Navn; og jeg er vis paa, at Herren vil tage feil.

Anton.

Jo vist! nu skulde en Fader nok ikke kende sit eget Barn.

Victorine.

Victorine.

Nei, han vil ikke kunde kiende hende igien, det er jeg vis paa. Naar han kommer hjem, saa lad os det vide: det vil give en Latter — — Men han har ellers ikke den Bane at komme saa sildig hjem.

Anton.

Hvem?

Victorine.

Hans Søn.

Anton.

Tænker du endnu paa det?

Victorine.

Jeg gaaer. De vil lade os vide, naar Herren kommer. Ah! der er han.

(Hun gaaer.)

Fjerde Scene.

Anton. Vanderk Fader. To Karle

(som bære Peyge i Bærefurde).

Vanderk Fader

(vender sig om til Karlene, som han bliver vaer).

Gaae hen til min Kasserer — gaae tre Trapper ned, stiiig derpaa fem i Veiret, ved Enden af Gangen.

(Karlene gaae bort.)

Anton.

Jeg vil følge dem derhen.

Vanderk Fader.

Nei, bliv. Disse Notarier blive aldrig færdige. (Han lægger Kaarde og Hat fra sig, og aabner et Skrivebord.) I øvrigt har De Ret: vi see kun det Nærværende, og de see det Tilkommende. Er min Søn kommen hjem?

Y

Anton.

Anton.

Nei. Se, her ere Tutterne, hver paa fem og
tve Louisdorer, som jeg har faaet hos Kassereren.

Vanderk Fader.

Behold een. Du vel, min stakkels Anton! i Mor-
gen vil du faae meget at tage vare.

Anton.

Faae kun ikke selv meer end jeg.

Vanderk Fader.

Seg faaer min Deel.

Anton.

Hvi saa? Forlad Dem paa mig.

Vanderk Fader.

Du kan ikke giøre alting.

Anton.

Jeg tager alting paa mig. Bild Dem ind, at
De ikke er andet end Giest. De vil faae nok at be-
stille med, at tage imod de Fremmede.

Vanderk Fader.

Du vil faae at bestille med en Mængde frem-
mede Tienere: det er det, som foruroliger mig, for-
nemmelig min Søsters.

Anton.

Jeg veed det.

Vanderk Fader.

Jeg vil ingen Sviir vide af.

Anton.

Der skal heller ingen blive.

Vanderk Fader.

At Kontoirsolkenes Bord bliver serveret, som mit
eget.

Anton.

Anton.

Ja, Herre.

Banderk Fader.

Jeg vil selv komme derind.

Anton.

Jeg skal sige dem det.

Banderk Fader.

Jeg vil tage imod deres Skaal, og igien drikke deres.

Anton.

Det vil glæde dem.

Banderk Fader.

Og Tiernes Børd uden Overflodighed af Viin.

Anton.

Ja.

Banderk Fader.

En halv Louisdor til hver i Drikkepenge. Der-
som du ikke har nok, saa gjør Udlægget saa længe.

Anton.

Ja.

Banderk Fader.

See, det var det alt, troer jeg — — Pakkam-
meret tillukket, at ingen kommer derind efter Kloffen
Ti — lad nogen blive i Kontoret, og luk Døren in-
den for.

Anton.

Min Datter skal blive der.

Banderk Fader.

Nei, din Datter maae være hos hendes gode Ven.
Jeg har hørt tale om nogle Raketter, nogle Sværmere.
Min Søn vil sove sine Mansfietter.

Anton.

Det er intet af Værdighed.

Banderf Fader.

Sørg dog for, at Karrene blive fyldte med Vand.

Femte Scene.

De Forrige. Victorine (kommer,
og hvisker noget til Anton).

Anton

(til Victorine).

Ja.

(Hun gaar.)

Siette Scene.

Banderf Fader. Anton.

Anton.

Søer De, Herre! at kunne bevare en stor Hæmmelighed?

Banderf Fader.

Endnu nogle Raketter — nogle Violiner —

Anton.

Det er ganske andre Ting. En Frøken, som bærer den største Kierlighed for Dem —

Banderf Fader.

Min Datter?

Anton.

Netop. Hun forlanger en Samtale med Dem under fire Væge.

Banderf Fader.

Veed du, hvorefter det er?

Anton.

Anton.

Hun har nylig prøvet sine Diamanter, sin Brudekroge; man har sminket hende lidt. Fruen og hun troer, at De ikke vil kunde kiende hende. Der er hun.

Syvende Scene.

De Forrige. En Tiener.

Tieneren.

Herre — Frue Marquisen af Vanderville.

Vanderk Fader.

Lad hende komme ind.

(Man aabner begge Dørene.)

Attende Scene.

De Forrige. Sophie Vanderk.

Sophie

(gør meget dybe Komplimenter).

Min — Min — Herre —

Vanderk Fader.

Frue! (til Tieneren) Sæt en Lænestoel hid. (De sætte sig. Til Anton.) Hun er ikke heslig. (Til Sophie) Vil jeg spørge Fruen, hvad der forunder mig den Ære af Deres Besøg?

Sophie (stilsende).

Det er — — min — Herre — jeg har — — jeg har et Papiir jeg skulde levere dem.

Vanderk Fader.

Om Fruen vil betrore mig det.

(Medens hun leder efter det, seer han paa Anton.)

Anton.

Ah! hvor hun er deilig saaledes!

Sophie.

Her er det. (Faderen reiser sig, for at tage imod hende.) Ah, min Herre! hvorfor uleilige Dem? (Sagte) Jeg er ganske bestræffet.

Banderk Fader.

Det er nok. Det er tredive Louisdorer. Ah, intet hellere. (Medens han gaaer til Skriverbordet, gjør Sophie Tegn til Anton, at han ikke skal sige noget.) Denne Bæxl er fortræffelig. De har faaet den over Holland?

Sophie.

Nei — Ja.

Banderk Fader.

De har Ret, Frue! See, her er Summen.

Sophie.

Min Herre! jeg er Deres ydmyge og meget hengivne Tjenerinde.

Banderk Fader.

Frøen tæller ikke?

Sophie.

Nei. Ah, min Herre! De er en saa honet Mand, hvis Reputation — og Rygte —

Niende Scene.

De Forrige. Frue Banderk.

Sophie.

Ah, Mama! min gode Fader har fixeret mig.

Banderk

Vanderk Fader.

Hvorledes? Er der dig, min Datter?

Sophie.

O, De kiendte mig strax.

Frue Vanderk

(til hendes Mand).

Hvorledes synes Du om hende?

Vanderk Fader.

Det godt.

Sophie.

De har jo ikke engang seet paa mig. Jeg er ingen Bedrager; her er Deres Penge, som De med saamegen Tillid giver den første, den bedste.

Vanderk Fader.

Behold dem, min Datter! Jeg vil ikke, at du din hele Levetid skal kunde bebreide dig det mindste Bedragerie, end ikke for Spøg. Din Vexel tager jeg for god. Behold de tredive Louisdorer.

Sophie.

O, min iegode Fader!

Vanderk Fader.

Du har i Morgen Foræringer at give,

Tiende Scene.

De Forrige. Præsidenten.

Vanderk Fader.

Jo, De giver Dem med en smuk Person! At lade sig anmelde under et falskt Navn: at betiene sig af en falsk Underskrift, for at bedrage sin Fader: alt det er kun Spøg for hende.

Præsidenten.

Ah, min Herre! De har to Forbrydere at straffe.
Jeg er medskyldig, og her er Haanden, som har under-
derfcreven.

Wanderk Fader

(tager Sophies og Præsidentens Haand).

See, saaledes straffer jeg den.

Præsidenten.

Hvorledes belønner De da?

Frue Wanderk

(giver sin Datter et Vink).

Min Datter —

Sophie

(til Præsidenten).

Tillad mig, min Herre! at bede Dem —

Præsidenten.

Besæel.

Sophie.

Giet, hvad jeg vil sige.

Frue Wanderk

(til hendes Mand).

Din Datter er i en stor Forlegenhed.

Wanderk Fader.

Hvori bestaaer den?

Præsidenten (til Sophie).

Jeg ønskede, at kunne det. — Ah! det er, at
forlade Dem?

Sophie.

Ja.

Ellevte Scene.

Vanderk Fader. Frue Vanderk. Sophie

Frue Vanderk.

I Morgen gifter Din Datter sig, og forlader os: nu vilde hun gjerne spørge Dig —

Vanderk Fader.

Ah, Kone!

Frue Vanderk

(til hendes Datter).

Min Datter!

Sophie.

Min Moder — — Ah, min dyrebare Fader!

jeg — —

(Hun gjør Bevægelse til at kaste sig for Faderens Fødder; han holder hende tilbage.)

Vanderk Fader.

Forskaan din Moder og mig for den Følelse, dette Dieblis vil volde os, min Datter. Alle vore Handlinger have indtil dette Dieblis inter ander Formaal havt, end at tildrage dig og din Broder Himlens Naade. Tab aldrig af Sigte, min Datter! at Fædrenes og Mødrenes gode Vandel er Børnenes Velsignelse.

Sophie.

Ah! dersom jeg nogensinde kunde glemme det —

Tolvte Scene.

De Forrige. Victorine.

Victorine.

Der er han! der er han!

Frue Vanderk.

Hvem? Hvem dog?

Victorine.

Deres Herr Søn.

Frue Vanderk.

Jeg forsikrer dig, Victorine! at jo ældre du bliver, jo mere forvildet bliver du.

Victorine.

Frue —

Frue Vanderk.

For det første kommer du herind, uden at man falder.

Victorine.

Men Frue —

Frue Vanderk.

Naar pleier man, at mælde min Søn?

Sophie.

I Sandhed, min kære Pige! du er lidt forrykt.

Victorine.

See, der er han.

Trettende Scene.

De Forrige. Vanderk Søn.

Sophie.

Ah, nu vil vi see. (Vanderk Søn gjør en dyb Kompliment for sin Søster, som han ikke kender.) Ah, min Broder kender mig ikke.

Vanderk Søn.

Ha! det er min Søster. O, hvor hun er smuk!

Frue

Frue Vanderk.

Finder du det?

Vanderk Søn.

Ja, min Moder,

Tiortende Scene.

De Forrige. Præsidenten.

Præsidenten (til Sophie).

Er det tilladt, at komme nærmere? Notarierne —
(til Faderen) Notarierne ere komne. (Han vil give So-
phie Haanden; hun viser ham smilende hendes Moder; han
bliver sin Geisttagelse pær.) Ah!

Femtende Scene.

Vanderk Søn. Sophie. Victorine.

Sophie.

Du synes da vel om mig?

Vanderk Søn.

Meget vel.

Sophie.

Og jeg, min Broder! jeg finder det meget uartigt,
at du paa en Dag, som denne, kommer saa silde hjem.
Spørg Victorine.

Vanderk Søn.

Men hvad er da Klokken?

Sophie

(leverer ham et Uhr).

Der, see ad.

Van:

Vanderk Søn

(ved at betragte Uhret).

Det er sandt, det er lidt sildig; jeg troer, det
gaaer for fast. Det er smukt.

(Vil give hende Uhret tilbage.)

Sophie.

Nei, min Broder! jeg vil, at du skal beholde
det som en evig Debreidelse, at du har ladet vente
efter dig.

Vanderk Søn.

Og jeg tager imod det af et godt Hierte. Gid
jeg, hver gang jeg seer paa det, maae kunde ønske mig
til Lykke med, at det gaaer dig vel.

Sertende Scene.

De Forrige. En Tiener.

Tieneren (til Sophie).

Froken! man bier efter Dem.

Sophie.

Kommer du ikke, min Broder?

Vanderk Søn.

Jo, jeg kommer strax — jeg skal komme efter.

Syttende Scene.

Vanderk Søn. Victorine.

Victorine.

De har ret gjort mig beangstet. En Strid paa
Kaffehuset —

Vanderk Søn.

Beed min Fader det alt?

Victo-

Victorine.

Er det da sandt?

Vanderf Søen.

Nei, nei, Victorine!

(Han gaar ind i Salen.)

Victorine.

Ah! hvor det foruroliger mig!

(Hun gaar ud paa den anden Side.)

Ende paa den første Akt.



Anden



Anden' Akt.

(Samme Værelse, som i første Akt.)

Første Scene.

Anton. Desparvilles Tiener.

Anton.

Men hvor fanden var han da?

Tieneren.

I Pakkammeret.

Anton.

Hvem havde sendt ham derhen?

Tieneren.

De.

Anton.

Og hvad tog han sig for der?

Tieneren.

Jeg sov.

Anton.

Han sov? Det maae være mere, end tre Timer siden.

Tieneren.

Det veed ikke jeg. Nu vel! er Herren kommen?

Anton.

Jo, man har spist siden.

Tiene-

Tieneren.

Kan jeg da endelig overlevere ham mit Brev?

Anton.

Yes lidt.

Anden Scene.

De Forrige. Vanderk Son.

Tieneren

(som seer Vanderk Son komme).

Er det ikke ham?

Anton.

Nei, nei! bliv, for Pokker! Han er en løierlig
Fyr! At opholde sig i Vakkammeret hele tre Timer!

Tieneren.

Jeg var bleven der hele Natten, hvis Sulten
ikke havde vaagnet mig.

Anton.

Kom, kom!

(De gaae.)

Tredie Scene.

Vanderk Son (allene).

Hvilket Uheld! Jeg vilde ikke gaaet ind — det
var, som om det ahnede mig — Men lige meget!
En Riibmand — en Riibmand — — men det er min
Faders virkelige Stand; og jeg maae have nok saa
meget Arer, saa taaler jeg aldrig, at man fornæd-
rer den. Men — — Ak, min Fader — min Fader —
Paa en Bryllupsdag — Jeg seer alle hans Urolighe-
der, al hans Bedrøvelse, min Moders, min Søsters,
den stakkels Victorines, Antons og den hele Families
For-

Fortvivlelse. Ah, Gud! hvad vilde jeg ikke give for, at kunne opsætte det een Dag! Opsætte? (Faderen kommer ind, og seer paa ham.) Nei, visselig, jeg vil ikke opsætte det. Ah, Gud —

(Han bliver sin Fader vaer, og paatager sig en munter Mine.)

Fjerde Scene.

Vanderk Søn. Vanderk Fader.

Vanderk Fader.

Ah, men, min Søn! hvilken Opsarenhed! hvilke Bevægelser! Hvad betyder det?

Vanderk Søn.

Jeg deklamerede, jeg agerede. Helt.

Vanderk Fader.

Du vil dog vel ikke i Morgen opføre os et Theaterstykke, et Sørgespil?

Vanderk Søn.

Nei — nei, min Fader!

Vanderk Fader.

Forngier det dig, saa gjør det kun; men der skal vel gøres nogle Foranstaltninger. Sigt mig det; og isald jeg ikke maac vide det, skal jeg ogsaa gierne stille mig saaledes an.

Vanderk Søn.

Jeg er Dem forbunden, min Fader! De skal faae det at vide.

Vanderk Fader.

Hvis du bedrager mig — — Tag dig i Agt, jeg fabulerer.

Vand

Vanderk Søn.

Det frygter jeg ikke for. Men, min Fader! man har nylig opløst min Søsters Egtfælskontrakt, og vi have alle underskrevet. — Hvad er det for et Navn, De har antaget? Og hvilket Navn har De faaet mig til at tage?

Vanderk Fader.

Dit eget.

Vanderk Søn.

Mit? Er det, som jeg bærer da —

Vanderk Fader.

Det er kun et Tilnavn.

Vanderk Søn. —

De har ladet sig titulere Adelsmand: Baron til Saviere, til Claviere, til — —

Vanderk Fader.

Det er jeg,

Vanderk Søn.

De er altsaa Adelsmand?

Vanderk Fader.

Ja.

Vanderk Søn.

Ja?

Vanderk Fader.

Bærer du Tvivl om, hvad jeg siger?

Vanderk Søn.

Nei, min Fader! men er det mueligt — —

Vanderk Fader.

Er det ikke mueligt, jeg kunde være Adelsmand?

Vanderk Søn.

Det siger jeg ikke. Men er det mueligt, var De endog den fattigste Adelsmand, at De har kunnet antage en Stand — —

Vanderk Fader.

Saa snart en Mand kommer ind i Verden, min Søn! er han en Vold for tilstødende Omstændigheder.

Vanderk Søn.

Gives der flige saa betydelige, at de kunde komme os til at nedstige, fra den meest udmerkede Rang, til — —

Vanderk Fader.

Bliv ved — til den laveste.

Vanderk Søn.

Det vilde jeg ikke sagt.

Vanderk Fader.

Hør! Det strengeste Regnskab, en Fader skulder sin Søn, er for den Ære, han har arvet af sine Forfædre. Sæt dig. (Han sætter sig; Sønnen tager en Stool, men sætter sig ikke.) Jeg er opdraget af din Bedstefader: min Fader blev meget ung dræbt i Spidsen af sit Regiment. Dersom du var mindre fornustig, betroede jeg dig ikke min Ungdoms Historie; her er den. Din Moder, som var en Datter af en Adelsmand i vores Egn, har eene og allene været den, jeg har elsket. I en Alder, i hvilken man ingen Valg gjør, har jeg været saa lykkelig, at vælge vel. En ung Officer, som var kommen i Vinterquarteer der i Eggen, tog det ilde op, at et Barn paa sytten Aar (det var min Alder) tiltrak sig et andet Barns Opmerk-

merksomhed; i din Moder var den gang ikke tolv Aar. Han bagegnede mig med Haanhed; det kunde jeg ikke taale, og vi gik ud med hinanden.

Vanderk Søn.

De gik ud med hinanden?

Vanderk Fader.

Ja, min Søn!

Vanderk Søn.

Paa Pistoler?

Vanderk Fader.

Nei, paa Kaarde. — Jeg blev nødsaget til at forlade mit Fædreland; din Moder tilføer mig en Bestandighed, som hun stedse har viist; og jeg gik til Søes. En brav Hollander, som var Eier af Skibet, jeg var paa, fattede Godhed for mig. Vi bleve angrebne; jeg var ham nyttig; (det er der, hvor jeg lærte at kende Anton). Den brave Handelsmand tog mig i Kompagnie med sig; han tilbød mig sin Broderdatter, og sine Midler. Jeg fortalte ham den Forbindelse, jeg havde; og han billigede den. Han reiser, erholder din Moders Naarørendes Samtykke, og bringer mig hende, med hendes Nimme. (Det er den gode Gamle, som er her.) Vi givtede os; den brave Hollander døde i mine Arme, og jeg antog, efter hans Begjering, baade hans Navn og hans Handel. Himlen har lagt sin Velsignelse i min Formue; jeg kan ikke være lykkeligere; jeg er æret og agtet. Din Søster er nu vel forsynet; din Svoger beklæder med Været et af de første Dommerembeder. Hvad dig angaaer, min Søn! du skal blive mig og dine Forsædres værdig. Jeg har alt over-

draget til vor Familie alle de Eiendomme, som Nødvendigheden for at tjene Fyrsten, havde skilt vore Fædre ved; de tilhøre dig, disse Eiendomme; og dersom du troer, at jeg, ved at være Handelsmand, har sat en Plet paa deres Navn, saa kommer det dig til at udlette den. Men det, som i en saa oplyst Tidsalder, som denne, kan forskaffe Adel, er ikke i Stand til at betage den.

Banderk Søn.

Ah, min Fader! det tænker jeg ikke; men Fordomme ere ulykkeligviis saa stærke —

Banderk Fader.

Fordomme? Elige Fordomme ere intet i Fornustens Dine.

Banderk Søn.

Men det afværger dog ikke, at Handelen jo ansees som en Stand — —

Banderk Fader.

Hvilken Stand, min Søn! kan lignes med den, hvor en Mand ved et eeneste Træk af Pennen kan gjøre sig adlydet fra den ene Ende af Verden til den anden. Hans Navn, hans Underskrift behøver ikke, som Fyrstens Mynt, at Værdien af Metallet maae være Borgen for Præget: hans Person har gjort alt: han har underskrevet, det er nok.

Banderk Søn.

Deri er jeg eenig — men —

Banderk Fader.

Det er ikke eet Folk, det er ikke een eeneste Nation, han tjener: han tjener dem alle, og tjenes af dem alle: han er hele Verdens Mand.

Ban-

Wanderk Søn.

Det kan være sandt; men hvad Agtværdigt er der vel ved ham selv?

Wanderk Fader.

Agtværdigt? det, som hos en Adelsmand gjør Gødselsrettigheder løslig, det, som udgør Grundvolden til hans Titler — Retsfæffenhed, Værdierhed og Redelighed!

Wanderk Søn.

Deres Vandel allene, min Fader —

Wanderk Fader.

Nogle forvorne private Personer bringe Regenterne i Harniss, Krigen antændes, alting staaer i Brand, og Europa er ueenig. Men den engelske, hollandske, danske, russiske eller chinesiske Handelsmand er derfor ikke mindre mit Hiertes Ven. Vi ere paa Jordens Overflade saa mange Silkestraade, der forbinde Nationerne med hinanden, og føre dem tilbage til Freden, formedelt Handelens Nødvendighed. Der seer du, min Søn! hvad en agtbar Handelsmand er.

Wanderk Søn.

Men Adelsmanden og Krigeren —

Wanderk Fader.

Jeg kiender kun tvende Stænder, som staae for ved Handelsstanden — forudsat, at der er Forskiel imellem dem, som virke efter bedste Evne paa det Sted, Skaberen har sat dem — Jeg kiender kun tvende Stænder, Øvrigheden, som lader Lovene tale og Krigeren, som forsvarer Fædrelandet.

Wanderk Søn.

Jeg er altsaa Adelsmand?

3 3

Wan

Banderk Fader.

Ja, min Søn! der ere kun faa gode Huse, som du jo er beslagt med, og som igien ere det med dig.

Banderk Søn.

Men hvorfor har De skult det for mig?

Banderk Fader.

Maaskee af en unyttig Forsigtighed. Jeg besvarede, at den Stoltshed, et stort Navn fører med sig, skulde blive Sæden til dine Dyrer; jeg har ønsket, at du skulde have dig selv at takke for disse. Jeg har indtil dette Dieblisk forskaaet dig for de Betragtninger, som du nylig gjorde, Betragtninger, som i en yngre Alder vilde have brudt frem med mere Viterthed.

Banderk Søn.

Jeg troer aldrig nogensinde —

Femte Scene.

De Forrige. Anton. Desparvilles Tiener.

Banderk Fader.

Hvad er der?

Anton.

Han har været her over tre Timer — det er en Tiener.

Banderk Fader.

Hvorfor lade ham vente? Hvorfor ikke lade ham forrette sit Erinde? Hans Tid kan være kostbar, hans Herre kunde have ham nødig.

Anton.

Jeg havde glemt det; De spiste, og han var falden i Søvn.

Tiene-

Tieneren.

Ja, jeg var falden i Svøn. Saa min santen,
man er træt, mødig — Hvor Djeveln er det nu?
Dette Hunde-Brev gjør mig gal i Hovedet i Dag.

Vanderk Fader.

Giv sig Tid.

Tieneren.

Oh! der er det.

(Medens Vanderk Fader læser Brevet, gaaber
Tieneren, og Sønnen staaer og pønser.)

Vanderk Fader.

Siig til hans Herre — Hvem er hans Herre?

Tieneren.

Herren af Desparville.

Vanderk Fader.

Ja, saa! Men hvad er hans Betiening?

Tieneren.

Det er kun kort siden jeg kom til ham — Men
han har staaet i Tienesten.

Vanderk Fader.

Staaet i Tienesten?

Tieneren.

Ja, han har en Orden, den er blaa, det er et
blaat Baand, den er ikke som de andre — men det
er det samme.

Vanderk Fader.

Siig til hans Herre, siig til Herren af Despar-
ville, at jeg venter ham her i Morgen Eftermiddag
imellem Tre og Fire.

Tieneren.

Ja.

Banderk Fader.

Jeg beder, min Ven, han vil sige hans Herre, at det gik mig meget ondt, jeg ikke kan tale med ham før; jeg har saa meget at tage vare.

Tieneren.

Jeg veed det nok, jeg veed det.

(Han vil gaae hen til Vaskammeret.)

Anton.

Nu, hvor gaaer han hen? Uter hen at sove?

(Anton og Tieneren gaaer)

Siette Scene.

Banderk Fader. Banderk Søn.

Banderk Søn.

Jeg beder, min Fader! at De vil forlade mig mine Betragtninger.

Banderk Fader.

Det er bedre, du kommer frem med dem, end at forlæde dem.

Banderk Søn.

Maaskee jeg med for megen Hæftighed —

Banderk Fader.

Det følger med din Alder. Du vil her faae et Fruentimmer at see, som i Henseende til denne Post har mere Hæftighed, end du. Hvem, som ikke er militær, er intet.

Banderk Søn.

Hvem er det?

Banderk Fader.

Din Fæster, min egen Søster. Hun burde alt være her. Det er forgives at jeg har sat hende anstæn-

anstændig i Stand. Hun er for nærværende Tid Enke, og uden Børn; hun nyder alle Indkomsterne af de Godser, som jeg har kjøbt til dig; jeg har overvældet hende med alt det, jeg troede, der burde fyldestgøre hendes Ønsker. Dog tilgiver hun mig aldrig den Stand, jeg har antaget; og saasnart mine Gaver ikke vanhelligede hendes Hænder, saa vilde Brodernavnet vanhellige hendes Læber. Imidlertid er hun det bedste blandede Fruentimmer. Men der seer man, hvorledes Vren, som kommer af Fordomme, vælger Naturens og Erkiendelighedens Følgeser.

Wanderk Søn.

Var jeg i Deres Sted, min Fader! tilgav jeg hende aldrig.

Wanderk Fader.

Hvorfor? Hun er nu saaledes, min Søn! det er en Svaghed hos hende, det er en misforstaaet Vren, men det er dog altid Vrekierhed.

Wanderk Søn.

De har aldrig talt til mig om denne Fæst.

Wanderk Fader.

Denne Tavshed hørte med til min Plan i Hensigt til dig. Hun lever i Berry: hun vedlieds der der, kun med alt for megen Stolthed, vore Forfædres Maa; Tanken om Adel er saa stærk hos hende, at jeg vist ikke havde overtalt hende til at komme til din Søsters Bryllup, hvis jeg ikke havde skrevet hende til, at hun skal ægte en Mand af Stand, og endda har hun fastsat nogle besynderlige Vilkaar.

Wanderk Søn.

Vilkaar?

Vanderk Fader.

"Min fiere Broder! (Skriver hun mig til) jeg kommer; men var det ikke bedre, vilde det ikke være mere passende, om jeg passerede for en vidtloftig Paarørende af din Kone, for en Beskytterinde af Familien?" Hun understøtter alt dette med al den urimeligste Sniksnak, som — Jeg hører en Vogn.

Vanderk Søn.

Jeg vil see, hvem det er.

Syvende Scene.

Vanderk Fader. Frue Vanderk. Sophie.
Præsidenten. Victorine.

Frue Vanderk.

Der, troer jeg, min Svigerinde er.

Vanderk Fader,

Lad os see ad.

Sophie.

Der er min Fæster.

Vanderk Fader.

Bliv her! jeg vil gaae hende i Møde.

Præsidenten.

Skal jeg give Dem Geleide?

Vanderk Fader.

Nei, bliv. Victorine! lys mig.

(Victorine tager en Armstøtte, og gaar foran.)

Ottende

Ottende Scene.

Frue Vanderk. Vanderk Søn.

Præsidenten. Sophie.

Præsidenten.

Nu vel, min fiere Broder! De seer i Dag lidt alvorlig ud?

Vanderk Søn.

Nei, jeg forsikrer Dem.

Præsidenten.

Tanker De paa, at Deres Søster ikke vil blive lykkelig med mig?

Vanderk Søn.

Det tvivler jeg ikke paa.

Sophie

(til sin Moder).

Skal jeg kalde hende min Fæster?

Frue Vanderk.

Tag dig vel vare derfor. Lad mig tale.

Niende Scene.

De Forrige. Vanderk Fader. Victorine.

Marquisen. En af hendes Tienere

(i Vest, Silkefjers, Støvler, en Vidsk hangende over Skuldrene, bærer sin Frues Slab).

Marquisen.

Ah! mine Dine ere ganske forblindede. Tag disse Armtager bort! Ingen Orden paa Landeveien. Jeg burde alt været her for tre Timer siden. Man maae være af Stand, eller ikke, en Grevinde, eller en Kramerkone, det er et og det samme. Mogle forførdelige Heste!

Hæste! Mine Kammerjomfruer have været i en Angest — (Til hendes Tjener) Lad I min Kiole hænge. Ah, der er Frue Vanderk.

Frue Vanderk

(nærmer sig, hilser hende, og giver sig en fornem Air).

Frue! jeg har her den Ære at fremstille Dem min Datter.

Marquisen

(gør en bekyttende Kompliment, men omfavner hende ikke).

Hvem er denne sorte Herre? Og dette unge Menneske?

Vanderk Fader.

Det er min tilkommende Svigersøn.

Marquisen

(betragter Vanderk Son).

Man behøver kun at have Dine, for at see, han er af adelig Byrd.

Vanderk Fader.

Synes De ikke, at han har noget af Faerskeren?

Marquisen.

Ham — jo — Panden. Han er formodentlig brav avanceret i Tjenesten?

Vanderk Fader.

Nei, han er for ung.

Marquisen.

Han har uden Tvivl et Regiment?

Vanderk Fader.

Nei.

Marquisen.

Hvorfor ikke?

Wan-

Wanderl Fader.

Naar han ved sin Tieneste har fortient Hoffets
Naade, saa er jeg strax tilrede.

Marqvisen.

De har haat Deres Marsager. Han er ret kion.
Deres Datter elsker ham uden Tvivl?

Wanderl Fader.

Ja, de holde meget af hinanden.

Marqvisen,

Men jeg havde kun lidt bekymret mig om denne
Kierlighed, og jeg havde vildet, at min Svigersøn
skulde have en Rang, sørend jeg havde givet ham min
Datter.

Wanderl Fader.

Han er Præsident.

Marqvisen.

Præsident? Hvorfor bærer han Port d'Epée?

Wanderl Fader.

Hvem? Dette er min tilkommende Svigersøn.

Marqvisen.

Han, min Herre! er altsaa Magistratsperson?

Præsidenten.

Ja, Frue! og jeg gjør mig en Ere deraf.

Marqvisen.

Der gives blandt dem, som beklæde Dommer-
embeder, Personer, som ere beslagtede med de For-
nemste.

Præsidenten.

Og som selv ogsaa ere det.

Marqvi-

Marquisen

(til Banderk Fader),

De har ikke skrevet mig, at han var Magistratsperson. (Til Præsidenten) Jeg lykønsker Dem, min Herre! det glæder mig, at see Dem forenet med en Familie —

Præsidenten.

Frue —

Marquisen.

Med en Familie, hvis Velgaaende jeg tager den eftertrykkeligste Andeel i.

Præsidenten.

Frue —

Marquisen.

Frøkenen har i sin hele Person et Udseende, en Yndighed, Veskedenhed og Alvorlighed; hun vil blive en meget værdig Præsident: Frue. (Betragter Sonnen) Og denne unge Herre?

Banderk Fader.

Er min Søn.

Marquisen.

Deres Søn? Deres Søn? Og det siger De mig ikke — det siger De mig ikke — Det er min Neveu. Ah, han er allerkiereste! han er allerkiereste! Omfavn mig, mit kiere Barn! Ah, De har Diet: det er Gaerfaderens Villedde op ad Dage. Han har indtaget mig: hans Dine, hans Pande, hans adelige Væsen — Ah, min Broder! ah, min Herre! jeg vil tage ham med mig: jeg vil gjøre ham bekendt i Egnen: jeg skal fremstille ham overalt — Ah, han er allerkiereste!

Frue

Frue Vanderk.

Besølet De, Frue! at gaae ind i Deres Børelse?

Vanderk Fader.

Der skal strax blive anrettet.

Marquisen.

Ah, min Seng! min Seng! og lidt Bouillon!

Ah, han er allerkiereſte! Jeg forbeholder mig, at han i Morgen ſkal give mig ſin Arm. God Nat, min kiereſte Neveu! god Nat!

Vanderk Søn.

Min bedſte Tante! jeg ønsker Dem —

(De gaae alle, undtagen Vanderk Søn og Victorine.)

Tiende Scene.

Vanderk Søn.

Victorine.

Vanderk Søn.

Min Faſter er temmelig naragtig.

Victorine.

Er det Deres Faſter?

Vanderk Søn.

Ja, min Faders Søſter.

Victorine.

Hendes Tienere holde er Huus; hun har en fire, fem Stykker, uden at regne hendes Piger: og alle ere de ſaa ſtore paa det. Frue Marquise her! og Frue Marquise der! Hun vil have det! Hun venter paa det! Det lader, ſom alting hørte dem til.

Vanderk Søn.

Det troer jeg gjerne.

Victorine.

De følger ikke denne kiere Faſter?

Ban-

Vanderk Søn.

Nu gaaer jeg. God Nat, Victorine!

Victorine.

Die lidt!

Vanderk Søn.

Hvad vil du?

Victorine.

Lad mig engang see Deres ny Uhr?

Vanderk Søn.

Har du ikke seet det?

Victorine.

Lad mig see det endnu engang. Ah, det er deilig! Diamanter — et Repeteeruhr — Klokken er Elleve, syv, otte, ni, ti Minuter — Elleve, og ti Minuter. I Morgen ved denne Tid — Vil De, at jeg skal sige Dem alt, hvad De foretager sig i Morgen?

Vanderk Søn.

Hvad jeg foretager mig?

Victorine.

Ja — De staaer op Klokken Syv eller Otte: De kommer ned Klokken Ti: saa fører De Bruden til Kirken. Klokken To kommer De tilbage: saa spiser De: derefter spiller De: og siden kommer Deres Hverkerie — Være De ikke bliver blefferet derved!

Vanderk Søn.

Blefferet? Hvad giver det?

Victorine.

Det maae De ikke.

Vanderk Søn.

Godt!

Victorine.

Victorine.

Jeg vil vædde, at det er alt, hvad De i Morgen foretager Dem.

Banderk Søn.

Du vilde blive meget forundret, om jeg intet foretog mig af alt dette.

Victorine.

Hvad vil De da foretage Dem?

Banderk Søn.

Lad saa være! Du kan have Ret.

Victorine.

Det er smukt, saadant et Repeteeur! naar man vaagner, kan man lade det staae, hvad Klokken er; jeg troer, jeg vilde vaagne alleneſte derfor.

Banderk Søn.

Du vel! jeg vil, at det ſkal tilbringe Natten i dit Kammer, for at ſee, om du vil vaagne.

Victorine.

O, nei.

Banderk Søn.

Jeg beder dig.

Victorine.

Dersom nogen fik det at vide, vilde de gjøre Nar af mig.

Banderk Søn.

Hvem kan ſige det? Du kan levere mig det igjen i Morgen tidlig.

Victorine.

Det kan De være vis paa! Men — og De —

Banderk Søn.

Har jeg ikke mit Taſſelur? Og du leverer det til mig.

A a

Victo-

Victorine.

Det forstaaer sig.

Vanderk Søn.

Til mig allene!

Victorine.

Til hvem ellers?

Vanderk Søn.

Til mig allene!

Victorine.

Ja, det forstaaer sig!

Vanderk Søn.

God Nat, Victorine! — Farvel — god Nat —

Til mig allene! allene til mig!

(Han gaaer.)

Ellevte Scene.

Victorine (allene).

Til mig allene! til mig allene! Hvad vil han sige dermed? Han er i Dag ganske usædvanlig. Det er ikke hans Munterhed, hans fri Væsen: han grubede. Dersom det var — Nei —

Tolvte Scene.

Anton. Victorine.

Anton.

De kalde paa dig: de har ringet efter dig en heel Time.

(Hun gaaer.)

Trettende Scene.

Anton (allene).

Fire eller fem usle fornemme Tienere forårsage større Uleilighed i Huset, end fyrrethve andre Mennesker!

Nei

Nu faae vi da at see i Morgen — Det vil blive en
 artig Stgi — — Har jea nu intet glemt? Nei.
 (Han puster Lysene ud, og lukker Vindues- Skaadderne.)
 Nu vil jeg gaae hen og lægge mig.

Tiortende Scene.

Anton. Banderks Tiener.

Anton.

Hvad er der?

Tieneren.

Herren lader sige, at De maatte komme op til
 ham af den lille Trappe, førend De gaaer til Sengs.

Anton.

Ja, nu skal jeg komme.

Tieneren.

God Nat, Herr Anton!

Anton.

God Nat! god Nat!



Tredie

Tredie Akt.

Første Scene.

Wanderk Son og hans Tiener

(Komme ind i Mørke, se de sig saage for, aabne Vindues-
Kaaftet, som om Aftenera blev lukket af Anton, for at
vise, at det dages; see sig alleveane omkring.
Wanderk Son er i Rodingot og Halskæbler.)

Anden Scene.

Wanderk Son. Tieneren (ligeledes med Støtler paa).

Wanderk Son.

Champagne! gaar hen og luk VinduesKaafterne op!
Nu — Og Nøglerne?

Tieneren.

Jeg har søgt overalt, i Vinduet, bag Døren —
jeg har søgt mig for langs med Jerngitterværket, men
ikke fundet noget; omsider vaagnede jeg Portneren —

Wanderk Son.

Nu vel?

Tieneren.

Han siger, at Herr Anton har dem.

Wanderk Son.

Men hvorfor har Anton taget disse Nøgler til
sig?

Tieneren.

Det veed jeg ikke.

Wan:

Banderk Søn.

Meier han, at tage Dem til sig?

Tieneren.

Det spurgte jeg ikke om. Vil De, jeg skal gaae derhen igien?

Banderk Søn.

Nei, og vore Heste?

Tieneren.

De staae i Gaarden.

Banderk Søn.

Der, stik disse Pistoler i Hylsteret; men rør dem ikke. Har du hørt nogen røre sig i Huset?

Tieneren.

Nei, alle Mand sove — dog har jeg seet Lys.

Banderk Søn.

Hvor?

Tieneren.

I tredie Etage.

Banderk Søn.

I tredie?

Tieneren.

Ah! det er i Jomfrue Victorines Kammer; det er hendes Lampe.

Banderk Søn.

Victorine — Gaae.

Tieneren.

Hvor skal jeg gaae hen?

Banderk Søn.

Gaae ned i Gaarden; hør: Kiul Hestene i Vognkuret paa venstre Haand, ved Siden af min Moders Vogn: for alting ingen Støi, vi maae ikke vaagne nogen.

(Tieneren gaaer.)

Tredie Scene.

Banderk Søn (allene).

Men hvorfor kan Anton have taget disse Møaler?
 Hvad skal jeg nu giøre? Vaagne ham — Jeg vil
 sige ham — at jeg vil ud — Jeg skulde kiope no-
 get — at jeg har noget at forrette — Jeg vil
 banke paa — Anton! — Jeg hører intet — Anton!
 (nærved at banke, men holder tilbage med Slaget) Han vil
 giøre mig hundrede Spørgsmaale — De gaar tidlig
 ud? Hvad kan De have at forrette? De vil ride ud?
 Die dog til det bliver Dag. Jeg vil ikke bie —
 Slys mig Nøglerne — (banker) Anton!

Fierde Scene.

Banderk Søn. Anton (i sit Kammer).

Anton.

Hvem er der?

Banderk Søn.

Han svarede. Anton!

Anton.

Hvem kan det være, som banker saa tidlig?

Banderk Søn.

Det er mig.

Anton.

Ah! nu kommer jeg strax.

Femte Scene.

Banderk Søn (allene).

Han staaer op — Intet kan være mindre usæd-
vanligt. Jeg har at forrette! jeg gaaer ud! jeg gaaer
kun et Par Skridt bort, da jeg dog gaaer meget læn-
ger. De har Støvler paa? Men Hesten? Men
Tjeneren? Nu vel! jeg rider et Par Mile bort her-
fra! min Fader har bedet mig, forrette et Erinde —
Hvor dog Forstanden søger de simpleste Aarsager langt
borte! Ah, jeg forstaaer ikke at lyve.

Siette Scene.

Banderk Søn. Anton.

Anton

(med sin Halsklud i Haanden).

Hvorledes, min Herre? Er det Dem?

Banderk Søn.

Ja. Giv mig Nøglerne til Porten.

Anton.

Nøglerne?

Banderk Søn.

Ja.

Anton.

Nøglerne? Portneren maae have dem.

Banderk Søn.

Han siger, De har dem.

Anton.

Ah, det er sandt! i Alfres — det huskede jeg
ikke — det er sandt — Deres Herr Fader har dem.

Wanderk Søn.

Min Fader? Ih, men hvorfor har han dem?

Anton.

Det maae De spørge ham selv om, det veed jeg ikke.

Wanderk Søn.

Han har dem jo ellers ikke.

Anton.

Men De tager meget tidlig ud?

Wanderk Søn.

Han maae have haft sine Aarsager, hvorfor han har taget Nøglerne til sig.

Anton.

Maaskee, disse Tienere, dette Bryllup — Han har maaskee befrygtet Vorden, Ustighed, Klammerie — Han vil være den Første paa Færde — fort, hvad veed jeg det?

Wanderk Søn.

Nu vel, min gode Anton! beviis mig den allerstørste — Nei, beviis mig en ringe Tieneste — jeg beder dig — Gaae sagte ind i min Faders Værelse: han har vist lagt Nøglerne paa et eller andet Bord eller Stool, og bring mig dem: Tag dig vel i Agt, at du ikke vaagner ham! Det skulde gjøre mig inderlig ondt, hvis jeg skulde være Aarsag i, at hans Søn blev forstyrret.

Anton.

Hvorfor gaaer De ikke selv ind?

Wanderk Søn.

Derfor han skulde merke dig, saa kan du bedre give ham en Aarsag, end jeg.

Anton

Anton.

Jeg gaar. Gaae ikke bort, gaae ikke bort!

Syvende Scene.

Vanderk Son (allene).

Hvor vil du, jeg skal gaae hen? — Jea havde dog troet, han skulde giort mig flere Spørgsmaal. Det er en god Mand, den gamle Anton — Han kunde let forstille sig — Ah, min Fader! min Fader! — Han sover — Han veed ikke — Dette Kabinet — Dette Huus — alt, hvad der falder mig i Minde, er mig nu dobbelt kiert — at forlade alt det for stedse, eller for en lang Tid, det volder en Smerte, som — Ah, der er han — Himmel — det er min Fader!

Ottende Scene.

Vanderk Fader (i Stoprof). Vanderk Son.

Vanderk Son.

Ah, min Fader! ah, hvor det gior mig ondt! Det er Antons Skyld. Jeg sagde ham det forud; men han har vist giort Alarm; han maae have vaagnet Dem.

Vanderk Fader.

Nei, jeg var vaagen.

Vanderk Son.

De var vaagen? Uden Tvivl har —

Vanderk Fader.

Du onsker mig ikke god Morgen?

A a 5

Ban-

Vanderk Søn.

Jeg beder om Forladelse, min Fader! jeg ønsker Dem af Hiertet god Morgen! Hvorledes har De sovet? Deres Helbred —

Vanderk Fader.

Du tager tidlig ud i Dag?

Vanderk Søn.

Ja, jeg vilde —

Vanderk Fader.

Der staae Heste nede i Gaarden?

Vanderk Søn.

Det ere mine, det er min, og min Tieners.

Vanderk Fader.

Sh, hvor vil du hen saa tidlig?

Vanderk Søn.

Jeg fik det Indfald, at ride en Tour — jeg vilde ride Volden rundt — en Grille, en Særhed, som paa eengang i Morges faldt mig ind!

Vanderk Fader.

Men allerede i Aftes har du bestilt, at de skulde holde Hestene færdige. Victorine har hørt det af en af Staldfolkene, og du havde alt den gang foresat dig, at tage ud?

Vanderk Søn.

Nei, ikke aldeles.

Vanderk Fader.

Jo! Du har noget i Sinde, min Søn?

Vanderk Søn.

Hvad vil De vel, jeg skulde have i Sinde?

Vanderk Fader.

Det er mig, som spørger dig derom.

Van-

Banderk Søn.

Jeg forsikrer Dem, min Fader —

Banderk Fader.

Hidindtil, min Søn! har jeg hverken kendt Om,
svøb eller Usandheder hos dig. Hvis det er sandt,
hvad du siger mig, saa iagttag det endnu enaang,
og jeg vil troe dig — Dersom det er nogle Marsager,
nogle Daarligheder, som følge med din Alder, nogle
af disse Giekkier, som en Fader kan gierte, men al-
drig bør vide. I hvor ondt det end skulde giøre mig,
saa forlanger jeg ikke en Fortroelighed, som maatte
komme os begge til at rødme. Der ere Noalerne, tag
ud. (Sønnen tager dem.) Men, min Søn! dersom
det angaaer din, min og din Moders Rolighed —

Banderk Søn.

Ah, min Fader!

Banderk Fader.

Det er ikke mueligt, at der kan være noget Van-
ærende i dit Forehavende?

Banderk Søn.

Ah! langt snarere —

Banderk Fader.

Bliv ved.

Banderk Søn.

Hvad forlanger De af mig? Ah, min Fader!
De fortalte mig i Gaar, at De er bleven fornærmet,
De var ung, De har duelleret, De kunde endnu giøre
det — Ah, hvor jeg er ulykkelig! jeg føler, at jeg
vil volde Deres Livs Ulykkelighed — Nei — aldrig
— Hvilkens Verdom! — De kan troe mig —
hvis ikke det Uheld —

Ban-

Vanderk Fader.

Fornærmet? Duelleret? Mit Livs Ulykkelighed?
— Lad os tale lidt sammen, min Søn, og ansee
mig ikke for andet, end Ven.

Vanderk Søn.

Derfom det hændte sig, at jeg æffede en' Eed af
Dem — Lov mig, i hvad jeg ogsaa siger Dem, at
Deres Godhed ikke vil holde mig fra at giøre, hvad
jeg bør.

Vanderk Fader.

Derfom det er ret.

Vanderk Søn.

Ret eller ei.

Vanderk Fader.

Eller ei?

Vanderk Søn.

Bliv ikke forskrækket. Jeg har i Gaar Aftes
havt en Ordstrid, en Trætte med en Cavallerie-Offi-
ceer. Vi gik ud; man skilte os ad — Og vi have
sat hinanden Stevne i Dag.

Vanderk Fader

(Støtter sig paa Ryggen af en Stool).

Ah, min Søn!

Vanderk Søn.

Ah, min Fader! det var det jeg befrygtede.

Vanderk Fader

(med Standhaftighed).

Jeg er langt fra, at afholde dig fra at giøre, hvad
du bør. (Med Omhed) Du er Soldat: og naar man
offentlig har indgaaet en Forbindelse, bør man holde
den, hvad det end koster Fornuften, ja selv Naturen.

Van-

Vanderk Søn.

Jeg behøver ingen Opmuntring.

Vanderk Fader.

Det troer jeg. Men kan jeg ikke faae noget udsærligere at vide om denne Trætte? Hvad der har givet Anledning til den? Og fort, alt, hvad der er foregaaet?

Vanderk Søn.

Ah! jeg har gjort alt, hvad jeg har kunnet, for at undgaae Deres Nærværelse.

Vanderk Fader.

Volde den dig Bedrøvelse?

Vanderk Søn.

Ne! aldrig, aldrig har jeg havt større Træng til en Ven, og fornemmelig til Dem.

Vanderk Fader.

Kort, du har havt Trætte?

Vanderk Søn.

Historien er ikke lang. Den Regn, der faldt i Aftes, nødte mig til at gaae ind paa et Kaffehuus. Jeg spillede et Partie Skak. Jeg hørte En nogle Skridt fra mig tale med Varme; han fortalte noget, jeg veed ikke selv, hvad, om sin Fader, om en Riidsmand, om Discompto, om Vereler — men jeg er vis paa, at jeg meget tydelig hørte: "Ja, alle disse Riidsmand, disse Handelsmand ere Skielmer, Kieltrinsger." Jeg vendte mig om, og saae paa ham. Han, uden at bryde sig derom, uden ringeste Opmerksomhed, igientog den samme Tale. Jeg stod op, og hvilede ham i Dret, at det var kun en nedrig Karl, som kunde sige sligt. Vi gik ud, og man skilte os ad.

Ban-

Vanderk Fader.

Tillad mig, at sige dig, min Søn —

Vanderk Søn.

Ah, min Fader! jeg føler alle de Vebredelser, De kan gjøre mig. Denne Officeer kan maaskee have været i et forredeligt Lune — det, han sagde, kom mig ikke ved — naar man siger, hele Verden, nævner man ingen i Særdeleshed — maaskee han endog ikke gjorde andet, end fortalte, hvad andre havde fortalt ham; det er just det, der bedrøver, der nager mig. Jeg lider derfor, nu, jeg er kommen til mig selv. Jeg maae søge at dræbe et Menneſke, som maaskee ikke har Uret. Imidlertid troer jeg, at han har sagt det, fordi jeg var nærværende.

Vanderk Fader.

Du onsker det. Kiender han dig?

Vanderk Søn.

Jeg kiender ham ikke.

Vanderk Fader.

Og du ypper Trætte? Jeg kan ikke foreſkrive dig noget.

Vanderk Søn.

Giv Dem tilfreds, min Fader!

Vanderk Fader.

Ah, min Søn! hvorfør tænkte du ikke paa, at du har en Fader? Jeg tænker saa tidt paa, jeg har en Søn.

Vanderk Søn.

Det er just, fordi jeg tænkte derpaa.

Vanderk Fader

(ſeſterat have draget et dybt Suf).

Hvad er det for en Raarde, du der har?

Van-

Vanderk Søn.

Jeg har mine Pistoler.

Vanderk Fader.

Dine Pistoler? En Adelsmands Vaaben er hans
Kaarde.

Vanderk Søn.

Han har selv valgt.

Vanderk Fader.

O, hvilken Uvished, hvilken Sorg vilde du ikke i
Dag voldt din Moder og mig!

Vanderk Søn.

Det havde jeg allerede sørget for.

Vanderk Fader.

Hvorledes?

Vanderk Søn.

Jeg havde efterladt et Brev paa mit Bord, med
Udskrift til Dem. Victorine skulde have givet Dem
det.

Vanderk Fader.

Har du fortroet dig til Victorine?

Vanderk Søn.

Nei; men hun skulde lægge noget paa mit Bord,
og saa maatte hun have seet det.

Vanderk Fader.

Og hvad Anstalter har du søiet mod Lovenes rets-
færdige Strengthed?

Vanderk Søn.

Flugten.

Vanderk Fader.

Gaae op paa dit Kammer, og hent mig dette
Brev; jeg skal skrive for din Sikkerheds Skyld, hvis
Himlen

Himlen bevarer dig. — Ah! kan man anraabe den for en Morder! og maaskee for to!

Vanderk Søn.

Jeg Ulyksalige!

Vanderk Fader.

Gaae ind til din Moder, sig hende — Nei, det er bedre, at det er tolv Timer endnu, hun ikke har seet dig. Ah, Himmel.

(Sennen gaaer.)

Niende Scene.

Vanderk Fader (allene).

Ulykselige! hvor man bør lide regne paa den nærværende Lykke! Da jeg lagde mig, var jeg den roligste, den lykkeligste Fader, og nu — (Han sætter sig ved sit Skriverbord, og skriver.) Anton! jeg kan ikke have for megen Tillsid — (Anton kommer.) Ah, kun at jeg faaer ham at see igjen! (Skriver) Dersom hans Blod flød for hans Konge, eller hans Fædreland — men — —

Tiende Scene.

Vanderk Fader. Anton.

Anton.

Hvad vil De?

Vanderk Fader.

Hvad jeg vil? Ah, at han maae leve!

Anton.

Herre!

Vanderk Fader.

Jeg hørte dig ikke komme ind.

Anton.

Anton.

De kaldte paa mig.

Banderk Fader.

Anton! jeg kender din Tavshed, din Hengivenhed for mig og min Søn. Han tager ud, for at duellere.

Anton.

Med hvem? Jeg skal —

Banderk Fader.

Det er forgieves.

Anton.

Hede Naboelauguet vil forsvare ham; — jeg skal vaagne —

Banderk Fader.

Nei, det er ikke —

Anton.

De skal for dræbe mig, sørend —

Banderk Fader.

Tie! han er her endnu. Der er han. Lad os være allene.

(Anton gaaer.)

Tiende Scene.

Banderk Fader. Banderk Søn.

Banderk Søn.

Jeg vil læse det for Dem.

Banderk Fader.

Nei, giv mig det. Hvilken Dei tager du? Tiiden og Stedet?

Banderk Søn.

At jeg vilde tage saa tidlig ud, var allene for at holde mit Ord. Jeg befrygtede, at den Tummel, her

bliver i Dag, skulde hindre mig i at komme bort. Ah! hvor har jeg ikke ønsket, at kunne opsætte det een Dag!

Vanderk Fader.

Nu vel?

Vanderk Søn.

Klokken mod Tre i Eftermiddag; vi have sat hinanden Stevne bag Volden.

Vanderk Fader.

Og du kunde ikke blive hjemme fra nu og til i Eftermiddag?

Vanderk Søn.

Ik, forestil Dem, min Fader —

Vanderk Fader.

Du har Ret: jeg tænkte ikke derpaa. See, her har du nogle Breve til Calais og Engeland; du skal faae Forspandshefte. Sid du havde dem nødige!

Vanderk Søn.

Min Fader?

Vanderk Fader.

Ah, min Søn! man begynder at røre sig i Huset. Farvel!

Vanderk Søn.

Farvel, min Fader! Omsavn paa mine Begne —

(Faderen støder ham fra sig med Umbed, og omsavner ham ikke. Sønnen gier nogle Skridt, vender sig om igien, og strækker sine Arme mod Faderen, som ved Bøgn viser, at han skal gaae.)

Tolvte Scene.

Banderk Fader (allene).

Ah, min Søn! træde Fornuften, Naturen og Lovene under Fødder! Ulyksalige Fordom! grusomme Misbrug af Eren! du har ikke kundet faae din Tilværelse, uden i de meest barbariske Tider: du kunde ikke bestaae, uden hos en forsængelig og af sig selv opblæst Nation, uden blandt et Folk, hvor hver enkelt Mand reaner sin Person for alt, og sit Fædreland og Slægtninge for intet. Og, I vise, men utilstrækkelige Love! I have ønsket, at lægge et Baand paa Eren; I have adlet Echafottet; Eders Strengthed har tient til at sønderlide en ærefier Mands Hierte imellem Skjendsel og Rettersted. Ah, min Søn!

Trettende Scene.

Banderk Fader. Anton.

Anton.

De har ladet ham tage afsked?

Banderk Fader.

At man ikke merker det ringeste i Huset!

Anton.

Fruen er alt oppe; og om han nu gif ind til hende?

Banderk Fader.

Han er borte. O, Himmel! Kom med! jeg vil klæde mig.

(De gaar.)



Fier



Fjerde Akt.

Første Scene.

Victorine (allene).

Jeg søger ham overalt; hvor er han bleven af? Det gaaer over min Forstand. Han bliver aldrig færdig. Han er ikke paaklædt. Ah, hvor det fortryder mig at jeg befattede mig med hans Uhr! Jeg har seet ham hele Natten, hvortledes han sagde: Til mig allene! til mig allene! Han er taget meget tidlig ud, og til Hest? Men om det var denne Trætte: og om det var sandt, at han var taget hen — — Ah! jeg har en Ahnelse. Men hvadovede jeg ved at tale derom? jeg vil gaae og sige det til Herren. Jeg tør vædde paa, at der var den Tiener, som i Aftes faldt i Søvn her — han havde et hæsligt Ansigt: han har vist sat ham Stevne. Ah!

Anden Scene.

Banderk Fader. Victorine.

Victorine.

Man er meget urolig, Herre — — Frue Marquisen siger: Er min Neeu paaklædt? Lad ham det vide! Er han færdig? Hvorfor har jeg ikke seet ham? Hvorfor kommer han ikke?

Banderk

Banderk Fader.

Min Søn?

Victorine.

Ja. Jeg har spurgt om ham, jeg har ladet lede efter ham: jeg veed hverken om han er gaaet ud, eller ei; men jeg har ikke kunnet finde ham.

Banderk Fader.

Han er gaaet ud.

Victorine.

Herren veed altsaa, at han er ude?

Banderk Fader.

Ja, jeg veed det. See, om de alle ere færdige: hvad mig angaaer, da er jeg det. Hvor er din Fader?

Victorine

(gior et Skridt, men kommer tilbage).

Har Herren seet den Tiener, som i Gaar vilde tale med Dem, eller Deres Søn?

Banderk Fader.

En Tiener? Han var til mig; jeg har sat hans Herre Stevne i Dag; det var vel, at du huskede mig derpaa.

Victorine sagte).

Saa kan det dog ikke være det. Desto bedre, siden Herren veed, hvor han er.

Banderk Fader.

See ad, hvor din Fader er.

Victorine.

Jeg løber.

Tredie Scene.

Banderk Fader (allene).

Midt i den tilladeligste Glæde — — Anton kommer ikke — — Jeg saae alle menneskelige Elendigheder for mine Øine. Jeg var belovet paa dem. Selv Døden — — Men dette — — Ha! hvad skal jeg sige? — Ah, Himmel!

Fjerde Scene.

Banderk Fader. Marquisen.

Banderk Fader

(Efterat have paataget sig en munter Mine).

Du vel, Søster! kan jeg omsider overgive mig til den Fornøielse, at see dig igjen?

Marquisen.

Jeg er meget opbragt, min Broder! Du kan sige siden, om du vil.

Banderk Fader.

Jeg har aldeles Aarsag til at være vred paa dig.

Marquisen.

Og jeg paa din Søn.

Banderk Fader.

Jeg troede, at Blodets Rættigheder ikke tillod disse Skaanfeler, og at en Broder —

Marquisen.

Og jeg, at en Søster, som jeg, fortjener nogen Afgørelse.

Banderk Fader.

Hvordan? Har man paa nogen Maade fornærmet dig?

Marqui-

Marquisen.

Ja, tilforladelig!

Banderk Fader.

Hvem?

Marquisen.

Din Søn?

Banderk Fader.

Min Søn? Og naar kan han have forseet sig
imod dig?

Marquisen.

I dette Dieblis.

Banderk Fader.

I dette Dieblis?

Marquisen.

Ja, min Broder! i dette Dieblis. Det er meget
besynderligt, at min Neveu, som i Dag skal være
min Kavaleer, ikke er her, og at han tager ud.

Banderk Fader.

Han er taget ud i et uopsætteligt Erinde.

Marquisen,

Uopsætteligt? Uopsætteligt? Din Koldsindighed
dræber mig. Man skal skaffe mig ham levende eller
død: det er ham, der skal give mig sin Arm.

Banderk Fader.

Jeg tænker, at give dig Armen, om det gøres
nødvig.

Marquisen.

Du? Nu vel! jeg er tilfreds dermed; du vil
bevise mig Væ. Nu da, min Broder! lad os tale
fornuftig. Der er ingen Ting, jeg jo har optænkt
for min Neveu, endskjønt det er uartigt af ham, at
være gaaet ud. Der er nær ved mit Slot — eller

rettere, dit, og jeg takker dig derfor — der er et vist Lehn, som man har berøvet vor Familie i Aaret 1574, men det er ikke mere tilkiøbs.

Banderl Fader.

Vel! lad saa være.

Marquisen.

Det er en Feil; men det er fortredeeligt.

Banderl Fader.

Kan vel være. Lad os gaae til Sels — —

Marquisen.

Vi have Tid nok endnu. — Man maae lade de store Kirkevinduer i Kapellet opmale. Det sætter dig i Forundring?

Banderl Fader.

Det kan vi siden tale om.

Marquisen.

Baabenet er — —

Banderl Fader.

Du reiser jo ikke i Dag, min Søster?

Marquisen.

Nei, visselig ikke.

Banderl Fader.

Nu vel, saa kan vi tale derom i Morgen.

Marquisen.

Det er fordi jeg i Nat har udtænkt saa meget for din Søn; jeg har udtænkt forunderlige Ting; thi han er elskværdig, han er allerkiæreste. Vi har i Provindsen en af de rigeste Arvinger, det er Cramont Valliere de la Tour d'Agon; du kender hende, hun er endog i Slægt med din Kone; hende skal din Søn ægte; jeg tager det paa mig; du maae ikke lade dig see

see der; jeg vil bringe det i Forflag, jeg vil giøre ham borte: han gaaer til Armeen, og jeg bliver hos hans Kone, hos min Niece, og jeg skal opdrage hans Børn.

Vanderf Fader.

Men, min Søster —

Marquisen.

De ere jo dine, min Broder!

Vanderf Fader.

Lad os gaae ind i Salen; man bier uden Tvivl paa os.

Femte Scene.

De Forrige. Anton.

Vanderf Fader

(til Anton, som kommer ind).

Bliv her, Anton!

Marquisen

(i det hun gaaer).

Jeg seer, at der er lykkeligst, men allerlykkeligst for min Neveu, at jeg er kommen her. Du, min Broder! har tabt al Tanke om Adel og Høihed. Hansdelen snærper Sielen sammen, min Broder! Det kiere Børn! det gode Børn! jeg elsker ham af mit inderste Hjerte.

Siette Scene.

Anton (allene).

Ja, min Beslutning er fattet. Hvorledes? Maa: see en Glendig, en Nar — —

Syvende Scene.

Anton. Victorine.

Anton.

Hvad spørger du om?

Victorine.

Jeg kom ind —

Anton.

Jeg kan slet ikke lide det; altid i Hælene paa mig! det er meget forunderligt. Denne Nysgierrighed! denne Nysgierrighed! — det er maaskee det sidste Raad, jeg i mine Dage giver dig — men Nysgierrighed hos et ungt Fruentimmer kan ikke andet end lede hende til Ondt.

Victorine.

Jh, men — jeg kom, for at sige Dem —

Anton.

Gaae din Vej, gaae! hør: vær klog, vær altid anstændig, saa kan du aldrig komme til at lide Mangel!

Victorine (sagte).

Hvad vil alt dette sige?

Ottende Scene.

De Forrige. Banderk Fader.

Banderk Fader.

Gaae, Victorine! lad os være alene, og luk Døren.

Niende

Niende Scene.

Wanderf Fader. Anton.

Wanderf Fader.

Har du sagt til Haandlægen, at han ikke maae
gaae bort?

Anton.

Nei.

Wanderf Fader.

Nei?

Anton.

Nei, nei!

Wanderf Fader.

Hvorfor?

Anton.

Hvorfor? Fordi at Deres Søn skal ikke duels-
lere!

Wanderf Fader.

Hvad vil det sige?

Anton.

Herre! Herre! en Adelsmand, en Militær, en
Dievel, var det ogsaa en Kommandeur: det maae være
hvem det vil; men han skal ikke duellere, siger jeg
Dem; det kan ikke være andet, end en Morder, som
har veltet sig ind paa ham, og tænker at dræbe ham;
men han skal ikke dræbe ham.

Wanderf Fader.

Anton —

Anton.

Nei, Herre! han skal ikke dræbe ham, det har
jeg sørget for. Jeg veed, hvad Dei han kommer, jeg
skal oppebie ham, jeg skal angribe ham, han vil an-
gribe mig, jeg dræber ham, eller han mig; hvis han
dræ-

dræber mig, vil han være mere forlegen, end jeg; dræber jeg ham, saa anbefaler jeg Dem min Datter, Herre! I øvrigt har jeg ikke nødig at anbefale hende til Dem.

Vanderk Fader.

Hvad du der siger, Anton, er overflødig, og aldrig — —

Anton.

Deres Pistoler, Deres Pistoler! De har seet mig, seet mig for længe siden paa Skibet. Hvad ligger der Lav paa? For Pokker! hvad Tapperhed angaaer, behøver man kun at være Mand, og at have Vaaben.

Vanderk Fader.

Ah, men Anton — —

Anton.

Min Herre — Ah, min kære Herre! et ungt Menneſke, ſom giver det bedste Haab — min Datter havde nok ſagt mig det, og denne Dags Støi og Tummel, Bryllupet, og alle diſſe Menneſker. Strax paa Diebliſket — — Nøglerne til Pakkammeret — jeg havde nær taget dem med. (Leverer Nøglerne til Vanderk Fader.) Ah! jeg er færdig at blive forrykt derover. O, Gud!

Vanderk Fader.

Han ſønderriver mit Hjerte. Hør mig, Anton! jeg befaler dig, at høre mig.

Anton.

Herre —

Vanderk Fader.

Anton! troer du, jeg ikke elſker min Søn ligesaa meget, ſom du?

Anton.

Anton.

Men just derfor — De vil tage Deres Død derover.

Wanderl Fader.

Nei.

Anton.

O, Himmel!

Wanderl Fader.

Anton! du er fra dig selv; jeg forstaaer mig slet ikke paa dig i Dag. Hør mig.

Anton.

Herre —

Wanderl Fader.

Hør mig! siger jeg dig. Kald din hele Fornuft tilbage: jeg trænger til den. Hør med Opmerksomhed paa, hvad jeg vil betro dig. Der kunde komme nogen, og saa kan jeg ikke mere komme til at tale med dig. Troer du, min ærlige Anton! troer du, min gamle Stalbroder! at jeg er sølesløs? Er det ikke, min Søn? Er det ikke ham, som i Fremtiden skal lægge Grundvold til min Alderdoms Lykke? Og min Kone — ah! hvilken Sorg! hendes svage Helbred — men der er ingen Redning; den Fordom, som plager vores Nation, gjør hans Ulykke uundgaelig.

Anton.

Men kunde De ikke bilægge denne Sag?

Wanderl Fader.

Bilægge den? Du kiender ikke alle de Hindringer, Verden lægger i Veien; hvor finde hans Bederspart? Hvor nu faae sat paa ham? Er det paa Valplassen, hvor deelige Sager bilægges? Ah! strider

der det ikke saavel imod Søderne, som imod Lovene, at jeg lader mig merke med, at jeg er underrettet derom? — Og dersom min Søn havde taget det i Betragtning, havde givet efter: om denne gruelige Sag var bleven bilaat: hvor mange vilde der ikke have flydt af denne for ham i Fremtiden? Der var ingen maa-
delig Person, ingen Stymper, som jo vilde søge at purre ham; han maatte have ti lykkelige Affairer, for at faae denne glemt. Den er affhyelig i alle Dele; thi han har Uret.

Anton.

Han har Uret?

Banderk Fader.

En Ubefindighed —

Anton.

En Ubefindighed?

Banderk Fader.

Ja! men lad os ikke spilde Tiden med unyttige
Undersøgelser. Anton!

Anton.

Herre.

Banderk Fader.

Efterkom til Punkt og Prikke, hvad jeg nu vil
sige dig.

Anton.

Ja, Herre!

Banderk Fader.

Overtrød ikke mine Befalinger paa nogen Maade;
betenk, at det gielder min Søn og min Ere: det
er at sige dig, alting.

Anton.

Anton.

O, Himmel!

Banderl Fader.

Jeg kan kun fortroe mig til dig, og jeg sætter min Liid til din Alder, din Erfarenhed, og jeg kan lægge til, dit Venskab. Indfind dig paa det Sted, hvor de skal møde hinanden; forklæd dig paa en Maade, at du ikke bliver kiendt; hold dig saa langt tilbage, som du kan; bliv ikke, ifald det er mueligt, paa nogen Maade kiendt. Dersom min Søn har den grumme Lykke, at dræbe sin Modstander, lad dig da see: han vil være fortunlet i Hovedet, vil være ude af sig selv, han vil være ganske forvirret, drag da Omsorg for ham, henvend al din Opmerksomhed paa ham, vaag over hans Undvigelse, giv ham din Hest, giv, hvad han siger dig, giv, hvad Klogskab byder dig; naar han da er borte, anvend saa strax al din Omsorg for hans Modstander: dersom han endnu skulde leve, saa bemægtige dig hans sidste Dieblif, giv ham al den muelige Hielp, som Menneffeligheden kræver, og forson, saa meget det staaer til dig, den Misgierning, jeg har Deel i, efterksom — efterdi — grusomme Uere! — — Men, Anton! dersom Himmelen straffer mig saa meget, som jeg fortienet, dersom den kalder min Søn — jeg er Fader, og jeg frygter for mine første Bevægelser — jeg er Fader — og denne Fæst, dette Bryllup — — min Kone — hendes Helbred — jeg selv — — Skynd dig da herhid — — men saasom din Nærværelse vil sige mig for meget derom, hav da den Opmerksomhed, hør du, hav den for mig, jeg bønfsalder dig

dig derom: slaae tre Slag paa Vorten i Baggaarden, tre tydelige Slag: indfind dig derpaa her, herinde i dette Kabinet; du maae ikke tale til noget Menneſke; mine Heste ſkal være forſpendte, og vi ville ſtrax kjøre derhen.

Anton.

Men, min Herre —

Vanderk Fader.

Der er nogen, og det er hans Moder.

Tiende Scene.

De Forrige. Frue Vanderk.

Frue Vanderk.

Ah, bedste Ven! vi ere alle færdige. Her ere Dine Handſker. Anton — ih, hvor du ſeer ud! Du burde nok have taget din sorte Klædning paa i Dag, og ret pyntet dig paa min Datters Bryllupsdag, det kan jeg ikke tilgive dig.

Anton.

Det volder — Frue — jeg ſkal i Forretning — ja, ja — Frue — —

Vanderk Fader.

Gaae, gaae, Anton! gaa, ſom jeg har ſagt dig.

Anton.

Ja, Herre!

Vanderk Fader.

Glem intet!

Anton.

Nei, Herre!

Frue

Frue Vanderk.

Anton!

Anton.

Frue.

Frue Vanderk.

O, hvis du seer min Søn, sig ham, jeg beder dig, at han ikke bier for længe.

Vanderk Fader.

Gaae, Anton! gaae!

(Anton og Vanderk see paa hinanden. Anton gaaer.)

Ellevte Scene.

Vanderk Fader. Frue Vanderk.

Frue Vanderk.

Anton seer saa forvildet ud.

Vanderk Fader.

Alt dette gjør ham varm, og forvirrer ham.

Frue Vanderk.

Gratuleer mig, bedste Ven! det er mere end to Aar siden jeg besøgte mig saa vel — — Min Datter — min Svigersøn — den hele Familie er saa agtværdig, saa retskaffen — Præsidenten er sindig, som Lovene. Men, min Ven! jeg har en Bebreidelse at gjøre Dig, og Din Søster har Het: Du giver Din Søn i Dag at forrette, Du sender ham, jeg veed ikke, hvorhen; Du veed det selv bedst; han maae imidlertid være langt borte; thi jeg er vis paa, at han ikke forlyster sig; og naar han kommer tilbage, kan han ikke engang komme til os. Victorine har fortalt min Datter, at han ikke er paaklædt, og at han har sat sig til Hest.

C c

Wan-

Banderk Fader

(tager hende med Ombed ved Haanden).

Lad mig drage mit Veir lidt, og tillad mig ikke at tænke uden paa din Fornæielse. Din Helbred volser mig den største Glæde. Vi behøve ogsaa disse vore Kræfter. Gienvordigheder ere os saa nær, den største Lyksalighed er saa lidet varig, saa lidet — — Lad dem ikke bide paa os; man bør i det mindste finde os hos Selskabet — der have vi det.

Tolvte Scene.

De Forrige. Sophie. Præsidenten.
Marquisen (i Baggrunden).

Banderk Fader.

Afsted, skønne Ungdom! Frue! vi have ogsaa været saaledes. Mine Børn! gid I opleve en Dag, som denne, (sagte) men glædeligere!



Femte Akt.

Første Scene.

Victorine (alene).

Herr Anton! Herr Anton! Herr Anton! Hushovmesteren, Fokkene, Kontorberientene, alle Mennesker kalde paa Herr Anton. Jeg skal sørge for alting. Min Fader er meget forunderlig; jeg leder efter ham alle vegne, og ingensteds finder jeg ham. Her har aldrig været saa mange Fremmede, og aldrig — Nu? — Hvordan? — Hæ? — Anton! Anton! Nu vel, lad dem kalde. Denne Høitidelighed, som jeg troede, skulde blevet saa munter, store Gud! hvor den er bedrøvelig! — Men han, at han ikke har indfundet sig ved sin Søsters Bryllup — Og saa paa den anden Side min Fader, med sine Formaninger: "Vær klog! vær klog! og du kan aldrig komme til at lide Mangel!" — hvor er han gaaet hen? Jeg —

Anden Scene.

Desparville Fader. Victorine.

Desparville Fader.

Kan jeg gaae ind, Tomsrue?

Victorine.

De hører nok til Brylluppet, min Herre? Vælg at trine ind i Salen?

Cc 2

Des:

Desparville Fader.

Nei, jeg gjør ikke, Jomfru! nei, jeg gjør ikke.

Victorine.

Ah, min Herre! siden De ikke hører dertil, hvad kan De — —

Desparville Fader.

Jeg kommer, for at tale med Herr Vanderk.

Victorine.

Hvilken af dem?

Desparville Fader.

Ah, Riibmanden! Ere der to Riibmænd af dette Navn? Det er ham, som her boer.

Victorine.

Ah, min Herre! hvilken Forvirring! Jeg forsikrer Dem, at jeg ikke veed, hvorledes Herren midt i alt dette kan tale med Dem; og de vare allerede til Bords nu, hvis de ikke ventede efter En, som lader bie meget længe paa sig.

Desparville Fader.

Herr Vanderk, Jomfru! har bestilt mig herhid i Dag ved dette Klokket.

Victorine.

Saa har han vist ikke tænkt paa denne Sværm —

Desparville Fader.

Ikke tænkt derpaa! ikke tænkt derpaa! og han har ladet mig det vide i Gaar Aftes?

Victorine.

Ja, saa vil jeg gaae ind, isald jeg kan komme ham i Tale; thi han taler snart med En, snart med en Anden. Jeg skal sige — — Hvad behager De, jeg skal sige til ham?

Desparville Fader.

Siig, at der er En, som vil tale med ham, at det er En, som han har bestilt hid ved dette Klokket, i Følge et Brev, han har faaet — — søi til — — Nei — siig ham allene det.

Victo-

Victorine.

Jeg gaaer da — — En — — Men, min Herre! om Forladelse, at jeg spørger om Deres Navn?

Desparville Fader.

Han kender kun lidet til det. Siig i øvrigt, at det er Herr Desparville — at det er den Tieners Herre, som — —

Victorine.

Ah, nu veed jeg det! en Karl, som havde et Ansigt — som saae ud — i Gaar Aftes — Nu vil jeg gaae ind.

Tredie Scene.

Desparville Fader (allene).

Hvilken Hob Svar! For Dievlen! alle disse Ting stode artig sammen for mig! Denne Mand skal justement give sin Datter i Dag, den Dag, den samme Dag, jeg har noget at tale med ham om; det er med Willie gjort, ja, det er med Willie gjort, for min Skyld, for mig; slige Ting hendes kun mig allene. Pokker fare efter Børn! Jeg vil ikke bryde mig mere om nogen Ting, jeg vil drage tilbage til min Provinds. "Men, min Fader! min Fader!" — men, min Søn! gaae til Hekkenfeldt! jeg har haft min Tid, pas du nu din. Ah, det er formodentlig min Mand — endnu vil jeg udholde et Afslag.

Fierde Scene.

Banderf Fader. Desparville Fader.

En Tiener.

Desparville Fader.

Min Herre! det gjør mig ondt, jeg skal gjøre Dem Uleilighed. Jeg veed alt, hvad der vedsaføres Dem. De giver Deres Datter i Dag, De har Selvskab; men kun eet Ord, eet Ord.

Ec 3

Bans

Vanderk Fader.

Det gjør mig ondt, min Herre! at jeg ikke har besigtet Dem til et mere bestemt Klokkeslet. Man har maaskee ladet Dem vente. Jeg sagde, Klokken Tre, og nu er den Tre og færtten Minuter. Behag at sidde, min Herre!

Desparville Fader.

Nei, lad os tale staaende; jeg skal snart være færdig. Min Herre! jeg troer, at Fanden forfølger mig. Jeg har paa nogen Tid trængt til Penge, og endnu mere siden i Gaar formodedst en meget trængende Omstændighed, og som jeg ikke kan sige. Jeg har her en Bøvel, som er god, fortræffelig: den er, som I Kibsvand kalder det, saa god som rede Penge; men naar den skal betales, ved ikke jeg; de har Ufoer og Usanzer, Talemaader, som jeg ikke forstaaer. Jeg har været hos adskillige af Deres Medbrødre, som ere nogle Jyder, Arabere — forlad mig disse Ord — ja, ret Arabere. De forlangte berøbelige Renter af mig, fordi de saae, jeg trængte. Andre afflog mig det reent. Kan De giette, hvorfor en Mand i Gaar nægtede mig det?

Vanderk Fader.

Nei, min Herre!

Desparville Fader.

Fordi dette Maand er blaat, og ikke rødt. De tænker dog vel ikke ogsaa saaledes?

Vanderk Fader.

Stikkelig Folk, min Herre! behøve ikke uden deres Medmenneskers Rettskaffenhed, og ikke, hvad de tænke om dem.

Desparville Fader.

Hvad De der siger, er rigtig; og dersom alle tænkte som De, vilde hele Verden kun være een Familie. Men jeg vil ikke opholde Dem. Kan De discurre mig min Bøvel, eller ikke?

Vanderk Fader.

Maar jeg see den?

Desparville Fader.

Der er den. (Medens Wanders Fader læser) Jeg vil betale alt, hvad der gaaes nødig. Jeg veed, at der ere visse Rettigheder: var det end en Kvartprocent? var det end — — Jeg trænger til Penge,

Wanders Fader (ringer).

Min Herre! jeg skal strax udbetale Dem den.

Desparville Fader.

Strax?

Wanders Fader.

Ja, min Herre!

Desparville Fader.

Strax? Tag, tag, min Herre! Ah, hvilken en Tjeneste, De beviser mig! Tag, tag, min Herre! (Tjeneren kommer ind.)

Wanders Fader.

Gaae ned til min Kasserer, og bring mig Betsket af denne Bærel, 600 Rdlr.

Desparville Fader.

Lad fradrage, min Herre! Rabatten, Contoen, eller — —

Wanders Fader.

Nei, min Herre! jeg tager ingen Disconto; det er ikke min Handel, og jeg tilgaaer Dem det med Forgængelse, denne Tjeneste koster mig slet intet. Deres Bærel kommer fra Cadix: den er en skriftlig Anvisning for mig: den vil være mig saa god som rede Penge.

Desparville Fader.

Det kan man kalde Høflighed, min Herre! det kan man kalde Høflighed; De veed ikke, hvor vigtig en Tjeneste, De beviser mig.

Wanders Fader.

Jeg ønsker, den maae være betydelig.

Desparville Fader.

Ah, min Herre! min Herre! hvor De er lykkelig, De har kun en Datter!

Wanderk Fader.

Jeg haaber, jeg har en Søn.

Desparville Fader.

En Søn? Men han er ganske vist ved Handelen, i en rolig Stand — Min, min staar i Tienesten! er han ikke i dette Dieblis, jeg staar her og taler med Dem, i Færd med at duellere?

Wanderk Fader.

Duellere?

Desparville Fader.

Ja, min Herre! duellere! Et andet ungt Menneske, en lille Bovehals, har søgt Trætte med ham paa et Kaffehuus, jeg veed ikke, hvorledes, eller hvorfor: han veed det ikke selv.

Wanderk Fader.

Hvor jeg beklager Dem! og hvor billig er Deres Frygt ikke!

Desparville Fader.

Frygt? Jeg frygter ikke for noget. Min Søn er kæk; han slægt mig paa, og han er behændig, meget behændig; han er saa vis paa sit Skud, at han paa tyve Skridt slækker en Kugle i to Strykker paa Eggen af en Kniv. Men han maae tage Flugten, det er Ulykken, det er en hestig Sag; De forstaaer mig nok. Jeg slaar min Lid til Dem; De har vundet mit Hjerte.

Wanderk Fader.

Det er meget smigrende for mig. (Man slaar et Slag paa Vorten) Det smigrer mig, at De — —
(Det andet Slag.)

Desparville Fader.

Det er intet. Man banker paa Deres Port.
(Det tredje Slag.)

Wanderk Fader.

Ah, min Herre! alle Fædre ere ikke ulykkelige.

Desparville Fader.

De saaer dog ikke ondt?

Wan

Banderk Fader.

Nei, min Herre! (Tieneren kommer ind med de 600 Rdlr.) Ah, der er Deres Summa. Reis, min Herre! De har ingen Tid at spille.

Desparville Fader.

Ah, min Herre! hvor jeg er Dem forbunden! (Gaaer nogle Skridt, men kommer tilbage.) Min Herre! vil De ikke endnu lægge en Tjeneste til den, De beviser mig? Skulde De ikke have Guld? Thi jeg vil give min Søn —

Banderk Fader.

Ja, min Herre!

Desparville Fader.

Inden jeg fik samlet nogle Louisdorer, vilde jeg spille megen Tid.

Banderk Fader (til Tieneren).

Bring Poserne ned igjen. Seer der, min Herre! — fire Datter, hver med fem og tve Louisdorer; de ere forseglede, og rigtig talte.

Desparville Fader.

Ah, min Herre! hvor er jeg Dem ikke forbunden!

Banderk Fader.

Reis, min Herre! Forlad, at jeg ikke følger Dem.

Desparville Fader.

Bliv, bliv, min Herre! jeg beder Dem. De har Forretninger. Ah, hvilken brav, honet Mand! Bliv, bliv, min Herre! Mit Liv er til Deres Tjeneste. Bliv! jeg beder Dem. Ah, hvilken honet Mand! (Han gaaer.)

Femte Scene.

Banderk Fader (allene).

Min Søn er død — — Her saae jeg ham — og jeg omfavnede ham ikke — Ah, Himmel! Anton bier noget længe — — Hvilken Smerte forberedte hans Fødsel mig! hvilken Sorg for hans Moder!

Slette Scene.

Banderf Fader. Nogle Musikantere.

(Karle, som bærer Bassen og Kontrabasser).

En Muskant.

Min Herre! er det her — —

Banderf Fader.

Hvad godt? O, Himmel!

(Seer dem, forkræffes, og falder om i en Sænestoel.)

En Muskant.

Man har sagt os, vi skulde sætte vore Instru-
menter herind, og vi vilde — —

Syttende Scene.

De Forrige. Anton.

Anton

(kommer og støder dem ud).

Saa sæt jeres Musik Banden i Bold! Er Huset
ikke stort nok?

En Muskant.

Vi vilde — vi vilde —

Ottende Scene.

Banderf Fader. Anton.

Banderf Fader.

Nu vel?

Anton.

O, Herre! alle begge — — jeg var meget langt
borte, men jeg saae, jeg saae — — Ah, Herre!

Banderf Fader.

Min Søn?

Anton.

Ja, de reed hinanden i Møde, saa Hestene vare
færdige at styrte. Officeren skød først, derefter Deres
Søn; Officeren faldt strax, han faldt først; derefter,
Herre! ah, min kiære Herre! derefter gik Hestene fra
hverandre — — jeg løb — jeg — jeg —

Banderf

Vanderk Fader.

See, om Hestene ere forspendte. Veed dem, fiøre til Vaarporten. Lad mig det vide; lad os haste derhen. Maaskee er han blot saaret.

Tiende Scene.

De Forrige. Victorine.

Anton

Død! død! Jeg har seet Hatten flyve af hans Hoved — død!

Victorine.

Død? Hans Hat? Hatten? Hvis Hat? Død? Ah, min Fader!

Vanderk Fader.

Hvad vil du, Victorine?

Anton.

Gaae strax ind.

Vanderk Fader.

Lad hende blive. Gaae, Anton! gjør, hvad jeg siger dig. Hvad vil du, Victorine?

Tiende Scene

Vanderk Fader. Victorine.

Victorine.

Jeg kom, for at spørge, om man kunde recte an; og saa mødte jeg en Herre, som sagde, at De havde ondt.

Vanderk Fader.

Nei, jeg har ikke ondt. Hvor er Selskabet?

Victorine.

Der bliver nu anrettet.

Vanderk Fader.

See at du kan komme til at tale med Fruen alene: sig hende, at jeg er udsaget til strax at tage ud, og jeg beder hende, ikke blive urolig; men, at hun mager det saa, at man ikke merker min Fraværelse; jeg vil maaskee — Men du græder, Victorine?

Victo-

Victorine.

Død? Men hvem? Deres Herr Søn?
Banderk Fader.

Victorine —

Victorine.

Jeg gaaer, min Herre! jeg gaaer — nei, jeg
skal ikke græde, jeg skal ikke græde.

Banderk Fader.

Nei, bliv! jeg befaler det; din Graad vil for-
raade dig. Jeg forbyder dig, at gaae ud af denne
Stue, førend jeg kommer igjen.

Victorine

(bliver Banderk Søn vaer).

O, min Herre!

Banderk Fader.

Min Søn!

Ellevte Scene.

De Forrige. Banderk Søn. Despar-
ville Fader. Desparville Søn.

Banderk Søn.

Min Fader!

Banderk Fader.

Min Søn — jeg omfavner dig — — Upaatviv-
lelig seer jeg dig igjen som en Vrens Mand.

Desparville Fader.

Ja, det er han, min Siel!

Banderk Søn.

Jeg forestiller Dem her de Herrer af Desparville.

Banderk Fader.

Mine Herrer —

Desparville Fader.

Min Herre! jeg fremstiller her min Søn for Dem.
Var det ikke netop min Søn, var det ikke just ham,
som var hans Modstander!

Ban-

Banderk Fader.

Hvorledes? Er det mueligt, at denne Sag —

Desparville Fader.

Nu vel! nu, for Dievelen, jeg skal fortælle Dem det.

Desparville Søn.

Min Fader! tillad mig, at tale.

Banderk Søn.

Hvad er det, De vil fortælle?

Desparville Søn.

Forund mig denne Hævn.

Banderk Søn.

Vel! hævn Dem.

Desparville Søn.

Fortællingen vilde blive alt for kort, hvis De skulde gjøre den, min Herre! og Deres Lykke udgør nu min. (Til Banderk Fader) Det forekommer mig, min Herre! at De har været ligesaa fuldkommen uretrettet, som min Fader var det; men hør nu det, De ikke veed. Vi mødte hinanden: jeg reed ind paa ham, og skød: han gik løs paa mig, han sagde til mig: jeg skyder i Lusten; og han gjorde det. "Hør, sagde han, i det han reed mig ind paa Livet, jeg har troet i Gaar, at De fornærmede min Fader, ved at tale om Ridsmændene. Jeg har fornærmet Dem; jeg har siden følt, at jeg havde Uret, og jeg beder Dem, tilgive mig det. Er De endnu ikke fornøjet, saa ryk Deres Hest lidt, og lad os begynde igien." Jeg kan ikke udtrykke, min Herre! hvad der foregik hos mig: jeg styrtede mig af min Hest, og vi faldt hinanden om Halsen. Jeg mødte min Fader, ham, som De samme Tid beviiste Tjeneste — Ah, min Herre!

Desparville Fader.

For en evig Ulykke! De vidste det: jeg tør vædde, at disse tre Slag paa Vorten — — Hvilken Mand De er! Og De gjør mig Dem forbunden paa samme

Tid?

Tid? Jeg — jeg er tiel, jeg er en Erens Mand: men i Deres Sted havde jeg ved sig en Leilighed viist Baron Desparville Handen i Vold.

Vanderk Fader.

Ah, min Herre, hvor vanskeligt er det, at gaae over fra en stor Sorg til en stor Glæde.

Victorine

(seer paa Vanderk Søns Hat).

Ah, Himmel! o, min Herre!

Vanderk Søn.

Men hvad er det, Victorine?

Victorine.

Der er en Kugle gaaet igiennem Deres Hat.

Desparville Søn.

En Kugle? O, min Ven!

(De omfavne hinanden.)

Vanderk Fader.

Mine Herrer! jeg hører Støi. Vi gaae til Bords. Bevist mig den Ere, at komme med til Brylluppet; at der ikke merkes noget: det vilde kun forstyrre Høitiden. (Til Desparville Søn) Efter hvad der er foregaaet, kan De ikke andet, end være min Søns bedste Ven, eller hans største Fiende: og De har ikke engang Lov at vælge.

Desparville Søn

(kysker Vanderk Faders Haand).

Ah, min Herre!

Desparville Fader

(til sin Søn).

Vel, min Søn! vel! det, du gjorde der, er vel gjort.

Victorine

(til Vanderk Søn).

Til mig allene! til mig allene! O, Grusomme!

Vanderk Søn.

Hvor det glæder mig, at see dig igjen, min fiere Victorine!

Van-

Vanderk Fader.

Gaae din Vei, Victorine!

Tolvte Scene.

De Forrige. Frue Vanderk.

Sophie. Præsidenten.

Frue Vanderk.

Uh! er du der, min Søn? (Til Vanderk Fader)
Min bedste Ven! kan der anrettes? Det er sildig.

Vanderk Fader.

Disse herrer vil være saa gode at tage til Takke.
(Til Herrerne af Desparville) Mine herrer! det er min
Kone, min Sviigersøn, og min Datter, jeg har den
Ære at fremstille for Dem.

Desparville Fader.

Hvilken Lykke fortjener ikke en saadan Familie!

Trettende Scene.

De Forrige. Marquisen.

Marquisen.

Man siger, at min Neveu er kommen. Ha! er
du der, mit allertiereste Barn? Jeg har ikke gjort
andet, end kaldt paa dig; jeg har spurgt efter dig, jeg
har længtes efter dig. Uh! din Fader er besynderlig,
ja, meget besynderlig! at give dig Kommissjoner paa
din Søsters Bryllupsdag!

Vanderk Fader.

De spurgte om Officerer, Frue? Her ere nogle.
Hielp mig, at formaae dem til at blive.

Marquisen.

Uh, der er jo den gamle Baron Desparville.

Desparville Fader.

See, er det Dem, Frue Marquise? Jeg troede,
at De var i Berry.

Marquisen.

Hvad bestiller De her?

Des:

Desparville Fader.

De er, Frue! hos den retfæsteste, den meest —
den meest —

Wanderk Fader.

Kom, mine Herrer! lad os gaae ind i Salen:
der kan De fornøye Bekjendtskabet. Ah, mine Herrer!
o, mine Dørn! jeg er drukken af den allerstørste Glæde.
(til sin Kone) Kone! her er vor Søn.

(Han omfavner sin Søn, og denne omfavner der-
ester sin Moder.)

Fiortende Scene.

De Forrige. Anton.

Anton.

Boguen holder for Døren, Herre! og — — O,
Himmel! — — o, Gud! — — o, min Herre!

Frue Wanderk.

Nu vel, nu vel, kære Anton! Ih, han er ikke
rigtig i Hovedet i Dag!

Marquisen.

Mennesket er gal; man maae lukke ham inde.

Victorine

(løber hen til sin Fader, lægger Haanden paa hans
Mund, og omfavner ham).

Wanderk Fader.

Sie, Anton! Sørg for, at der bliver anrettet.
(De gaae alle ind, undtagen Anton.)

Anton.

Jeg veed ikke, om det er en Drøm. O, hvilken
Ulykke, at jeg skulde være blind! — — O, unge Men-
nesker! unge Mennesker! vil I da aldrig tænke paa,
at endog den tilgiveligste Ubefindighed kan volde alle de
Personers Ulykke, som omgive eder!



Adjutanten.



En

Romedie i tre Akter

Overfæt af det Tydske.

Personerne.

Generalen.

Wilhelmine, hans Broderdatter.

von Leiniz, Volonteur.

Lieutenant Wallin, Adjutant.

En Regimentsfeldiskier.

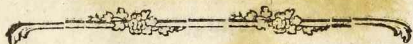
Walter, Advokat.

Lindner, Soldat og Wallins Oppasser.

Marie, Wilhelmines Pige.

En Tiener hos Generalen.

Handlingen er i Generalens Kvarteer.



Første Akt.

(Scenen er i Hagen. Et Bord, hvorpaa en Thema-
line; nogle Stole og et Kaffehuus bagved).

Første Scene.

Adjutanten

(Staaende ved en Blomst).

Saa yndig blomstrede ogsaa jeg! et trofast og smukt
Hjerte var min Trone; men en misundelig Storm
sønderled mig! Det skal ikke hendes dig! — dog ved
mit Hjerte, (Han afplukker Blomsten, skjuler den i sin Bryst
og seer sig bange om.) jeg maa give nøiere agt paa
mig selv, om man ikke skal opdage mit Røn.

Anden Scene.

Marie (fra den høire Side med Ebekopper). Adjutan-
ten. (Siden bagved) Volonteuren.

Marie.

Frøken Wilhelmine kommer ogsaa snart; hun har
været tidlig oppe.

Adjutanten.

Som sædvanlig.

Marie.

Desværre!

Adjutanten.

Desværre?

Marie.

Saa maae jeg jo ogsaa tidlig op; og jeg gider dog saa gierne sove. Nei, da priser jeg Landet, der gaaer man tidlig til Sengs.

Adjutanten.

Kun fire Ugers Taalmodighed, saa reiser Frøken Wilhelmine tilbage til Landgodset.

Marie.

De reiser dog vel med? Ellers torde maaskee vel Sønnen blive endnu kortere der.

(Volonteuren kommer fra den venstre Side, og bliver staaende bagved paa Luur).

Adjutanten.

Hvad vil hun sige med det?

Marie.

O! De har nok merket det.

Adjutanten.

Hvilket?

Marie.

Jeg har nok ogsaa merket det.

Adjutanten.

Hun maae tale tydeligere, eller beholde det hos sig selv.

Marie.

Frøken Wilhelmine var saa munter, og sov saa roelig, indtil De kom i Huset; men da, god Nat Munterhed, god Nat Søvn!

Adju-

Adjutanten.

Man kan høre, hun ikke har udsøvet.

Marie.

Og naar De undertiden rider bort og er borte en Dag, saa har hun ingen Lyst hverken til Mad eller Drikke. For kort Tid siden, da De maatte afsted i det onde Veir; hvor græd hun da ikke, hvor klagede hun da ikke over Hovedpine; (Vosonteuren trækker sig ind i Lykhuset. Lindner kommer fra den venstre Side.) men jeg er ikke saa dum.

Adjutanten

(pegende paa Mariens Pande).

Dog ikke saa ganske rigtig her.

Maria (affides).

Herlige Drikkepenge!

Tredie Scene.

Lindner. De Forrige.

Adjutanten.

Er Manden der med Hesten?

Lindner.

Ja, Hr. Lieutenant! — han holder bag ved Haugen.

(Adjutanten gaaer til venstre Side).

Marie.

Hvad synes han om de Drikkepenge?

Lindner

Mener hun dem?

(Pegende paa Panden).

Marie.

Ja vist.

D d 3

Lind-

Lindner.

Jeg vidste nok, hvad jeg gjorde.

Marie.

Hvad gjorde han da?

Lindner.

Vil hun ogsaa holde det hos sig selv?

Marie.

Paa min Vre!

Lindner.

En Tienestepiges Vre!

Marie.

Jeg er Kammerpige.

Lindner.

Naar de andre ere paa Reisen.

Marie.

Han er ikke klog; skynd sig og sig mig, hvad jeg skal gjøre.

Lindner.

Tage til Takke dermed.

(Gaaer efter Adjutanten).

Marie.

Han er ligesaa grov, som hans Mondering.

(Gaaer til hoire Side).

Fjerde Scene.

Bolonteuren

(Kommer ud af Lykthuset).

Fordømt! Du er mig altsaa i Veien hos Wilhelmine? — Jeg havde ikke kundet træffe det bedre, om jeg saa var bleven bestilt herhid. (Seer efter Marie.) Allerede borte! Hun havde maaskee kunnet give mig noget Oplysning — til hvad Nytte? har jeg ikke Sporet?

ret? Og behøver man mere for at udspeide Leiren? — Jeg vil overrumple dem, endnu i Dag vil jeg overrumple dem — ikke i Morgen! — kun svage Sieler elste Forbaling! — Hvor den Gamle i Gaar berømte ham. — (Vander af en Hændelse Ansigtet derhen, hvor Wilhelmine kommer fra.) Der kommer hun! — Jeg sølte mig saa stærk, og nu — Jeg maae gaae af Veien for hende. — O, I Piger! hvis I ikke misbrugte den Magt, I have over Mændenes Hjærter, — I skulde regiere, og vi adlyde.

(Gaaer ind i Lyshuset).

Femte Scene.

Wilhelmine.

(fra den høire Side, seer sig omkring).

Endnu ikke her? — den Ulfionssomme! — Mænd! hvad ere I i Ligning med en Pige, som elster af sin hele Siel! Jer kan Kierlighed neppe bringe et Skridt fra jeres kolde Forretninger, os derimod lykkes da alt andet neppe kun halvt. (Volonteuren kommer frem og lurer. Wilhelmine tager et sammenlagt Papir med Penge i op af Lommen.) Sid han kun allerede havde det! — hvad der staaer i har Kierlighed dikteret mig.

(Volonteuren trækker sig tilbage i Lyshuset. Lindner kommer fra den venstre Side. Wilhelmine stikker igien Papiret i Lommen).

Siette Scene.

Lindner. Wilhelmine.

Wilhelmine.

Hvad seer han efter?

D d 4

Lind-

Lindner.

Om De og Generalen allerede ere her; Lieutenanten vil da ogsaa komme.

Wilhelmine.

Hvor er Lieutenanten?

Lindner.

Ved Hestehandelen. Alle Heste i hele Landet maatte gierne have forsprængt sig, naar kun vores var bleven frie.

(Volonteuren kommer frem og surer).

Wilhelmine.

Jeg har hørt tale derom, jeg beklager Hr. Lieutenanten.

Lindner.

Det er altid et haardt Stød for En, der maa leve af sit Traktament. Om De taledes et godt Ord for ham hos Generalen, hvem veed —

Wilhelmine.

Hvis han vilde være taus, saa havde jeg noget andet —

Lindner.

Ikke et Ord derom af min Mund!

Wilhelmine.

Her er en liden Sum — vil han lægge dem hemmelig iblandt Lieutenantens Sager?

(Giver ham Papiret).

Lindner.

Jeg skal strax see til at anbringe den. — Gud velsigne dem tusende gange.

(Volonteuren tilbage).

Wilhelmine.

Men!

Lind:

Lindner.

Jeg forstaaer Dem.

(Lægger Fingeren paa Munden og gaaer til
hoire Side).

Wilhelmine.

Jeg vil ikke, at han skal merke, fra hvem det
kommer, og dog er det mit Onkel — modsigende! —
Er det da saaledes beskaffen med alle forelskede Pigers
Hjertes!

Syvende Scene.

Bolonteuren. Wilhelmine.

Bolonteuren.

Underdanige Tiener, min naadige Frøken!

Wilhelmine.

God Morgen, Hr. von Leiniz! Kommer De
først nu?

Bolonteuren.

Myelig. Jeg har meget hastig benyttet mig af
Generalens Tilladelse; i Gaar fik jeg den, og i Dag
er jeg allerede her.

Wilhelmine.

Hvorledes anstaaer Haugen Dem?

Bolonteuren.

Den er meget indtagende.

Wilhelmine.

Det vil vise sig, naar De besøger den flittig.

Bolonteuren.

Jeg vilde ikke forsamme nogen Dag, dersom jeg
ikke maatte frygte for —

Wilhelmine.

Hvilket?

D d 5

Bolon:

Volonteuren.

Undertiden at forstyrre Selskabet her.

Wilhelmine.

De maatte da være mindre bekendt med os.

Volonteuren.

Vil De gjøre mig stolt? — Tilgiv min Mistanke, — jeg vil ikke gierne være besværlig; — der gives Dieblikke, hvor man gierne vil være alene — eller hvor en tredie Mands Nærværelse er til Uleilighed.

Wilhelmine.

Deres Mistanke er anstikkende.

Volonteuren.

Tar jeg spørge, hvori?

Wilhelmine.

Det seer De jo — her i Haugen.

Volonteuren.

Vist er det en Hauge, hvori vi ere; men jeg mener i hvilken Sag, — man maae ikke heller uden tilstrækkelig Aarsag være mistænkelig.

Wilhelmine.

I det mindste hører der mere til, end at De, Hr. von Leinich! har Ret til at forhøre mig derover.

Volonteuren.

Jeg maae bede om Forladelse.

Wilhelmine.

De har altsaa villet fornærme mig?

Volonteuren.

Frøken! De mistiender mig.

Wilhelmine.

Det skulde gjøre mig ondt.

Volonteuren.

For min Skyld?

Wil-

Wilhelmine.

For Verdens Skyld, der da ikke har den ædle Mand i Dem, som den i mine Dine havde.

Bolonteuren.

Den har den endnu — og den skal altid have den.

Wilhelmine.

Saa misliender jeg Dem ikke heller.

Bolonteuren.

Og dog hader De mig.

Wilhelmine.

De fornærmer mig virkelig! — Jeg hade Dem?

Bolonteuren.

Da De ikke kan elske mig.

Wilhelmine.

Hr. von Leiniz!

Bolonteuren.

O! jeg kiender alle de artige Følelser, som ere imellem ikke at hade og ikke at elske, som Vensteb, Hoiagtelse, Medlidenhed og hvad de alle kaldes — men de ere ikke for mig — altsaa, Frøken! Da De ikke kan elske mig, saa skienk mig af Varmhiertighed Deres Had — Middeltingene vilde gjøre mig rasende.

Wilhelmine.

De tillader.

(Vil gaae.)

Bolonteuren.

Bliv, min smukke Frøken! — Han vil snart komme.

Wilhelmine.

Hvem?

Bolon:

Volonteuren.

Lad os tale om noget andet! Den gode Wallin skal have været ulykkelig med sin Hest.

Wilhelmine.

De fik det at vide i min Nærværelse.

Volonteuren.

Jeg erindrer mig, det blev fortalt i Gaar Aftes ved Taffelet. Med Fornæielse vilde jeg sørge for at skaffe en anden, men —

Wilhelmine.

Med Deres Men!

Volonteuren.

Han vil ikke tage derimod.

Wilhelmine.

Hvorfor?

Volonteuren.

Fordi — jeg er et Mandfolk.

Attende Scene.

De Forrige Lindner..

Lindner

(fra den høire Side).

Generalen kommer ikke, han befinder sig, som Marie siger, ikke vel.

Wilhelmine.

Saa kan jeg ikke blive her; sig det ogsaa til Lieutenanten. Deres Dienerinde, Hr. von Leiniz.

Volonteuren.

Tør jeg ubbede mig den Ære, at følge Dem?

Wil.

Wilhelmine.

Jeg vil ikke gierne være besværlig. Deres ærbødige Tjenerinde.

(Gaaer til høire Side, Lindner følger efter).

Bolonteuren.

Spot og Foragt! — ved Himlen! det fortjener jeg ikke. (Han raaber) Lindner! Lindner! — jeg maae dog læse, hvad Kierlighed har dikteret, og vil han ikke flye mig det her, saa skal han gjøre det i mit Qvarter. (Lindner kommer tilbage).

Tiende Scene.

Lindner. Bolonteuren.

Bolonteuren.

Et Ord, min kære Lindner! — som jeg allerede for lang Tid siden har villet sagt dig: Vilde du vel gierne have mig til din Herre? om jeg fikte dig løs fra Regimentet! — hvad mener du? — Soldat og tilslige Betient, er dog en besværlig Tjeneste.

Lindner.

Hr. von Leiniz! Vel er jeg en fattig Dievel og gemeen Soldat, men jeg gjør mig til af, at være Soldat, og tilmed under denne General. Han var den Første i Jlden ved — ved — vort Regimente, nedskied tre Fiendelige og saae sig om efter den Fjerde. Jeg var med — jeg stod i første Geled.

Bolonteuren.

Hvem har spurgt derom?

Lindner.

At jeg varter Hr. Lieutenant Wallin op, gjør jeg, som en Biting, fordi det er saa god en Herre, og han ikke kan holde sig nogen egen Betient.

Bolon:

Volonteuren.

Du er en brav Karl — der (Han giver ham Penge)
drif paa min Sundhed.

Lindner.

Det skal see.

Volonteuren.

Er det sandt, at Wallins Hest er forsprængt?

Lindner.

Desværre! kun alt for sandt.

Volonteuren.

Generalen vil nok sørge for at skaffe en anden.
Wallin maae kun see at faae Frøken Wilhelmine paa
sin Side — Ikke sandt? hvorfor slaar du Dinene ned?
tal! sig! —

Lindner.

Hr. von Leiniz! —

Volonteuren.

Saaledes heder jeg. — Siig mig, har Frøken
Wilhelmine ikke givet dig noget? — Du hører, jeg veed
Alt.

(Seer Adjutanten, som kommer fra venstre Side).

Tiende Scene.

De Forrige. Adjutanten.

Volonteuren.

Der er De jo! (Han gaaer ham i Møde) God
Morgen, bedste Ven! (Kysser ham.) De kysser jo som
en Pige under meer en fire Dine.

Adjutanten.

Det kommer Dem kun saa for, da jeg endnu ikke
har faaet Skieg. At træffe Dem her —

Volon:

Volonteuren.

Tænkte De vel ikke. Det er dem dog vel ikke ubehageligt, at jeg har faaet Tilladelse af Generalen, at benytte mig af Hangen?

Adjutanten.

Hvor kan de spørge derom?

Volonteuren.

En skøn Hauge! overhovedet havde der ikke kunnet være anvist et behageligere Sted for vort Regiment under Vaabenstilstanden, end denne Bye.

Adjutanten.

Det troer jeg og. (Til Lindner) Hvorfor kommer du ikke igien?

Lindner.

Nu har Hr. von Leiniz opholdt mig, og før var jeg inde i Huset. Generalen er upasselig og kommer ikke herhid; den naadige Frøken er derfor igien gaaen herfra.

Adjutanten.

Saa vil De tillade —

Volonteuren.

O Nei!

Adjutanten.

Man kunde maaskee spørge efter mig.

Volonteuren.

Saa vil man falde Dem. Kiereste Wallin! jeg har en Bøn!

Adjutanten.

De behager at befale.

Volonteuren.

Tal dog, som om vi stode paa Exerceerpladsen. Siig mig — har De allerede talt med Generalen?

Adju-

Adjutanten.

Nei.

Volonteuren.

Skönt! jeg er altsaa den Første, der har den Ære, at sige Dem den Deel, han — dog det maae skee ved et Glas Viin. Vi ere jo her ganske nær ved Viinkielderen. (Til Lindner) Gaae her næst ved paa Viinkielderen og lad dig paa min Regning give to Bouteiller ungersk Viin — bring ogsaa Glas med — og kom snart igien!

(Lindner gaaer.)

Adjutanten.

Men De veed jo, Hr. von Leiniz! at jeg drikker fielden og lidet, men aldrig paa denne Tid.

Volonteuren.

I Dag maae De vise mig den Føielighed; Theen bliver der jo desuden nu intet af.

Adjutanten.

De talede, hvis jeg maae betiene mig af det Udtryk, om en Bøn.

Volonteuren.

Den, De nu har opfyldt, da De tillader mig at drikke et Glas Viin med Dem paa vor Fyrstes Velgaaende. Store Handlinger ere dog endnu aldrig bleven ubelønnede af ham; vel er det endnu kun Forsikringer, imidlertid —

Adjutanten.

Skal dette have Hensigt paa mig?

Volonteuren.

Paa ingen anden! Generalen fik i Gaar Aftes en Skrivelse fra Fyrsten, hvori der blev talt om Dem i
de

de naadigste Udtryk. Han gjorde det bekendt for Selskabet. Hvad De har gjort, burde strax have været belønnet.

Adjutanten.

Deres Noes er overdreven, Hr. von Leiniz! — forskaaen mig der for; enhver Officer vilde i mit Sted have gjort, om ikke mere, dog i det mindste ligesaa meget.

Volonteuren.

Apropos! hvilket af de Robberstykker, jeg nylig har fignet, vandt Deres Bisald?

Adjutanten.

Et Fruentimmer, knælende for et Bord, hvorpaa der laae et Dødningshoved. Den Stadighed, med hvilken Vinene vare henvendte paa dette Hoved, den dybe Sieslekummer, som viiste sig i hendes Ansigt, det nedhængende Haar, den simple Paaklædning — alt dette gjorde et Indtryk paa mig, som jeg aldrig skal forglemme.

Volonteuren.

Melankoliens Afbildning. Lille Sværmer! tør jeg
tilbyde Dem det?

Adjutanten.

Jeg kan ikke give Dem noget igjen.

Volonteuren.

Jeg vil jo ikke drive Handel med Robberstykker.
Men de maae lade det hente; min Karl er ikke hiem-
me. (Lindner bringer Vin og Glas) Lindner kan følge
mig. Han kan ogsaa heller b. paa mig, end jeg paa
ham. (Til Lindner) Gaae til mit Qvarteer og bie paa
mig (Lindner gaaer. De sætte sig, Volonteuren rækker)
F e Hans

Hans Skaal! jeg har nævnet; (de klinge) store Navne
maa ikke nævnes for ofte.

(De drikke).

Adjutanten.

Var Selskabet i Gaar Aftes sildig samlet!

Volonteuren.

Da vi brøde op, var Klokken Et. Hvorfor kom
De ikke?

Adjutanten.

Jeg var upasselig.

Volonteuren.

Vi beklagede Deres Fraværelse, og at De over-
hoved saa lidt kommer i Selskab; indtil Generalen
afbrød os med: Han leve den brave unge Mand! og
da Glassene vare tømte, sagde han: Feldmarskal eller
en saadan Søn! —

Adjutanten.

Hr. von Leiniz!

Volonteuren.

Vor General leve! (De drikke) Frøken Wilhelmine
drak ikke med.

Adjutanten.

Hvad angik det hende?

Volonteuren.

Det Udryk Søn opvækker dog Opmerksomhed.

Adjutanten.

Dog vel aldrig hos Frøken Wilhelmine?

Volonteuren.

Det vi elske!

Adjutanten.

Det bliver mig for meget.

Volon.

Volonteuren.

Der, De har drukket, maae endnu ikke have gjort
Bunden i en Soldats Mave vaad.

Adjutanten.

Jeg pleier i dette Fald først at undersøge mit
Hoved og derefter min Mave.

Volonteuren.

Et Navn er Dem maaſkee kiere: Frøken Wil-
helmine!

Adjutanten.

Er mig for agtværdigt til at blive Anledning til
en Ruus..

Volonteuren.

De har Ret! Een Undtagelse forlanger Undtagelser.
Fruentimmer er for mig et heiligt Navn, og Wilhelm-
mine er ganske Fruentimmer: sagtnodig Værdighed,
Utræae efter at være tjenſtagtig, Godhed ere hendes
Siels Egenſkaber.

Adjutanten.

Behøves der Omſvøb for at ſige elſkærdig.

Volonteuren.

Siig mig, Wallen! — hvad fortæner denne En-
gel?

Adjutanten.

Sand Hefagtelse.

Volonteuren.

Og Overbærelſe med ſine Feil.

Adjutanten.

Hvem er uden Feil? og hvem har ikke bragt det
vidt, naar kun hans Feil ikke veie op mod hans For-
tjenester?

Volonteuren.

Hos Wilhelmine vil dog Elskeren ikke beholde Overvægten. Visse foregaaende Kierlighedshandeler vilse gjøre Feilenes Vægtstkaal forbandet tung.

Adjutanten.

Hvilken Elsker vil ikke heri overgaae sin Pige?

Volonteuren.

Wilhelmine nepper, der, som jeg troer, allerede har elsket saa meget, at hendes Hjerte ikke mere kan elske virkelig.

Adjutanten.

Maaskee drager De endog hendes Dyd i Tvivl?

Volonteuren.

Om jeg nu gjorde det?

Adjutanten.

Hvad Marsag kan De have dertil?

Volonteuren.

Er Wilhelmine ikke smuk? og kun de Hæslige ere Dydige, og hvorfor? fordi vi ikke bryde os om at angribe deres Dyd.

Adjutanten. (staaer op).

Har De sagt dette for Alvor, saa er det tilgiveligt; urigtige Begreb om Kvindedyd kunde være Anledning dertil; men er det Spøg, saa er det alt for dievelsk til, nogentid at kunne tilgives.

Volonteuren (staaer op).

Saa lad det da være Spøg.

Adjutanten.

I stakkels quindelige Skabninger! allerede har man gjort Jer til den undertrykte Deel af Skabningen, og

da

da man ikke kan naae jeres Dyd, driver man Spot med den. (Vil gaae).

Volonteuren.

Bliv dog!

Adjutanten.

Hvad vil De mere?

Volonteuren.

Sige Dem, at jeg elsker Wilhelmine, at jeg allerede længe har kienet og havt Die paa hende, at jeg for hendes Skyld har taget Tieneste som Volonteur under hendes Onkels Fregiment; at jeg vilde vide, om De elskede hende; tog derfor Vsin til Hielp; sagde Dem adskillige Smigerier — først roste Wilhelmine, derefter sværte hende, og at jeg nu har fanget Dem min gamle Hr. Lieutenant!

Adjutanten.

Hvortil denne Tilstaaelse om Deres uroesværdige Kunstgreb?

Volonteuren.

Uroesværdige eller irroesværdige! staaer De i nogen Kierlighedsforbindelse med Wilhelmine? Svar paa dette Spørgsmaal!

Adjutanten.

Paa denne Maade bliver det aldrig besvaret.

Volonteuren

(trækker Haarden).

Ikke heller paa denne?

Adjutanten.

(Lægger Haanden paa sin).

Ikke heller!

Volonteuren.

Herre! De dræber mig med Deres Koldsinighed. Træk! om jeg ikke skal holde det, De gjorde i sidste Bataille for Poltronerie.

Adjutanten.

Poltronerie? Det var det vist ikke; men hvad der bragte mig til at styrte mig ind iblandt Fienderne, veed kun den, der tæller de Elskedes Taare. — Ikke Temperamentskulde, Kælesløshed er det, De seer hos mig, fra hvilken endog Deres største Hidsigthed ikke skal bringe mig. Det var en Tid, om De havde stødt mig Kaarden i Hjertet, vilde mit sidste Aandedræt have været Tak og Velsignelse for Dem.

Volonteuren.

Deres Umage for at forvilde mig er forgieves; næiere Underretninger vente paa mig. De elsker altsaa Wilhelmine?

Adjutanten.

Jeg elsker alle gode Sielen, altsaa ogsaa Wilhelmine.

Volonteuren.

Og har De paa hende?

Adjutanten.

Det Ønske igien at blive elsket.

Volonteuren.

Bravo! hvorfor saade De ikke dette strax?

(Stikker igien Kaarden ind).

Adjutanten.

Fordi det ikke var Deres Spørgsmaal. De vilde vide, om jeg stod i nogen Kierlighedsforstaaelse med Wilhelmine; havde De spurgt uden Hidsigthed, da vilde jeg strax have svaret Nej!

Volonteuren.

Deres Ømsøgh komme for silde; De tænker at ægte Wilhelmine — men Herre! forhindrer jeg det ikke — da vil jeg tage Djevelen til ægte.

(Gaar til venstre Side).

Adjut.

Adjutanten.

Hidsige Menneſke! Nøiere Eſterretninger? Skulde vel Maries Gladder have Grund? — Staffels Wilhelmine! Der Navn, ſom her ſtaaer indgraver — en Engel kan ikke udſtatte det!

(Gaaer til høire Side).



Anden Akt.

Første Scene.

(Generalens Børrelse).

Generalen og Wilhelmine (hidde).

Generalen.

Du har altsaa mærket, at Levinz har Tanker til Dig?

Wilhelmine.

Det syntes mig allerede saaledes, da jeg endnu var paa Schöenthal. Hans Godser ligge, som De veed, næst ved.

Generalen.

Han er riig — af Familie — er han Dig ellers ikke modbydelig.

Wilhelmine.

Just ikke modbydelig, kæreste Onkel! — men om De spurgte, om jeg kunde elske ham —

Generalen.

Da vilde Du svare? —

Wilhelmine.

Nei. Vor Sindsforfatning er forskiellig. Jeg elsker det Sagtmodige, og han kan blive hidsig, og begaae Excesser over smaa Ting.

Gene-

Generalen.

En vild Patron er det — han pryglede nylig sin Betient for ingen Ting — siden bad han ham igjen om Forladelse; et Beviis, at hans Hierte dog er godt.

Wilhelmine.

Det troer jeg ogsaa.

Generalen.

Kierlighed vilde altsaa med Tiden indfinde sig.

Wilhelmine.

I denne Forventning skulde jeg tage Nogen til Mand?

Generalen.

Hvem siger det? — Du skal tage en Mand, som Du kan elske, og som elsker Dig — det forstaaer sig, hvis Stand og Formue svarer til Din. Men jeg maae være overbevist om Eders Kierlighed; thi I unge Folk flyde undertiden over af Kierlighed, og, naar man seer nøiere til, er det ofte ikke andet end Begierlighed efter at behage — Forsængeligheds Næring.

Wilhelmine.

Men naar nu Troskab paa begge Sider kommer dertil?

Generalen.

Kan være Egenfindighed.

Wilhelmine.

Skulde man af Egenfindighed paa begge Sider kunne bedrage sig ved een og den samme Viesstand?

Generalen.

Egenfindighed har Sæde i Kierligheden; hvad andet er det, naar Troskaben varer saa længe, indtil Ven-

nen med Leen gjør sin Visite. Har Du ogsaa læst og hørt om denne Hædermand?

Wilhelmine.

Nei — dog Jo, bedste Onkel! jeg veed — mener De ikke Døden?

Generalen.

Hvem ellers! Pige, Pige! Du er undertiden saa underlig — (affides) hvi Tid! — Siig mig en gang, hvorledes skulde den være beskaffen, som Du kunde elske?

Wilhelmine.

Hvorledes kan jeg sige det?

Generalen.

Du har vel endnu aldrig tænkt derpaa?

Wilhelmine.

Bedste Onkel!

Generalen.

Lad os høre.

Wilhelmine.

Jeg troer —

Generalen.

Hvad troer Du da?

Wilhelmine.

Lissader De.

(Hun tager en Bog af Tommen).

Generalen.

Du vil vel endog svare mig af en Bog?

Wilhelmine.

Lør jeg?

Generalen.

Sig kun frem!

Wil-

Wilhelmine (læser).

"Gode unge Menneske! hvis ikke en Piges første
"Diefast tilraaber Dig: Mig er det, som skal ledsage
"Dig igiennem Dir hele Liv, da gaae forbi. Og Du,
"sagtmodige Pige! Naar Du seer et ungt Menneske,
"og Din Siel siger Dig: Han vil dele alting med
"Dig, saa slip ham ikke."

(Stikker Bogen i Lommen).

Generalen.

Der mangler jo Sturningen.

Wilhelmine.

Har jeg ikke læst: saa slip ham ikke.

Generalen.

Det Egentlige er udeladt; jeg vil sige Dig det
uden Bog: "Dog maae Dit Hjerte være subordineret
Din Fornuft." Nu sig mig da, har Dit lille Hjerte
endnu ikke anvist Dig nogen?

Wilhelmine.

Om jeg vidste Een, skulde De da ikke ogsaa vide
ham?

Generalen.

Villig skulde det være saa; men undertiden have
J Piger en hemmelig Plan, hvori J først til Slut-
ningen lade De Gamle see ind. Saaledes gik det med
Frøken von Gartenau. — Jeg og enhver kunde saa
godt lide Pigen, fordi hun syntes saa tugtig og ærbar,
og Herren lod hemmelig Kornetterne komme paa sit Kam-
mer. Om Du nogen Tid uden mit Vidende lod noget
Mandsfolk komme paa Dit Kammer.

Wilhelmine.

Bedste Onkel!

Gene

Generalen.

Jeg veed det nok, jeg kan sove roelig derfor. Hør kun — Koliken har i forrige Nat overbevist mig om, at mit Legeme allerede er noget indvalide, og at min Siel snart skal tiltræde sin Udmarss.

Wilhelmine.

Ikke saa, kiereste Onkel!

Generalen.

Hvorfor ikke? — Jeg gider gierne tænke paa Døden. Ved enhver Bataille var den marskfærdig, men jeg tænkte derhos: enhver Kugle har sin Villet; gif Ilden i Møde, og gjorde min Vigt; og Ere og Formue har været min Løn. Schønthal, hvorhen Du igien skal reise om fire Uger, fik jeg til Foraring, da jeg ruinerede de fiendtlige Batterier.

Wilhelmine.

Om fire Uger.

Generalen.

Baabenstilstanden har Ende. Bliver der Fred, som alle troe, saa følges vi ad. — Du maae ikke igien falde mig ind i Tælen — Koliken, jeg talde om, erindrede mig om en Ting, jeg allerede for lang Tid siden har villet foretage mig, men — som Menneffene gjøre det — har opsat fra Tid til anden. Med eet Ord: Jeg vil gjøre mit Testament. — Om jeg vil glemme Dig deri? — Du er jo mit Kiereste i Verden, (han kysser hende) og blot for din Skyld skeer det jo. Men hvad jeg endnu ønskede, og hvorhen min forrige Tale sigtede, var: Endnu før min Død at see Dig godt forserget — da vilde jeg tage min Dimission, og

naar

naar Du var tilfreds dermed, tilbringe mine gamle Dage hos Dig.

Wilhelmine.

Om jeg var tilfreds dermed? — Bedste Onkel!

(Hun falder ham om Halsen).

Generalen.

Godt! godt! — jeg troer Dig.

Uden Scene.

De Forrige. En Betient.

Betienten.

Generalen har jo ved mig ladet Advokat Walter bestille herhid. Han er nu kommen og udbeder sig den Naade, at faae Dem i Tale. Jeg sagde ham, at jeg vilde gaae herind og melde ham. Han er altsaa uden for, og bier paa Svar.

Generalen.

Kom engang hid! (Betienten nærmer sig) Om No-gen kom ind og sagde Dig dens Navn, som du havde ventet — hvad vilde du da tænke?

Betienten.

At han var der.

Generalen.

Vil jeg nu vide meer? — At jeg dog ikke kan vænne dig af med den Vidtløftighed! — Hvem har du tiemt i din Ungdom?

Betienten.

En Notarius, hvis Regninger jeg tillige maatte skrive reent.

Generalen.

Da undrer det mig, at du ikke er bleven meer vidtløftig. (Til Wilhelmine) Nu kan Du gaae op paa

Dit

Dit Kammer, siden kan Du igien komme ned. (Til Berietenten) Lad ham komme ind (Wilhelmine og Berietenten gaaer). Vi vilse nu bringe Sagen i Orden, en nye Storm kan den gamle Fæstning vel ikke udholde.

Tredie Scene.

Advokaten. Generalen.

Advokaten.

Hr. Generalen har befalet —

Generalen.

Tiener, Tiener, Hr. Advokat! Om det er Dem ligesom, vil jeg kalde Dem Hr. Walter, jeg kan ikke godt udtale Advokat. Hundrede Daler beløb den Proces, jeg vandt, og hundrede ni og tredive Daler og nogle Skilling Omkostningerne. — Jeg glemmer det ikke min hele Levetid. Altsaa: Hr. Walter! sæt Dem hos mig. (De sætte dem) De skal være en duelig Mand, duelig i en god Bemærkelse, thi hos de Herrer Advokater har dette Ord ogsaa en anden.

Advokaten.

Ligesom næsten i alle Stænder.

Generalen.

Hist og her vel — men hvorfor det meste?

Advokaten.

De er meget oplagt til Skiemt i Dag Hr. General!

Generalen.

Fanden heller! jeg har i Nat maattet slaaes med Dødens Forposter. Dog til Sagen! det angaaer mit Gods.

Advokaten.

Advokaten.

De ligger maaskee derover i Lehnprocesser?

Generalen.

Nei, min Herre! — Streeg falder der ikke af, kun nogle Virætter — om De har Appetit dertil?

Advokaten.

Jeg venter Deres Befalinger.

Generalen.

Jeg har Lyst til at oprette mit Testament.

Advokaten.

Det er en Handling, der ligesaa lidet bringer Os den nærmere, som den holder den tilbage.

Generalen.

Som om jeg ikke vidste dette selv. Hør kun, jeg var engang i Nød — En ærlig Karl er deres nærmeste Paarørende — da forglemte mine Blodsforvante mig; jeg vil derfor nu revangere mig, og glemme dem igien; jeg vilde vel ikke gjøre det, om de ikke desuden havde nok at leve af — derfor, min Herre! maae de saaledes klausulere og kauteilere, og hvad det altsammen hedder, min sidste Billie, at om disse Paarørende forskreve Lucifer selv — De maae ikke tage mig det Udtryk ilde op — om de forskreve Lucifer selv til deres Konsulent, han dog maatte gaae dersfra med en lang Næse.

Advokaten.

Jeg skal aldeles intet glemme; naar kun Hr. Generalen vil gjøre mig nærmere bekendt med Deres Billie.

Gene-

Generalen

(giver ham et Papir).

Her vil De finde aftegnet, hvad jeg har, og hvem der skal have det. Lehn ere ikke deriblant. Kun først nok et Spørgsmaal. (Lægger Haanden paa Papiret) Kan De tie?

Advokaten.

Hr. Generalen veed formodentlig ikke, at vi her til Lands ere tagne i Eed og Pligt?

Generalen.

Det skulde dog ikke være.

Advokaten.

Min Hr. General!

Generalen.

Jeg mener de Herrer af den anden Bemærkelse — De veed jo nok. Læs, og sig mig, efter nøie at have overveiet Sagen, om De maaskee har nogle Betænkninger derover. Et ungt Menneskene, Lieutenant Balslin, testamenterer jeg noget Anseeligt, men jeg vilde ikke gierne at han skulde vide det før min Død.

Advokaten (læser).

"Wilhelmine von —"

Generalen.

Ja, min Herre! hun skal have det meste, hun er en Datter af min yngste Broder. — Hendes Forældre ere døde.

Advokaten (læser).

"Men i Fald min Kone Sophie og min Datter Therese — —" De har altsaa været givt, Hr. General?

Gene-

Generalen.

Min Herre! om De vidste, hvorledes jeg bliver til Mode ved dette Spørgsmaal, — og dog maatte De igientage det tusende Gange, naar De kun med et eneste Ord kunde sige mig, der er Din Kone og Datter. Det bliver næsten fire og tyve Aar siden Fienden i min Fraværelse plyndrede mit Gods, og stælte min Kone og Aar gamle Datter bort med dem. Min Herre! (springer op, trækker et Gardin tilside, bag hvilket hænger et Skilderie) en saadan Kone ønsker jeg ingen, naar han skal overleve hende.

Advokaten.

Og De har intet kunnet erfare, Hr. General?

Generalen.

Mordbrænderne havde næsten ødelagt alt, og jeg fandt ved min Tilbagekomst kun faa Mennesker. Disse kunde ingen Efterretning give mig, og hvor megen Umage jeg endog har anvendt, har jeg dog ikke kunnet erfare det ringeste. Formodentlig har Døden snart gjort en Ende paa Deres Elendighed; mig førte Menneskehad og Hævngierriighed i Krigen.

Advokaten.

Hvor Hr. Generalen formodentlig har brugt Repræssalier?

Generalen.

De skal strax faae det at høre. (De sætte dem) I det første Aar af min Tjeneste blev jeg beordret at inddrive en betydelig Pengesum af et adeligt Gods. Det kommer mig for, som om det var sket i Gaar. Min bortsnappede Kone og Barn stode for mig, jeg

I f

begav

begav mig til Godset, affortede Halvdelen af den mig givne Tid, og da den forløb, uden at Pengene kom, gav jeg med en Dievels Glæde Befaling at plyndre. Med blottet Kaarde traadte jeg ind i Adelsmandens Huus. "Hvor er Herren? Har han en Kone? Har han Børn? Hvor ere de?" spurgde jeg vild. — I dette Bærelse var Svaret. Jeg sprængte Døren op, og en Kone med to Børn styrtede imod mig. Umenneſke! raabte hun, hvad har min Mand? hvad har jeg? hvad har disse Orme gjort Dig? Alle tre kastede sig for mine Fødder. Eller hvis De er et Menneſke, blev hun ved, hvis De nogentid har udgrædt Sielens Bedrøvelse ved en Kones Barm, hvis allerede Børn med spæde Arme har omfavnet Deres Hals — hvis De er Mand, hvis De er Fader, ſaa tilgiv, hvad Kone, hvad Moder har sagt. Her ligger min syge Mand; ophold ved et enefte trøstende Ord hans Siel, ſom vil tage Afſked. — Herre! jeg gav, hvad jeg havde, og — — det jeg nu gør. De tillader.
(Staaer op)

Advokaten.

Elige Taare ere vel ſielden uden Følge.

Generalen.

Alt Dyrigt er noie beſtemt; jo før det er færdig, jo kiere er det mig.

Advokaten.

Jeg ſkal ſtrar tage det for, jeg anbefaler mig Deres Naade.

(Gaaer).

Generalen.

Verbødige Tiener. Om han havde ſaaet alt dette at vide eller ikke! Hvilket Menneſke forglemmer ſig ikke

ikke undertiden. — (Træder for Skisberiet) Jeg talede jo om Dig, Sophie! — om Dig! som jeg aldrig glemmer.

Fjerde Scene.

Betienten. Generalen. (Derefter) Adjutanten.

Betienten.

Hr. Lieutenant Wallin. Befaler De, Hr. General! at han —

Generalen.

Skal komme ind. (Betienten gaaer, Adjutanten kommer ind) God Morgen, Hr. Lieutenant!

Adjutanten.

Jeg har ikke villet undlade at forespørge mig om hvorledes Hr. Generalen befinder sig.

Generalen.

Jeg er Himlen tak! saa temmelig igien i Orden. I Nat var det en dum Affaire. Brave unge Mand! jeg har et Ord at sige Dem fra vor Fyrste, som De i Gaar formedelt Deres Upasselighed ikke kunde faae at høre. Han lader Dem ved mig forsikre om sin Naade, og sige, at De altid maae være saa brav som sidste Gang.

Adjutanten.

Hr. General! Jeg gjorde kun min Pligt.

Generalen.

Imellem os sagt: De forglemmer for meget den Pligt at vogte sig selv. Man maae ikke frygte for Døden, men man maae heller ikke søge den. — Ungdoms Id! Den vil nok gaae over. At De tillige reddede mit Liv, staaer her antegnet.

Adjutanten.

Jeg er Dem meget skyldig. Uden Rekommandation og naaet min borgerlige Fødsel, fik jeg en Officers Plads af Dem.

Generalen.

Er saadan Ansigt behøver ingen Rekommandation hos mig.

Adjutanten.

Og nu den fri Underholdning — at De har taget mig i Deres Kvarteer —

Generalen.

Tal intet om disse Smaating! Jeg holdt af Dem ved første Sigt, og skal altid gjøre det. For en anden Hest vil jeg ogsaa sørge.

Adjutanten.

Hr. General! —

Generalen.

Ingen Tak! Deres Haand, Wallin! Skulde jeg tage Feil, om jeg formodede en hemmelig Kummer i Deres Siel? Deres Tungstindighed, Deres stille Leve-maade, ført alle Deres Handlinger give det tilkiende. Lad Deres Hierte tale, mit skal svare. Er det Kierlighed. — De kan aabenbare Dem for mig, (med et Diefkast til Skilderiet) jeg har ogsaa elsket.

Adjutanten.

Hr. General! Ingen Dødelig formaaer at læge mit Hiertes Saar. Det er en hemmelig Græmmelse, som jeg tager med i Graven; kun der er Nøiighed for mig. —

Generalen.

Hvorfor da ikke her?

Adjutanten.

Adjutanten.

Kordi det er haabeløs Kierlighed. Kan man her have mindre end Haab? og endog dette har jeg ikke!

Femte Scene.

De Forrige. Betienten. (Drefter)

Regimentsfeldtskieren.

Betienten.

Regimentsfeldtskieren vilde —

Generalen.

Jeg vilde han var — — Han kan komme igjen —

Lad ham komme ind! (Betienten gaar, Generalen kysser Adjutanten) Stakkels Varn! (Adjutanten vil gaar) Bliv kun. (Et Regimentsfeldtskieren som træder ind) Kom kun ind! Lægen maae man ikke lade bie, om ogsaa Patienterne maae bie hele Timer paa ham: sine applicatione.

Regimentsfeldtskieren.

Jeg smigrer mig ogsaa, upaatvivlelig aldrig at have gjort mig skyldig i en saadan Vebredelse.

Generalen.

De har altid været en akkurat og brav Mand.

Regimentsf.

Hvorledes befinder Hr. Generalen Dem ganske upaatvivlelig efter Pulveret?

Generalen.

Jeg har mange gange i min Levetid befunden mig bedre.

Regimentsf.

Brækmiddelet har dog gjort sin Virkning?

Generalen.

Det har gjort sin Skyldighed.

F f 3

Regi:

Regimentsf.

Men Hr. Generalen vilde have gjort meget vel i, om Høistfamme var bleven i Deres varme Slafrok. (Adjutanten gaaer hen til Skilderiet).

Generalen.

Og havde ladet Sengetæppet binde oven over. —
Nei, min Herre! bliv mig fra Livet med Slafroks-
kataplasmerne! Om Dagen og oven Senge vil jeg bære
min Overklædning, indtil jeg maae lade tage Maal af
mig til Slafrokken af Træ. Er det ikke allerede nok,
at jeg er bleven fra Paradet? Jeg vil til Middag
gøre mig brav varm indvortes.

Regimentsf.

Hr. Generalen maae ganske upaatvivlelig ingen
Vin drikke i Dag.

Generalen.

Ogsaa da, naar De ganske upaatvivlelig skal drikke
med? De har intet at befrygte, jeg kiender selv bedst
min Mave.

Regimentsf.

Hr. Generalen kiendte den formodentlig — i Af-
tes ogsaa ganske upaatvivlelig?

Generalen

(Seer alvorlig paa ham, til Adjutanten)
Skilderiet synes at gjøre Indtryk paa Dem, jeg
har ladet Wilhelmine bringe det med fra Godset.

Adjutanten.

Hr. General! jeg veed ikke — og dog kommer det
en anden Følelse saa nær —

Generalen.

Det har megen Lighed med Dem, og for denne
Ligheds Skyld elskede jeg Dem strax. (Til Regiments-
feldtskic.

feldestikaren) Stig mig engang, hvor mange Syge ere der endnu i Lazarettet?

Regimentsf.

Ei! ret nu faae vi Een til, hvis Arm er meget beskadiget.

Generalen.

Af hvilket Kompagnie?

Regimentsf.

Af Livkompagniet.

Generalen.

Hvad hedder han?

Regimentsf.

Lindner.

Adjutanten.

Min Opvarter?

Regimentsf.

Just ham.

Generalen.

Hvorledes er det tilgaaet?

Regimentsf.

Lindner siger, det er ikke hans Skyld. Hr. von Zeiniz havde villet vide noget af ham, som var ham forbudet at aabenbare; derfor havde han pryglet ham og ganske upaatvivlig stødt ham ned af Trappen, ved hvilket Fald hans Arm er bleven saa meget beskadiget.

Generalen.

Altsaa er det ikke sket i Tjenesten?

Regimentsf.

Lindner forsikrer det.

Generalen.

Da skal Leiniz faae en Ulykke! (til Adjutanten)
Han skal strax komme til mig, hvorfor, behøver De
ikke at sige ham.

(Adjutanten gaar).

Regimentsf.

Det gjør mig ondt, at jeg har maattet bringe
Hr Generalen denne ubehagelige Efterretning.

Generalen.

De eller en anden, — man maatte jo dog have
meldet mig det. — Da vi knap drømme om Fred, maae
Ganden allerede igien have sit Epil. Vær Omsorg for,
at ogsaa Lindner strax kommer herhid.

Regimentsf.

Jeg har den Ære i Underdanighed at anbefale
mig. (Gaar og kommer strax tilbage) Lindner er uden for.

Generalen.

Lad ham komme ind.

(Regimentsfeldtkieren gaar).

Siette Scene.

Lindner (med Armen forbunden). Generalen.

Generalen.

Du har forseet dig mod Hr. von Leiniz.

Lindner.

Dersom jeg havde gjort det, Hr. General! saa
vilde jeg ikke have understaaet mig at komme herhid,
og bede Dem om den Naade, at høre mig.

Generalen.

Saa fortæl mig da den hele Sag, men lyver du
for mig! —

Lind-

Lindner. Det skal jeg vist ikke.

Generalen.

Gjør Begyndelsen! — Bliver det snart?

Lindner.

Hr. General!

Generalen.

Uden Omstændigheder!

Lindner.

Om De kun ikke vil være vreed paa den naadige Frøken.

Generalen.

Hvem? — Min Broderdatter?

Lindner.

Ja, Hr. General! Det gif den naadige Frøken nær, at Lieutenant Wallin havde været uheldelig med sin Hest, og hun gav mig Penge, at jeg skulde lægge dem hemmelig iblandt hans Sager.

Generalen.

Hvad kommer der Leiniz ved?

Lindner.

Hr. von Leiniz maae have faaet Nys herom, thi i Dag Morges slog han allerede derpaa i Haugen. Men da kom Lieutenant Wallin til, og han maatte lade mig gaar. Derefter blev jeg sendt til hans Qvarreer for at bie paa ham. Da han nu kom, foer han hidfig løs paa mig. Giv mig strax, sagde han, det Frøken Wilhelmine gav dig i Dag i Haugen. Da jeg nu lod, som om jeg vidste af inret, bød han mig Penge, og da jeg ikke tog imod dem, pryglede han mig og stødte mig

mig baaglends ned af Trappen, hvorved jeg bestadigede denne Arm.

Generalen.

Du har vel raisonneret?

Lindner.

Jeg bad ham kun, ikke at staae mig til Skamme — men han sagde, der ligger ingen Magt paa dig, du Hund!

Generalen.

Du maae derfor ikke stille dig an som en gammel Kielling og —

Lindner.

Hr. General! havde jeg staaet for ved Dem og en Kanonkugle havde taget mig den bort — Vedre din Arm end Deres vilde jeg have tænkt, og ikke engang forandret Ansigtet. Jeg havde da stillet mig hen paa Deres Gods ved Lebber, og naar jeg engang havde sukt det op for Dem, og De ikke havde kiendt mig, og spurgt: Hvor ligger den Arm? Da havde jeg svaret ved D. — vi havde en varm Dag, jeg stod for min General, der kom en Kanonkugle og tog den bort. Og naar De da havde spurgt: Er Du ikke Lindner? — Hr. General! da vilde jeg gierne have taalt det.

Generalen.

Saa længe jeg har noget, skal du ikke lide Nød. Har du allerede besørget Pengene?

Lindner.

Endnu har jeg ikke haft Tid dertil. Her ere de.
(Tager Papiret op af Lommen. Generalen tager det.)

Generalen.

Har Lieutenant Wallin mødt dig?

Lind-

Lindner.

Nei, jeg er kommen ind bag fra.

Generalen.

Hvad Hr. von Leiniz har villet vide af dig, maae du ikke sige til nogen.

Syvende Scene.

De Forrige. Betienten. (Derefter) Volonteuren.

Betienten.

Hr. von Leiniz er der.

Generalen (til Betienten).

Vie. (Stikker sin Kaarde paa Siden. Til Lindner) Gaae ind i dette Sideværelse. (Lindner gaaer. Til Betienten) Lad ham komme ind, og sig til Lieutenant Wallin, han maae for visse Marsagers Skyld ikke gaae fra sit Kammer.

(Betienten gaaer, Volonteuren kommer ind).

Volonteuren.

Jeg kommer paa Hr. Generalens Befaling.

Generalen.

Jeg har en meget alvorlig Sag at afhandle med Dem. Naar De seer der i Speilet, hvad finder De da deri?

Volonteuren

(seer halv i Speilet).

Det jeg finder i alle Speile.

Generalen.

Det er?

Volonteuren.

Hr. General! Deres troefte Tiener.

Gene

Generalen.

Jeg er Dem meget forbunden, men i almindelig Forstand?

Volonteuren

(Efter en kort Pause).

Et Menneske.

Generalen.

Saa! Naar De da altsaa er det, som De udgiver Dem for, saa sig mig dog, er denne (trækker Lindner ud af Sideværelset) en Hund? — eller Deres Medskabning et Menneske?

Volonteuren.

Hr. Generalen ville have den Naade, ogsaa at høre mig.

Generalen.

Det vil jeg, men De skal ogsaa høre mig (han ringer. Betjenten kommer) Lindner skal under sin Kuur bespises af mit Kjøkken. (Til Lindner) Gaae kun igien til Lazarettet og gjør, hvad jeg har befalet dig (Lindner og Betjenten gaaer) Nu min Herre?

Volonteuren.

Tillader De, Hr. General! Sagen, og ikke hvem vi ere, vilde her egentlig være at undersøge. Og sæt, at jeg i Hidsighed havde behandlet Lindner lidet for strengt, da derover at blive saa ydmyget i dette gemeene Menneskes Nærværelse —

Generalen.

Gemeene Menneske? Den, som gaaer Døden i Møde for sit Fødeland, er intet gemeent Menneske. — Herre! hvor ofte har et saadant gemeent Menneske udøvet en brav Officers Handling, som en Anden, der kun ageerte

ageerte Tilskuer bag ved en tyk Hælle, derefter har tilegnet sig. — Gemene Menneske? Død og Ulykke!

Bolonteuren.

Tag ikke unaadigt op, Hr. General! at jeg har betient mig af dette Udtryk, da Taler egentlig her er, om jeg har forvidt udstrakt Subordinations Lovene.

Generalen.

Fundamenter til denne og alle menneskelige Sætninger er de guddommelige. Hvilken her Undertrykt maatte ikke forbande sin Tilværelse, naar han ikke havde det visse Haab, at hans Sag for det høieste Tribunal vilde faae en ganske anden Stikelse. Nu veed De den Maalestok, hvorefter jeg vil beregne Deres Handling i Dag, og saa tydelig jeg endog læser Skylden i Deres Dine, vil jeg dog høre, hvad De kan forebringe til Deres Retfærdiggjørelse.

Bolonteuren.

Hvad vilde det hjælpe, da Hr. Generalen i dette Fald sætter forud, at Mennesker ikke maae blive straffede af Mennesker.

Generalen.

Skam Dem, Hr. von Leiniz! at give min Tale en saadan forvendt Udsolkning, da Bevijer med hvilken Strænghed jeg har straffet ondskabssulde og lovstridige Handlinger tale for mig. Men hvorfor jeg uden Narsag har ladet min Medskabning blive mishandlet, dette Spørgsmaal, min Herre! skal ikke blive gjort mig hidsset. For det Første, min Herre! staaer De kun som Bolonteur ved Regimentet, og dernæst — Hvorfor har De pryglet Lindner og gjort ham til en Krøbling? Har han

han gjort andet, end at han ikke vilde give Dem det, min Broderdatter har leveret ham til en Anden?

Bolonteuren.

Nei; men hans Modstand var overmaade dristig.

Generalen.

Hvad Net havde De til at forlange det af ham?

Bolonteuren.

Jeg maae tilstaae, det var Nysgierrighed.

Generalen.

Skam Dem! De siger Lindners Modstand var overmaade dristig. Det eneste, der altsaa kan formindskes Deres Skyld noget, er, om Lindner har forseet sig i Ord imod Dem. Da nu ingen Vidner ere forhaanden og de Store i flige Tilfælde skal troes mere end de Smaa, saa spørger jeg Dem paa Pligt, Ære og Samvittighed: har han forseet sig?

Bolonteuren.

Jeg kan just ikke sige det —

Generalen.

Nu da, for Ganden! hvad drev Dem til at behandle ham saa umenneskelig?

Bolonteuren.

Det er sandt, jeg har drevet det for vidt, og ladet mig henrive af Brede. Men en usædvanlig stor Affekt undskylder jo endog Forbryderen.

Generalen.

Saa snart Brede ikke er kommen af en reen Rilde, aldeles ikke; tilmed undskylder intet Dem. Her (han viser ham et Papir) er Listen paa de i sidste Slag blevene Officerer. Hvad tænker De derved?

Bolon-

Volonteuren.

At ei heller mit Navn er befriet for engang at blive indført dert.

Generalen.

Saaledes skal enhver Soldat tænke. Jeg har endnu den Betragtning: Hvilke af disse Officerer ere vel af deres egne Folk blevne sendte til den anden Verden? Skal jeg angive Dem Karsagen dertil? — Og, min Herre! naar det virkelig er Deres Villie at blive ved Regimentet, hvem forstkrer Dem da mod en lige Skiebne? Derimod ere der mange ved Regimentet, som ville trænge sig for mig, og med deres Bryst tage imod det, der kunde være bestemt for mit.

Volonteuren.

Jeg vil søge at gjøre alting godt igien hos Lindner.

Generalen.

Det kan De ikke, Herre! Livet bestaaer af Onsker og Haab. Lad Lindner nyde Overflødighed, De har dog ikke kunnet give ham mere end han ønskede, og Mueligheden lod ham haabe. Men hvad kan en Krøbling ønske iverigere, end sunde Lemmer, og hvad Haab kan De give Lindner derom?

Volonteuren.

Skætte Ting kunne dog ikke forandres.

Generalen.

Det takke Dievelen Dem for, at dette er her Tingen. Men De, min Herre! maae forandre Dem, hvis jeg skal være Deres Chef. De skal blive et Menneſke! Det er ganske klart, at De kun har søgt Leilighed

lighed paa den arme Dievel. Hvorfor er han Dem for hadt? — Jeg maae giøre denne Tildragelse bekendt og overlade Deres Strafs Bestemmelse til høiere Dom. —

Volonteuren.

Hr. General jeg fortjener Undskyldning, tillader De, at jeg tilfældegiver Dem Drivesfieren til min Handling.

Generalen.

Er Lindner skyldig eller uskyldig?

Volonteuren.

Det sidste.

Generalen.

Altsaa! (han viser til Døren) Deres Tiener! (Volonteuren gaar) Hvor gierne havde jeg ladet Dig arrestere! men alle vilde have spurgt, hvorfor? Og er en Pige først engang i Folkets Munde — jeg faaer lade det drøve hen — Apropos! (tager Papiret op af Lommen) hun har formodentlig sammensøgt sin hele Formue. (tæller) Som sagt! — Ogsaa noget Skriftligt? (læser) ” — fra en Person, som holder meget af Dem.” Enfoldige! det merker han vel ikke, at Du er Personen. Rierlighed uden Uforsigtighed, hvor var den? Leiniz maae have formodet, at finde noget saadant deri. Den Hyl-lerste! Hvor hun sør kunde stille sig an! Om jeg vidste Een! Og han, stillede han sig ikke an, som om hans Pige sad i Morgenstjernen. Derisom De forhen havde været oprigtige! — I skulle have et skarpt Forhør at udholde.

Often-

Ottende Scene.

Betienten. Generalen.

Betienten.

Hestene med Hestehandleren — jeg vilde sige, Hestehandleren er uden for med Hestene, som Hr. Generalen —

Generalen.

Du! — Jeg skal komme ud. Har Lieutenant Walslin været borte fra sit Kammer?

Betienten.

Nei; Lindner var hos ham.

Generalen.

Tænkte jeg det ikke! jeg glemte især at forbyde ham det. Giv nsie Agt paa, naar han gaaer fra sit Kammer og hvorhen, og siig mig det strax. (Betienten gaaer. — Efter en Pause) Nei, det gaaer ikke an. Fattig, borgerlig! — Hvilke Betænkkeligheder opstige der ikke hos mig; jeg kunde derover holde en Straffes præken for enhver Anden! Saaledes ere vi Mennesker! — Ih nu! ere De ikke ved fornuftige Forestillinger at bringe fra hverandre — et Sørgespil skal dog I Herre Lærde ikke gjøre om dem.

(Gaaer).



Tredie Aft.

Første Scene.

(Wilhelmines Kammer).

Wilhelmine (tegner). Marie (sysselsat).

Marie.

De regner jo over otte Dage paa denne Mandsperson, og med den store Hvalfskif blev De dog færdig i en Time.

Wilhelmine.

Fordi jeg endnu inaaen har seet.

Marie.

Men, hvor kan De da skrive neden under: En Hvalfskif.

Wilhelmine.

Just derfor.

Marie

(seer hemmelig paa Tegningen).

Paa min Ere! det er ham!

Wilhelmine.

Hvem?

Marie.

Som han staar og gaaer.

Wilhelmine.

Hvem?

Marie

(bestandig med Øinene paa Tegningen.)

Suldkommen Lighed!

Wil-

Wilhelmine.

Med hvem?

Marie.

Com om det var ham selv.

Wilhelmine.

Hvem? — Vil du svare!

Marie.

Lieutenant Wallin.

Wilhelmine.

Du Naar! jeg har ikke tænkt paa ham. See til, om min Onkel er allene. (Marie gaaer. Wilhelmine betragter Tegningene) Ja! det er Dig! Hvert Pulsflag siger mig det! — Naar Sønnen vil lukke mine Dine, skulle de sidst være fæstede paa Dig, og naar de om Morgenen igien aabnes, allerførst igien paa Dig, Du, min Roligheds Forstyrrer!

Marie (igien).

Lieutenant Wallin vilde gjerne tale med Dem et Dieblis; det var meget maarpaaliggende.

Wilhelmine.

Hvad mon han vil? Jeg tør, jeg kan ikke modtage ham paa mit Kammer. — Jeg taler jo med ham ved Bordet — Stig ham der. Han maatte undskylde mig. — Nei, sig ham: — jeg var — jeg havde —

Anden Scene.

De Forrige. Adjutanten.

Adjutanten.

Kun denne Gang, min naadige Frøken, Deres Tilbedelse — —

G 2

Wil.

Wilhelmine.

De sætter mig i Forlegenhed — Om min Onkel
kom —

Adjutanten.

Regimentskvartermesteren er hos ham.

(Giver Marie hemmelig et Bink, hvorpaa hun
gaaer.)

Wilhelmine.

Hastig da, hvad har De at sige mig?

Adjutanten.

Hr. von Leiniz har næsten staaet Lindner til Skam-
me, fordi han ikke vilde levere ham de Penge, De har
givet ham i Dag til mig.

Marie (tilbage).

Generalen kommer.

Wilhelmine.

Hvad skal jeg nu gjøre?

Adjutanten.

Og jeg skulde ikke gaae fra mit Kammer.

Wilhelmine.

De havde jo kunnet skrive mig det til.

Adjutanten.

Hvem havde jeg skullet sende dermed?

Adjutanten.

Hvad skal jeg sige ham?

Marie.

(til Adjutanten).

De kan jo skule Dem der i Sovestammeret.

Wilhelmine.

Nei! — Der er han alt.

Adjutanten.

Han maae ikke finde mig her.

(Gaaer ind i Sovestammeret. Wilhelmine kaster et
Torklæde paa Bægningen. Generalen kommer
ind. Marie gaaer.)

Tre.

Tredie Scene.

Generalen. Wilhelmine.

Wilhelmine.

Jeg vilde just gaaet ned til Dem.

Generalen.

Det er: jeg kan igien gaae.

Wilhelmine.

Er mit Kammer Dem modbydeligt?

Generalen.

Nei, men jeg Dit Kammer —

Wilhelmine.

Kan De saaledes frænke Deres Wilhelmine?

Generalen.

Saa viis et mildere Ansigt. Saaledes som det nu er, kommer jeg ikke paa det Veleiligste.

Wilhelmine.

Kiereste Onkel!

Generalen.

Jeg vil da blive. (Han sætter sig, tager Torklædet bort, og seer Tegningen) Det skal vel være mig? — Hvor i al Verden har Du haat Dine Dine? Du har tegnet mig meget for ung! — Og hvad har da mit Skiegi gjort Dig, at Du har glemt det? — Du skulde have betænkt, at jeg er Din Onkel, og ikke Din Elsker.

Wilhelmine.

Kiereste Onkel!

Generalen.

Om vi ikke vare saa nær beslægtede og jeg tredive Aar yngre, havde Du maaskee gjort mig forelsket i Dig, hvilket dog egentlig er Eders Forretning.

G 3

Wil.

Wilhelmine.

Ellers ingen?

Generalen.

Ingen, saa længe I ere ugifte, Du behøver ikke at blive rødt derafter. — I gjøre det jo alle saaledes; den ene finere end den anden. Med eet Ord: I ere Dødens sande Vilsede for os Mand; vi maae alle for; Fortiellen er kun denne: han spænder af, men I spænder i Naget. — Den stakkels Wallin!

Wilhelmine.

Wallin!

Generalen.

Er forelsket til over Ørene. Men jeg vil søge at kurere ham; han skal endnu i denne Uge paa Hverving.

Wilhelmine.

De vil altsaa stille Dem af med ham, som næsten ganske allene besidder Deres Fortroelighed.

Generalen.

Det gaar nu ind igjen.

Wilhelmine.

Fordi han er forelsket?

Generalen.

Fordi han er forelsket. En forelsket Soldat ligger et Kyrt af Træ; hans Pligt er ikke skudfri. Den store General — et ganske bekendt Navn — forraadte af Kierlighed sin Konges Hemmeligheder; og Kommandanten i Niget — Faderen var en Lærd — hvad kaldte man ham dog? jeg skal en anden Gang sige Dig hans Navn — overgav Fæstningen paa sin Piges Bønner, fordi

fordi en Kanonkugle flos ind i det Bærelse, hvor de begge sadde.

Wilhelmine.

Skal man slutte deraf, saa kan det vel have Indflydelse paa en General og en Kommandant, men paa en Lieutenant —

Generalen.

Vener Du, at det ikke siger meget? De fleste Hemmeligheder erfarer han vel ved Trommen; jeg vilde heller ikke tage det saa nøie med Wallin, naar kun Sagen var bedre.

Wilhelmine.

Hvorledes da?

Generalen.

Efter alle Omstændigheder kan den ikke due meget.

Wilhelmine

(med høj Stemme).

Og da maae De sende ham bort.

Generalen.

Forhen kunde jeg neppe forstaae Dig, og nu paa engang saa høit?

Wilhelmine.

Jeg var i Tanker, kæreste Onkel!

Generalen.

Du har vel ogsaa seet det paa Wallin?

Wilhelmine.

Jeg har for meget at passe paa mig selv til at jeg skulde give Ngt paa andre.

Generalen.

Saa! Om han havde havt en Fleskeber, kunde den ikke have tilreedt ham værre, end Kierlighedsfeberen.

ren. Med det ene Øie er han allerede paa hiin Side af Graven, hans Ansigt er saa affaldet, som en Fane af det tredive Aars Feldttog, og lader man i hans Nærværelse et Ord falde om Kierlighed, saa ere alle Regnbuens Farver derpaa. Giv kun ret Ngt paa ham — Du skal strax overbevise Dig derom. Marie!

Wilhelmine.

De vil dog vel ikke lade ham komme hid? De forbød mig jo Omgang med Frøken Gattenau, fordi De havde truffet Kornetterne i hendes Kammer.

Fjerde Scene.

Marie. De Forrige.

Generalen.

Naar jeg er tilstede, kan Du lade hele Armeens Kornetter komme paa Dit Kammer, og Du skal dog altid blive min oprigtige Wilhelmine. (Til Marie) Lad Lieutenanten komme herop. Hvorfor betænker du dig?

Wilhelmine.

Kiereste Onkel!

Generalen.

Han skal intet gjøre Dig. I ere jo begge gode Venner.

Wilhelmine.

Det skifter sig ikke.

Generalen.

Jeg vil forsvare det ved Etiketten. (Til Marie) Gaae og sig det til ham.

Fem-

Femte Scene.

Adjutanten (kommer ud af Sovestuen. Marie gaar).

De Forrige.

Adjutanten.

Hr. General! Jeg besværges Dem ved Eren, og Dyden, hvis Vilde De er, ikke at bedømme det efter Anseelsen, at De har fundet mig her.

Generalen.

Ja, ja! De var altsaa i Nærværelsen? I min Broderbatters Sovestue? De har ogsaa lurat?

Adjutanten.

Jeg har uden at lure hørt Adskilligt, jeg holdt det altsaa for ubilligt, at drive Frøkenens Forlegenhed endnu højere, og længere at skule mig her.

Wilhelmine.

Dyrebareste Onkel!

Generalen.

Sie kun med disse Udtaab! — Jeg formoder Dem paa Deres Kammer.

Adjutanten.

Hr. General hav den Naade for mig.

Wilhelmine.

Bedste Onkel!

Generalen.

Sag det ikke ilde op, maatte jeg da sige, at jeg har forstyrret Eder. Dyrk altsaa ikke Forstillelse paa Forstillelse og kald mig Din bedste Onkel. (Til Adjutanten) Gaa kun foran, unge Herre! Jeg skal strax følge Dem.

Adjutanten.

Hr. General!

Generalen.

Hvad har jeg saat?

Adjutanten.

Jeg skal strax adlyde, tillad kun, at jeg endnu først maae besvare noget af det, jeg har hørt, som lig-
aer mig saa meget paa Hjertet. Jeg sagde Dem, at
Kierlighed, haabeløs Kierlighed beherskede mit Hjerte,
hvis Smærter kun allene vare bestemte for mig her.
Gienstanden for min Kierlighed sagde De tilforn, kun-
de ikke due meget.

Generalen.

Saaledes har jeg saat.

Adjutanten.

Kunde jeg dog vise Dem den, saaledes som den
staar for min Siel. Naar den stod saaledes der som
De, og Engle vare forsamlede om mig, tilgiv mig, I
hellige Skabninger! vilde jeg sige, jeg tilbeder Eder,
men kun ham kan jeg elske.

(Gaaer).

Siette Scene.

Generalen. Wilhelmine.

Generalen.

Han mener Dig, og tager mig til Exempel.

Wilhelmine.

Dyrebareste Onkel!

(Vil kysse hans Haand, Generalen trækker den
tilbage).

Generalen.

Saa vidt ere vi endnu ikke. (Holder Tegningen for
hende) Hvem skal dette være? (Tager det af Lindner be-
komne Papir op af Lommen) Hvem har skrevet dette?

Wil-

Wilhelmine.

Saa veed De allerede alt?

Generalen.

Hvorfor skulde jeg da først sende ham bort, da jeg lod Dig formode, han elskede en Anden?

Wilhelmine.

Bedste Onkel!

(Gaaer nærmere til ham).

Generalen.

Bort gemene Dige! Kierlighedsintriguer med Officererne ere altsaa Folgen af den Opdragelse, jeg har givet Dig. Tael, Hykleriske! Har en Fader kunnet elske Dig samme, end jeg, som Du dog saaledes har bedraget? — Du kan tage ham! men jeg kalder Dig ikke meer min Broderdatter.

(Wil gaar.)

Wilhelmine

(løber efter og holder ham).

De knuser mit Hjerte!

Generalen.

Hvor kunde Du saaledes forglemme Dig, og indlade Dig i en hemmelig Kierlighedsforstaaelse?

Wilhelmine.

Det har jeg ikke gjort.

Generalen.

Hvorledes har I da kaldet det?

Wilhelmine.

Gift mig ikke videre.

Generalen.

Jeg maae vide det.

Wilhelmine.

Skaan mig, forlang ingen Forklaringer!

Gene

Generalen.

Der bliver intet af. — Du?

Wilhelmine.

Han veed ikke —

Generalen.

Hvad veed han ikke?

Wilhelmine.

At — at jeg —

Generalen.

Han veed ikke, at Du elsker ham? — Endnu bedre! Du er altsaa endog den angribende Deel.

Wilhelmine.

Jeg forgaaer af Skam.

Generalen.

Lad det blive! Jeg vil i det Sted give Dig noget at læse, hvoraf Du kan lære quindeligt Sædelighed og Blufærdighed.

Wilhelmine.

Jeg vil studere den, men ikke paa dette for mig saa farlige Sted. Send mig i Morgen tilbage til Deres Gods. Der vil jeg assone med Fortrydelsestaare, at jeg saaledes har krænket Dem min bedste Dank!

Generalen.

Det forelsket maas Du dog ikke være, da Du ikke vil i Kloster, det er den sædvanlige Vei. Den Beslutning mishager mig endda ikke, endskjønt Graværelse ikke er det egentlige Middel for alle til at læge Hjertet for Kierlighed. Du kan altsaa endnu betænke Dig derpaa. Med alt dette gad jeg dog vide, hvorledes den Eremit har staalet sig ind i Dit Hierte.

Wil-

Wilhelmine.

Han var ikke kommen derind, om ikke nogen havde givet ham Leilighed dertil.

Generalen.

Som i en Roman — I have altsaa og en Fortroelig. Før man ikke kende den?

Wilhelmine.

Tænk Dem den fortræffeligste Mand — den Mand, paa hvis Læber jeg trykker dette (kysser ham) inderlige Kys.

Generalen.

Pige! jeg?

Wilhelmine.

Det er Dem, dyrebareste Onkel! De skilbrede ham fra alt for elskverdige Sider for mit sølsomme Hjerte. Og da tænkte jeg, den Mand, som har reddet min kiere Onkel, som bliver agtet af ham, maatte jeg ogsaa agte.

Generalen.

Sandske ret! Men hvem befalede Dig at gaar videre?

Wilhelmine.

Hans Ungdom — hans Skikkelse — mit Hjerte — (falder ham i Armene) Min Fader! —

Generalen.

Pige! som jeg før sagde Dig der nede, jeg vilde gjerne for min Død see Dig i en brav Mand's Arme, Wallin er brav, men — (Hun Kiuler sit Ansigt med hans Haand. Han reiser hende endelig op, seer paa hende, kysser hende) Jeg vil sende ham herop — Han skal være Din.

(Gaaer).

Wil.

Wilhelmine

(Som efter en Pause tager Tegningene).
Jeg skal besidde Dig! Skal være Din! Var det ikke saa, gode Gamle? — Ingen her, som vil glæde sig med mig? — Jeg er dog en stakkels Pige!

Syvende Scene.

Marie. Wilhelmine.

Marie.

Befaler De noget, naadige Frøken?

Wilhelmine.

Pige! har Du? Stiig har Du?

Marie.

Hvilket, naadige Frøken?

Wilhelmine.

Om Du har elsker? Om Du elsker?

Marie

Jeg elsker Fader og Moder og en Broder, mine Systre ere døde, jeg har heller ingen Paarørende.

Wilhelmine.

Stiig heller, Du har ingen Siel. O saa gaar fra mine Dine med dit kolde Hverdagsansigt. (Griber hendes Haand) Du er en god Pige, men — gaar, gaar! — Han kommer. Hvad skal jeg sige ham?

(Marie gaar)

Ottende Scene.

Adjutanten. Wilhelmine.

Adjutanten.

Generalen har sagt, mig at De havde noget at besæle mig.

Wil-

Wilhelmine.

Noget at befale? jeg veed af ingen Befaling. —
Min Onkel har befalet mig — Vil De ikke sætte Dem?
(De sætte sig) Min Onkel, sagde jeg, har befalet mig,
at sige Dem — at han holder meget af Dem — han
holder meget af Dem.

Adjutanten.

Hver Dag faaer jeg nu Beviser derpaa — men
daglig formæres ogsaa mine Ønsker om Leilighed — og
saa at kunne give Beviser paa min tro Hengivenhed.
(Generalen lader sig see bagved).

Wilhelmine.

Vi ere dybt i Deres Sielb. Hvad skrive vi i
Dag?

Adjutanten.

Den een og tredivte Mai.

Wilhelmine.

Ere vi allerede i Mai?

Niende Scene.

Generalen. De Forrige.

Generalen.

Og i Morgen allerede ude igjen — Pige, Pige!
— Om Hovedsagen er da vel endnu ikke blevet talet
et Ord, og jeg har dog temmelig tydelig ladet Dem
mærke det.

Adjutanten

(Affsides, overmaade beangstet).

Saa er det dog sandt!

Genez

Generalen.

— De seer nu vel, at der er Roelighed for Dem her — Men hvad Dievelen feiler Dem? — De skal fænde Victoria, og De staaer der, som om man havde fornaglet Kanonerne for Dem. En brav Pige og en god Velsignelse kigber man ikke paa ethvert Marked. I Deres Alder, min Herre! vilde jeg i dette Fald have fløiet op til Maanen, og spurgt den: Gode Ven! hvor langt er der herfra til Solen? — Jeg faaer da vel at lægge mig derimellem. I skulle see, at jeg ikke behøver et eneste høit Ord dertil.

(Han lægger begges Hænder sammen, seer paa dem begge og gaaer).

Tiende Scene.

Adjutanten. Wilhelmine.

Adjutanten.

Fat Dem, bedste Pige! til det jeg maae sige Dem. — At jeg dog har ladet det komme saa vidt! — Jeg tør, jeg kan ikke blive Deres.

Wilhelmine.

Gud!

(Hun synker tilbage paa en Stool, og skjuler Ansigtet).

Adjutanten.

Jeg føler, hvor smerteligt det maae være Dem. —

Wilhelmine.

De maae forlade mig! Deres Diefast er mig frygteligt — Gaae og triumpher over den svag Pige.

Adjutanten (affsides).

Hvor beklager jeg hende,

Wilhel-

Wilhelmine (staaer op).

Hvad taler De om Beklagelse? Fornærmelser paa Fornærmelser. — Tilgiv! De har ikke fornærmet mig! — Derfor var jeg kommen her! — Aldrig skal Du mere bedrage mig! Jeg vil gjøre Dig saa haard, saa usølsom, at jeg kan slaae en spodsk Latter op over de ulykkelige Elskent. — Taare. — Er De endnu her?

Adjutanten.

De er i en farlig Tilstand, saaledes kan jeg ikke forlade Dem.

Wilhelmine.

Hvorfor nøler De med at bekendtgjøre Gienstanden for Deres Kierlighed det Offer, De nylig har bragt den — De har bragt den i mig.

Adjutanten.

Jeg maae rive Dem ud af Deres Bildfarelse, om det og suldkommen skulde ruinere mig. Wilhelmine! — jeg er et Fruentimmer.

Wilhelmine.

Et Fruentimmer?

Adjutanten.

En ulykkelig Kone.

Wilhelmine.

Dette holder jeg ikke ud!

(Synker tilbage paa en Stool).

Adjutanten.

Far Dem! jeg vil fortælle Dem alle mine Lidelser, jeg vil udøse al min Sorg ved Deres Hierte — De vil elske mig. Omfavn den ulykkelige Kone!

Wilhelmine (staaer op).

Hvor er det mueligt?

H h

Adju.

Adjutanten.

De skal erfare alt, kun først den Forsikring, at De vil blive min Veninde. (Kysser hende). Men hvad ville vi sige til Generalen?

Ellevte Scene.

Generalen. De Ferrige.

Generalen.

Jeg maa se til Eder, Vorn! jeg havde ingen Noelighed nede. Jeg vil ikke forhindre Eder.

Wilhelmine

(Haster ham i Møde).

Kiereste Onkel! Lieutenanten er en Mandsperson.

Generalen.

Der fortæller Du mig noget ganske Nyt.

Wilhelmine.

Et Fruentimmer vilde jeg sige, et Fruentimmer.

Adjutanten (assides).

Himmel!

Generalen.

Pige! hvor er Du henne? — Jeg har ogsaa været forelsket, men saadanne Spøgelses ere aldrig komne mig for.

Wilhelmine.

Han er, kiereste Onkel! han er —

Adjutanten.

Wilhelmine! Skal jeg kiende Veninden derpaa, at De strax forraader mig?

Wilhelmine.

Det vilde jeg dog ikke, og dog maa jeg, for at besidde Dem. Han skal være Din, sagde De jo —

saa

saa eller saa — da De ikke kan blive min, saa maae De blive min — min Søster, bedste Onkel! min Søster!

Generalen.

Siig, vilde I holde mig for Nar?

Adjutanten.

Saa er da ogsaa det Haab spildt, ogsaa der at ende mit Liv, hvor dets bedste halve Deel blev det fra-
revet.

Generalen.

Hvad? Hvad? Hvorledes?

Adjutanten.

Hr. General! hav Medlidenhed med en uhyggelig
Rone.

Generalen.

Saa snart man fortjener det.

Wilhelmine.

Fuldkommen, kjereste Onkel! fuldkommen.

Generalen.

Og Du vil netop vide ligesaa meget af Historien,
som jeg.

Adjutanten.

De skal faae alt at vide. Jeg er Enke af en
Officer, som havde givet sig med mig, imod sin Fa-
milies Villie; von Winall var hans Navn. Om vi
have elsket hverandre, som jeg endnu elsker —

Generalen.

Videre! Videre!

Adjutanten.

En Son af den Første, i hvis Tjeneste han stod,
lod mig gjøre lastværdige Forslag. Jeg var usforfig-

tig nok, at beklage mig derover for min hidſige Gemaal. Han holdt ſig for fornærmet, lod ſig merke dermed, miſtede ſin Plads og vi vare uden Underholdning. Fremmed Militairtjeneste blev allene tilovers for ham; han fik den, maatte til Feldts, og blev i den første Bataille.

Generalen.

Da vilde De have fulgt ham?

Adjutanten.

Efterſtræbelſer af var Egteſkabsdiævel nødte mig til at flye. Jeg valgte Mandſklæder, forandrede mit Navn, ankom, hvor De laae i Vinterquarтер, ſaae Dem, — og ſtrar var Tanken og Beſlutningen, at tage Tjeneste ved Deres Regiment. Jeg tænkte, Du kommer derved Din Guſtav ſnart nærmere — og vilde det —

Generalen.

Som jeg har ſagt, De ſøgte Døden. Hvorlænge varede Egteſkabet?

Adjutanten.

Ikke fuldt et Aar. Kan jeg haabe, Hr. General! at jeg freindeles —

Generalen.

Det gaaer ikke an, det er imod alle Reglementer. Vi leve jo ikke mere i Amazonernes Tider — De maae ikke længere aabenlyst bære Mandſklæder. Wilhelmine forſyner Dem nok med Klæder. Endnu i Dag maae De aflægge Uniformen, og blive hos den, ſom aldrig vil forlade Dem. (Omfavnar hende. Til Wilhelmine) Kys Din Søſter!

Wil-

Wilhelmine.

Intet skal Kille os ad.

(De omfavne hverandre).

Generalen

(Som betragter Adjutanten).

En artig Hr. Lieutenant! — De har altid været mig meget mistænkelig, men — Jeg maae strax give Rapport derom.

Løste Scene.

Betienten. De Forrige.

Betienten.

Hr. von Feiniz udbeder sig den Ære, at tale med Generalen —

Generalen.

Jeg har ingen Tid.

Betienten.

Han beder meget at maatte blive indladt. Jeg sagde ham, Generalen var i Selskab med den naadige Frosen og Lieutenanten. Desbedre, sagde han. Jeg kunde intet videre sige ham, end at jeg vilde gaae herop —

Generalen.

Lad ham komme ind (Betienten gaaer) Det er bilsigt, at han strax faaer det at vide, han har saa megen, skönt ikke den bedste Deel i denne Opdagelse. Egentlig have vi Dig at takke derfor, Wilhelmine!

Wilhelmine.

Kjæreste Onkel! intet mere derom, om jeg tør bede.

H h 3

Gene:

Generalen.

Du har smukt forgalopperet Dig! Saa gaaer det Eder unge Piger! — I elske undertiden uden at vide, hvad I elske. — Apropos! hvad heder den Mand, som har skrevet den Bog, af hvilken Du læste noget i Dag for mig?

Wilhelmine.

Han har ikke navngivet sig.

Generalen.

Skade!

Wilhelmine.

Hvorledes det?

Generalen.

Jeg havde ellers villet forklage ham, fordi han har udeladt Slutningen.

Wilhelmine.

Kiereste Onkel!

Generalen.

Om Du nu med Din Fornuft havde undersøgt, om den, Dit Herte anviste Dig, ogsaa følte det samme for Dig, skulde det da vel have spillet Dig en saa fordømt Strøg? Jeg er i visse Maader ogsaa narret.

Trettende Scene.

Volonteuren. De Forrige.

Volonteuren.

Forlad min Pastrængelighed, Hr. General! jeg er bleven foragtelig i Deres Dine; ogsaa i Deres, naadige

dige Frøken! (Til Adjutanten) Ogsaa Dem har jeg fornærmet; det gjør mig ondt. Men at seile, er det ikke det vi alle kunne?

Generalen.

Med Forskiel. De seilede, for at seile.

Volonteuren.

Jeg seilede forsætlig, ligesom jeg ogsaa iaen maae gjøre det godt. (Til Adjutanten) De veed Drivfjederen til det, jeg har gjort.

Generalen.

Jeg veed den ogsaa. Vi behøve ikke at søge længe efter den.

Volonteuren.

Anledningen altsaa. (Til Adjutanten) Det, Marie fortalte Dem i Haven, (til Wilhelmine) det, De sagde og gjorde, til alt dette var jeg Vidne. Lindner vægrede sig i Haven ved ganske at tilfredsstille min Nysgjerrighed, jeg søgte under en Forevending at faae ham i mit Quarteer, og det lykkedes mig — befrie mig fra Igientagelsen. Nu for igien at gjøre det godt. For Lindner har jeg heri, (han giver Generalen et Papir) saa længe han lever, udsat en aarlig Sum. Som Regimentsfeldtskieren forsikrer mig, kan Armen igien fuldkommen blive lægt. (til Wilhelmine) De skal ikke have miskiendt mig. Hr. General! her seer De to for hverandre skabte Sielen —

Generalen.

Men er De det?

Volonteuren.

Visselig Hr. General! visselig. (Til Adjutanten) Saa meget jeg veed, er Deres Formues Omstændigheder

ikke de bedste. Jeg kan komme Dem til Hielp, og maaskee derved hæve de Vanskeligheder, der ere i Veien for Opfyldelsen (Til Adjutanten og Wilhelmine) af Deres og mit Onske.

Generalen.

Vi vilde overveie det; ikke sandt Wilhelmine?

Wilhelmine.

Kiereste Onkel!

Volonteuren.

Nu har jeg en Bøn for mig selv. (Til Generalen) Jeg vil reise, og jeg ønsker derfor saasnart mueligt at faae Tilladelse til at forlade Regimentet.

Generalen.

Jeg vil strax udvirke den.

Volonteuren

Men kan jeg ogsaa være vis paa, at De tilgiver mig det, en herskende Lidenskab og min Karakters Hidsighed har forledet mig til?

Generalen.

Det kan De. Det, De nu har gjort og endnu vil giøre, forsoner os ganske med Deres Karakter, der vel var hestia i at anrette Skade, men ikke mindre i at oprette den igjen. — Dog kan Lieutenanten ikke giøre nogen Brug af det, De har tilbudt ham, men vel Frue von Winckel; om hun vil.

Adjutanten.

Jeg kan intet modtage.

Bolon-

Volonteuren.

Det forstaaer jeg ikke.

Generalen.

Det troer jeg gierne, De kan imidlertid gaae hen,
og kysse Frue Winalls Haand.

Volonteuren.

Er det Dem meent, min Frøken?

Generalen.

Vist ikke! Her! — Giv mig et Kys, tro Kone!
Troer De det nu?

Volonteuren.

Hr. Lieutenant! — Naadige Frue! — Hr. Lieute-
nant! — Min Hr. General!

Generalen.

Bliv her til Middag, saa skal Frue von Winall
fortælle Dem, at hun selv har været i Militairtjeneste.
For det første seer De vel, at en Forbindelse imellem
disse to vilde være meget frugtesløs.

Volonteuren.

Jeg kan endnu ikke komme mig af min Bestyr-
telse.

Generalen.

Det gif mig ikke bedre. Har De nu vel havt
Marsag til at være iverfyg, endog om De havde væ-
ret berettiget dertil?

Volonteuren.

Bed saadanne Omstændigheder —

Gene-

Generalen.

Vil De endnu reise?

Volontæuren.

Naar De ogsaa, min Fæst! kan tilgive mig —

Generalen.

Det vil vel finde sig med Tiden; De bliver allsaa hos os. (Til Adjutanten) Hvad jeg forhen har villet spørge om, hvorfor gif De ikke til Deres Forældre? eller har De ingen meer?

Adjutanten.

Jeg veed endog ikke Deres Navn. Fremmede Folk har givet mig Opdragelse og Underholdning. Min Moder blev bortført af Fienden og døde en Time derpaa. Mine Pleieforældre, som under min Værestand ogsaa ere døde, have ikke erfaret andet end mit Fornavn Therese. Paa min Moders Bryst har man fundet et Portrait af en Mand, som jeg nu bærer paa mit. Det maae have været en god Mand. (tager et Portrait frem) Saa ofte jeg seer det, siger min Siel mig, at det er min Fader.

Generalen.

Viis mig det! viis mig det!

(Adjutanten giver ham det.)

Wilhelmine.

Hvad seiler Dem, bedste —

Generalen.

Det er mig! det er mig! — Min Datter! min Therese!

Adjutanten.

Adjutanten.

Gud!

(Hun synker i Generalens Arme).

Generalen.

Gud i Himmelen! Hun er uden Liv! — Skal jeg da miste Dig for anden Gang!

Bolonteuren

(bringer en Stool).

Hør, Hr. General!

Generalen.

Nei! jeg slipper hende ikke ud af mine Arme! —
 I skulle begrave mig med hende! — Kun nok engang
 staae Dine Dine op! Siig Fader! Jeg vil tale med
 min Datter Therese, og vi vilde døe tilsammen. O,
 saa staae dog ikke saaledes der!

Bolonteuren.

Jeg vil hente Hielp.

Wilhelmine.

Bliv kun! Hun kommer sig.

Adjutanten.

Har jeg ikke min Fader?

Generalen.

Du er i hans hans Arme.

Wilhelmine.

Og i mine.

Adjutanten.

Min Fader! — Wilhelmine!

Wil-

Wilhelmine.

Tillader De.

(Tager Portraitet fra Generalen).

Generalen.

Det er det Portrait, jeg gav Din Moder paa vor Forlovelsesdag. Alder og Besværlighed maae dog have gjort Originalen aanske ukiendelig.

Adjutanten.

Og det Portrait dernede?

Generalen.

Din Moder.

Adjutanten.

Slog Du derfor saaledes, da jeg stod for det?

Generalen.

Kun to Gange i min Levetid har mine Taare flydt saa heftig, da jeg ikke fandt Dig og Din Moder igjen og nu. — Jeg vil nu strax anholde om min Afsted; jeg har jo ofret Fædelandet mine bedste Kræfter. Vi ville derefter foretage os en Reise til Din Moders, min Sophies Grav, og saa (holdende Adjutanten i den ene og Wilhelmine i den anden Arm) vil jeg oppebie mine Dages Ende, og for det I tillukke mine Dine, vil jeg hiffet bestille Eder godt Qvarter.



